

ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་༢༠༡༢ ཅན་མ།

Local Government Rules and Regulations 2012

FOREWORD

In keeping with the clause 294 of the Local Government Act of Bhutan, 2009, the Ministry of Home & Cultural Affairs has come out with this Local Government Rules and Regulations 2012. The Department of Local Governance was put in charge for drafting the same. It had carried out a very comprehensive consultation process in drafting these Rules and Regulations. A number of consultation meetings had been held with all the relevant institutions, including two rounds of sensitization meetings with the elected local government functionaries and officials of all 20 Dzongkhags. Such consultative/sensitization meetings served the purpose of informing the public of making of these Rules and Regulations, seeking their views, and, more importantly, receiving recommendations for further improvement of the Rules and Regulations. All relevant feedback and recommendations have been incorporated in these Rules and Regulations.

This Local Government Rules and Regulations, among others, provide for rules regarding policies, procedures, obligations, finances, budget, revenue, tax, land management, and many other relevant issues with relation to and within the jurisdiction of the Local Government Act 2009 and other laws in force in Bhutan. Notwithstanding these Rules and Regulations, the contexts for finances, budget, revenue, taxes and a host of many other issues are required to be in accordance with the Acts, Laws, Rules and Regulations in force in the country.

The Ministry of Home & Cultural Affairs will initiate reviews/amendments to these Rules and Regulations from time to time based on the feedback that may be received from the Local Governments.

On behalf of the Ministry of Home & Cultural Affairs, and on my own behalf, I would like to wish all the Local Governments continued success in their day-to-day governance.

Tashi Delek!

(Minjur Dorji)

MINISTER FOR HOME & CULTURAL AFFAIRS

ཐོན་བཅོམ་།

འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མའི་དོན་ཚན་^{༢༩} སའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་
ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་^{༢༠༡༢} ཅན་མ་འདི་ རྒྱུ་མེད་དང་སྒོལ་འཛིན་ལྟ་ལག་འོག་གི་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
འགོ་འདྲན་ཐོག་བཟོ་ཡི་ཟེར་ཞུ་ནི་ཡིན། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ ཟིན་གྱི་བཏབ་པའི་སྐབས་སུ་ གྲོས་བསྟུན་གྱི་བྱ་རིམ་
ཚུ་ རྒྱུ་ཤིང་རྒྱུ་པ་སྟེ་འབད་ཡི། དེ་མ་ཚད་ འབྲེལ་ཡོད་གཙུག་སྟེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ གྲོས་བསྟུན་གྱི་ཞལ་འཛུམས་མང་རབས་
ཅིག་གནང་ཡོད་པ་དང་ དེའི་བསྐྱང་བཅག་འཐུ་ལས་གྲུབ་པའི་ ས་གནས་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་པ་དང་རྒྱུ་མེད་ལག་^{༢༠} གི་འགོ་དཔོན་
ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ཡང་ གྲོས་བསྟུན་ཐེངས་^༢ དེ་ཅིག་འབད་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་བཟུམ་གྱི་གྲོས་བསྟུན་ཞལ་འཛུམས་ཚུ་གིས་ བཅའ་
ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ བཟོ་བའི་སྐོར་ལས་ མི་དམངས་ལུ་བདེ་སྟོད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཁོང་ལས་བསམ་འཆར་ལེན་ནི་དང་ལྟག་
པར་དུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ ལེགས་བཅོས་འབད་ཐབས་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོན་ཚུ་ཡང་ལེན་ཚུགས་ཅི་ཟེར་ཞུ་ནི་ཡིན། འདི་
འབད་མ་ལས་ བསམ་ལན་དང་རྒྱབ་སྐྱོན་ཚུ་ཡང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ནང་ རྒྱུ་མེད་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ནི་ཡིན།

བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་གཞན་ཚུ་དང་ཕྱད་པ་ད་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་ས་
གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ དེ་ལས་བྱུང་ཁོངས་ཡོད་མི་གནད་དོན་དང་ འབྲུག་ལུ་བྱུང་
དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་ཚུ་འདི་ནང་ བཀོད་ཡོད་པའི་སྤྱི་དབྱུས་ ལྷ་ལྷོ་ འགན་འཁུལ་ མ་དངུལ་ འཆར་དངུལ་ འོང་
འབབ་ ལྷལ་ ས་ཆ་འཛིན་སྐྱོང་ དེ་ལས་ གཞན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་ལེ་ཤ་ཅིག་གི་སྐོར་ལས་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་
བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་རུང་ མ་དངུལ་ འཆར་དངུལ་ འོང་འབབ་ ལྷལ་ དེ་ལས་གནད་དོན་གཞན་ཚུ་འདི་སྐོར་ལས་ བཅའ་
ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ནང་རྒྱུ་མེད་པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་བྱུང་དབང་ཡོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ དེ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་
སྒྲིགས་གཞི་གཞན་ཚུ་དང་ལྟར་དུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

ནང་སྤྱི་དང་སྒོལ་འཛིན་ལྟ་ལག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཅོས་འདི་ འོས་འབབ་དང་
བསྟུན་ཏེ་ ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ལས་ཐོབ་པའི་བསམ་ལན་ཚུ་ལུ་ གཞི་བཞག་ཐོག་འབད་ནི་ཡིན། རྒྱུ་མེད་དང་སྒོལ་འཛིན་ལྟ་
ལག་གི་རྟོང་ས་ལས་དང་ལྟག་པར་དུ་ དེའི་རྟོང་ས་ལས་ ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ལུ་ ཉིན་ལྟར་གྱི་གཞུང་སྐྱོང་ནང་ ཐར་འབྱུལ་འཕོ་
འཐུད་དེ་ཐོབ་བཟུག་མཐོ་བའི་རེ་སྐོན་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ནི་ཡིན།

བཀྲིས་བདེ་ལེགས།

(མི་འགྲུར་དོན་རྗེ)

ནང་སྤྱི་དང་སྒོལ་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་པོ།

TABLE OF CONTENTS

Chapter 1: Preliminary	1
Short title, extent and commencement	1
Chapter 2: Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde	2
Dzongkhag Tshogdu	2
Gewog Tshogde	2
Allowances, benefits and other emoluments	2
Chapter 3: Seal and Issuance of Orders	4
Seal of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde	4
Orders and other written communication	4
Chapter 4: Chairperson and Deputy Chairperson	6
Chairperson and Deputy Chairperson of Gewog Tshogde	6
Chairperson and Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	6
Presiding Officer for the election of Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	6
Presiding Officer for the election of Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	6
Venue and time of election	6
Vacancy of office	7
Term of office	7
Chapter 5: Election Procedure	8
Nomination of Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	8
Nomination of Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	8
Procedure for voting by Electronic Voting Machine	9
Re-election	10
Procedure for draw of lots	10
Uncontested election	10

དཀར་ཆག

ལེའུ་༡ པ།	སྒྲིན་བརྗོད།	༡
	མཚན་བསྐྱུས་ ལུབ་ཚད་དང་ འགོ་འཇུག་ས།	༡
ལེའུ་༢ པ།	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ།	༢
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ།	༢
	རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ།	༢
	ཟུར་འཇུག་ ཁེ་ཕན་ དེ་ལས་ ཐོབ་ལམ་གཞན།	༢
ལེའུ་༣ པ།	ཐིུ་དང་བཀའ་རྒྱ་བརྟོན་ནི།	༣
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཇུག་ཐིུ།	༣
	བཀའ་རྒྱ་དང་ གཞན་ཡིག་ཐོག་གི་བརྒྱུད་འབྲེལ།	༣
ལེའུ་༤ པ།	ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།	༤
	རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།	༤
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།	༤
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་བཅག་འཇུག་དོན་ལུ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན།	༤
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་བཅག་འཇུག་དོན་ལུ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན།	༤
	བཅག་འཇུག་འོག་མ་གནས་དང་དུས་ཚོད།	༤
	ཡིག་ཚང་གི་ས་སྟོང་།	༥
	ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུན།	༥
ལེའུ་༥ པ།	བཅག་འཇུག་འཇུག་ཐོག་སྒྲིན་འཇུག་པ།	༥
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་གྱི་གདམ་རྩ་བརྟོན་ནི།	༥
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་འཇུག་གདམ་རྩ་བརྟོན་ནི།	༥
	ཚོགས་རྒྱུ་འཇུག་ཆས་ཐོག་ ཚོགས་རྒྱུ་བསྐྱུར་ནི་འཇུག་སྒྲིན་འཇུག་པ།	༦
	བསྐྱུར་ལོག་གི་བཅག་འཇུག།	༡༠
	རྒྱགས་འཇུག་རྒྱུ་འཇུག་གི་སྒྲིན་འཇུག་པ།	༡༠
	དོ་འགྲན་མེད་པའི་བཅག་འཇུག།	༡༠

Declaration of election result	10
Reporting of the election result	11
Resolution of election disputes	11
Chapter 6: Oath or Affirmation of Office	13
Oath-taking or Affirmation of Office by Gups	13
Oath or Affirmation of Office for Dzongkhag Tshogdu Chairperson	13
Venue for Oath or Affirmation of Office	14
Oath or Affirmation of Office for Members	14
Chapter 7: Notification and Agenda	16
Notification calling for submission of proposals	16
Agenda	16
Exclusion of matters	17
Chapter 8: Sessions	18
Attendance at Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meetings	18
Quorum	18
First session after election	18
Regular sessions	18
Special sessions	19
Open Sessions	20
Closed door meetings	20
Chapter 9: Conduct of Business	22
Traditional ceremony	22
Language	22
Urgent business	22
Seating arrangement	23
Chairperson	23

བཅག་འཐུའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས།	༡༠
བཅག་འཐུའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་སྙན་ཞུ་འབད་བངས།	༡༡
བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྟོག་སེལ་བབས།	༡༡
ལེའུ་༥ པ། གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན།	༡༣
ཀཔོ་ཚུ་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་དགོས།	༡༣
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱིམ་འཛིན་གྱིས་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་དགོས།	༡༣
གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་སའི་ས་གནས།	༡༤
འཐུས་མི་ཚུ་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་དགོས།	༡༤
ལེའུ་༦ པ། བད་འཕྲིན་དང་གྲོས་གཞི།	༡༥
གོས་འཆར་ཕུལ་ནི་ལུ་ བད་འཕྲིན་ཐོག་བསྐྱལ་མ་འབད་ནི།	༡༥
གོས་གཞི།	༡༥
གནད་དོན་ཕྱིར་སྐྱོད།	༡༧
ལེའུ་༧ པ། ཚོགས་རིམ།	༡༨
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ གཞེང་ལོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་སྐབས་ཀྱི་བཅར་ཞུགས།	༡༨
ཚོགས་གངས།	༡༨
བཅག་འཐུའི་བྱུལ་གྱི་ཚོགས་རིམ་དང་པ།	༡༨
རྒྱུན་སྒོལ་ཚོགས་རིམ།	༡༨
དམིགས་བསལ་ཚོགས་རིམ།	༡༩
ཀུན་མཐོང་ཚོགས་རིམ།	༢༠
གསང་བའི་ཞལ་འཛོམས།	༢༠
ལེའུ་༨ པ། ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོད།	༢༡
རང་ལུགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ།	༢༡
ལ་སྐད།	༢༡
གལ་ཅན་གྱི་མཛད་སྒོ།	༢༡
སྔ་དེམས་གོ་རིམ།	༢༢
ཁྱིམ་འཛིན།	༢༢

Order of business	24
Procedure for moving a motion	24
Motion to put for vote	25
Absence of mover	25
Chairperson's duty with respect to motions	25
Report of the Administration	26
Questioning	26
Admissible questions	27
Non-admissible questions	27
Supplementary questions	27
Review by the Dzongkhag Tshogdu	28
Adjournment of a meeting due to want of quorum	28
Recording of meetings	29
Removal from meeting	29
Chapter 10: Voting	30
Right to vote	30
Summary of deliberations	30
Manner of voting	31
Recording of votes	31
Result of votes	31
Chapter 11: Minutes	32
Matters to be included in minutes of the meeting	32
Adoption of minutes	32
Distribution of the minutes	32
Dissemination of information	33

མཛད་སྒྲིའི་གོ་རིམ།	༡༤
གྲོས་གཞི་ཅིག་དགོ་པའི་ ལུ་བ་ལྷལ་ནིའི་བྱ་རིམ།	༡༤
ཚོགས་རྒྱ་ཐོག་ གྲོས་ཐག་བཅད་དགོ་པའི་གྲོས་དོན།	༡༥
གྲོས་དོན་གྱི་ལུ་བ་ལྷལ་མི་ཆད་ལུགས།	༡༥
ཁྲི་འཛིན་གྱི་ཕྱག་འགན གྲོས་དོན་སྒྲིལ།	༡༥
བདག་སྐྱོང་གི་སྐྱུན་ལུ་བ་གྲམ་དགོ་པ།	༡༦
འདྲི་བ་བཀོད་ནི།	༡༦
ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་འདྲི་བ།	༡༧
ངོས་ལེན་མེད་པའི་འདྲི་བ།	༡༧
ཁ་སྐོང་གི་འདྲི་བ།	༡༧
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་བསྐྱར་ཞིབ།	༡༨
ཚོགས་གངས་དགོ་པའི་གནད་ལུ་བ་རྟེན་ ཞལ་འཛོམས་མཚམས་འཛོགས།	༡༨
ཚོགས་རིམ་གྱི་སྒྲི་པར་གཟུང་ནི།	༡༩
ཚོགས་རིམ་ནང་ལས་ཕྱིར་བཏོན།	༡༩
ལེའུ་༡༠ པ། ཚོགས་རྒྱ་བསྐྱར་ནི།	༢༠
ཚོགས་རྒྱ་བསྐྱར་ནིའི་ཐོབ་དབང།	༢༠
གྲོས་ཞིབ་གྱི་བརྩད་དོན།	༢༠
ཚོགས་རྒྱ་བསྐྱར་ནིའི་རྣམ་གཞག།	༢༡
ཚོགས་རྒྱ་གྱི་ཐོ་བཀོད་འབད་ནི།	༢༡
ཚོགས་རྒྱ་གྱི་གྲུབ་འབྲས།	༢༡
ལེའུ་༡༡ པ། གྲོས་བརྩད།	༢༢
ཚོགས་རིམ་གྱི་གྲོས་བརྩད་ནང་ཚུད་དགོ་པའི་གནད་དོན།	༢༢
གྲོས་བརྩད་ཆ་འཛོག།	༢༢
གྲོས་བརྩད་བགྲམ་སྒེལ།	༢༢
བད་དོན་ཁབ་སྒེལ།	༢༣

Chapter 12: Zomdu	34
Conduct of Zomdu	34
Chairperson	34
Quorum for a Zomdu	34
Attendance register	35
Notice	35
Minutes	36
Decision at a Zomdu	36
Submission of the minutes	36
Observer at a Zomdu	36
Adjournment	37
Chapter 13: Financial Powers	38
Collection of tax	38
Duties, tolls and fees	38
Report to the Dzongkhag Tshogdu on duties, tolls and fees	39
Grant of permit	39
Notice of demand	39
Collection of tax	40
Review by the Dzongkhag Tshogdu	40
Chapter 14: Leave of Absence, Resignation and Removal	41
Authority to grant leave of absence	41
Procedure for availing leave of absence during sessions	41
Resignation	42
Removal	42
Vacation of office	44
Bye elections	44

ལེའུ་༡ པ། འཛོམས་འདུ།	༣༤
འཛོམས་འདུའི་འགོ་འདྲེན།	༣༤
ཁྱི་འཛིན།	༣༤
འཛོམས་འདུ་གི་དོན་ལུ་ཚོགས་གངས།	༣༤
བཅར་ཞུགས་ཀྱི་ཐོ་དེབ།	༣༥
བད་འཕྱིན།	༣༥
གྲོས་བརྒྱད།	༣༦
འཛོམས་འདུ་གི་གྲོས་ཚད།	༣༦
འཛོམས་འདུའི་སྐབས་ལྟ་རྟོག་པ།	༣༦
མཚམས་འཛིག།	༣༧
ལེའུ་༡ པ། དངུལ་འབྲེལ་དབང་ཚད།	༣༨
ཁལ་བསྐྱ་ལེན།	༣༨
ཅ་ཐལ་ ལམ་ཁལ་ དེ་ལས་སྒྲ་ཡོན།	༣༨
ཅ་ཐལ་ ལམ་ཁལ་ དེ་ལས་སྒྲ་ཡོན་ཚུའི་སྐོར་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྙན་ཞུ།	༣༩
ཚོག་པའི་གནང་བ།	༣༩
དགོས་མཁོའི་བད་འཕྱིན།	༣༩
ཁལ་བསྐྱ་ལེན།	༤༠
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་བསྐྱར་ཞིབ།	༤༠
ལེའུ་༢ པ། ཆད་ཞུགས་ཀྱི་ངལ་གསོ་ དགོངས་ཞུ་ དེ་ལས་ཕྱིར་དབྱེད།	༤༡
ཆད་ཞུགས་ཀྱི་ངལ་གསོ་གནང་ནི་ལུ་དབང་འཛིན།	༤༡
ཚོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་ ཆད་ཞུགས་ངལ་གསོ་ཞུ་ཐངས།	༤༡
དགོངས་ཞུ།	༤༢
ཕྱིར་དབྱེད།	༤༢
ཡིག་ཚངས་སྟོང།	༤༤
དུས་མིན་བཅག་འབྲ།	༤༤

Chapter 15: Committee	45
Dzongkhag Tshogdu Standing Committee	45
Gewog Tshogde Standing Committee	45
Ad-hoc Committee	45
Responsibility of the Rule Making Committee	46
Responsibility of the Disciplinary Committee	46
Responsibility of the Mediation Committee	47
Membership of Committee	47
Chairperson	47
Election of the members of a Committee	47
Chairperson of a Committee	48
Quorum	48
Procedures for conduct of Committee meetings	49
Notice of Committee meetings	49
Recording of recommendations	49
Functions of Committees	50
Term of office	50
Chapter 16: Plans and Budget	51
Plans	51
Three Year Rolling Plan and Budget and Annual Plan and Budget	52
Prioritisation of activities	53
Implementation of planned activities	54
Assistance by the Administration	54
Chapter 17: Monitoring and Evaluation	55
Dzongkhag level	55
Duties of Monitoring and Evaluation Committee	55

ལེའུ་༡༥ པ།   ཚོགས་ཚུང་། ༤༥

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་། ༤༥

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་། ༤༥

སྐབས་ཐོབ་ཚོགས་ཚུང་། ༤༥

ཁྲིམས་བཟོ་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན། ༤༩

སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན། ༤༩

ནང་སྒྲིགས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན། ༤༧

ཚོགས་ཚུང་གི་འཐུས་མི་འགན་དབང། ༤༧

ཁྲི་འཛིན། ༤༧

ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གི་འཐུས་མིའི་བཅག་འཐུ། ༤༧

ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གི་ཁྲི་འཛིན། ༤༩

ཚོགས་གངས། ༤༩

ཚོགས་ཚུང་ཞལ་འཛུམས་གནང་ནིའི་བྱ་སྤྱོད་ཟུང་པ། ༤༩

ཚོགས་ཚུང་ཞལ་འཛུམས་ཀྱི་བཟང་འཕྲིན། ༤༩

གྲོས་འདེབས་ཀྱི་འཛིན་ཐོབ་གོད་ནི། ༤༩

ཚོགས་ཚུང་གི་བྱ་སྤྱོད། ༥༠

ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུན། ༥༠

ལེའུ་༡༦ པ།   འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ། ༥༡

འཆར་གཞི། ༥༡

ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་ཟུང་སྒྲིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་ རེ་ལས་ལོ་བསྟར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ། ༥༣

ལས་དོན་ཚུའི་གཙོ་ཟུང་བཟུང་ནི། ༥༣

འཆར་གཞི་བཟུམས་པའི་ལས་དོན་ཚུ་ལག་ལེན་དངོས་འབབ། ༥༤

བདག་སྤྱོད་གིས་གྲོགས་རམ། ༥༤

ལེའུ་༡༧ པ།   ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབབ་ནི། ༥༥

རྫོང་ཁག་གནས་ཚད། ༥༥

ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་འགན་ཁུར། ༥༥

Gewog level	56
Duties of Monitoring and Evaluation Committee	57
Progress report	57
Review and feedback mechanism	58
Evaluation at the Dzongkhag level	58
Evaluation at the Gewog level	59
Frequency of evaluation meeting	59
Annual report	59
Publication of report	60
Chapter 18: Powers and Functions of Members	61
Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu	61
Chairperson of the Gewog Tshogde	62
Power to write-off	63
Mangmi	64
Members of Dzongkhag Tshogdu	65
Members of Gewog Tshogde	65
Chapter 19: Dzongdag	67
General power and functions	67
Make recommendations and requisition documents	67
Promote development programme	68
Personnel management	69
Administrative control	70
Financial control	71
Other powers and functions	72
Accountability	72

ཞིང་འོག་གི་གནས་ཚད།	༥༩
ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚུགས་ཆུང་གི་འགན་ཁུར།	༥༧
གྲུབ་འབྲས་སྟན་ལྷ།	༥༧
བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསམ་ལན་གྱི་ཐབས་ལམ།	༥༨
རྫོང་ཁག་གནས་ཚད་ལུ་དབྱེ་ཞིབ།	༥༨
ཞིང་འོག་གནས་ཚད་ལུ་དབྱེ་ཞིབ།	༥༩
དབྱེ་ཞིབ་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ལན་གྲངས།	༥༩
ལོ་བསྟར་སྟན་ལྷ།	༥༩
སྟན་ལྷ་བཀའ་སྤྲེལ།	༦༠
ལེའུ་༡༥ བ། འཕུས་མི་ཚུའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོ།	༦༡
རྫོང་ཁག་ཚུགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན།	༦༡
ཞིང་འོག་ཚུགས་སྤེའི་ཁྲི་འཛིན།	༦༢
དགོངས་ཡང་གི་དབང་ཚད།	༦༣
དམངས་མི།	༦༤
རྫོང་ཁག་ཚུགས་འདུའི་འཕུས་མི།	༦༥
ཞིང་འོག་ཚུགས་སྤེའི་འཕུས་མི།	༦༥
ལེའུ་༡༩ བ། རྫོང་བདག།	༦༧
སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོ།	༦༧
གོས་འདེབས་བཀོད་ནི་དང་ ཡིག་ཆ་ཚུ་གི་དགོས་དོན་བཀོད་ནི།	༦༧
གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་རྒྱ་སྐྱེད།	༦༨
མི་སྟོབས་འཛིན་སྐྱོང།	༦༩
བདག་སྐྱོང་གི་དམ་འཛིན།	༧༠
དདུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།	༧༡
དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོ་གཞན།	༧༢
འགན་འཁུ།	༧༢

Chapter 20: Dzongrab	73
Responsibilities	73
Chapter 21: Dungpa	74
General powers and functions	74
Make recommendations and requisition documents	74
Promote development programme	75
Personnel management	75
Administrative control	76
Financial control	76
Other powers and functions	77
Accountability	77
Chapter 22: Gewog Administrative Officer	78
Roles and responsibilities	78
Secretarial support to Gewog Tshogde	78
Advisory role	79
Development programmes	80
Personnel and administrative management	80
Office management	80
Financial control	81
Accountability	82
Chapter 23: Tshogdrung	83
Roles and responsibilities	83
Secretarial support to Dzongkhag Tshogdu	83
Office management	84
Accountability	85

ལེའུ་༡༠ པ། རྫོང་རབ།	ཧ་༣
འགན་ཁུར།	ཧ་༣
ལེའུ་༡༡ པ། རྩལ།	ཧ་༤
སྦྱིར་བཏང་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲོ།	ཧ་༤
གོས་འདེབས་བཀོད་ནི་དང་ ཡིག་ཆ་ཚུ་གི་དགོས་དོན་བཀོད་ནི།	ཧ་༤
གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་གྱི་སྒྲེད།	ཧ་༥
མི་སྟོབས་འཛིན་སྐྱོང།	ཧ་༥
བདག་སྐྱོང་གི་དམ་འཛིན།	ཧ་༦
དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།	ཧ་༦
དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲོ་གཞན།	ཧ་ཧ
འགན་འཁུ།	ཧ་ཧ
ལེའུ་༡༢ པ། ཞེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན།	ཧ་༨
ལཱ་དང་འགན་ཁུར།	ཧ་༨
ཞེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ རྩལ་ལས་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར།	ཧ་༨
གོས་འབྲེལ་གྱི་ལཱ་འགན།	ཧ་༩
གོང་འཕེལ་ལས་རིམ།	༩༠
མི་སྟོབས་དང་བདག་སྐྱོང་གི་འཛིན་སྐྱོང།	༩༠
ཡིག་ཆ་འཛིན་སྐྱོང།	༩༠
དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།	༩༡
འགན་འཁུ།	༩༢
ལེའུ་༡༣ པ། ཚོགས་རྩལ།	༩༣
ལཱ་དང་འགན་ཁུར།	༩༣
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ རྩལ་ལས་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར།	༩༣
ཡིག་ཆ་འཛིན་སྐྱོང།	༩༤
འགན་འཁུ།	༩༥

Chapter 24:	Gewog Accountant, Gaydrung and Chipon	86
	Gewog Accountant	86
	Responsibilities of a Gewog Accountant	86
	Gaydrung	87
	Eligibility	87
	Recruitment procedure	88
	Responsibilities of Gaydrung	89
	Term of office	89
	Removal of Gaydrung	89
	Chipon	90
Chapter 25:	Functions of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde	91
	General function	91
	Protect monuments and sites of cultural and historical interests	91
	Preserve and promote culture and tradition	92
	Ensure provision of social and economic services	93
	Land use and management	95
	Conserve and enhance the environment	96
	Provision of public health services	98
	Control of communicable livestock and crop diseases	99
	Involvement of communities and community organization	100
	Water use and management	101
	Sports and leisure	101
	Declaration of holidays	101
	Protection of consumers	102
	Construction of structures near the road	102
	Posting of billboards, roadside signs, etc	102

ལེའུ་༡༤ པ། རྟེན་འོག་རྩིས་འཛིན་པ་ རྟེན་བྱུང་དང་ སྦྱིད་པོ་ན།	༡༩
རྟེན་འོག་རྩིས་འཛིན་པ།	༡༩
རྟེན་འོག་རྩིས་འཛིན་པའི་འགན་འཁུར།	༡༩
རྟེན་བྱུང།	༡༩
ཁྱད་ཚད།	༡༩
གསལ་བཟུགས་ཀྱི་བྱ་རིམ།	༡༩
རྟེན་བྱུང་གི་ལཱ་འགན།	༡༩
ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུན།	༡༩
རྟེན་བྱུང་གི་ཕྱིར་དབྱུང།	༡༩
སྦྱིད་པོ་ན།	༢༠
ལེའུ་༡༥ པ། རྟོག་འགྲུལ་ཆོག་མཁན་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཆོག་མཁན་སྡེ་འཛིན་གྱི་སྒོ།	༢༡
སྦྱིར་བཏང་བྱ་སྒོ།	༢༡
བཟུང་ཆེན་དང་ ལམ་སྒོལ་ དེ་ལས་རྒྱལ་རབས་ཅན་གྱི་ས་གནས་རྒྱུ་འབྱུང་སྒོ་སྦྱོང་།	༢༡
ལམ་སྒོལ་དང་ སྒྲུབ་སྒོལ་ཉམས་སྦྱང་དང་ཡར་སྒྲེལ།	༢༡
མི་སྡེ་དང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཞབས་རྟེན་གྱི་ དགོངས་དོན་ཡོད་པ།	༢༡
ས་ཆག་ལག་ལེན་དང་ འཛིན་སྦྱོང་།	༢༡
རང་བཞིན་གནས་སྤངས་འདི་ བདག་འཛིན་དང་ རྒྱ་སྦྱོང་གཏང་ནི།	༢༡
མི་དམངས་འཕྲོད་བཞེད་ཞབས་རྟེན་གྱི་ དགོངས་དོན།	༢༡
སྒོ་མོར་དང་ ལོ་ཐོག་ལུ་འབོ་མི་ནད་གཞི་རྒྱ་བཀག་ཐབས།	༢༢
མི་སྡེ་དང་མི་སྡེའི་ལས་ཆོག་གིས་ གཤམ་གཏོགས།	༢༢
རྒྱུ་འབྱུང་ལེན་དང་ འཛིན་སྦྱོང་།	༢༢
ཕྱིར་ཕྱིན་དང་ དལ་ཁོམས།	༢༢
དལ་གསོའི་ཁྱབ་བསྐྱེད།	༢༢
རྟོག་འགྲུལ་པའི་ཉེན་སྦྱོང་།	༢༢
འགྲུལ་ལམ་གྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་གཞི་བཀོད་བཟོ་བསྐྱེད།	༢༢
བཟུང་བྱུང་དང་ ལམ་རྟགས་ཀྱི་རིགས་འབྱུང་ནི།	༢༢

Communication services	102
Disaster management	103
Chapter 26: Miscellaneous	104
Power to issue instructions and directions	104
Delegation of functions and authority	104
Land acquisition procedure	105
Dissolution of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde	105
Powers to frame rules and regulations	105
Declaration of rules and regulations	106
Authority of repeal	106
Definition	106
<i>Annexure 1: a) Form 1 .....</i>	<i>109</i>
b) Form 2	<i>110</i>
<i>Annexure 2: Form 3 .....</i>	<i>111</i>
<i>Annexure 3: Form 4 .....</i>	<i>112</i>
<i>Annexure 4: Form 5 .....</i>	<i>113</i>
<i>Annexure 5: Dzongkhag Tshogdu seating arrangement .....</i>	<i>114</i>
<i>Annexure 6: Gewog Tshogde seating arrangement .....</i>	<i>115</i>

[illegible]

Preamble

Whereas, it is expedient to ensure transparent decision making through institutionalized participation of Bhutanese citizens at grass-root level and to decentralize administrative and financial authority to Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde for good governance and effective delivery of services;

In exercise of powers under section 294 of the Local Government Act, 2009 the Ministry of Home and Cultural Affairs in consultation with the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, hereby adopts and promulgates the Local Government Rules and Regulations, 2012.

དུས་ཚིག་།

དེ་ཡང་ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཚུ་གིས་ ཁྱོད་གསེབ་གི་གནད་ཚད་ལུ་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་འཕམ་ལུགས་ཐོག་ དྲངས་གསལ་ཅན་གི་གྲོས་ཐག་ཚད་དེ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་རྟེན་འཁྲིལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལུན་དང་ ཡན་ལུས་ཅན་གི་ཞབས་ཏྲུག་འགྲུབ་ནི་ལུ་ བདག་སྐྱོང་དང་དབུལ་འབྲེལ་གི་དབང་ཆ་ཕྱིར་སྤྲོད་འབད་ནི་གི་ཐབས་ཤེས་ ལུ་ཨིན།

འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༢༩ པའི་མངའ་འོག་གི་དབང་ཚད་ལག་ལེན་ ཐོག་ རྒྱ་གར་དང་སྤུ་ལོ་འཛིན་ལྷན་ཁག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་རྟེན་འཁྲིལ་ཚོགས་སྡེ་འཁྲིལ་ཁར་ འདྲི་བསྐྱུན་ཐོག་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་༢༠༡༢ ཅན་མ་འདི་ ཆ་འཛོག་དང་བྱུང་སྤེལ་འབད་མ་ ཨིན།

Chapter 1

Preliminary

Short title, extent and commencement

1. These Rules and Regulations shall:
  - (a) be called the Local Government Rules and Regulations 2012;
  - (b) extend to the whole of Bhutan; and
  - (c) come into force on the 15th Day, of the 7th Month of Water Male Dragon Year of the Bhutanese calendar corresponding to the 31st Day of August 2012.

ཡེ་ལྷན་ བ།

སྒྲིག་བཅོལ།

མཚན་བསྐྱེད་ ལུ་ཚད་དང་ འགོ་འཛུགས།

༡. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་

༡༽ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་^{༢༠༡༢} ཅན་མ་ཟེར་སྐབ་དགོ།

༢༽ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་མཐའ་དབུས་མེད་པར་ལུ་བ་དགོ།

ག༽ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་ཟླ་^༢ པའི་ཆེས་^{༡༥} ལུ་འཇམ་སྤྱི་ལོ་^{༢༠༡༢} ཟླ་^༢ པའི་ཆེས་^{༣༡} ལས་འགོ་བཟུང་བསྐྱེད་སྤྱོད་འབད་དགོ།

Chapter 2

Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde

Dzongkhag Tshogdu

2. A Dzongkhag shall, in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 have a Dzongkhag Tshogdu comprising:
  - (a) a Gup and Mangmi from each Gewog Tshogde;
  - (b) Thrompon, where Class A Thromde exists as specified in the section 90 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and one elected representative in cases of Class B Thromdes; and
  - (c) one elected representative from Dzongkhag Yenlag Thromdes.

Gewog Tshogde

3. A Gewog shall, in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 have a Gewog Tshogde comprising:
  - (a) a Gup and Mangmi; and
  - (b) not less than five and not more than eight elected Tshogpas.

Allowances, benefits and other emoluments

4. A Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member is entitled to remunerations in accordance with the existing rules of the Government.
5. A Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member is entitled to daily allowances in accordance with the existing rules of the Government while attending sessions or executing any other roles and

ལུ་ཡ ༥༡

ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ།

ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ།

༡. ཚོང་ཁག་གཅིག་ལུ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་
ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གཅིག་ཡོད་དགོ་མི་ནང་ཚུད་དགོཔ་ཡང་

༡༡༽ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་ཚུ་ལུ་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་ཚུ་ལུ་

༡༢༽ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༩༠ པ་དང་འབྲེལ་བཟུགས་སྡེ་
དེ་ལྟེ་ཁག་ཀའི་ཁྲིམས་དཔྱད་དང་ཁྲིམས་སྡེ་དེ་ལྟེ་ཁག་ལ་ཡོད་སར་ དེ་ལའི་ཁྲིམས་སྡེ་ལས་ བཅག་འབྲུ་
གྲུབ་པའི་ངོ་ཚབ་གཅིག། དེ་ལས་

༡༣༽ ཚོང་ཁག་ཡན་ལག་ཁྲིམས་སྡེ་ཚུ་ལས་ བཅག་འབྲུ་གྲུབ་པའི་ངོ་ཚབ་གཅིག།

རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ།

༢. རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་ལུ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་
རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་ཡོད་དགོ་མི་ནང་ཚུད་དགོཔ་ཡང་

༡༡༽ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ དེ་ལས་

༡༢༽ བཅག་འབྲུ་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་པ་ ལུ་ལས་མ་ཉུང་མ་དང་བརྒྱུད་ལས་མ་ལྟོག།

བྱུང་འབྲུག་ ཁེ་ཕན་ དེ་ལས་ཐོབ་ལམ་གཞུག།

༣. ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་གི་འབྲུག་མི་ལུ་ གཞུང་གིས་ལག་ལེན་འཐབ་བཞིན་
ཡོད་པའི་བཅའ་ཡིག་ཚུ་དང་འབྲེལ་ དེ་ལུ་ཕྱོགས་སྡེ་ཐོབ་ལུངས་ཡོད།

༤. ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་གི་འབྲུག་མི་ལུ་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་
གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མ་དང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ནང་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་གཞི་
པའི་ལཱ་དང་འགན་ཁུར་གང་རུང་ བསྟར་སྦྱོང་འབད་ནི་ཚུ་ནང་གལ་གཏོགས་སྐབས་ གཞུང་གིས་ལག་ལེན་

responsibilities prescribed in the Local Government Act of Bhutan, 2009 and these rules and regulations.

6. A Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member is entitled to sitting fee in accordance with the existing rules of the Government for each day of the sitting of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be.
7. A Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member is entitled to travel allowance in accordance with the existing rules of the Government.
8. A member shall, for the purpose of clause 7 of these rules and regulations, undertake travel:
  - (a) to effectively perform his/her roles and responsibilities prescribed in the Local Government Act of Bhutan, 2009 and these rules and regulations;
  - (b) to attend Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meeting, as the case may be;
  - (c) to attend a Committee meeting, if he/she is a member of that Committee.
9. A member shall, for the purpose of clause 7 of these rules and regulations, undertake travel within or outside the Gewog only with the prior written approval of the Gup.
10. The revision in the structure of the salary, allowances, benefits and other emoluments of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member shall be determined in accordance with the provisions of the Constitution.

འཐབ་བཞིན་ཡོད་པའི་བཅའ་ཡིག་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ ཉིན་འཐུས་ཀྱི་ཐོབ་ཁུངས་ཡོད།

6. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གི་འཐུས་མི་ལུ་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཛུགས་ཅིམ་གྱི་ཉིན་བསྟུར་བཞིན་ལུ་ གཞུང་གིས་ལག་ལེན་འཐབ་
བཞིན་ཡོད་པའི་བཅའ་ཡིག་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ ཚོགས་ཡོན་གྱི་ཐོབ་ཁུངས་ཡོད།

7. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གི་འཐུས་མི་ལུ་ གཞུང་གིས་ལག་ལེན་འཐབ་བཞིན་ཡོད་
པའི་བཅའ་ཡིག་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ འགྲུལ་འཐུས་ཀྱི་ཐོབ་ཁུངས་ཡོད།

8. འཐུས་མི་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ཉི་ཤེས་པའི་དོན་ལུ་ འགྲོ་འགྲུལ་འབད་དགོ་པ་
འདི་ཡང་

ཀ༽ འགྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་²⁰⁰⁸ ཅན་མ་དང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་
ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ལཱ་དང་འགན་ཁུར་ཚུ་ དོན་སྤྲོད་ཅན་འབད་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ།

ཁ༽ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཛུགས་ནང་
གྲུལ་གཏོགས་འབད་ནི་ལུ།

ག༽ གལ་སྲིད་ཁོ་མོ་རང་ ཚོགས་རྒྱུང་གི་འཐུས་མི་ཅིག་ཨིན་ཆེ་ ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཞལ་འཛུམས་ནང་
གྲུལ་གཏོགས་འབད་ནི་ལུ།

9. འཐུས་མི་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ཉི་ཤེས་པའི་དོན་ལུ་ རྫོང་འོག་ནང་
འཁོད་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཕྱི་ཁར་ སྤོང་གི་ཡིག་ཐོག་གི་གནང་བ་ཐོབ་པའི་ཤུལ་ལུ་རྒྱུང་ཅིག་ འགྲོ་འགྲུལ་
འཐབ་དགོ།

10. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཛུགས་མི་ལུ་ དུལ་ཕོག་ ཟུར་འཐུས་ ཁེ་ཕན་ དེ་ལས་
ཐོབ་ལམ་གཞན་ཚུ་གི་ཐོབ་ཚད་ཀྱི་བསྟུར་ཞིབ་འདི་ ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་གཏན་
འཁེལ་བཟོ་དགོ།

Chapter 3

Seal and Issuance of Orders

Seal of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde

11. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall have an official seal bearing the name of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde respectively. However, the name of the chairperson should not be inscribed on the seal.
12. A seal shall be an official stamp used for all official correspondences of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.
13. A seal shall not be affixed to a document if it does not relate to the official business of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.
14. The seal of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be used with the signature of the Chairperson.
15. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretariat shall be responsible for custody of their respective seals.

Orders and other written communication

16. The Chairperson of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall issue orders based on the resolution of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde respectively. However, he/she may issue administrative orders and carry out day to day communications which do not require decision of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde.
17. The orders and other written communications originating from the Dzongkhag Tshogdu must include:
  - (a) name of the Dzongkhag;
  - (b) name of the Chairperson; and
  - (c) the seal of the Dzongkhag Tshogdu.

ལེའུ་༩ པ།

ཐིུ་དང་བཀའ་ཁྱ་བཏོན་ནི།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཐིུ།

༡༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་མིང་ཐོག་ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཐིུ་ཅིག་དགོ། ཡིན་རུང་ ཐིུ་གྲུ་ཁྱི་འཛིན་གྱི་མིང་བཀོད་ནི་མི་འོང།
༡༢. ཐིུ་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་འགྲུལ་ཆ་མཉམ་གྱི་དོན་ལས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ལས་རྟགས་ཅིག་སྟེ་ཕྱིས་དགོ།
༡༣. ཐིུ་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཡིག་ཆ་ཅིག་གུར་ བརྒྱབ་མི་ཚོགས།
༡༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཐིུ་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་ཁྱི་འཛིན་གྱི་མིང་རྟགས་དང་གཅིག་ཁར་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
༡༥. ཐིུ་ཚུ་བདག་གཉེར་འབད་ནི་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཆ་དགོ་འགན་འཁུར་ཡིན།

བཀའ་ཁྱ་དང་ གཞན་ཡིག་ཐོག་གི་བརྒྱད་འབྲེལ།

༡༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ བཀའ་ཁྱ་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གྲོས་ཚད་གུར་ གཞིར་བཞག་ཐོག་གཏང་དགོ། ཡིན་རུང་ ཁོ་མོ་གིས་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་ གྲོད་ཐག་ཚད་མ་དགོ་མི་ བདག་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་ཁྱ་བཏོན་ནི་དང་ གཞན་ཉིན་ལྟར་གྱི་བརྒྱད་འབྲེལ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཚོགས།
༡༧. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་བཀའ་ཁྱ་ཚུ་དང་ གཞན་བརྒྱད་འབྲེལ་འདི་ནང་ངེས་པར་དུ་བཀོད་དགོས་འདི་ཡང་

ཀ༽ རྫོང་ཁག་གི་མིང།

ཁ༽ ཁྱི་འཛིན་གྱི་མིང། དང་

ག༽ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཐིུ།

18. The orders and other written communications originating from the Gewog Tshogde must include:
- (a) name of the Gewog;
  - (b) name of the Chairperson ;and
  - (c) the seal of the Gewog Tshogde.

༡༤. རྟོག་ལོག་ཚོགས་སྒྲེའི་བཀའ་བྱ་ཚུ་དང་ གཞན་བརྒྱད་འབྲེལ་འདི་ནང་ངེས་པར་དུ་བཀོད་དགོས་འདི་ཡང་

ཀ། རྟོག་ལོག་གི་མིང་།

ཁ། ཁྱིའཛིན་གྱི་མིང་། དང་

ག། རྟོག་ལོག་ཚོགས་སྒྲེའི་ཐིུ།

Chapter 4

Chairperson and Deputy Chairperson

Chairperson and Deputy Chairperson of Gewog Tshogde

19. The Gup and Mangmi shall, in accordance with section 70 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 serve as the Chairperson and Deputy Chairperson of the Gewog Tshogde respectively.

Chairperson and Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

20. The Dzongkhag Tshogdu shall, pursuant to section 66 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 elect a Chairperson and Deputy Chairperson from among its members in accordance with clauses 29 to 53 of these rules and regulations.

Presiding Officer for the election of Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

21. The Dzongdag shall preside over the election of a Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu.

Presiding Officer for the election of Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

22. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall preside over the election of a Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu.

Venue and time of election

23. The Chairperson shall, at a time and on a date determined by the Dzongdag in accordance with clause 82 of these rules and regulations, be elected at the first session of the Dzongkhag Tshogdu.

ལུ་ཅུ་ བ།
ཁྱིའཛེན་དང་ ཁྱིའཛེན་འོག་མ།

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཁྱིའཛེན་དང་ ཁྱིའཛེན་འོག་མ།

༡༩. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༠ པ་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་དང་དམངས་
མི་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་ ཁྱིའཛེན་དང་ཁྱིའཛེན་འོག་མ་སྟེ་ཕྱག་ཕྱིད་ལྷ་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱིའཛེན་དང་ ཁྱིའཛེན་འོག་མ།

༢༠. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༤ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུའི་ ཁྱིའཛེན་དང་ཁྱིའཛེན་འོག་མ་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་ ༢༩ ལས་
༤༩ རྒྱུན་དང་འབྲེལ་ འཇུག་མི་རྒྱུ་འཛུགས་འཁོད་ལས་བཅག་འཇུག་འབད་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱིའཛེན་བཅག་འཇུག་འདུའི་དོན་ལུ་ སྟེ་ཁྱིད་འགོ་དཔོན།

༢༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱིའཛེན་བཅག་འཇུག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྫོང་བདག་གིས་ ཚོགས་གཙུག་འབད་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱིའཛེན་འོག་མ་བཅག་འཇུག་འདུའི་དོན་ལུ་ སྟེ་ཁྱིད་འགོ་དཔོན།

༢༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱིའཛེན་འོག་མ་བཅག་འཇུག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱིའཛེན་གྱིས་
ཚོགས་གཙུག་འབད་དགོ།

བཅག་འཇུག་མ་གནས་དང་རྩས་ཚེད།

༢༣. ཁྱིའཛེན་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་ ༢༩ པ་དང་འབྲེལ་ རྫོང་བདག་གིས་ གཏན་
འཁེལ་སྒྲིག་པའི་ཆོས་གངས་དང་རྩས་ཚེད་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཐངས་དང་པ་ འཚོགས་སྐབས་
བཅག་འཇུག་འབད་དགོ།

24. The venue for election of the Chairperson and Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be the Dzongkhag Tshogdu hall.

Vacancy of office

25. Whenever a vacancy for a Chairperson occurs, the Dzongdag shall order an election to be held in the next session of the Dzongkhag Tshogdu but not later than thirty days after such vacancy.
26. Whenever a vacancy for a Deputy Chairperson occurs, the Chairperson shall hold election in the next session of the Dzongkhag Tshogdu.

Term of office

27. The Chairperson and Deputy Chairperson shall hold office until the term of the Dzongkhag Tshogdu expires.
28. The Chairperson and Deputy Chairperson elected under clauses 25 and 26 of these rules and regulations shall hold office for the remaining term of the Dzongkhag Tshogdu.

༢༥. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་དང་ ཁྱི་འཛིན་འོག་མའི་བཙག་འཐུ་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཁང་
ནང་འབད་དགོ།

ཡིག་ཚང་གི་ས་སྟོང་།

༢༥. ཁྱི་འཛིན་གྱི་ གོ་གནས་ས་སྟོང་ཐོན་པའི་སྐབས་ རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ཤུལ་མའི་ཚོགས་
ཟིམ་ནང་ བཙག་འཐུ་འབད་ནིའི་བཀའ་ཆུ་གནང་དགོ། ཨིན་རུང་ དེ་ལུགས་གྱི་ས་སྟོང་ཐོན་པའི་ཤུལ་ལུ་
ཉིན་གངས་སུམ་ཙུམ་ལས་ལྷག་ནི་མི་འོང།

༢༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་འོག་མའི་གོ་གནས་ས་སྟོང་ཐོན་པའི་སྐབས་ ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་ཤུལ་མའི་ཚོགས་ཟིམ་ནང་ བཙག་འཐུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན།

༢༧. ཁྱི་འཛིན་དང་ ཁྱི་འཛིན་འོག་མ་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གནས་ཡུན་མ་ཆང་ཚུན་ཆད་ ཡིག་ཚང་འཆང་
དགོ།

༢༨. བཙའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༥ དང་༢༦ པའི་མངའ་འོག་ བཙག་འཐུ་གྲུབ་པའི་ཁྱི་འཛིན་
དང་ཁྱི་འཛིན་འོག་མ་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གནས་ཡུན་ལྷག་ལུས་གྱི་ཡིག་ཚང་འཆང་དགོ།

Chapter 5

Election Procedure

Nomination of Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

29. The Dzongdag shall, for the purpose of election of the Chairperson under clause 20 of these rules and regulations, call for nominations from the members of the Dzongkhag Tshogdu.
30. A candidate for the election of Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be nominated by a member referred to as proposer, and seconded by at least two members in the prescribed **Form 1** and **2** respectively given in **Annexure 1**.

Provided that no such proposer and those seconding shall sign more than one nomination and seconding forms respectively.

31. A nominee shall declare his/her consent to the nomination and state his/her consent to serve if elected in the prescribed **Form 3** given in **Annexure 2**.
32. The Dzongdag shall read out the names of the candidates proposed to the hearing of the members present at the meeting and record them in the minutes.
33. The Dzongdag shall ask the proposed candidates to briefly present what he/she intends to do, if elected, before putting the list of candidates under clause 32 of these rules and regulations to vote.

Nomination of Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

34. The Dzongdag shall, upon election of the Chairperson, hand over the chair to the newly elected Chairperson who shall then conduct the election of a Deputy Chairperson.

ལེའུ་པ། བཅག་འཕུའི་བུ་སྒོ་རིམ་པ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་གྱི་གདམ་ངོ་བོ་ཉེ་ནི།

༢༩. རྫོང་བདག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༠ པའི་མངའ་འོག་གི་ཁྱི་འཛིན་བཅག་འཕུའི་
དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཕུས་མི་ཚུ་ལས་ གདམ་ངོ་བོ་ཉེ་ནི་འདི་བསྐྱལ་མ་འབད་དགོ།
༣༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་བཅག་འཕུའི་འདེམས་ངོ་འདི་ འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ ཁྲོས་འབུལ་སྤེའི་
བསྐྱེད་གྲུབ་པའི་གདམ་ངོ་ཞིན་དགོ་པའི་ཁར་ **བུར་སྐྱགས་**༡ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་**འབྲི་ཤོག་**
༡ པ་དང་༢ པའི་ཐོག་ ཉུང་ཤོས་འཕུས་མི་གཉིས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།
ཞིན་རུང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་འབུལ་འབད་མི་ འཕུས་མི་ཅིག་དང་གཞན་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་ཚུ་གིས་
གདམ་ངོ་འབྲི་ཤོག་གཅིག་དང་ གདམ་ངོ་འདི་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་འཕུས་མི་འདི་གསལ་བསྐྱགས་འབད་པའི་
འབྲི་ཤོག་གཅིག་ལས་ལྷག་ མིང་རྟགས་བཀོད་མི་ཚོགས།
༣༡. གདམ་ངོ་གྲུབ་མི་ཅིག་གིས་ ཁོ་/མོ་རའི་གདམ་ངོ་ལུ་ཁས་ལེན་དང་ གལ་སྲིད་ བཅག་འཕུ་འབྲུབ་པ་ཅིན་
ཁོ་/མོ་གིས་བྱག་ཕྱིད་ཞུ་ནིའི་ཁས་ལེན་ལུ་ **བུར་སྐྱགས་**༡ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་**འབྲི་ཤོག་**༡
པའི་ཐོག་གསལ་བསྐྱགས་འབད་དགོ།
༣༢. རྫོང་བདག་གིས་ ཁྲོས་འབུལ་ཕུལ་མི་འདེམས་ངོ་འདི་མིང་གསལ་འདི་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཕུས་
མི་ཚུ་གི་ གོ་ཐབས་ལུ་ ཁྲོས་འབུལ་གྱི་མིང་གསལ་ཚུ་ལྷག་སྟེ་ མིང་གསལ་ཚུ་གོས་བཅུད་ནང་འཛིན་ཐོ་
བཀོད་དགོ།
༣༣. རྫོང་བདག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༡ པའི་མངའ་འོག་གི་འདེམས་ངོ་འདི་མིང་ཐོ་
མ་བཀོད་པའི་གོང་ལུ་ ཁྲོས་འབུལ་ཕུལ་མི་འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ གལ་སྲིད་ ཁོ་/མོ་བཅག་འཕུ་གྲུབ་པ་ཅིན་
ག་ཅི་འབད་ནིའི་བསམ་འཆར་ཡོད་ག་ཚུ་འོ་ལས་ གསལ་བཤད་མདོར་བསྐྱུས་ཅིག་འབད་བཅུག་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་འོག་མའི་གདམ་ངོ་བོ་ཉེ་ནི།

༣༤. རྫོང་བདག་གིས་ ཁྱི་འཛིན་གྱི་བཅག་འཕུ་འབད་པའི་ལུ་ལུ་ ཁྱི་འཛིན་འོག་མའི་བཅག་འཕུ་འགོ་འབྲེན་
འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྱི་འཛིན་གསར་པ་ལུ་ཚོགས་གཙའི་འགན་ཅིས་སྤྲོད་དགོ།

35. The Chairperson shall, for the purpose of election of the Deputy Chairperson under clause 20 of these rules and regulations, call for nominations from the members of the Dzongkhag Tshogdu.
36. A candidate for the election of Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be nominated by a member referred to as proposer and seconded by another member in the prescribed **Form 1** and **2** respectively given in **Annexure 1**.

Provided that no such proposer and those seconding shall sign more than one nomination and seconding forms respectively.
37. A nominee shall declare his/her consent to the nomination and state his/her consent to serve if elected in the prescribed **Form 3** given in **Annexure 2**.
38. The Chairperson shall read out the names of the candidates so proposed to the hearing of the members present at the meeting and record them in the minutes.
39. The Chairperson shall ask the proposed candidates to briefly present what he/she intends to do, if elected, before putting the list of candidates under clause 38 of these rules and regulations to vote.

Procedure for voting by Electronic Voting Machine

40. The election of Chairperson and Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be conducted by use of Electronic Voting Machine.
41. The procedures for casting and counting of votes shall be in accordance with the provisions of the Electronic Voting Machine Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2009.

༣༥. ཁྱིའཇིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༠ པའི་མངའ་འོག་གི་ ཁྱིའཇིན་འོག་མ་
བཅག་འཕུའི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཕུམ་མི་ཚུ་ལས་ གནམ་ངོ་བོ་དོན་ནིའི་བསྐྱལ་མ་འབད་དགོ།
༣༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱིའཇིན་འོག་མ་བཅག་འཕུའི་འདེམས་ངོ་འདི་ འཕུམ་མི་ཅིག་གིས་ ཁྲོས་འབུལ་སྡེ་
འབྲི་བསྐྱུན་གྲུབ་པའི་གནམ་ངོ་མེན་དགོ་པའི་ཁར་ **བུར་སྤྲུགས་**༡ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་**འབྲི་
ཤོག་**༡ པ་དང་༡ པའི་ཐོག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འཕུམ་མི་གཞན་ཅིག་གིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།
- ཨིན་རུང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་འབུལ་འབད་མི་ འཕུམ་མི་ཅིག་དང་གཞན་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་ཚུ་གིས་
གནམ་ངོའི་འབྲི་ཤོག་གཅིག་དང་ གནམ་ངོ་འདི་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་འཕུམ་མིའི་གསལ་བསྐྲགས་འབད་བའི་
འབྲི་ཤོག་གཅིག་ལས་ལྷག་ མིང་རྟགས་བཀོད་མི་ཚོགས།
༣༧. གནམ་ངོ་གྲུབ་མི་ཅིག་གིས་ ཁོ་/མོ་རའི་གནམ་ངོའི་ཁས་ལེན་དང་ གལ་སྲིད་བཅག་འཕུ་འགྲུབ་པ་ཅིན་ ཁོ་/
མོ་གིས་ ལྷག་ཕྱིད་ལུ་ནི་ལུ་ **བུར་སྤྲུགས་**༡ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་**འབྲི་ཤོག་**༡ པའི་ཐོག་ཁས་
ལེན་གྱི་གསལ་བསྐྲགས་འབད་དགོ།
༣༨. ཁྱིའཇིན་གྱིས་ ཁྲོས་འབུལ་ཕུལ་མི་འདེམས་ངོའི་མིང་གསལ་འདི་ ཞལ་འཛེམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཕུམ་མི་
ཚུ་གི་ གོ་ཐབས་ལུ་ ཁྲོས་འབུལ་གྱི་མིང་གསལ་ཚུ་ལྷག་སྟེ་ མིང་གསལ་ཚུ་གོས་བཅུད་ནང་འཇིན་ཐོ་བཀོད་
དགོ།
༣༩. ཁྱིའཇིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༤ པའི་མངའ་འོག་གི་འདེམས་ངོའི་མིང་ཐོ་
མ་བཀོད་པའི་གོང་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་ལུ་ ཁྲོས་འབུལ་ཕུལ་མི་འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ གལ་སྲིད་ ཁོ་/མོ་
བཅག་འཕུ་གྲུབ་པ་ཅིན་ ག་ཅི་འབད་ནིའི་བསམ་འཆར་ཡོད་ག་ཚུའི་སྐོར་ལས་ གསལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་
ཅིག་འབད་བཅུག་དགོ།

ཚོགས་རྒྱན་འཕུལ་ཆས་ཐོག་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནིའི་བློ་འདེམ་པ།

༤༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱིའཇིན་དང་ ཁྱིའཇིན་འོག་མའི་བཅག་འཕུ་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་འཕུལ་ཆས་ལག་ལེན་
ཐབས་ཐོག་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༤༡. ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་དང་ ཁངས་ཅེས་བསྐྱེམས་ནིའི་བློ་འདེམ་པ་འདི་ འབུག་གི་ཚོགས་རྒྱན་འཕུལ་ཆས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་དགོ།

Re-election

42. The Presiding Officer shall, in the event of equality of votes between any two or more candidates in the first instance, forthwith conduct a re-election between such candidates.
43. The Presiding Officer shall, in the event of equality of votes between candidates in the re-election, forthwith decide between such candidates by draw of lots in the presence of members present and voting.

Procedure for draw of lots

44. The Tshogdrung shall arrange the name of the candidates who have secured equal number of highest votes to be written on similar slips, and then fold the slips so as to prevent the names from being seen and mix the slips before the Presiding Officer can draw one of the slips at random.
45. The candidate whose name is on the drawn slip is the candidate who is deemed to be duly elected as the Chairperson or Deputy Chairperson, as the case may be.

Uncontested election

46. A poll shall be taken at an election of the Chairperson or Deputy Chairperson even if there is only one contesting candidate.
47. A candidate under clause 46 of these rules and regulations shall be declared elected only if he/she secures a simple majority of votes.

Declaration of election result

48. The Presiding Officer shall, after the completion of the counting of

བསྐྱར་ལོག་གི་བཅག་འཇུག་

༤༢. འདེམས་རྒྱུ་ལྟེན་ ཡང་ན་ དེ་ལས་ལྷག་པའི་འདེམས་རྒྱུ་ལྟེན་བར་ན་ བཅག་འཇུག་འགོ་དང་པའི་སྐབས་ ཚྲིག་སྐྱོད་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་སྟེ་ཡོད་ཆེ་ སྟེ་ཁྱིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ དེ་མོད་དུ་ དེ་ལྟགས་ཀྱི་འདེམས་རྒྱུ་ལྟེན་ བར་ན་ བསྐྱར་ལོག་གི་བཅག་འཇུག་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༤༣. འདེམས་རྒྱུ་ལྟེན་བར་ན་ བསྐྱར་ལོག་གི་བཅག་འཇུག་སྐབས་ལུ་ཡང་ ཚྲིག་སྐྱོད་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་སྟེ་ཡོད་ཆེ་ སྟེ་ཁྱིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ དེ་མོད་དུ་ དེ་ལྟགས་ཀྱི་འདེམས་རྒྱུ་ལྟེན་བར་ན་ ཚྲིག་སྐྱོད་སྐབས་ཡོད་པའི་ འཇུག་མི་ཚུ་གི་གདོང་ཁར་ རྟགས་རིལ་གྱི་རྒྱ་སྐྱོད་ཐོག་ ཁྲོས་ཐག་ཆོད་དགོ།

རྟགས་རིལ་རྒྱ་སྐྱོད་ཀྱི་བྱ་སྒྲིལ་རིམ་པ།

༤༤. ཚྲིག་སྐྱོད་ཀྱིས་ ཚྲིག་སྐྱོད་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ཁ་གྲངས་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་མི་ འདེམས་རྒྱུ་ལྟེན་མིང་གསལ་འདི་ ཤོག་མཚུངས་ཀྱི་གྲ་ཤོག་གྲུ་ཟླེས་ཏེ་ མིང་གསལ་མཐོང་ནི་ལས་བཀག་ཐབས་ལུ་ སྟེ་ཁྱིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ག་ཚུད་ཀྱི་གྲ་ཤོག་གཅིག་མ་འཇུག་ལུ་ གྲ་ཤོག་འདི་སྒྲིལ་ཏེ་སྟེ་བསྐྱར་བརྒྱུ་དགོ།
༤༥. རྟགས་རིལ་རྒྱ་སྐྱོད་འཇུག་སྐབས་ གྲ་ཤོག་གྲུ་མིང་གསལ་ཡོད་མི་འདེམས་རྒྱུ་ལྟེན་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱོད་ ཁྲི་འཛིན་དང་ཁྲི་འཛིན་ཤོག་མ་སྟེ་ ཚུལ་མཐུན་ཐོག་བཅག་འཇུག་གྲུ་མིང་སྟེ་བཙུང་དགོ།

དོ་འགྲན་མེད་པའི་བཅག་འཇུག་

༤༦. ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཁྲི་འཛིན་ཤོག་མའི་བཅག་འཇུག་སྐབས་ གལ་སྲིད་ དོ་འགྲན་ཅན་གྱི་འདེམས་རྒྱུ་ལྟེན་ རྒྱུ་མ་ཅིག་ཡིན་རུང་ ཚྲིག་སྐྱོད་ཀྱི་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༤༧. བཅག་འཇུག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༦ པའི་མངའ་འོག་གི་འདེམས་རྒྱུ་ལྟེན་ གལ་སྲིད་ ཁོ་ཁོ་ རའི་དོན་ལུ་ ཚྲིག་སྐྱོད་མངའ་མོས་ཐོབ་པ་ཅིག་རྒྱུ་མ་ཅིག་ བཅག་འཇུག་འཇུག་མིང་སྟེ་གསལ་བསྐྱོད་ འབད་དགོ།

བཅག་འཇུག་གྲུ་མ་འཇུག་གསལ་བསྐྱོད་ཀྱི་ལུ་

༤༨. སྟེ་ཁྱིད་འགོ་དཔོན་འདི་གིས་ ཚྲིག་སྐྱོད་ཀྱི་གྲངས་ཚུལ་བསྐྱོད་མཚུངས་ཐོབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ དེ་མོད་དུ་ ཆ་འཛིན་

votes, forthwith declare the candidate to whom the largest number of valid votes has been cast to be duly elected.

49. The Presiding Officer shall, pursuant to clause 48 of these rules and regulations, record the voting results in the minutes of the meeting and shall read out the names of the elected candidates to the hearing of the members present at the meeting.

Reporting of the election result

50. The Presiding Officer shall, immediately after the declaration of the election result:
  - (a) prepare a record of the proceedings of the meeting in the minutes and read out the minutes, sign it, attesting his/her initials on every correction made therein and also direct members present at the meeting to affix their signatures to such a record;
  - (b) display a notification stating the name of the person elected as Chairperson or Deputy Chairperson on the notice board of the Dzongkhag Tshogdu Secretariat; and
  - (c) send a report of the result to the Department of Local Governance.

Resolution of election disputes

51. A Dispute Resolution Committee shall be formed to resolve disputes related to election of the Chairperson and Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu. The Committee shall comprise the following:
  - (a) Dzongdag
  - (b) Dzongrab
  - (c) Dzongkhag Electoral Officer
  - (d) Dzongkhag Legal Officer

ཅན་གྱི་ཚཱུགས་རྒྱ་བསྐྱར་ཡོད་མི་ལས་ ཁ་གངས་མཐོ་ཤོས་ཐོབ་མི་འདེམས་ངོ་འདི་ ཚུལ་མཐུན་ཐོག་བཅག་
འཐུ་གྲུབ་ཡོད་པ་ལུ་ གསལ་བསྐྱགས་འབད་དགོ།

༤༩. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༥ པ་དང་ཆ་མཐུན་ལུ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཞལ་
འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་བཅུད་ནང་ཚཱུགས་རྒྱ་བསྐྱར་འབྲས་ཀྱི་འཛིན་ཐོ་བཀོད་དེ་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་
འཐུས་མི་ཚུ་འི་ སྤྲོད་གསལ་གྱི་ཐབས་ལུ་ བཅག་འཐུ་གྲུབ་པའི་འདེམས་ངོ་འདི་མིང་གསལ་འདི་ལྷག་དགོ།

བཅག་འཐུའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་སྤྲོད་ཐབས།

༥༠. སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཅག་འཐུའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྐྱགས་འབད་ཆར་བའི་ཤུལ་ལས་ དེ་མོད་རུ་
- ༡༽ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ཚཱུགས་རིམ་འདི་ གྲོས་བཅུད་ནང་འཛིན་ཐོ་བཀོད་དེ་ དེ་ལས་ཚཱུགས་མང་ལུ་
ལྷག་ཕུལ་ནི་དང་ གྲོས་བསུབ་ཀྱི་དག་བཅོས་རེ་རེ་བཞིན་གུར་ ཁོ་ཁོ་རའི་མིང་ཉགས་བཀོད་
ཐོག་ དེ་ལུགས་ཀྱི་འཛིན་ཐོ་གུར་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ ཁོང་རའི་
མིང་ཉགས་ཚུ་བཀོད་བཅུག་དགོ།
- ༢༽ རྫོང་ཁག་ཚཱུགས་འདུའི་བྱང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གི་བད་བྱང་གུར་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་
སྡེ་བཅག་འཐུ་གྲུབ་པའི་མི་ངོ་འདི་མིང་གསལ་བཀོད་ཐོག་ བད་འཕྲིན་ཅིག་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།
དང་
- ༣༽ ས་གནས་གཞུང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ལུ་ གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་སྤྲོད་ཐབས་ལུ་ལྷག་དགོ།

བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྒྱུག་སེལ་ཐབས།

༥༡. ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུད་རྒྱུག་ཚུ་སེལ་ཐབས་ལུ་ ཚུད་རྒྱུག་སེལ་
ཐབས་ཚཱུགས་རྒྱུང་ཅིག་གཞི་བཅུགས་འབད་དགོ། ཚཱུགས་རྒྱུང་ནང་ལུ་འཐུས་མི་སྡེ་ཚུ་དགོཔ་འདི་ཡང་
- ༡༽ རྫོང་བདག།
- ༢༽ རྫོང་རབ།
- ༣༽ རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུ་འགོ་དཔོན།
- ༤༽ རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་དོན་འགོ་དཔོན།

(e) Tshogdrung (Member Secretary)

52. A petition questioning an election under clause 48 of these rules and regulations may be referred to the Dispute Resolution Committee not later than ten working days after the declaration of the election results.
53. The decision of the Dispute Resolution Committee shall be final and binding unless appealed within the period of five days of issue of the decision to the Dzongkhag Court.

ཅ་། ཚྲིགས་བྱང་། རྒྱུ་མི་བྱང་ཆེན་།

- ཡེ. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༥ པའི་འོག་གི་བཅག་འཇུ་ཅིག་གི་འདྲི་བཀོད་བཤེར་ཡིག་
ཅིག་ བཅག་འཇུ་འཇུ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་འབད་བའི་ཉིན་མོ་ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གྲངས་བཅུ་ཐམ་གྱི་
ནང་འཁོད་ ཚུད་ཚྲིག་སེལ་ཐབས་ཚྲིགས་ཚུང་ལུ་ཐུལ་དགོ།
- ཡེ. ཚུད་ཚྲིག་སེལ་ཐབས་ཚྲིགས་ཚུང་གི་གོས་ཚད་འདི་ གོས་ཚད་བྱིན་པའི་ཉིན་གྲངས་ལཱ་གི་ནང་འཁོད་
ཚུང་ཁག་ཁྲིམས་གྱི་འདུན་སར་ མཐོ་གཏུགས་འབད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་མཐའ་བཅད་དང་མཇུག་ཚུང་
ཨིན།

Chapter 6

Oath or Affirmation of Office

Oath-taking or Affirmation of Office by Gups

54. Newly elected Gups shall, for the purpose of section 113 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 be administered an Oath or Affirmation of Office specified in the third Schedule of the Constitution.
55. The newly elected Gups shall take an Oath or Affirmation of Office after the end of the petition period of ten days as specified under the election laws of Bhutan.
56. The Dzongkhag Electoral Officer shall, pursuant to section 109 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 submit the certificate of election of the Gups to the Dzongdag not later than five working days after the end of petition period as specified under the election laws of Bhutan.
57. The Dzongdag shall inspect the authenticity and validity of the certificate of election submitted under clause 56 of these rules and regulations.
58. The Dzongkhag Drangpon shall administer the Oath or Affirmation of Office to the Gups in the presence of the Dzongdag.
59. After the administration of Oath or Affirmation of Office, the Dzongdag shall confer the *dhar* placed before His Majesty's Portrait to the Gups.

Oath or Affirmation of Office for Dzongkhag Tshogdu Chairperson

60. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 113 of the Local Government Act of Bhutan, 2009, be administered an Oath or Affirmation of Office specified in the third Schedule of the Constitution.

ལེབ་ལྷན་པ།
གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྩིས་ལེན།

ཀཔོ་ཚུ་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྩིས་ལེན་ཕུལ་དགོས།

༥༢. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༡༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཅག་འཐུ་
གྲུབ་ཡོད་པའི་ཀཔོ་གསར་པོ་ཚུ་གིས་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་བྱུང་སྐབས་དེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་
གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྩིས་ལེན་ཕུལ་བཅུག་དགོ།
༥༣. བཅག་འཐུ་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཀཔོ་གསར་པོ་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྩིས་ལེན་འདི་
འབྲུག་གི་བཅག་འཐུའི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ རྒྱུ་བཤད་བཀོད་ནིའི་དུས་ཚོད་ཅུང་ཤོས་ ཉིན་
གངས་བཅུ་ཐམ་ཆང་པའི་ཤུལ་ལུ་ཕུལ་དགོ།
༥༤. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༠༩ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ རྫོང་ཁག་
བཅག་འཐུ་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུའི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ རྒྱུ་བཤད་བཀོད་
ནིའི་དུས་ཚོད་ཆང་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཀཔོ་གི་བཅག་འཐུའི་ལག་ཁྱེར་འདི་ ཅུང་ཤོས་ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གངས་ལཱ་
ལས་མ་འགྲངས་པར་ རྫོང་བདག་ལུ་ཕུལ་དགོ།
༥༥. རྫོང་བདག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༥༤ པའི་མངའ་འོག་གི་བཅག་འཐུའི་ལག་
ཁྱེར་སྒྲིན་འབུལ་ཕུལ་ཡོད་མི་ལུ་ ཁྲངས་དག་དང་རྩིས་འཛུགས་གི་ཞིབ་དཔྱད་འབད་དགོ།
༥༦. རྫོང་ཁག་བྱང་དཔོན་གྱིས་ རྫོང་བདག་འོ་འཛུགས་ཐོག་ ཀཔོ་ཚུ་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྩིས་
ལེན་ཕུལ་ནིའི་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༥༧. གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྩིས་ལེན་ཕུལ་ཆར་བའི་ཤུལ་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་
པར་གྱི་སྐུ་མདུན་ལུ་བཞག་མི་དར་འདི་ རྫོང་བདག་གིས་ཀཔོ་ཚུ་ལུ་གནང་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྩིས་ལེན་ཕུལ་དགོས།

60. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༡༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་བྱུང་སྐབས་དེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ གོ་གནས་ཀྱི་
དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྩིས་ལེན་ཕུལ་དགོ།

61. The Oath or Affirmation of Office shall be administered to the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu in the first session of the Dzongkhag Tshogdu.
62. The Dzongkhag Drangpon shall administer the Oath or Affirmation of Office to the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu in the presence of the Dzongdag.
63. After the administration of the Oath or Affirmation of Office, the Dzongdag shall confer the *dhar* placed before His Majesty's Portrait to the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu.
64. The Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be administered Oath or Affirmation of Office and conferred *dhar* together with the Chairperson.

Venue for Oath or Affirmation of Office

65. The venue for holding the Oath or Affirmation of Office ceremony under clauses 54, 60 and 64 of these rules and regulations shall be the Dzongkhag Tshogdu hall.

Oath or Affirmation of Office for Members

66. At the first sitting of the Gewog Tshogde, the Gup shall administer the Oath or Affirmation of Office to the Gewog Tshogde members before proceeding to conduct any other business.
67. At the first sitting of the Dzongkhag Tshogdu, the Chairperson shall administer the Oath or Affirmation of Office to the Dzongkhag Tshogdu members before proceeding to conduct any other business.
68. At the subsequent sitting of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, a newly elected member filling a casual vacancy shall, before proceeding to conduct any other business, be administered the Oath or Affirmation of Office by the Chairperson.

61. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱི་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུའི་ཚོགས་རིམ་དང་པའི་ནང་ཕུལ་བཅུག་དགོ།
62. རྫོང་ཁག་དང་དཔོན་གྱིས་ རྫོང་བདག་ངོ་འཛུམས་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གི་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་
བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་ནིའི་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
63. གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་ཆར་བའི་ཤུལ་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
པར་གྱི་སྐུ་མཐུན་ལུ་ཕུལ་མི་དར་འདི་ རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་ལུ་གནང་དགོ།
64. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་དར་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་
ཁྲི་འཛིན་དང་གཅིག་ཁར་གནང་དགོ།

གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་སའི་ས་གནས།

64. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་44, 60 དང་64 འོག་གི་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་
རོས་ལེན་ཕུལ་ནིའི་ཕྱི་སྤྱད་སྤྱད་སའི་ས་གནས་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཁང་ཨིན།

འཐུས་མི་རྩི་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་དགོས།

66. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་དང་པའི་སྐབས་ རྟེན་འོག་གིས་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་རྩི་ལུ་ ཚོགས་
སྡེའི་གསུང་གོས་རྩི་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་གོང་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་བཅུག་
དགོ།
67. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་དང་པའི་སྐབས་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་རྩི་ལུ་ ཚོགས་
སྡེའི་གསུང་གོས་རྩི་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་གོང་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་བཅུག་དགོ།
68. སྐབས་ཐོབ་ས་སྤྱོད་བསུབ་ནི་དོན་ལུ་ བཅག་འཐུ་གྲུབ་པའི་འཐུས་མི་གསར་པོ་ཅིག་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ རྫོང་
ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་དང་འབྲེལ་ ཚོགས་སྡེའི་གསུང་གོས་རྩི་འགོ་མ་
བཅུགས་པའི་གོང་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་བཅུག་དགོ།

69. The Oath or Affirmation of Office for the purpose of clauses 66, 67 and 68 of these rules and regulations shall be as specified in the third schedule of the Constitution.

༤༩. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༤, ༤༧ དང་༤༥ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་
བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་ནི་འདི་ ཕ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོའི་བྱུང་དབ་གསུམ་པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་
བཞིན་འབད་དགོ།

Chapter 7

Notification and Agenda

Notification calling for submission of proposals

70. The meeting of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall not be held unless due notice of the day and time of the meeting has been given at least fifteen working days before the day of the proposed meeting.

Provided that the Chairperson or the Gup may convene a meeting on serving shorter notice than that specified in this rule if he/she deems necessary.

71. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu and the Gup shall, after verifying the *zakar* and ensuring that their sessions do not coincide approve the date of the regular session of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogdes respectively.
72. The Chairperson and the Gup shall, pursuant to clause 71 of these rules and regulations, issue notification inviting proposals from members for inclusion in the agenda.
73. The notification under clause 72 of these rules and regulations shall be publicized through the media and displayed on the notice board of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde Secretariats, as the case may be.

Agenda

74. The agenda of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meetings shall specify:
- (a) all matters to be dealt with arising out of the proceedings of earlier meetings of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde;

ལེའུ་ཡ བ། བན་འཕྱིན་དང་གྲོས་གཞི།

གྲོས་འཆར་ཕུལ་ནི་ལུ་ བན་འཕྱིན་ཐོག་བསྐུལ་མ་འབད་ནི།

༡༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཛུགས་འདི་ རྫོང་འཛུགས་འཚོགས་ནི་ལུ་བཀོད་པའི་
གྲོས་འཆར་གྱི་ཉིམ་དང་རྒྱུ་ཚོད་དེའི་གོང་ལུ་ རྫོང་འོག་ལུ་འབད་བའི་ཉིན་གྲངས་བཙོ་ལམ་མ་ཉུང་མ་ཅིག་
གི་བན་འཕྱིན་མ་བྱིན་པར་འཚོགས་ནི་མེད།

ཨིན་རུང་ ཁྱི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྱི་ས་ གཤམ་སྤྱི་ ཁོ་མོ་གིས་ དགོས་མཁོ་འབྱུང་ཆོ་ བཅའ་ཡིག་
འདི་ནང་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་རྒྱུ་ཡུན་དེ་ལས་ བན་འཕྱིན་ཐོག་རྒྱུ་ཡུན་བཀུས་སྟེ་རྫོང་འཛུགས་བཀུག་
ཆོག།
༡༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཛིན་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ གཞུང་སྐྱུར་ཆུ་བཟླ་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་རིམ་འདི་ ལས་
རིམ་གཞན་དང་རྒྱུ་མཉམ་མེད་པ་བཟོ་ཞིན་མ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་
སྡེ་ཆུའི་ རྒྱུ་ཡུན་གྱི་ཚོགས་རིམ་འདི་འཛུགས་ཆ་འཛོག་མཛེད་དགོ།
༡༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༡ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གྲོས་གཞི་ནང་བཙུགས་ནི་དོན་ལས་ ཁྱི་
འཛིན་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ འཕུལ་མི་ཆུ་ལས་ གྲོས་འཆར་ཕུལ་དགོ་པའི་མགོ་བཅའི་བན་འཕྱིན་སྟེལ་དགོ།
༡༣. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༢ པའི་མངའ་འོག་གི་བན་འཕྱིན་འདི་ བན་བཟུད་ཐོག་གསལ་
བསྐྱུགས་འབད་དེ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཛུགས་
ཡིག་ཆ་ཆུའི་བན་བྱང་གུར་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

གྲོས་གཞི།

༡༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཛུགས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་འདི་གིས་ཁ་དབྱེ་དགོ་པ་ཡང་
༡༡ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་ཉེ་མའི་ཚོགས་རིམ་ནང་འཐོན་མི་ཆུ་ལུ་
འབྲེལ་སྟེད་འཐབ་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ།

- (b) matters proposed by Chairperson or the Gup during the preparation of the agenda, as the case may be; and
  - (c) any other matters of which due notice has been given by the members.
- 75. A proposal for inclusion on the agenda of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall:
  - (a) be submitted in writing after holding a *zomdu* with the proponent's public of the constituency in case of Gewog Tshogde;
  - (b) be submitted in writing after due consideration and endorsement by the Gewog Tshogde in case of Dzongkhag Tshogdu; Also, in this case, Gewog Tshogde should resolve all issues that can be resolved at its level and not submit them to the Dzongkhag Tshogdu.
  - (c) specify the subject of the proposal.

Exclusion of matters

- 76. The Chairperson or the Gup, as the case may be, shall decide on the admissibility of the proposals.

Provided that only proposals received at least five working days before the date of the meeting shall be considered for inclusion in the agenda.
- 77. Subject to section 120 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall exclude from the agenda any matter that is sub-judice.
- 78. The Chairperson or the Gup, as the case may be, shall report to the meeting the exclusion of matter under clause 77 of these rules and regulations without disclosing the details of the business.

ཁ། གྲོས་གཞི་གྲྭ་སྒྲིག་གི་སྐབས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཆཔོ་གིས་ གྲོས་
འཆར་བཀོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ།

ག། འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ ཚུལ་མཐུན་ཐོག་བྱིན་པའི་བརྟེན་དོན་གྱི་གནད་དོན་གཞན།

༡༥. གྲོས་འཆར་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་སྤེའི་གོང་གཞི་ནང་བཅུགས་ནིའི་དོན་ལུ་

ཀ། རྟེན་འོག་ཚོགས་སྤེའི་ཐང་ གྲོས་འཆར་བཀོད་མི་འཕུས་མི་གི་ འདམས་ཁོངས་ཀྱི་མི་དམངས་དང་
གཅིག་ཁར་ འཛུམས་འདུ་ཅིག་འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ ཡིག་ཐོག་བཀོད་དེ་ཐུལ་དགོ།

ཁ། རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གི་ཐང་ གྲོས་འཆར་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་རྟེན་འོག་ཚོགས་སྤེའི་ལས་བཟུ་འཛུགས་
དང་ཆ་འཛུགས་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་ཡིག་ཐོག་བཀོད་དེ་ཐུལ་དགོ། ཨིན་རུང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྤེའི་
གནས་ཚད་ལུ་ གྲོས་ཐག་བཅད་ཚུགས་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཐུལ་ནི་མི་
འོང་།

ག། གྲོས་འཆར་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་ ཁ་གསལ་སྤེལ་བཅུགས་དགོ།

གནད་དོན་ཕྱིར་སྐྱོད།

༡༦. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཆཔོ་གིས་ གྲོས་འཆར་ཚུ་ ཆོག་མི་ཆོག་གི་གྲོས་ཐག་ཚད་དགོ།
ཨིན་རུང་ ཞལ་འཛུམས་མ་འཛོགས་པའི་ཆོས་གངས་ལས་ ཉུང་ཤོས་ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གངས་ལཱ་གི་ཉེ་མ་
འབྱོར་ཡོད་པའི་གྲོས་འཆར་རྒྱུང་ཅིག་ གྲོས་གཞི་ནང་བཅུགས་ནི་ལུ་ངོས་ལེན་འབད་དགོ།

༡༧. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚུ་༢༠༡༠ པ་དང་འབྲེལ་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་
ན་ ཆཔོ་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲིམས་ཞིབ་ཐོག་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ ཡང་ན་ གྲོས་ཚད་ཀྱི་རིགས་
ཚུ་ གྲོས་གཞི་ནང་མ་བཅུགས་པར་ཕྱིར་སྐྱོད་འབད་བཞག་དགོ།

༡༨. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཆཔོ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚུ་༢༠༡༡
པའི་མངའ་འོག་གི་གནད་དོན་ཚུ་ ཞལ་འཛུམས་ནང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཁ་གསལ་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མ་བཀོད་པར་ ཕྱིར་
སྐྱོད་འབད་ཡོད་པའི་སྐར་ལུ་འབད་དགོ།

Chapter 8

Sessions

Attendance at Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meetings

79. A member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde is required to attend the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meetings, except otherwise exempted under clauses 206 and 207 of these rules and regulations.

Quorum

80. The presence of not less than two-thirds of the total number of members of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, shall constitute the quorum.

First session after election

81. The first session of the Gewog Tshogde shall be called by the Gup not later than fifteen working days after his/her administration of the Oath or Affirmation of Office.
82. The first session of the Dzongkhag Tshogdu shall be called by the Dzongdag not later than ten working days after the conclusion of the first session of all Gewog Tshogdes in that Dzongkhag.

Regular sessions

83. The regular session of the Dzongkhag Tshogdu shall, pursuant to section 94 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 be held at least once every six months on such day and time as decided by the Chairperson.
84. The regular session of the Gewog Tshogde shall, pursuant to section

ལེའུ་༥ པ། ཚོགས་རིམ།

ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ གེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་སྐབས་ཀྱི་བཅར་ཞུགས།

༧༩. ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ གེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་
དོན་ཚན་༣༠༤ དང་ ༣༠༥ པའི་མངའ་འོག་གི་ཡངས་ཆག་ཐོབ་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་
དང་ གེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛུལ་སྐབས་ བཅར་ཞུགས་འབད་དགོ།

ཚོགས་གྲངས།

༨༠. ཚོགས་རིམ་ཅིག་གི་ཚོགས་གྲངས་འདི་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ གེད་འོག་
ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡུམས་ལས་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་བར་བཅར་ཞུགས་འབད་དགོ།

བཅག་འཐུའི་བྱལ་གྱི་ཚོགས་རིམ་དང་པ།

༨༡. གེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་དང་པ་འདི་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་ཚར་བའི་
ཉུང་ཤོས་ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ལས་མ་འགྲངས་པར་ ཆུ་ཤོ་གིས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༨༢. ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་དང་པ་འདི་ ཚོང་ལག་དེ་ནང་གི་གེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཆ་མཉུན་གྱི་ཚོགས་
རིམ་དང་པ་མཉུག་བསྐྱེད་བའི་བྱལ་ལཱ་ ཉུང་ཤོས་ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གྲངས་བཅུ་ཐམ་ལས་མ་འགྲངས་པར་ ཚོང་
བདག་གིས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

རྒྱུན་སྡོལ་ཚོགས་རིམ།

༨༣. འཐུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༩༥ པའི་ཆ་མཐུན་ལཱ་ ཚོང་ལག་
ཚོགས་འདུའི་རྒྱུན་སྡོལ་གྱི་ཚོགས་རིམ་འདི་ ཟླ་དྲུག་རེ་བར་ན་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་གོས་ཐག་ཚད་པའི་ཆོས་
གྲངས་དང་དུས་ཚོད་ལཱ་ ཉུང་ཤོས་ཆར་རེ་འཚོགས་དགོ།
༨༤. འཐུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༩༥ པའི་ཆ་མཐུན་ལཱ་ གེད་འོག་

95 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 be held at least once every four months on such day and time as decided by the Gup.

Special sessions

85. A special session of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be held in accordance with the section 101 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 if a request for such a meeting is made by not less than three-fourths of the total number of its members.
86. The request under clause 85 of these rules and regulations shall provide for the signatures of the members requesting the meeting and shall specify the purpose and proposed date of the session.
87. A special session of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be held in accordance with the section 102 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 if the Chairperson or the Gup, as the case may be, notifies the members of the special session.
88. The notice under clause 87 of these rules and regulations shall specify the purpose and proposed date of the special session.
89. A special session of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be held in accordance with the section 103 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 if a written request is made by the Dzongdag.
90. The Chairperson or the Gup shall, as the case may be, provide a response to the Dzongdag within two working days of receiving the request.
91. A special session of the Gewog Tshogde shall be held in accordance with the section 105 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 if the Dzongkhag Tshogdu by a resolution directs it to convene a special session.
92. The resolution under clause 91 of these rules and regulations shall

ཚོགས་སྡེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་ཚོགས་རིམ་འདི་ ཟླ་ངོ་བཞི་རེ་བར་ན་ སྐུ་གིས་གྲོས་ཐག་ཚད་པའི་ཆོས་གངས་
དང་དུས་ཚད་ལུ་ ཉུང་ཤོས་ཚར་རེ་འཚོགས་དགོ།

དམིགས་བསལ་ཚོགས་རིམ།

༤༥. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༠༡ པ་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུ་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་རིམ་ཅིག་ གལ་སྲིད་ འབྲུས་མི་ཚུའི་ཁ་གངས་ཡོངས་
བསྐྱོམས་ལས་ བཞི་དཔྱ་གསུམ་ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་གིས་ ཟུ་བ་ཕུལ་བ་ཅིན་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༤༦. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༥ པའི་འོག་གི་ཟུ་བ་འདི་ ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་དགོ་པའི་ཟུ་
བ་བཀོད་ཐོག་ གནད་དོན་དང་གྲོས་འཆར་གི་དབྱེ་བ་དང་ ཚོགས་རིམ་གི་ཆོས་གངས་བཀོད་དེ་ འབྲུས་མི་ཚུ་
གིས་ལག་ཏུ་གསུམ་བཀོད་དེ་འོང་དགོ།
༤༧. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐུ་གིས་ གལ་སྲིད་ འབྲུས་མི་ཚུ་ལུ་ དམིགས་བསལ་
ཚོགས་རིམ་གི་བཟང་འཕྲིན་སྤེལ་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དམིགས་བསལ་
ཚོགས་རིམ་ཅིག་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༠༣ དང་འབྲེལ་
འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༤༨. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༧ པའི་འོག་གི་བཟང་འཕྲིན་འདི་ནང་ ཚོགས་རིམ་གི་གནད་
དོན་དང་གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཆོས་གངས་ཚུ་ཁ་གསལ་སྤེལ་བཀོད་དགོ།
༤༩. གལ་སྲིད་ རྫོང་བདག་གིས་ ཡིག་ཐོག་གི་ཟུ་བ་བཀོད་ཆེ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་
ཚོགས་རིམ་ཅིག་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༠༣ དང་འབྲེལ་
འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༥༠. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐུ་གིས་ ཟུ་བ་འབྱོར་ཡོད་མི་ལས་ ཉུང་ཤོས་ལུ་འབད་བའི་
ཉིན་གངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ རྫོང་བདག་ལུ་གནད་ཁྲུངས་བཀལ་དགོ།
༥༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་གྲོས་ཐག་ཚད་ཐོག་ གལ་སྲིད་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་རིམ་
ཅིག་ འཚོགས་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྲུབ་གནང་ཆེ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་
དོན་ཚན་༡༠༥ པ་དང་འབྲེལ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༥༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༩༡ པའི་འོག་གི་གྲོས་ཚད་འདི་ནང་ ཚོགས་རིམ་གི་གནད་དོན་

specify the purpose, reason and the proposed date of the session.

Open Sessions

93. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde session shall be open to public, members of the press and any person so invited by the Chairperson or the Gup, as the case may be.
94. Any person intending to attend the proceedings of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde shall produce his/her Citizenship Identity Card to the Secretariat.
95. A member of the press intending to attend the proceedings of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde shall produce before the Secretariat a valid 'identity card' issued by the Bhutan Info-Comm. and Media Authority.
96. Any person or a member of the press shall be permitted to attend the proceedings of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde on the basis of availability of seats in the meeting hall.

Closed door meetings

97. The Chairperson shall, for the purpose of section 138 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 decide *suo-moto* or on receipt of a request from the members whether the meeting should exclude the press and public from all or any part of the proceedings.

Provided that such decision shall be taken only where publicity would seriously prejudice public interest and such order shall be made for a fixed period.

98. The members of the press and public are not entitled to attend a closed door meeting.

Provided that a person or group of persons may attend a closed door

དང་ གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཆོས་གངས་ཚུ་ལ་གསལ་སྤེལ་བཀོད་དགོ།

ཀུན་མཐོང་ཆོགས་རིམ།

༩༣. རྒྱུ་ལག་ཆོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཆོགས་སྤེལ་ཆོགས་རིམ་འདི་ མི་དམངས་དང་ བརྟན་བརྟུག་གི་འཕུས་མི་
ཚུ་ དེ་ལས་གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ གཤམ་གྱིས་མགྲོན་བརྟན་འབད་ཡོད་པའི་ མི་ངོ་གཞན་
ཚུ་འོང་ཆོག་པ་ཨིན།
༩༤. རྒྱུ་ལག་ཆོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཆོགས་སྤེལ་ཆོགས་རིམ་ནང་ གཤམ་གཏོགས་གྱི་སློ་འདོད་ཡོད་མི་ མི་
ངོ་མ་གང་རུང་གིས་ རྟེན་ཆེན་ཡིག་ཚང་ལུ་ ཁོ་ཁོ་རའི་ མི་ཁྲུངས་ངོ་སློད་ལག་ཁྱེར་སྟོན་དགོ།
༩༥. རྒྱུ་ལག་ཆོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཆོགས་སྤེལ་ཆོགས་རིམ་ནང་ གཤམ་གཏོགས་གྱི་སློ་འདོད་ཡོད་མི་ བརྟན་
བརྟུག་གི་འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ རྟེན་ཆེན་ཡིག་ཚང་ལུ་ འཕུག་བརྟན་སྟོན་བརྟུག་འབྲེལ་དང་བརྟན་བརྟུག་དབང་
འཛིན་གྱིས་སློད་ཡོད་པའི་ ཆ་འཛིན་ཅན་གྱི་ ངོ་སློད་ལག་ཁྱེར་འདི་སྟོན་དགོ།
༩༦. རྒྱུ་ལག་ཆོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཆོགས་སྤེལ་ཆོགས་རིམ་ནང་ གཤམ་གཏོགས་གྱི་སློ་འདོད་ཡོད་པའི་
མི་ངོ་མ་ ཡང་ན་ བརྟན་བརྟུག་གི་འཕུས་མི་ཅིག་ལུ་ ཞལ་འཛོམས་ཁང་གི་སྤོང་གི་ཡོད་མེད་ཀྱི་གཞི་གནད་ཐོག་
གནད་བ་བྱིན་དགོ།

གསལ་བའི་ཞལ་འཛོམས།

༩༧. འཕུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༣༤ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གྲི་འཛིན་
གྱིས་ བཞེད་དོན་ ཡང་ན་ འཕུས་མི་ཚུ་ལས་ཁུ་བ་འབྱོར་མི་དང་འཁྲུལ་ གྲོས་ཐག་ཚད་ཐོག་ བརྟན་བརྟུག་
དང་མི་དམངས་ཚུ་ ཆོགས་རིམ་ཆ་མཉམ་ ཡང་ན་ ཆ་ཤས་ཅིག་ལས་བཀག་དགོ།
- ཨིན་རུང་ དེ་ལུགས་གྱི་གྲོས་ཐག་འདི་ མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ ཚུབས་ཆེ་བའི་ཕྱགས་ལྷུང་འབྱུང་སྤིང་
པའི་ཐབས་མེད་ཀྱི་ གནད་རེ་འཕྱོར་ཆེ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་འདི་ ཅུས་ཡུན་ཅིག་གི་དོན་ལུ་གཏན་འཁེལ་
སྤྲིན་དགོ།
༩༨. བརྟན་བརྟུག་གི་འཕུས་མི་ཚུ་དང་ མི་དམངས་ཚུ་ གསལ་བའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ གཤམ་གཏོགས་གྱི་ཐོབ་ཁྲུངས་
མེད།
- ཨིན་རུང་ མི་ངོ་ཅིག་ ཡང་ན་ མི་ངོ་སྤེལ་ཆུ་ གཤམ་སྤིང་ གྲི་འཛིན་གྱིས་ དམིགས་བསལ་གྱི་མགྲོན་བརྟན་

meeting if specifically invited by the Chairperson.

99. If the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde resolves to conduct a closed door meeting, the minutes so recorded shall include:
  - (a) reasons for closure;
  - (b) duration of the closure.

ཡོད་ཆེ་ གསང་བའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་གཤམ་གཏོགས་འབད་ཆོག།

༩༩. གཤམ་སྒྲིད་ རྫོང་ཁག་ཆོགས་འདུ་ ཡང་ན་ གེད་འོག་ཆོགས་སྡེ་གིས་ གསང་བའི་ཞལ་འཛོམས་འགོ་འདྲེན་
འཐབ་ནི་གོས་ཐག་ཆོད་ཆེ་ གོས་བཅུད་ནང་ཚུད་དགོཔ་ཚུ་ཡང་

ཀ། རྫོ་བསྐྱམ་འབད་དགོ་པའི་རྒྱ་མཚན།

ཁ། རྫོ་བསྐྱམ་གྱི་དུས་ཡུན།

Chapter 9

Conduct of Business

Traditional ceremony

100. The Tshogdrung and a few members shall receive the Chairperson, Dzongdag and Deputy Chairperson at the entrance of the Dzongkhag Tshogdu meeting hall 10 minutes before the scheduled time of the meeting.
101. The dignitaries shall enter the meeting hall in the following order:
  - (a) Chairperson;
  - (b) Dzongdag; and
  - (c) Deputy Chairperson.
102. The Gewog Tshogde Secretary and members shall receive the Gup and the Mangmi at the entrance of the Gewog Tshogde meeting hall 10 minutes before the scheduled time of the meeting.
103. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde session shall commence and end with traditional ceremonies.
104. The *Marchang* will be offered by Tshogdrung in case of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretary in case of Gewog Tshogde.

Language

105. The Dzongkhag Tshogdu, Gewog Tshogde and Committee established under these rules and regulations shall conduct all its business in the National Language.

Urgent business

106. During its session the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall

ལེའུ་པ། ལས་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ།

རང་ལུགས་ཀྱི་མཛད་སྒྲིབ།

༡༠༠. ཚེགས་བྱང་དང་འཕུས་མི་དག་པ་ཅིག་གིས་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སྤྲིག་ཡོད་པའི་སྐར་མ་༡༠ གི་གོང་
ལས་ ཁྱི་འཛིན་ རྫོང་བདག་དང་ ཁྱི་འཛིན་འོག་མ་ཚུ་ལུ་ ཚེགས་ཁང་གི་སྒྲིབ་རས་ཁར་ བསུ་བ་འབད་དགོ།
༡༠༡. གོ་གནས་ཅན་ཚུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་དུ་ ཚེགས་ཁང་ནང་འཛུལ་དགོ།
    ༡༡༽ ཁྱི་འཛིན།
    ༡༢༽ རྫོང་བདག། དེ་ལས་
    ༡༣༽ ཁྱི་འཛིན་འོག་མ།
༡༠༢. ཆེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་བྱང་ཆེན་དང་འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སྤྲིག་ཡོད་པའི་སྐར་མ་༡༠
གི་གོང་ལས་ རྒྱལ་དང་དམངས་མི་ལུ་ ཚེགས་ཁང་གི་སྒྲིབ་རས་ཁར་ བསུ་བ་འབད་དགོ།
༡༠༣. རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་ཚེགས་རིམ་འདི་ འགོ་བཙུགས་དང་ མཇུག་བསྟུ་ཚུ་སྤར་
སྒྲིབ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐོག་འབད་དགོ།
༡༠༤. རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུའི་སྐབས་ ཚེགས་བྱང་གིས་ མར་ཆང་ཕུད་གཏོར་ནི་དང་ ཆེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་སྐབས་
ཆེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་བྱང་ཆེན་གྱི་མར་ཆང་ཕུད་གཏོར་དགོ།

ལ་སྐད།

༡༠༥. རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུ་ ཆེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་ དེ་ལས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་མངའ་འོག་གཞི་
བཙུགས་འབད་ཡོད་པའི་ཚེགས་ཚུང་གིས་ ལས་སྒྲིབ་ཆ་མཉམ་རང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཞུང་ཁའི་ཐོག་འཐབ་དགོ།

གལ་ཅན་གྱི་མཛད་སྒྲིབ།

༡༠༦. ཚེགས་རིམ་སྐབས་ རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་གིས་ གོ་གནས་ཞུང་བཀོད་མི་ ཡང་ན་

consider only those matters provided in the agenda or those inseparably connected thereto.

107. Notwithstanding anything contained in clause 106 of these rules and regulations, a motion ruled as urgent business by the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall be transacted at a regular or special session.
108. A motion ruled as urgent business shall be transacted only after the business notified in the agenda of the meeting has been disposed.

Seating arrangement

109. During the Dzongkhag Tshogdu meetings the Chairperson, Deputy Chairperson, members and the observers shall be seated in the order provided in the **Annexure 5**.
110. During the Gewog Tshogde meetings the Gup, Mangmi, members and the observers shall be seated in the order provided in the **Annexure 6**.

Chairperson

111. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu and Gup shall exercise powers and execute functions of the Presiding Officer in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and these rules and regulations.
112. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall preside over the meetings of the Dzongkhag Tshogdu.
113. The Gup shall preside over the meetings of the Gewog Tshogde.
114. The Deputy Chairperson shall in the absence of the Chairperson preside over the meetings of the Dzongkhag Tshogdu.
115. The Mangmi shall in the absence of the Gup preside over the meetings of the Gewog Tshogde.

དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་གནད་དོན་རྒྱུ་ཅིག་ངོས་ལེན་འབད་དགོ།

༡༠༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་^{༡༠༦} པའི་ནང་ག་དེ་སྤྱི་བཀོད་ཡོད་ཅུང་གནས་འབབ་དང་
བསྟན་ ཁྱི་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐོ་གིས་ གྲོས་གཞི་ཅིག་ རྒྱུ་སྟོན་ ཡང་ན་ དམིགས་བསལ་ཚོགས་མིའི་
ཅིག་ནང་ གཤམ་ཅན་གྱི་མཛད་སྤྱོད་སྤྱི་བཅུགས་ཚོགས།
༡༠༨. གཤམ་ཅན་གྱི་མཛད་སྤྱོད་སྤྱི་བཅུགས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་གྲོས་གཞི་ཅིག་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་
མཛད་སྤྱོད་སྤྱི་བཅུགས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱི་ལུ་རྒྱུ་ཅིག་བཅུགས་དགོ།

སྤྱད་ཁྲིའི་གོ་རིམ།

༡༠༩. རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ ཁྱི་འཛིན་ ཁྱི་འཛིན་འོག་མ་ དེ་ལས་འཐུས་མི་དང་གཞན་ལྟ་
ཏྲུག་པ་ཚུ་ **རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་ཀྱི་** པའི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་སྤྱད་ཁྲིའི་གོ་རིམ་ལྟར་དུ་ སྤྱད་དགོ།
༡༡༠. རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་སྤྱིའི་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ སྐོ་ དམངས་མི་ དེ་ལས་འཐུས་མི་དང་གཞན་ལྟ་ཏྲུག་པ་ཚུ་
རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་ཀྱི་ པའི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་སྤྱད་ཁྲིའི་གོ་རིམ་ལྟར་དུ་ སྤྱད་དགོ།

ཁྱི་འཛིན།

༡༡༡. རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་དང་ སྐོ་གིས་སྤྱད་ཁྲིའི་འགོ་དཔོན་གྱི་དབང་ཚད་སྤྱད་ནི་དང་ བྱ་སྤྱོད་འཐབ་ནི་
ཚུ་ འཐུག་གིས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མ་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་ཚུའི་
དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་དགོ།
༡༡༢. རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་འདི་གིས་ རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལུ་ ཚོགས་གཙོ་འབད་
དགོ།
༡༡༣. སྐོ་འདི་གིས་ རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་སྤྱིའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལུ་ ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ།
༡༡༤. ཁྱི་འཛིན་འོག་མ་འདི་གིས་ རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལུ་ ཁྱི་འཛིན་མེད་པའི་སྐབས་ ཚོགས་
གཙོ་འབད་དགོ།
༡༡༥. དམངས་མི་འདི་གིས་ རྒྱུ་ཅིག་ཚོགས་སྤྱིའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལུ་ སྐོ་མེད་པའི་སྐབས་ ཚོགས་གཙོ་འབད་
དགོ།

116. In the absence of both the Chairperson and Deputy Chairperson; or the Gup and Mangmi, the Tshogdrung or the Gewog Tshogde Secretary, as the case may be, shall co-ordinate the appointment of a member to be chosen by the members present at the meeting to preside over the meeting of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde.

Order of business

117. The adoption of the agenda shall be the first item to be considered by the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.
118. The order of business decided under clause 117 of these rules and regulations may be altered only if a motion to that effect is passed.
119. A motion to alter the order of business may be moved without notice.

Procedure for moving a motion

120. A member in whose name a motion appears shall be called on to:
- (a) move the motion; or
  - (b) withdraw the motion in which case the member shall briefly state the reasons for withdrawal.
121. A member who moves an original motion has the right of general reply to all observations that are made by another member in relation to the motion and any amendment to it, as well as the right to speak on any such amendment. However, he/she shall seek the permission of the Chairperson or the Gup, as the case may be, to do so.
122. A member shall not speak longer than ten minutes at any one time without the consent of the Chairperson.

༡༡༩. ཁྱི་འཛིན་དང་ ཁྱི་འཛིན་འོག་མ་ ཡང་ན་ སྐལ་དང་དམངས་མི་གཉིས་ཆ་རང་མེད་པའི་སྐབས་ ཚོགས་བྱུང་
དང་ སྐད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱུང་ཆེན་གྱིས་ གནས་འབབ་དང་བསྟན་ འཛུམས་ཡོད་འཇུག་མི་ཚུ་ལས་ འཇུག་
མི་ཅིག་གདམ་འཇུག་འབད་ནི་འགོ་འདྲེན་ཐབས་ཐོག་ བསྟོ་བཞག་འབད་ཡོད་མི་འཇུག་མི་གིས་ རྫོང་ལག་
ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ སྐད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛུམས་ནང་ལུ་ ཚོགས་གཙུག་འབད་དགོ།

མཛད་སྤྱིའི་གོ་རིམ།

༡༡༧. རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ སྐད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རོས་ལེན་འབད་དགོ་པའི་ལས་དོན་དང་པ་རང་ གྲོས་
གཞི་ཆ་འཛུགས་འབད་ནི་འདི་ཨིན།
༡༡༨. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༡༧ པའི་མངའ་འོག་གྲོས་ཐག་ཚད་མི་མཛད་སྤྱིའི་གོ་རིམ་
འདི་ མཛད་སྤྱིའི་གོ་རིམ་གྱི་བསྟར་བཅོས་འབད་ནིའི་གྲོས་གཞི་ཆ་འཛུགས་བྱུང་པ་ཅིན་རྒྱུང་ཅིག་ བསྟར་
བཅོས་འབད་དགོ།
༡༡༩. མཛད་སྤྱིའི་གོ་རིམ་གྱི་བསྟར་བཅོས་འབད་ནིའི་གྲོས་གཞི་ཅིག་ གསལ་བསྟགས་ཐོག་མིན་པར་འབད་ཆོག།

གྲོས་གཞི་ཅིག་དགོ་པའི་ ལུ་བ་ཕུལ་ནིའི་བྱ་རིམ།

༡༢༠. གྲོས་ཚད་ཅིག་ འཇུག་མི་ཅིག་གི་མིང་གསལ་ཐོག་བྱུང་ཆེ་ འཇུག་མི་འདི་གིས་སྒྲུབ་དགོ་པ་ཡང་
    ༡། གྲོས་ཚད་འདི་ ལུ་བ་ཕུལ་དགོ་པའི་སྐོར་ལས། ཡང་ན་
    ༢། གྲོས་ཚད་འདི་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ འཇུག་མི་འདི་གིས་ བཅུད་བསྟུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
        བཀོད་བཅུག་དགོ།
༡༢༡. གྲོས་གཞི་དོམ་ལུ་བ་ཕུལ་མི་འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་ གྲོས་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲི་སྟོན་ ཡང་ན་ གྲོས་གཞི་
འདི་གྱུར་ འཇུག་མི་གཞན་གྱིས་ བསམ་འཆར་བཀོད་ཡོད་མི་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་ལན་གསལ་འབད་ནི་དང་ འཕྲི་
སྟོན་གང་རུང་གྱུར་ བརྒྱུད་དབང་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད། ཨིན་རུང་ ཁོ་མོ་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྟན་ ཁྱི་
འཛིན་ ཡང་ན་ སྐལ་ལས་གནང་བ་ལུ་ཐོག་འབད་དགོ།
༡༢༢. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཁྱི་འཛིན་གྱི་གནང་བ་མེད་པར་ རུས་སྐབས་ཅིག་ལུ་ སྐར་མ་བཅུ་ཐམ་ལས་ལྷག་ དག་
ཐོག་གི་ལུ་བ་ཕུལ་མི་ཆོག།

Motion to put for vote

123. A member may move that a motion or a motion for an amendment be put to vote, if:
- (a) the mover of the motion or amendment has spoken in favour of it and no other member expresses an intention to speak against it; or
  - (b) at least 2 members have spoken in favour of the motion or amendment and at least 2 members have spoken against it.
124. The Chairperson shall immediately put to vote, without debate, a motion moved under clause 123 of these rules and regulations.

Absence of mover

125. The Chairperson may, in the absence of a member who has placed a notice of motion on the agenda:
- (a) call on any other member to move the motion at the meeting; or
  - (b) defer the motion until the next meeting at which the motion can be considered.

Chairperson's duty with respect to motions

126. Subject to the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and these rules and regulations, the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall rule out any motion that is unlawful or the implementation of which would be unlawful.

ཚུགས་རྒྱལ་ཐོག་ གྲོས་ཐག་བཅད་དགོ་པའི་གྲོས་དོན།

༡༢༣. འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ གྲོས་དོན་ཅིག་ ཡང་ན་ གྲོས་དོན་ཅིག་གི་འཕྲི་སྡོན་གྱི་དོན་ལུ་ ཚུགས་རྒྱལ་བསྐྱར་དགོ་
པའི་ཁྱེ་བ་ཕུལ་ཆོག་མི་དེ་ཡང་ གཤམ་སྤྱད་

༡། གྲོས་དོན་གྱི་ཁྱེ་བ་ཕུལ་མི་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྡོན་འབད་མི་དེ་གིས་ དེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལུ་སྐབ་པའི་
སྐབས་ འཕུས་མི་གཞན་ག་གིས་ཡང་ དེའི་རྒྱབ་འགལ་གྱི་དམིགས་གཏད་ཐོག་ བསམ་ལེན་
བཀོད་མི་མེད་ཆོ། ཡང་ན་

༢། གྲོས་དོན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྡོན་ལུ་ ཉུང་ཤོས་འཕུས་མི་^༢ གྲིས་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་སྐབ་ནི་དང་ ཉུང་
ཤོས་འཕུས་མི་^༢ གྲིས་ དེའི་རྒྱབ་འགལ་འབད་སྐབ་པའི་ཁྱེ་བ་ལུ།

༡༢༤. ཁྱིམ་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚུ་^{༡༢༣} པའི་མངའ་འོག་གི་གྲོས་དོན་ཅིག་གི་ཁྱེ་བ་
སྐབས་ དེ་ལུ་གྲོས་བསྐྱར་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དེ་མེད་ཏུ་ ཚུགས་རྒྱལ་བསྐྱར་བཅུག་དགོ།

གྲོས་དོན་གྱི་ཁྱེ་བ་ཕུལ་མི་ཆད་ཞུགས།

༡༢༥. ཁྱིམ་འཛིན་གྱིས་ གྲོས་གཞི་ནང་ལུ་གྲོས་དོན་གྱི་བདེ་དོན་བཀོད་མི་འཕུས་མི་ཅིག་ ཆད་ཞུགས་སྐབས་ལུ་
འབད་ཆོག་པའི་དེ་ཡང་

༡། ཞལ་འཛམས་སྐབས་ གྲོས་དོན་འདི་དགོ་པའི་ཁྱེ་བ་ཕུལ་མི་ འཕུས་མི་གཞན་ཅིག་གི་ གྲོས་
བསྐྱེད་འབད་བཅུག་ནི། ཡང་ན་

༢། གྲོས་དོན་འདི་ངོས་ལེན་འབད་ཆུགས་པ་ལུ་ བྱུལ་མའི་ཞལ་འཛམས་མ་རན་ཆུན་ལུ་ གྲོས་དོན་
འདི་ཕྱིར་ཕུད་འབད་ནི།

ཁྱིམ་འཛིན་གྱི་ཕུག་འགན་ གྲོས་དོན་སྒྲོམ།

༡༢༦. འཕུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མ་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚུ་
ཚུའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱར་ ཁྱིམ་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་གསལ་ ཁྱིམ་མཐུན་མེད་
པའི་གྲོས་དོན་གང་རུང་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་སྐབས་ ཁྱིམ་མཐུན་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ལུ་
ཕུག་སྤྱད་པ་ཅིན་ གྲོས་དོན་འདི་ཕྱིར་བཏོན་འབད་དགོ།

127. Any motion, amendment or other matters ruled out by the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall be considered rejected.

Report of the Administration

128. Any report of the Dzongkhag Administration or Gewog Administration to be presented to the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde should be made available to the members in hard copy at the meeting and should also be made available for reference of the public.

Questioning

129. A member through the Chairperson or the Gup, as the case may be, may put a question to:

- (a) another member;
- (b) a government official; and
- (c) any person.

130. A person to whom a question is put shall provide immediate response, if possible. Otherwise, he/she shall be entitled to at least three working days to prepare the response.

Provided that if the session concludes before the expiry of the three days notice period, the person shall make a written submission to the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde Secretariat, as the case may be.

131. A member shall, only after obtaining prior approval of the Chairperson, point out with supporting evidence, an error or inconsistency in a statement made by a government official.

༡༢༧. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཀཔོ་གིས་ གྲོས་དོན་ གནད་དོན་གཞན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྒྲོན་
གང་རུང་ཅིག་ཕྱིར་བཏོན་འབད་མི་འདི་ ཆ་མེད་གཏང་ཡོད་པ་སྟེ་བརྩི་དགོ།

བདག་སྐྱོང་གི་སྙན་ཁུ་བཀའ་དགོས།

༡༢༨. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་སྙན་ཁུ་གང་རུང་ཅིག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་
ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛུམས་ཅིག་ནང་ སྤྱན་འབུལ་སྤུལ་ནི་ཡིན་མི་འདི་ ཡིག་ཐོག་གི་འདྲ་
སྟེ་འཕྲུས་མི་ཚུ་ལུ་ ཐོབ་ཚུགས་པ་བཟོ་དགོས་མ་ཆད་ མི་དམངས་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་དོན་ལུ་ཡང་ཐོབ་ཚུགས་པ་བཟོ་
དགོ།

འདྲི་བ་བཀོད་ནི།

༡༢༩. འཕྲུས་མི་ཅིག་གིས་ ཁྲི་འཛིན་བརྒྱད་དེ་ འདྲི་བ་བཀོད་ཆོག་དེ་ཡང་

༡། འཕྲུས་མི་གཞན་ལུ།

༢། གཞུང་གི་ལས་གཡོག་པ་ཅིག་ལུ། དང་

༣། མི་ངོག་འབད་རུང་ལུ།

༡༣༠. འདྲི་བ་བཀོད་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ ཁོ་ཁོ་གིས་ འདི་འཕྲོ་ལས་ ལན་རྒྱབ་དགོས་ཡིན་རུང་ ཁོ་ཁོ་གིས་
ལན་འདི་ག་སྤྲིག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གངས་གསུམ་གྱི་ཐོབ་ལམ་ཡོད།

ཡིན་རུང་ཚོགས་འཐུས་འདི་ བརྟེན་འཕྲིན་ཕྱིན་ཡོད་པའི་དུས་ལུན་གྱི་ཉིན་གངས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུ་ མཇུག་
བསྟུ་བ་ཅིན་ མི་ངོ་མ་འདི་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་
སྡེའི་རྒྱང་ཆེན་ཡིག་ཆ་ནང་ལུ་ ཡིག་ཐོག་གི་ལན་གསལ་སྤུལ་དགོ།

༡༣༡. འཕྲུས་མི་ཅིག་གིས་ ཁྲི་འཛིན་ལས་གནང་བ་ལེན་པའི་བྱལ་ལུ་རྒྱང་མ་ཅིག་ ཞི་གཡོག་པ་ཅིག་གིས་སྤུལ་
ཡོད་པའི་གསལ་བཤད་ཅིག་ལུ་ འོར་བ་ ཡང་ན་ མཐུན་མིན་ཡོད་པ་སྟེ་ རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་བདེན་ཁུངས་དང་
བཅད་པ་སྟེ་ སྤྲིག་ཁ་བཀོད་ཆོག།

Admissible questions

132. A question is deemed admissible if it satisfies the following conditions:

- (a) it relates to plans and policies of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde concerned;
- (b) is based on the implementation of activities;
- (c) does not contain ironical expressions or defamatory statements;
- (d) does not question the character or conduct of any person except in his/her official or public capacity;
- (e) it raises a definite issue; and
- (f) it clearly and precisely expresses the issue.

133. A question under clause 132 of these rules and regulations once fully answered shall not be asked again.

Non-admissible questions

134. The Chairperson or the Gup, as the case may be, may disallow any question, if in his/her opinion:

- (a) it cannot be answered in the public interest; and
- (b) it contravenes conditions specified under clause 132 of these rules and regulations.

Supplementary questions

135. A member may put supplementary questions during the course of a meeting for the purpose of further elucidating any matter of fact regarding which an answer has been given.

ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་འདྲི་བ།

༡༣༢. འདྲི་བ་ཅིག་ འོས་འབབ་ཅན་ལུ་ངོས་ལེན་འབད་དགོཔ་ཡང་ གལ་སྲིད་གཤམ་འཁོད་གནས་སྤངས་དང་
མཐུན་ཆོ་

ཀ། འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འཁོག་ཚོགས་སྡེའི་འཆར་གཞི་དང་སྲིད་བྱུས་ལུ་འབྲེལ་
བ་ཡོད་མི།

ཁ། ལས་དོན་ཚུའི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ལུ་གཞིར་བཞག་པ།

ག། མར་ཕབ་གྱི་བསམ་བཞུད་ ཡང་ན་ ཁ་ཉེས་གྱི་བཞུད་ཚིག་ཚུ་མེད་པ།

ང། མི་ངོག་འབད་རུང་ཅིག་ལུ་ ཁོ་མོ་གིས་ གཞུང་འབྲེལ་ ཡང་ན་ མི་དམངས་གྱི་གནས་སྤངས་
ཐོག་མ་གཏོགས་ བྱ་སྤྱོད་ ཡང་ན་ རྣམ་གཞག་ལུ་འདྲི་བ་གོད་མིན་པ།

ཅ། དེས་བདེན་གྱི་གནད་དོན་བཀོད་ཡོད་པ། དང་

ཆ། གནད་དོན་འདི་ ཁ་གསལ་དང་ བརྟུན་བསྐྱུས་ཐོག་བཀོད་ཡོད་པ།

༡༣༣. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༡ པའི་འོག་གི་འདྲི་བ་ཅིག་ ཆར་གཅིག་ཁྲིལ་བྱ་སྤྱོད་ལན་
གསལ་འབད་མི་དེ་ ལོག་སྤྱོད་འདྲི་བ་བཀོད་མི་ཆོག།

ངོས་ལེན་མེད་པའི་འདྲི་བ།

༡༣༤. ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ལོ་གིས་ འདྲི་བ་བཀོད་མི་བརྟུག་ནི་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་ ཁོ་མོ་གི་འཆར་སྤངས་ལུ་

ཀ། ལན་གསལ་སྤྱབ་ནི་འདི་ མི་དམངས་གྱི་མཐའ་དོན་དང་འབྲེལ་བ། དང་

ཁ། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༡ པའི་མངའ་འོག་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་
གནས་སྤངས་དང་མ་མཐུན་པ།

ཁ་སྐོང་གི་འདྲི་བ།

༡༣༥. འབྲུས་མི་ཅིག་གིས་ ཞལ་འཛོམས་གྱི་ཚོགས་རིམ་སྐབས་ ལན་གསལ་སྤྱབ་དགོ་མི་འདི་གི་སྐོར་ གནད་དོན་
གང་རུང་ཅིག་གི་ཁ་གསལ་ཐབས་ལུ་ ཁ་སྐོང་གི་འདྲི་བ་བཀོད་ཆོག།

Provided that the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall disallow supplementary questions if in his/her opinion, it does not conform to the conditions specified under clause 132 of these rules and regulations.

Review by the Dzongkhag Tshogdu

136. If a written request is made by not less than two-thirds of the total number of the Dzongkhag Tshogdu members, the Dzongkhag Tshogdu shall have the authority to review and quash any resolutions, orders, rules and regulations promulgated by a Gewog Tshogde on the grounds that it is against public interest.

Provided that the Dzongkhag Tshogdu makes a written communication to the concerned Gewog Tshogde stating reasons thereof.

Adjournment of a meeting due to want of quorum

137. The Chairperson shall direct the meeting to wait for one hour, if at the time fixed for the meeting a quorum is not met.
138. If at any time after a meeting has begun attention is drawn to the want of quorum, the Chairperson shall direct the meeting to wait for one hour.
139. The Chairperson shall, pursuant to clauses 137 and 138 of these rules and regulations, adjourn the meeting if the quorum is not met within such period.
140. The Chairperson shall, on adjourning the meeting under clause 139 of these rules and regulations, reconvene the meeting on such time and day as he/she may consider suitable.
141. A notice of the meeting so determined under clause 140 of these rules

ཡིན་ཅུང་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐལ་གྱིས་ གལ་སྲིད་ ཁོ་མོ་གི་འཆར་སྤང་ལུ་
བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༡ པའི་མངའ་འོག་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་གནས་སྤངས་
དང་མ་མཐུན་པ་ཅིན་ ལ་སྒོང་གི་འདྲི་བ་བཀོད་བཅུག་ནི་མི་འོང་།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་བསྐྱར་ཞིབ།

༡༣༦. གལ་སྲིད་ཡིག་ཐོག་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འི་འཐུས་མི་ཚུ་འོ་ཡོངས་བསྐྱོམས་ལས་ གསུམ་དཔུ་གཉིས་ལས་
མ་ཉུང་མ་ཅིག་གིས་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་འོ་གོས་ཆོད་ བཀའ་རྒྱ་ དེ་ལས་ཁྲབ་སྤེལ་འབད་ཡོད་མི་ བཅའ་
ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ཚུ་ མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་གཞི་དཔེ་གསལ་ཁུ་འབྱོར་བ་ཅིན་ འདི་ལུ་བསྐྱར་
ཞིབ་འབད་ནི་དང་ ལུས་མེད་གཏང་ནི་དཔང་འཛིན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཡོད།

ཡིན་ཅུང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ་པའི་གནས་
ཁུངས་ཡིག་ཐོག་ལུ་བརྒྱུད་འབྲེལ་འཐབ་དགོ།

ཚོགས་གངས་དགོ་པའི་གནད་ལུ་བརྟེན་ ཞལ་འཛོམས་མཚམས་འཛོགས།

༡༣༧. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གལ་སྲིད་ ཏུས་ཆོད་སྒྲིག་ཡོད་མི་དེ་ཁར་ ཞལ་འཛོམས་དོན་ལུ་ཚོགས་གངས་མ་ལང་པ་ཅིན་
ཞལ་འཛོམས་འདི་ཚུ་ཆོད་གཅིག་གི་རིང་ལུ་ འགྲུག་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྲབ་འབད་དགོ།

༡༣༨. གལ་སྲིད་ ཞལ་འཛོམས་འགོ་བཙུགས་པའི་ཤུལ་གྱི་ཏུས་ཆོད་གང་རུང་ཅིག་གི་སྐྱབས་ ཚོགས་གངས་དགོ་
པའི་བློ་འཛོམས་འབྱུང་ཆེ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ཞལ་འཛོམས་འདི་ཚུ་ཆོད་གཅིག་གི་རིང་ལུ་ འགྲུག་དགོ་པའི་
བཀོད་ཁྲབ་འབད་དགོ།

༡༣༩. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༢ དང་༡༣༤ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གལ་སྲིད་
དེ་ལུགས་ཀྱི་ཏུས་ཡུན་ནང་འཁོད་ ཚོགས་གངས་མ་ལང་པ་ཅིན་ ཞལ་འཛོམས་འདི་མཚམས་འཛོགས་འབད་
དགོ།

༡༤༠. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༩ པའི་མངའ་འོག་ཞལ་འཛོམས་འདི་
མཚམས་འཛོགས་འབད་ན་ ཁོ་མོ་གིས་ངོས་ལེན་གྱི་འོས་འབབ་དང་འཁྲིལ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ཚུ་ཆོད་དང་ཉིམ་
ལུ་ཞལ་འཛོམས་ལོག་འཚོགས་དགོ།

༡༤༡. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༤༠ མངའ་འོག་གཏན་འཁེལ་སྒྲིག་པའི་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་བརྟེན་

and regulations shall be displayed on the notice board of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde Secretariat, as the case may be.

Recording of meetings

142. A person may use recording devices to record the proceedings of Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde meetings only with the approval of the Chairperson or the Gup, as the case may be.

Removal from meeting

143. The Chairperson may order a member contravening sections 77, 79 and 80 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 to leave the meeting hall.
144. A person may be expelled from a meeting hall of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde if he/she:
- (a) uses or has used recording devices in contravention of the orders under clause 142 of these rules and regulations; or
  - (b) wilfully disrupts a meeting to the extent that its orderly conduct is made impractical.
145. The Chairperson may have a person physically removed if a person refuses to leave the meeting pursuant to clauses 143 and 144 of these rules and regulations.

འཕྱིན་ཅིག་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དྲུང་ཆེན་ཡིག་
ཚང་གི་བད་ཁྱད་གྲུང་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

ཚོགས་རིམ་གྱི་སྐྱ་པར་གཞུང་ནི།

༡༥༢. མི་ངོ་གཅིག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་མཛད་སྟོན་གྱི་སྐྱ་པར་
གཞུང་ནི་ལུ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་གནད་བ་ཐོབ་ཞིན་མ་ལས་རྒྱུང་མ་ཅིག་
སྐྱ་པར་གཞུང་ནི་མཁོ་ཆས་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཆོག།

ཚོགས་རིམ་ནང་ལས་ཕྱིར་བཏོན།

༡༥༣. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༡, ༡༩ དེ་ལས་
༢༠ པ་ལས་འགལ་བའི་འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་ ཞལ་འཛོམས་ཁང་ནང་ལས་ ཕྱིར་གཏོན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༡༥༤. མི་ངོ་ཅིག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་ཁང་ཅིག་ལས་ ཕྱིར་དབྱུང་འབད་
ཆོག་པ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་ ཁོ་མོ་གིས་

༡༥༥. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༥༣ པའི་མངའ་འོག་གི་བཀའ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
སྐྱ་པར་གཞུང་ནི་མཁོ་ཆས་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་འཐབ་པ།

༡༥༦. ཞལ་འཛོམས་ཅིག་ ཚུལ་མཐུན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་མ་ཚུགས་པའི་གནས་སྟངས་ཚུན་ལུ་ ཆེད་
མངགས་ཐོག་བར་དཀོགས་འབད་བ།

༡༥༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༥༣ དང་༡༥༤ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གལ་སྲིད་ ཞལ་འཛོམས་
ལས་ཕྱིར་འཐོན་འགྱོ་མ་བདུབ་ཆེ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ དངོས་སུ་འབད་ཕྱིར་བཏོན་གཏང་ཆོག།

Chapter 10

Voting

Right to vote

146. A member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde is entitled to one vote per proposal.

Provided that the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall not vote in the first instance but shall cast the deciding vote when the votes are tied.

147. Notwithstanding anything contained in clause 146 of these rules and regulations the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall cast a deliberative vote if:

- (a) a matter is to be decided by secret ballot;
- (b) a matter is to be decided by at least two-thirds of the total number of members of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde.

148. A member under clause 146 of these rules and regulations shall not exercise his/her voting right by proxy.

Summary of deliberations

149. The Chairperson shall present the summary of the deliberations when a debate has been formally concluded.

150. If an objection is offered to the summary presented and the Chairperson considers the objection justified, he/she shall rectify the summary of the deliberations.

151. The Chairperson shall present a proposal to determine the voting order of the motions after the summary is presented.

ལེའུ་ ༡༠ པ།
ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱར་ནི།

ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱར་ནི་འོ་ཐོབ་དབང།

༡༢༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཕུས་མི་ཅིག་ལུ་ གྲོས་འཆར་རེ་རེ་བཞིན་ལུ་ ཚོགས་ཀྱི་གཅིག་བསྐྱར་ནི་ཐོབ་ཁུངས་ཡོད།
- ཨིན་རུང་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱར་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྲོ་ལོ་ལྷན་ འགོ་ཐོག་དང་པའི་སྐབས་ ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱར་མི་ཚོག་ནི་ཨིན་རུང་ ཚོགས་ཀྱི་འདྲ་མཉམ་བྱུང་ཆེ་ ཐག་བཅད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཅིག་བཅུགས་དགོ།
༡༢༥. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༢༤ པའི་ནང་དོན་ ག་དེ་སྡེ་བཀོད་ཡོད་རུང་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱར་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྲོ་ལོ་ལྷན་ གྲོས་ཞིབ་ཅིག་གི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱར་དགོཔ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་
- ༡། གནད་དོན་འདི་ གསལ་བའི་ཀྱི་སྐྱར་ཐོག་ལས་ གྲོས་ཐག་ཆོད་དགོཔ་ཨིན་པ་ཅིན།
- ༢། གནད་དོན་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་འཕུས་མི་ཚུ་འཁྲུངས་ཡོངས་བསྐྱོམས་ལས་ ཉུང་ཤོས་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ཀྱིས་ གྲོས་ཐག་ཆོད་དགོཔ་ཨིན་པ་ཅིན།
༡༢༦. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༢༤ པའི་མངའ་འོག་གི་འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ ཁོ་ཁོ་རའི་ཐོབ་དབང་གི་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱར་ནི་འདི་ རོཙ་ཐོག་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཆོག།

གྲོས་ཞིབ་ཀྱི་བཅུད་དོན།

༡༢༧. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གྲོས་བསྐྱར་ཅིག་ཚུལ་མཐུན་ཐོག་མཐུག་བསྐྱར་བའི་སྐབས་ གྲོས་ཞིབ་ཀྱི་བཅུད་དོན་འདི་སྤྱི་འཕུལ་འབད་དགོ།
༡༢༨. གལ་སྲིད་ བཅུད་དོན་སྤྱི་འཕུལ་དེ་ལུ་ དགག་ཆ་བཀོད་མི་ཅིག་འཐོན་མི་དེ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ དགག་ཆ་འདི་ བདེན་ཁུངས་ཡོད་པ་ལུ་ངོས་ལེན་ཡོད་ཆེ་ ཁོ་ཁོ་གིས་ གྲོས་ཞིབ་ཀྱི་བཅུད་དོན་འདི་ལུ་དག་བཅོས་འབད་དགོ།
༡༢༩. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ བཅུད་དོན་སྤྱི་འཕུལ་འབད་ཆར་བའི་ཤུལ་ལུ་ གྲོས་དོན་འདི་ཚུ་ གཏན་འཁེལ་སྤྱི་གཞི་གི་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱར་ནི་གོ་རིམ་ལུ་ གྲོས་འཆར་ཀྱི་སྤྱི་འཕུལ་འབད་དགོ།

Manner of voting

152. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, unless otherwise provided under these rules and regulations, decide issues by consensus, a roll call vote, show of hand or may resolve to vote by any other mode it considers fit.

Recording of votes

153. The Tshogdrung and Gewog Tshogde Secretary shall, ensure that the names of members who vote for the motion and those who vote against it are respectively recorded in the minutes; except for votes cast through secret ballot.

Result of votes

154. The Chairperson or the Gup, as the case may be, shall announce the outcome of the voting and the issue may be so decided.

ཚུགས་ཀྱི་བསྐྱར་ཁྲིའི་རྣམ་གཞག་

༡༥༢. རྒྱུ་ལྷན་ཚུགས་འདུ་དང་། རྒྱུ་ལྷན་ཚུགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་མངའ་འོག་བཞག་པ་ཡིན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གནད་དོན་ཚུ་ལ་འཆམ་ཐོག་གོས་ཐག་ཚད་ནི་ ཡང་ན་ གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ ཚུགས་ཀྱི་བསྐྱར་ཁྲི་ དེ་ལས་ལག་པ་འབྱུང་ནི་ ཡང་ན་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཞན་གྱིས་ཐོག་ ཚུགས་ཀྱི་བསྐྱར་ཁྲི་ གོས་ཐག་ཚད་དགོ།

ཚུགས་ཀྱི་ཐོ་བཞག་འབད་ནི།

༡༥༣. ཚུགས་བྱང་དང་རྒྱུ་ལྷན་ཚུགས་སྡེ་འདི་བྱང་ཆེན་གྱིས་ གསང་བའི་ཀྱན་སྐྱུར་ཐོག་ ཚུགས་ཀྱི་སྐྱུར་མི་ཚུ་མ་ གཏོགས་ དེ་མིན་གོས་དོན་ལུ་ཚུགས་ཀྱི་སྐྱུར་མི་དང་ གོས་དོན་ལུ་ཀྱབ་འགལ་གྱི་ཚུགས་ཀྱི་སྐྱུར་མི་ འབྱུང་མི་མིང་གསལ་ཚུ་ གོས་བཅུད་ནང་ཐོ་བཞག་བཞག་དགོ།

ཚུགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།

༡༥༤. གནས་འབབ་དང་བསྐྱར་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ལྷན་ཚུགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་འདི་གསལ་བསྒྲགས་འབད་ དགོཔ་དང་ གནད་དོན་འདི་ཚུགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་འཁྲིལ་ ཐག་བཅད་བཅད་པ་སྡེ་ཅིས་དགོ།

Chapter 11

Minutes

Matters to be included in minutes of the meeting

155. The Tshogdrung and Gewog Tshogde Secretary shall ensure that the following matters are recorded in the minutes:
- (a) details of each motion moved at a meeting and of any amendments moved to it;
  - (b) the names of the mover and person seconding the motion or amendment;
  - (c) whether the motion or amendment is passed or rejected.

Adoption of minutes

156. The minutes of the meeting of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde should be recorded in the National Language.
157. The Tshogdrung and Gewog Tshogde secretary shall, before the end of the session, read out the draft minutes for confirmation and endorsement by the members present.
158. If an objection is offered pursuant to clause 157 of these rules and regulations and the Chairperson considers the objection justified, the Chairperson shall order such amendment to the draft minutes.
159. The final minutes of a meeting once endorsed shall be verified and signed page-wise by the Chairperson in the presence of the members present and file for record.

Distribution of the minutes

160. The Dzongkhag Tshogdu Secretariat shall dispatch the minutes to:

ལེའུ་༡༡ པ།
གྲོས་བརྒྱད།

ཚོགས་རིམ་གྱི་གྲོས་བརྒྱད་ནང་ཚུད་དགོ་པའི་གནད་དོན།

༡༥༥. ཚོགས་བྱང་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱང་ཆེན་གྱིས་ གཤམ་འཁོད་གནད་དོན་ཚུ་ གྲོས་བརྒྱད་ནང་ཐོ་བཀོད་
ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༥༦. ཚོགས་རིམ་ཅིག་གི་སྐབས་ལུ་ འདི་ནང་གྲོས་དོན་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ཞུ་བ་དང་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་ཞུ་བ་
གང་རུང་གི་ཁ་གསལ་ཚུ།

༡༥༧. གྲོས་དོན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་མི་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་གི་མིང་གསལ་ཚུ།

༡༥༨. གྲོས་དོན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྟོན་འདི་ ཆ་འཛིག་ ཡང་ན་ ཆ་མེད།

གྲོས་བརྒྱད་ཆ་འཛིག།

༡༥༩. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་གྲོས་བརྒྱད་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ཁའི་
ཐོག་བཀོད་དགོ།

༡༦༠. ཚོགས་བྱང་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱང་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་རིམ་མཚུགས་བསྟུ་གོང་ལུ་ འདི་ཁར་ཡོད་མི་
འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ངེས་བདེན་བཟོ་ཐབས་དང་ ཆ་འཛིག་གི་དོན་ལུ་ གྲོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་འདི་ལྷག་དགོ།

༡༦༡. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༥༧ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གཤམ་སྲིད་ དགག་ཆ་བཀོད་མི་འཐོན་
ཆེ་ ཁྲི་འཛིན་ལས་ དགག་ཆ་འདི་བདེན་ཁུངས་ཡོད་པའི་ངོས་ལེན་ཡོད་ན་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གྲོས་བརྒྱད་ཀྱི་
ཟིན་བྲིས་ལུ་འཕྲི་སྟོན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

༡༦༢. ཚོགས་རིམ་ཅིག་གི་མཐའ་བཅད་ཀྱི་གྲོས་བརྒྱད་འདི་ ཆར་གཅིག་ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཞེན་ལས་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་
དེ་ཁར་འཛུམས་མི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་གདོང་ཁར་ དེབ་གངས་བཞིན་ལུ་ངོ་འབྱོར་གྱི་མཚན་རྟགས་བཀོད་ཐོག་
ཡིག་སྟོན་ནང་བཞག་དགོ།

གྲོས་བརྒྱད་བཀའ་སྤྲེལ།

༡༦༣. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་བྱང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ གྲོས་བརྒྱད་གཏང་དགོ་པ་འདི་ཡང་

- (a) all its members;
- (b) the Department of Local Governance for onward submission to the concerned ministries and agencies; and
- (c) the Dzongkhag Administration and concerned agencies in the Dzongkhag for implementation.

161. The Gewog Tshogde Secretariat shall dispatch the minutes to:

- (a) all its members;
- (b) the Gewog Administration, concerned agencies in the Gewog for implementation; and
- (c) the Dzongkhag Tshogdu Secretariat and Dzongkhag Administration.

162. The ministries and agencies under clause 160 (b) of these rules and regulations shall not later than thirty days after the receipt of the resolution, communicate their decision to the Department of Local Governance for further communication to the concerned Local Governments.

163. The Dzongkhag Administration, Gewog Administration and agencies, as the case may be, shall not later than thirty days after the receipt of the resolution, submit a written report on the status of the implementation of the resolution to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde concerned.

164. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretariats shall be the custodian of all the documents pertaining to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde respectively.

Dissemination of information

165. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde members shall, not later than fifteen working days after the receipt of minutes, apprise public of their respective constituencies of the resolutions adopted.

ཀ། འདིའི་འཐུས་མི་ཆ་མཉམ་ལུ།

ཁ། འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ ལས་སྡེ་ཁག་ལུ་སྤྱོད་འབྲེལ་ཕུལ་ནིའི་དོན་ལས་ ས་གནས་གཞུང་
སྲིད་ལས་ཁུངས་ལུ། དང་

ག། ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྲིད་དང་ རྫོང་ཁག་ནང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་
ཚུ་ལུ།

༡༤༡. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་རྩེ་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ གྲོས་བཅུད་གཏང་དགོཔ་འདི་ཡང་

ཀ། འདིའི་འཐུས་མི་ཆ་མཉམ་ལུ།

ཁ། ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་དོན་ལུ་ རྟེན་འོག་བདག་སྲིད་དང་ རྟེན་འོག་ནང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་
ཚུ་ལུ། དང་

ག། རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་རྩེ་ཆེན་ཡིག་ཚང་དང་ རྫོང་ཁག་བདག་སྲིད་ལུ།

༡༤༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༤༠ (ཁ) པའི་མངའ་འོག་གི་ལྷན་ཁག་དང་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་
གྲོས་ཚད་འདི་འབྱོར་བའི་བྱུང་གི་ ཉིན་གངས་སུ་མ་ཕུ་ལས་མ་འགྲུངས་པར་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་དགོ་པའི་
གནད་དོན་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ལུ་བརྒྱུད་འབྲེལ་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་སྲིད་
ལས་ཁུངས་ལུ་བཏང་དགོ།

༡༤༣. གནས་འབབ་དང་བསྐྱོན་ རྫོང་ཁག་བདག་སྲིད་ རྟེན་འོག་བདག་སྲིད་ ལས་སྡེ་དང་ཡིག་ཚང་ཚུ་གིས་ གྲོས་
ཚད་འདི་འབྱོར་བའི་བྱུང་གི་ ཉིན་གངས་སུ་མ་ཕུ་ལས་མ་འགྲུངས་པར་ གྲོས་ཚད་ལྷན་དུ་ལག་ལེན་འཐབ་
ཡོད་པའི་སྐོར་ ཡིག་ཐོག་གི་སྤྱོད་ཚུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་
བཅུགས་དགོ།

༡༤༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་རྩེ་ཆེན་ཡིག་ཚང་ཚུ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཡིག་ཚང་གཉེར་སྤྱད་འབད་དགོ།

བདེན་ཉམས་སྒྲུལ་

༡༤༥. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ གྲོས་ཚད་བཞག་ཡོད་པའི་གྲོས་བཅུད་
ཐོབ་པའི་ རྩེ་མོས་ལུ་འབད་བའི་ཉིན་གངས་བཅོམ་ལས་མ་འགྲུངས་པར་ ཆ་འཛོག་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚད་སྐོར་
ཁོང་རའི་འབྲེལ་ཡོད་འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་མི་མེར་ཚུ་ལུ་གོ་དོན་སྤྲོད་དགོ།

Chapter 12

Zomdu

Conduct of Zomdu

166. To enhance the participation of citizens at grass-root level, the member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall conduct *zomdus* to solicit views of voters of his/her constituency for discussion in the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be.
167. A *zomdu* shall be conducted after seeking approval from the Gup concerned.
168. A *zomdu* shall be held at a public place within the jurisdiction of that constituency.
169. *Zomdus* shall be open to all the voters of the constituency.
170. Everyone participating in a *zomdu* should come in national dress and refrain from any behavior that may breach peace and orderly conduct of the *zomdu*.

Chairperson

171. The member of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde of that constituency calling a *zomdu* shall preside over the meeting and maintain order thereat.

Quorum for a Zomdu

172. A quorum for a *zomdu* shall constitute not less than two-thirds of the total number of *Gungs* in that constituency.
173. Each *Gung* shall be represented by one eligible voter whose *mitsi* is registered in that *Gung*.

ལེབ་ཀྱི་པ།
འཛམ་མ་འབྲུ།

འཛམ་མ་འབྲུའི་འགོ་འདྲེན།

༡༤༤. གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚད་ལུ་མི་སེར་ཚུ་གིས་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་དེ་ གང་མང་བཟོ་ཐབས་ལུ་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་
ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ནང་ལུ་གོས་བསྐྱུན་དོན་ལས་ ཁོ་མོ་རའི་འདེམས་ཁོངས་གྱི་ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱུར་
མི་ཚུའི་བསམ་འཆར་བསྐྱུ་ལེན་ལུ་ འཛམ་མ་འབྲུ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༡༤༧. འཛམ་མ་འབྲུ་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་གནང་བ་ཐོབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
༡༤༨. འཛམ་མ་འབྲུ་ཅིག་ འདེམས་ཁོངས་དེའི་བྱ་བ་དབང་ནང་འཁོད་ཀྱི་མི་དམངས་ས་གནས་ཅིག་ནང་ འགོ་འདྲེན་
འཐབ་དགོ།
༡༤༩. འཛམ་མ་འབྲུ་འདི་ནང་ འདེམས་ཁོངས་འདི་གི་ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱུར་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་འོང་ཆོག།
༡༥༠. འཛམ་མ་འབྲུའི་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྱེན་ཆས་ཁྱེན་དེ་འོང་དགོཔ་དང་ འཛམ་མ་
འབྲུ་འདི་ནི་བདེ་དང་ཚུལ་མཐུན་ཐོག་ལུ་ འགོ་འདྲེན་ཐབས་ནི་ལུ་གཞི་དཔེ་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་འབད་ནི་མི་འོང།

ཁྱིམ་འཛིན།

༡༥༡. འདེམས་ཁོངས་དེ་ཁོའི་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་གིས་ འཛམ་མ་འབྲུ་
ཅིག་བཀྲལ་མི་ནང་ ཞལ་འཛམ་མ་འབྲུ་ཚོགས་གཙོ་འབད་དེ་ ཚུལ་མཐུན་གྱི་རྒྱུན་སྐྱུར་འཐབ་དགོ།

འཛམ་མ་འབྲུ་གི་དོན་ལུ་ཚོགས་གངས།

༡༥༢. འཛམ་མ་འབྲུ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ཚོགས་གངས་འདི་ དེ་ཁོའི་འདེམས་ཁོངས་ནང་གི་ གྲུང་གི་ཁ་གངས་བསྐྱོམས་
ལས་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་དགོ།
༡༥༣. གྲུང་རེ་རེ་བཞིན་ལས་ གྲུང་དེ་ཁར་ཐོ་བཀོད་གྲུབ་ཡོད་པའི་མི་ཕྱིས་ཡོད་མི་ བྱུང་ཡོན་ཅན་གྱི་ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱུར་
མི་གཅིག་གིས་ རོ་ཆབ་འབད་དགོ།

Attendance register

174. The attendance at a *zomdu* shall be recorded in a register maintained for this purpose by the Chairperson of the *zomdu*.
175. Failure to attend a *zomdu* without reasonable cause shall be punishable with a fine stipulated by a resolution of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be.

Notice

176. The member concerned shall inform the Chipon of the date, time and venue of the proposed *zomdu* and of the subjects to be deliberated thereat not less than four days prior to the *zomdu*.
177. The Chipon concerned shall give notice of the *zomdu* and of the subjects to be deliberated thereat at least one day prior to the *zomdu*.
178. The notice under clause 177 of these rules and regulations shall be given in the following manner:
  - (a) the Chipon shall inform all the *Gungs* within the jurisdiction of his/her constituency;
  - (b) the place, date, time and agenda of the meeting shall be informed by the Chipon; and
  - (c) where available the information shall also be transmitted through mass media or any other effective and efficient means as considered appropriate.
179. A *zomdu* shall take into consideration the following:
  - (a) persons who may be affected by, or have an interest shall be encouraged to present their views; and
  - (b) persons presenting their views shall be given clear information concerning the purpose of the *zomdu* and the scope of the decisions to be taken.

བཅར་ཞུགས་ཀྱི་ཐོ་དེབ།

༡༧༤. འཛེམས་འདུ་ཅིག་གི་སྐབས་སུ་འཅར་ཞུགས་འདི་ འཛེམས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་འདི་གིས་ དེའི་དོན་ལུ་རྒྱུ་
སྐྱོང་འབབ་པའི་ཐོ་དེབ་ཅིག་ནང་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།
༡༧༥. འོས་འབབ་ལུན་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་མེད་པར་ འཛེམས་འདུ་ཅིག་ནང་མ་འོང་མི་ལུ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་
ལག་ཚུགས་འདུ་དང་ བློ་འོག་ཚུགས་སྤེའི་གྲོས་ཚད་དང་འཁྲུལ་བའི་ཉེས་ཆད་ལོག།

བད་འཕྲིན།

༡༧༦. འབྲེལ་ཡོད་འཐུས་མི་འདི་གིས་ འཛེམས་འདུའི་ལས་འཆར་དང་འཁྲུལ་བའི་ཆོས་གྲངས་ ཅུས་ཚོད་ དེ་ལས་
ས་གནས་དང་ དེ་ཁར་གྲོས་བསྐྱུན་འབད་ནི་ཨིན་པའི་གནད་དོན་རྩུ་ འཛེམས་འདུ་མ་རན་པའི་ཉེན་གྲངས་
བཞི་གི་སྤྲོ་ཤོང་ སྤྱི་དཔོན་ལུ་སྒྲུབ་དགོ།
༡༧༧. འབྲེལ་ཡོད་སྤྱི་དཔོན་འདི་གིས་ འཛེམས་འདུའི་བད་འཕྲིན་དང་ དེ་ཁར་གྲོས་བསྐྱུན་འབད་ནི་ཨིན་པའི་གནད་
དོན་འདི་ འཛེམས་འདུ་མ་རན་པའི་ཉེན་གྲངས་གཅིག་གི་སྤྲོ་ཤོང་ བད་དོན་འཕྲོད་དགོ།
༡༧༨. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༧༧ པའི་མངའ་འོག་གི་བད་འཕྲིན་འདི་ གཤམ་འཁོད་རྣམ་
གཞག་ཐོག་ ཕྱིན་དགོ།
- ༡༽ སྤྱི་དཔོན་འདི་གིས་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་བྱུང་ནང་འཁོད་ཀྱི་གྲུ་རྩུ་ལུ་བྱུང་དགོ།
- ༢༽ ཞལ་འཛེམས་ཀྱི་ས་གནས་ ཆོས་གྲངས་ ཅུས་ཚོད་ དེ་ལས་གྲོས་གཞི་འདི་ སྤྱི་དཔོན་གིས་སྒྲུབ་
    དགོ། དང་
- ༣༽ བད་དོན་སྤྱོད་ཐབས་ཡོད་མི་རྩུ་ནང་ བྱུང་ཆེ་བའི་བད་བརྒྱུད་ ཡང་ན་ འོས་འབབ་ཀྱི་ངོས་ལེན་
    ཡོད་ཆེ་ དོན་སྤྱིན་དང་ ཁེ་ཕན་ཆེ་བའི་ཐབས་ལམ་གཞན་གྱི་ཐོག་ལས་བཟུམ་དགོ།
༡༧༩. འཛེམས་འདུའི་སྐབས་ གཤམ་འཁོད་རྩུ་ངོས་ལེན་འབད་དགོ།
- ༡༽ ཁེ་རྒྱུད་མ་བརྟུབ་མི་ ཡང་ན་ དང་འདོད་ཡོད་པའི་མི་ངོ་རྩུ་ལུ་ ཁོང་རའི་བསམ་འཆར་བཀོད་
    བཅུག་དགོ། དང་
- ༢༽ བསམ་འཆར་བཀོད་མི་གི་མི་ངོས་རྩུ་ལུ་ འཛེམས་འདུའི་གནད་དོན་དང་ གྲོས་ཐག་ཚད་དགོས་
    ཡོད་པའི་དམིགས་ལུ་རྩུ་གི་སྐོར་ལས་ བད་དོན་ཁ་གསལ་ཕྱིན་དགོ།

Minutes

180. The minutes of the meeting shall be recorded by the Chairperson of the *zomdu* and it shall be read out before the conclusion of the *zomdu* and should be maintained for future reference.
181. The minutes of the meeting shall contain:
- (a) a fair and correct summary of the proceedings thereat;
  - (b) decision taken at the meeting, if any, including dissenting opinion;
  - (c) date and venue of the meeting; and
  - (d) name and signature of the Chairperson.

Decision at a Zomdu

182. A *zomdu* shall make every effort to take decisions by consensus and if consensus cannot be reached, it shall be resolved by a majority vote.

Submission of the minutes

183. The minutes of a *zomdu* shall be submitted to the Gewog Tshogde for its information and consideration at the next meeting.

Observer at a Zomdu

184. The Dzongdag may send an official as observer, where a *zomdu* has been convened under the order of the Government.
185. The chairperson of the *zomdu* may invite government officials as observers.

གྲོས་བཙུད།

༡༥༠. འཛོམས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་བཙུད་འདི་ འཛིན་ཐོ་བཀོད་ཞེན་མ་ལས་ ཞལ་འཛོམས་
མཐུག་མ་བསྐྱོད་ལུ་ ལྷག་བྱིན་དགོཔ་མ་ཚད་ མ་འོངས་པ་ལུ་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་དོན་ལུ་འབྲ་བ་ཞག་དགོ།

༡༥༡. ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་བཙུད་འདི་ནང་ཚུད་དགོཔ་ཡང་

ཀ༽ དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་རིམ་གྱི་བཙུད་དོན་འདི་ནམ་དག་དང་འཛོལ་མེད་ལུ།

ཁ༽ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་གྲོས་ཐག་ཚད་མི་དེལས་ གལ་སྲིད་ འཁོན་མ་འཆམ་པའི་བསམ་འཆར་
གང་རུང་ཚུ།

ག༽ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ཆོས་གྲངས་དང་ས་གནས། དང་

ང༽ ཁྱི་འཛིན་གྱི་མིང་དང་མཚན་རྟགས།

འཛོམས་འདུ་གི་གྲོས་ཚད།

༡༥༢. འཛོམས་འདུ་ཅིག་གི་ནང་ལུ་ གྲོས་ཐག་བཅད་ནི་འདི་འཁོན་འཆམ་གྱི་ཐོག་ལས་ བཅད་དགོཔ་འི་བཙོན་
ཤུགས་སྟོན་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་ འཁོན་འཆམ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ མངམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱུན་ཅིག་གི་ཐོག་
ལས་ གྲོས་ཐག་བཅད་དགོ།

གྲོས་བཙུད་སྐབས་འབུལ་ཕུལ་ནི།

༡༥༣. འཛོམས་འདུ་ཅིག་གི་གྲོས་བཙུད་འདི་ མེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཤུལ་མའི་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ བད་སྡོད་དང་
ངོས་ལེན་འབད་ནི་དོན་ལས་ཕུལ་དགོ།

འཛོམས་འདུའི་སྐབས་ལྷ་རྟོག་པ།

༡༥༤. གཞུང་གི་བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་ འཛོམས་འདུ་ཅིག་འཚོགས་སར་ རྫོང་བདག་གིས་ལྷ་རྟོག་པ་སྡེ་ འགོ་དཔོན་ཅིག་
གཏང་ཚོག།

༡༥༥. འཛོམས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ གཞུང་གི་ལས་གཡོག་པ་ག་འབད་རུང་ ལྷ་རྟོག་པ་སྡེ་འབོ་ཚོག།

Adjournment

186. If at the time fixed for a *zomdu* quorum is not met, the Chairperson of the *zomdu* shall adjourn the meeting.

མཚམས་འཛུགས།

༡༤. གཤམ་སྤྱི་ འཛུགས་འདུ་ཅིག་འཛུགས་ནི་འདུ་ཚོད་སྐབས་ འཛུགས་གངས་མ་ལང་པ་ཅིན་ འཛུགས་
འདུ་ཅི་ཁྱི་འཛུགས་ཀྱིས་ ཞལ་འཛུགས་འདི་མཚམས་འཛུགས་འབད་དགོ།

Chapter 13

Financial Powers

187. The Gewog Tshogde may mobilize, spend and invest money for the support of its functions in accordance with the provisions of these rules and regulations and the Financial Rules and Regulations.

Collection of tax

188. The Gup shall ensure the collection and appropriation of taxes specified in section 57 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 not later than 31st January of every year.
189. The Gup shall ensure the collection of premiums of rural insurance not later than 31st December of every year and deposit the premium with the Dzongkhag Administration before 15th January.
190. The Dzongkhags/Dungkhags after verifying the schedule shall deposit the premium collected to the nearest office of the Royal Insurance Corporation of Bhutan (RICB) or deposit with the RICB bank account in the nearest bank not later than 15th February.

Duties, tolls and fees

191. The Gewog Tshogde shall, subject to section 60 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 levy and vary rates of duties, tolls and fees on utilities with the approval of two-thirds of the total number of members of the Gewog Tshogde.

ལེའུ་ ༡༩ པ།
དངུལ་འབྲེལ་དབང་ཚད།

༡༤༧. རྒྱུ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བྱ་སྒོ་འཐབ་ཚུགས་ནི་ལུ་ ཉི་རུ་འཚོལ་སྐྱབ་འབད་ནི་ ཟད་གོ་གཏང་ནི་ དེ་ལས་
མ་ཅ་བཙུགས་ནི་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་དང་ དངུལ་རྩིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ཚུ་འི་
དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ བྱ་སྒོ་འཐབ་ཚོགས།

ཁལ་བསྐྱེལ་ལེན།

༡༤༨. རྒྱུ་འོག་གིས་ ལོ་བསྐྱར་བཞིན་དུ་འི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༣༡ ལས་མ་ཕྱིས་བར་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་
བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༧ པའི་ནང་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ཁལ་བསྐྱེལ་ལེན་དང་ དུལ་བགོ་
ཚུ་འབད་ཡོད་པ་ཅེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༤༩. རྒྱུ་འོག་གིས་ ལོ་བསྐྱར་བཞིན་དུ་འི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༣༡ ལས་མ་ཕྱིས་བར་ རྒྱུ་འོག་གི་ས་གནས་ཀྱི་ཉན་བཙུལ་ཅིམ་
སྤྱོད་ཚུ་བསྐྱེལ་ལེན་འབད་དེ་ རྒྱུ་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༡༥ གི་ནང་འཁོད་ལུ་བཙུགས་ཚུགས་པ་
ཅེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༥༠. རྒྱུ་འོག་གིས་ རྒྱུ་འོག་ཚུ་ལས་འབྲུར་བའི་ཉན་བཙུལ་ཅིམ་སྤྱོད་ཚུ་ རྒྱུ་འོག་གི་ཐག་ཉེས་སའི་
འབྲུག་ཉན་བཙུལ་ཡིག་ཚང་ནང་ ཡང་ན་ ཉེས་དབུ་ལུ་ཡོད་པའི་དངུལ་ཁང་དང་གཅིག་ཁར་ཡོད་པའི་འབྲུག་
ཉན་བཙུལ་ཡིག་ཚང་གི་དངུལ་གྱི་རྩིས་ཁ་ནང་ སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༡༥ ལས་མ་ཕྱིས་བར་བཙུགས་དགོ།

ཅམལ་ ལམ་ཁལ་ དེ་ལས་སྐྱེལ་ལེན།

༡༥༡. རྒྱུ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༠ པ་དང་
འབྲེལ་ ཅམལ་དང་ ལམ་ཁལ་ དེ་ལས་མཐུན་ཆུན་སྐྱེལ་ལེན་ཚུ་བཀའ་ནི་དང་ སྐྱར་བཙུལ་འབད་ནི་འི་དོན་
ལུ་ རྒྱུ་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཐུས་མི་གི་ཁ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་ལས་ གསུམ་དུ་གཉིས་ཀྱིས་གནང་བ་
ཀྱབ་དགོ།

Report to the Dzongkhag Tshogdu on duties, tolls and fees

192. The Gewog Tshogde shall, upon levying and varying rates of duties, tolls and fees on utilities, submit a report to the Dzongkhag Tshogdu not later than ten days after the date of its decision.

Grant of permit

193. The Gewog Tshogde may, at such rates as may be stipulated by a resolution, grant permission for use or occupation of Government land for period not exceeding three years, in respect of the following events:
- (a) exhibition;
  - (b) entertainment;
  - (c) religious activities;
  - (d) seasonal markets;
  - (e) lawful game or sport;
  - (f) labour camps or stores for construction activities.
194. Implementation of clause 193 of these rules and regulations shall be effected through a contractual agreement.
195. The Gewog Tshogde shall ensure that the use or occupation of land does not involve the erection of any building or structure of a permanent nature.

Notice of demand

196. If taxes, duties, tolls or fees on utilities are not paid in time, the Gup shall serve a notice of demand requiring a defaulter to pay the taxes, duties, tolls or fees before such date as may be specified in the notice.

ཅའལ་ ལམ་འལ་ དེལས་སྒྲ་ཡོན་ཚུའི་སྒྲར་ རྩོམ་ལག་ཚགས་འདུལ་སྟན་ལྟ།

༡༩༢. གེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་འདི་གིས་ ཅའལ་ ལམ་འལ་ དེལས་མཐུན་ཁྱེན་སྒྲ་ཡོན་ཚུའི་སྒྲར་བཅོས་འབད་ནི་དང་
བཀལ་ཞིན་མ་ལས་ གྲོས་ཐག་ཚད་པའི་ཆོས་གངས་ཀྱི་ཤུལ་ལུ་ ཉིན་གངས་བཅུ་ཐམ་ལས་མ་ཕྱིས་བར་ རྩོམ་
ལག་ཚོགས་འདུལ་སྟན་ལྟ་ཅིག་ཕུལ་དགོ།

ཚོག་པའི་གནང་བ།

༡༩༣. གེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་འདི་གིས་ གྲོས་ཚད་ཅིག་གིས་ཐོག་བྱུང་བའི་ དེལུགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆའི་གྲར་ ལོ་རོགས་ལུ་
ལས་མ་སྟག་པའི་དུས་ལུན་རིང་ལུ་ གཞུང་ས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ ཡང་ན་ དབང་ཅིའི་གནང་བ་སྤྱོད་ཚོགས་
ཚུ་ཡང་ གཤམ་འཁོད་དུས་སྟོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཨིན་མི་འདི་ཡང་

ཀ། འབྲེལ་སྟོན།

ཁ། སྤྱོད་སྟོན།

ག། ཆོས་ཕྱོགས་ལས་དོན་ཚུ།

ང། དུས་ཚོད་དང་བསྟུན་པའི་ཆོང་འདུས།

ཅ། ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཅེད་སྟོན་ ཡང་ན་ ཅེད་རིགས།

ཆ། ལས་མི་གནས་སྒྲར་ ཡང་ན་ བཟོ་བསྐྱུན་ལས་དོན་ཚུའི་མཛོད་ཁང་།

༡༩༤. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་འདི་གི་དོན་ཚད་༡༩༣ འདི་ལག་ལེན་དངོས་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ གན་རྒྱ་བཟོ་ཐོག་
འབད་དགོ།

༡༩༥. གེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་འདི་གིས་ ས་ཆ་ལག་ལེན་འཐབ་སར་ ཡང་ན་ དབང་སར་ སྤྱིང་ཁྲིམ་བརྒྱབ་ནི་ ཡང་ན་
གཏན་འཇགས་ཀྱི་བཞི་བཀོད་གང་རུང་ཅིག་ བརྒྱབ་མ་ཚོགས་ཅེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

དགོས་མཁོའི་བན་འཕྲིན།

༡༩༦. གལ་སྲིད་ འལ་རིགས་ ཅའལ་ ལམ་འལ་ ཡང་ན་ མཐུན་ཁྱེན་སྒྲ་ཡོན་ཚུ་ དུས་ཚོད་ཁར་མ་བཏབ་པ་ཅིན་
རྒྱུ་གིས་ འལ་མ་བཏབ་མི་དེལུ་ འལ་རིགས་ ཅའལ་ ལམ་འལ་ ཡང་ན་ སྒྲ་ཡོན་ཚུ་ཆེད་དམིགས་
བཀོད་པའི་བན་འཕྲིན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་གངས་ཀྱི་ཉེ་མ་ བཏབ་དགོ་པའི་བན་འཕྲིན་ཅིག་གཏང་དགོ།

197. The Gup shall, in case the defaulter contravenes clause 196 of these rules and regulations, impose such fines as may be decided by the Gewog Tshogde.

Collection of tax

198. The payment of tax, premiums of rural insurance and duties, tolls or fees on utilities under the provisions of these rules and regulations shall be made to the Gewog Accountant, who shall deposit the same in the Gewog's account.

Review by the Dzongkhag Tshogdu

199. The Dzongkhag Tshogdu shall have the authority to review and quash any levy and fine imposed by the Gewog Tshogde on the grounds that such levy or fine contravenes section 60 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.

༡༩༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༩༤ པ་ལས་འགལ་ཏེ་ གྲལ་མ་བཏབ་པའི་གནད་དོན་བྱང་ཚེ་
ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གྲོས་ཐག་ཚད་མི་དང་འབྲེལ་ ཁུལ་འདི་གིས་ དེ་ལྟགས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་བཀལ་དགོ།

གྲལ་བསྐྱེད་ལེན།

༡༩༨. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་ཚུའི་མངའ་འོག་གི་གྲལ་ གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཉེན་བཅོལ་རིམ་སྤྱོད་ ཅ་གྲལ་
ལམ་གྲལ་ ཡང་ན་ མཐུན་རྒྱུ་སྒྲ་ཡོན་བཏབ་མི་ཚུ་ ཆེད་འོག་གི་ཕྱིས་འཛིན་པ་ལུ་སྤྱོད་དགོཔ་དང་ ཁོ་མོ་
གིས་ཆེད་འོག་གི་ཕྱིས་ཁྲ་ནང་ལུ་བཅུགས་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་བསྐྱར་ཞིབ།

༡༩༩. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གྲལ་ ཡང་ན་ ཉེས་ཆད་བཀལ་ཡོད་མི་དེ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་
ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༠ པ་ལས་ རྒྱབ་འགལ་ཞིན་པ་ཅིན་ དེ་ལྟགས་ཀྱི་གྲལ་དང་ ཉེས་ཆད་
གང་རུང་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ རྩམ་མེད་བཟོ་ནི་གི་དབང་འཛིན་དེ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཡོད།

Chapter 14

Leave of Absence, Resignation and Removal

Authority to grant leave of absence

200. The Dzongdag or his/her duly authorized representative shall approve leave of absence of the Dzongkhag Tshogdu Chairperson and the Gups.
201. The Dzongdag shall approve leave of absence of the Tshogdrung, and the Chairperson shall be informed accordingly.
202. Notwithstanding anything contained in clause 201 of these rules and regulations, the Tshogdrung shall obtain prior recommendation from the Chairperson, if the Dzongkhag Tshogdu session is notified or the meeting is in progress.
203. The Gup shall approve leave of absence of the Gewog Administrative Officer.
204. The Chairperson shall approve leave of absence of the Dzongkhag Tshogdu members during sessions.
205. The Gup shall approve leave of absence of the Mangmi. In case of Tshogpa, he/she shall seek Gup's approval for leave of absence, if he/she has to travel out of his/her chiwog.

Procedure for availing leave of absence during sessions

206. A member unable to attend the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde meeting shall submit an application for leave of absence to the Secretariat five days in advance.

Provided that such time requirement may be waived off in cases where the situation is beyond one's control.

207. The application for leave of absence under clause 206 of these rules and regulations shall state the reasons in detail and the Secretariat shall

ཆད་ལྷགས་ཀྱི་ངལ་གསོ་ དགོངས་ལྷ་ དེལས་ཕྱིར་དབྱང་།

ཆད་ལྷགས་ཀྱི་ངལ་གསོ་གནང་ནི་ལུ་དབང་འཛིན།

༢༠༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་ཀྱི་ངལ་གསོའི་གནང་བ་འདི་ རྫོང་བདག་ ཡང་ན་ ཁོ་མོ་གིས་ཚུལ་མཐུན་ཐོག་ དབང་འཛིན་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ངོ་ཚབ་འདི་གིས་གནང་དགོ།
༢༠༡. ཚོགས་བྱུང་གི་ཆད་ལྷགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་འདི་ རྫོང་བདག་གིས་གནང་སྟེ་ དེ་དང་འབྲེལ་ ཁྲི་འཛིན་ལུ་ བན་དོན་འབད་དགོ།
༢༠༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༠༡ ནང་ ག་དེ་སྟེ་བཀོད་རུང་ ཚོགས་བྱུང་གིས་ གལ་སྲིད་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་ བན་འཕྲིན་སྟེལ་ཚར་བ་ ཡང་ན་ ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་འཕྲོལ་ཡོད་ ཆེ་ ཁྲི་འཛིན་ལས་སྡོད་གི་གྲོས་འདེབས་ལུ་དགོ།
༢༠༣. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་ཆད་ལྷགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་འདི་ རྫོང་གིས་གནང་དགོ།
༢༠༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་ཚུའི་སྐབས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཚུའི་ཆད་ལྷགས་ངལ་ གསོའི་གནང་བ་འདི་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་གནང་དགོ།
༢༠༥. དམངས་མི་གི་ ཆད་ལྷགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་འདི་ རྫོང་གིས་གནང་དགོཔ་དང་ ཚོགས་པ་ཚུ་ ཁོ་མོ་རའི་སྤྱི་འོག་ལས་ཕྱི་ཁར་འབྱོ་བའི་སྐབས་ རྫོང་ལས་ཆད་ལྷགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་ལུ་དགོ།

ཚོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་ ཆད་ལྷགས་ངལ་གསོ་ལུ་བྱངས།

༢༠༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྤེའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མ་ཚུགས་མི་ འཐུས་མི་ཅིག་གིས་ ཉིན་གའང་ལྷ་གི་གོང་ལས་ བྱང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ལུ་ ཆད་ལྷགས་ཀྱི་ངལ་གསོའི་ལྷ་ཡིག་ ཅིག་བཙུགས་དགོ།
- ཨིན་རུང་ དེ་ལྷགས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་དུས་ཚོད་འདི་ གལ་སྲིད་ རང་གི་རང་དབང་ལས་འགལ་བའི་གནས་ སྤངས་འབྱུང་ཆེ་ གྲོས་གཏང་ཆོག།
༢༠༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༠༦ མངའ་འོག་གི་ཆད་ལྷགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་གི་ལྷ་ ཡིག་འདི་ནང་ གནད་དོན་ཚུ་ཁ་གསལ་སྟེ་བཙུགས་ཏེ་ བྱང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ ལྷ་ཡིག་གི་གནང་བ་དོན་ལུ་

submit the application to the Chairperson or the Gup, as the case may be, for approval.

Resignation

208. A member may resign from the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde in accordance with sections 26 and 27 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.
209. The Chairperson or the Gup, as the case may be, if satisfied shall accept the resignation and read the resignation letter into the minutes of the meeting and thereafter the seat of that member shall become vacant.
210. If the Chairperson or the Gup is absent, the letter of resignation shall be submitted to the Deputy Chairperson or the Mangmi respectively.
211. If the member who intends to resign is the Chairperson or the Gup, the letter of resignation shall be submitted to the Deputy Chairperson or the Mangmi respectively.

Removal

212. A member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be removed from office on the grounds specified under section 31 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.
213. The proceedings for removal shall, pursuant to clause 212 of these rules and regulations, require:
  - (a) submission of written notice by a member to the Chairperson or the Gup, as the case may be, clearly stating grounds for removal;
  - (b) investigation to be conducted by the Disciplinary Committee, wherein the member shall be given an opportunity to be heard but shall not be permitted to participate in the investigation; and

གནས་འབབ་དང་བསྐྱོན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཆཔོ་ལུ་བཙུགས་དགོ།

དགོངས་ལྷན་

༢༠༤. འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༢༤ དང་༢༥ པ་
དང་འབྲེལ་ རྒྱུ་ཁྲིམས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ དགོངས་ལྷན་འབད་ཆོག།
༢༠༥. གནས་འབབ་དང་བསྐྱོན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཆཔོ་གིས་ གལ་སྲིད་དགོངས་ལྷན་ལུ་ རོས་ལེན་གྱི་རེས་ཤེས་
འདྲོངས་པ་ཅིན་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་བཙུན་ནང་ དགོངས་ལྷན་ལུ་ཡིག་འདི་བཀོད་དགོ་ དེ་ལས་ཕར་
འཕུས་མི་དེ་འཛིན་ལུ་འདི་ ས་སྤྱོད་འཐོན་མ་ལུ་བཙུན་དགོ།
༢༡༠. གལ་སྲིད་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཆཔོ་འདི་ཆད་ལྷགས་སྐབས་ དགོངས་ལྷན་ལུ་ཡིག་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་
འོག་མ་ ཡང་ན་ དམངས་མི་ལུ་བཙུགས་དགོ།
༢༡༡. གལ་སྲིད་ དགོངས་ལྷན་འབད་མི་འདི་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཆཔོ་ཨིན་པ་ཅིན་ དགོངས་ལྷན་ལུ་ཡིག་འདི་
འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་འོག་མ་ ཡང་ན་ དམངས་མི་ལུ་བཙུགས་དགོ།

ཕྱིར་དབྱེད་

༢༡༢. རྒྱུ་ཁྲིམས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་འཕུས་མི་ཅིག་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་
ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༢༡ པའི་མངའ་འོག་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་གཞི་གནད་ཐོག་ ཁྲིམས་
འགལ་གྱི་ལཱ་འབད་བ་ཅིན་ ཡིག་ཚང་ལས་ཕྱིར་དབྱེད་གཏང་དགོ།
༢༡༣. ཕྱིར་དབྱེད་གི་བྱ་རིམ་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༡༢ པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོས་མཁོ་
ཡང་
- ཀ༽ འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱོན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཆཔོ་ལུ་ ཕྱིར་དབྱེད་གཏང་
དགོ་པའི་གཞི་གནད་ཁ་གསལ་བཀོད་དེ་ ཡིག་ཐོག་གི་བརྗེ་འཕྲོད་བཙུགས་དགོ།
- ཁ༽ སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་ཆུང་གིས་ དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ་མི་ནང་ འཕུས་མི་ལུ་ སྤྱོད་
གསལ་གྱི་གོ་སྐབས་ཅིག་བྱིན་དགོ་པ་ཨིན་རུང་ དབྱེ་ཞིབ་ནང་ལུ་གལ་གཏོགས་ཀྱི་གནད་བསྐྱོད་
མི་ཆོག། དེ་ལས་

- (c) submission of the Disciplinary Committee report accompanied with orders or recommendation to the Chairperson or the Gup, as the case may be.
214. The Disciplinary Committee may, upon completion of the investigation, make any one or more of the following orders or recommendations that it considers appropriate:
- (a) order the member to be counseled about the compliant, and advise the member not to repeat the misconduct;
  - (b) order the member to make an admission of error or an apology;
  - (c) order the member to participate in mediation with another person;
  - (d) order the member's allowance, benefit, payment or privilege be forfeited;
  - (e) order the member to reimburse to the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be;
  - (f) recommend that the member be suspended for a specified period;
  - (g) recommend that the member be dismissed;
  - (h) recommend to the Royal Bhutan Police that the member's conduct be further investigated.
215. If the Chairperson is absent or the member implicated is the Chairperson, the Deputy Chairperson shall, on the basis of the recommendation of the Disciplinary Committee, announce his/her decision not later than thirty days after the receipt of the recommendation.
216. If the Gup is absent or the member implicated is the Gup, the Mangmi shall, on the basis of the recommendation of the Disciplinary Committee, announce his/her decision not later than thirty days after the receipt of the recommendation.

ག༽ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐོལ་ལུ་ སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་སྙན་ཁུ་དང་
སྒྲིགས་ བཀའ་རྒྱ་ ཡང་ན་ གྲོས་འདེབས་ལུ་དགོ།

༢༡༥. སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཚར་བའི་མཛུགས་ལུ་ རོས་ལེན་གྱི་འོས་འབབ་ཡོད་ཅེ་
གཤམ་འཁོད་བཀའ་རྒྱ་ ཡང་ན་ གྲོས་འདེབས་གཅིག་གིས་ཐོག་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མང་བ་སྤེལ་བཟོ་དགོཔ་ཡང་

ཀ༽ འཕུས་མི་འདི་ལུ་ ཉམས་བཤད་དེ་གི་སྒྲོར་ལས་ ཁ་བཀོད་དང་ འཕུས་མི་འདི་གིས་ཀུན་སྒྲིལ་
རན་པ་འདི་བཟུམ་ ལོག་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བྱིན་དགོཔ།

ཁ༽ འཕུས་མི་འདི་ལུ་ འཛུལ་བ་ ཡང་ན་ བཟོད་གསལ་གྱི་ཁུ་བ་ལུ་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

ག༽ འཕུས་མི་འདི་ལུ་ མི་ངོག་ཞན་དང་གཅིག་ཁར་ ཞང་སྒྲིག་ནང་གཤམ་གཏོགས་འབད་དགོ་པའི་
བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

ང༽ འཕུས་མི་འདི་འི་ ཟུར་འཕུས་ ཁེ་ཕན་ དངུལ་ཕོག་ ཡང་ན་ ཁེ་དབང་འདི་དབང་ལེན་འབད་
དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

ཅ༽ འཕུས་མི་འདི་ལུ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་
སྡེའི་མ་དངུལ་ ལོག་སྒྲོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

ཆ༽ འཕུས་མི་དེ་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ཡུན་ཅིག་གི་རིང་ལུ་ སྐབས་ཐོག་ཅིག་མཚམས་
འཛུགས་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

ཇ༽ འཕུས་མི་དེ་ ཕྱིར་དབྱུང་གཏང་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

ཉ༽ འཕུས་མི་དེའི་ཀུན་སྒྲིལ་ལུ་ ཁྲིམས་སྲུང་འགག་སྟེ་གིས་ ཡང་བསྐྱར་གྱི་དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་
འཐབ་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

༢༡༥. གཤམ་སྤྱི་ ཁྲི་འཛིན་འདི་ཡིག་ཚང་ལས་ཆད་ཞུགས་སྐབས་ ཡང་ན་ ཉེས་ཁ་ཕོག་མི་འདི་ཁྲི་འཛིན་ཨིན་ཅེ་
ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་གིས་ སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་གྲོས་འདེབས་འདིའི་གཞི་གནད་ཐོག་ ཁོ་/མོ་གིས་
གྲོས་འདེབས་འབྱོར་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཉིན་གངས་སུམ་རྩུ་ལས་མ་འགྱངས་པར་ གྲོས་ཚེད་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་
འབད་དགོ།

༢༡༦. གཤམ་སྤྱི་ སྐོལ་འདི་ཡིག་ཚང་ལས་ཆད་ཞུགས་སྐབས་ ཡང་ན་ ཉེས་ཁ་ཕོག་མི་འདི་སྐོལ་ཨིན་ཅེ་ དམངས་
མི་གིས་ སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་གྲོས་འདེབས་འདིའི་གཞི་གནད་ཐོག་ ཁོ་/མོ་གིས་ གྲོས་འདེབས་
འབྱོར་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཉིན་གངས་སུམ་རྩུ་ལས་མ་འགྱངས་པར་ གྲོས་ཚེད་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་འབད་དགོ།

Vacation of office

217. A member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be deemed to have vacated office upon:

- (a) dissolution of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009;
- (b) expiration of the term of office;
- (c) resignation or death;
- (d) non-attendance for more than two consecutive meetings of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be, without the leave of absence from authorized person;
- (e) being convicted for any criminal offence and sentenced to imprisonment with or without *thrimthue*; and
- (f) being disqualified under the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and so removed from office.

Bye elections

218. Where a vacancy occurs in the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde and the remainder of the term is not less than one hundred and eighty days, the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall not later than seven days after the seat being vacated, send a notice in **Form 4** to the Dzongdag intimating the vacancy.

ཡིག་ཚངས་སྟོང་།

༢༡༧. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཕུས་མི་ཅིག་ ཡིག་ཚང་གི་ས་སྟོང་འཕྲོད་ཞིན་མ་ལུ་ བརྩི་
དགོཔ་ཡང་།

ཀ༽ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའདི་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་
ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུ་གྲོལ་སྐབས།

ཁ༽ ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན་ཚངས་སྐབས།

ག༽ དགོངས་ཁུ་ ཡང་ན་ ཆེ་འདས་སྐབས།

ང༽ དབང་འཛིན་ཅན་གྱི་མི་ངོལས་ ཆད་ཞུགས་ཀྱི་ངལ་གསའི་གནད་བ་མེད་པར་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་
ཆར་གཉིས་ལས་ལྷག་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྟེན་འོག་ཚོགས་
སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅར་ཞུགས་མ་འབད་བར་ཡོད་སྐབས།

ཅ༽ བཅོན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕུས་བཏབ་པ་ ཡང་ན་ མ་བཏབ་པར་ ཉེས་ཅན་གྱི་གཞོད་འགེལ་གང་རུང་
ཅིག་གི་ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་སྟེ་བཅོན་ཁྲིམས་སྤྲིན་སྐབས། དེལས་

ཆ༽ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་ལས་འགལ་ཏེ་ ཡིག་
ཚང་ལས་ཕྱིར་དབྱུང་སྐབས།

དུས་མིན་བཅག་འཕྲུ།

༢༡༨. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ནང་ལུ་ ས་སྟོང་ཅིག་འཕྲོད་མི་འདི་གི་གནས་ཡུན་ལྷག་ལུས་དེ་
ཉིན་གངས་གཅིག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མ་ཉུང་བར་ཞིན་ཆེ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ གཤོ་
གིས་ སྟོད་ཁྲིའི་ས་སྟོང་འཕྲོད་པའི་ཤུལ་གྱི་ཉིན་གངས་བདུན་ལས་མ་འགྱངས་པར་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་
འབྲི་ཤོག་༤ པའི་ཐོག་ ས་སྟོང་འདི་གི་སྐོར་ལས་ རྫོང་བདག་ལུ་བན་འཕྲིན་ཅིག་གཏང་དགོ།

Chapter 15

Committee

Dzongkhag Tshogdu Standing Committee

219. A Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 188 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 establish the following Standing Committees:

- (a) a Rule Making Committee;
- (b) a Disciplinary Committee;
- (c) Monitoring and Evaluation Committee; and
- (d) any other Standing Committee, as and when it considers necessary.

Gewog Tshogde Standing Committee

220. A Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 188 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 establish the following Standing Committees:

- (a) a Rule Making Committee;
- (b) a Disciplinary Committee;
- (c) a Mediation Committee;
- (d) Monitoring and Evaluation Committee; and
- (e) any other Standing Committee, as and when it considers necessary.

Ad-hoc Committee

221. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde may, pursuant to section 195 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 establish an Ad-

ལེབ་ཀྱི་པ།
ཚེགས་རྒྱུད།

རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུའི་གཏན་འཇགས་ཚེགས་རྒྱུད།

༢༡༩. རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༥༥ པའི་
དགོས་དོན་ལུ་ གཤམ་འཁོད་གཏན་འཇགས་ཚེགས་རྒྱུད་འདི་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

༡། ཁྲིམས་བཟོ་ཚེགས་རྒྱུད་ཅིག།

ལ། སྤྲིགས་ཁྲིམས་ཚེགས་རྒྱུད་ཅིག།

ག། ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚེགས་རྒྱུད། དེ་ལས་

ང། དགོས་མཁོའི་ངོས་ལེན་དང་འབྲིལ་ གཞན་གང་རུང་གི་གཏན་འཇགས་ཚེགས་རྒྱུད།

ཆེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་གཏན་འཇགས་ཚེགས་རྒྱུད།

༢༢༠. ཆེད་འོག་ཚེགས་སྤེ་ཅིག་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༥༥
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཤམ་འཁོད་གཏན་འཇགས་ཚེགས་རྒྱུད་འདི་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

༡། ཁྲིམས་བཟོ་ཚེགས་རྒྱུད་ཅིག།

ལ། སྤྲིགས་ཁྲིམས་ཚེགས་རྒྱུད་ཅིག།

ག། བཅའ་སྤྲིགས་ཚེགས་རྒྱུད་ཅིག།

ང། ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚེགས་རྒྱུད། དེ་ལས་

ཅ། དགོས་མཁོའི་ངོས་ལེན་དང་འབྲིལ་ གཞན་གང་རུང་གི་གཏན་འཇགས་ཚེགས་རྒྱུད།

སྐབས་ཐོབ་ཚེགས་རྒྱུད།

༢༢༡. རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚེགས་སྤེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩
ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༩༥ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གལ་སྲིད་ཤེས་བྱ་དང་མ་ལྟན་པའི་གནད་ལུ་བརྟེན་ གནད་དོན་

hoc Committee if a matter cannot be resolved for want of adequate knowledge.

Responsibility of the Rule Making Committee

222. The responsibilities and functions of the Rule Making Committee shall include the following:

- (a) to ensure that the rules to be adopted do not contravene any provision of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and any other laws in force in Bhutan;
- (b) to review its rules and procedures from time to time and make recommendations;
- (c) to perform such other functions as may be assigned by the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be.

Responsibility of the Disciplinary Committee

223. The responsibilities and functions of the Disciplinary Committee shall include the following:

- (a) to investigate complaint under clause 213 of these rules and regulations;
- (b) to fix a date for the Disciplinary Committee hearing and to serve the notice of the hearing upon the member charged with misconduct;
- (c) to summon the member charged with misconduct;
- (d) to hear and consider pleas in mitigation;
- (e) make orders or recommendations in accordance with clause 214 of these rules and regulations;
- (f) to submit a written statement of findings of fact and the reasons for its decision.

ཅིག་གྲོས་ཐག་ཚད་མ་ཚུགས་ཆེ་ སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གཞི་བཙུགས་འབད་ཆོག།

ཁྲིམས་བཟོ་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན།

༡༢༢. ཁྲིམས་བཟོ་ཚོགས་ཚུང་གི་ ལཱ་འགན་དང་བྱ་སྐོའ་དེ་ནང་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་ཚུད་དགོ།

༡། འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མ་དང་ འབྲུག་ལུ་བྱབ་དབང་ཡོད་པའི་
ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་དང་རྒྱབ་འགལ་མེད་པའི་ བཅའ་ཡིག་ཚུ་ཆ་འཇོག་
འབད་ཚུགས་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་ནི་ལཱ།

༢། བཅའ་ཡིག་ཚུ་དང་ བྱ་སྐོའ་ཟིམ་པ་ཚུ་ ཅུས་དང་ཅུས་ཚོད་ལུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ གྲོས་འདེབས་
ལཱ་ནི་ལཱ།

༣། གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྒྱུད་པའི་
གཞན་བྱ་སྐོའ་གང་རུང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལཱ།

སྤྱི་གས་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན།

༡༢༣. སྤྱི་གས་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་གི་ ལཱ་འགན་དང་བྱ་སྐོའ་དེ་ནང་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་ཚུད་དགོ།

༡། བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་^{༢༡༣} པའི་མངའ་འོག་གི་ཉེ་གས་བཤད་ཀྱི་དབྱེ་ཞིབ་
འབད་ནི།

༢། སྤྱི་གས་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་གིས་ བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་འབད་བའི་འཐུས་མི་ལུ་ ཉེས་འཛུགས་ཐོག་པའི་
འུལ་ལུ་ སྤྱོད་ངན་པ་འབད་ནིའི་དོན་ལས་ ཅུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་སྤྱི་གི་དང་ སྤྱོད་ངན་པ་གི་
བདེ་འཕྱིན་བྱིན་ནི།

༣། བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་སྤྱི་གི་འཐུས་མི་འདི་ འབོད་བཀུག་འབད་ནི།

༤། ཡངས་ཆག་གི་ཁུ་བ་ལུ་མི་ཚུའི་སྤྱོད་ངན་པ་དང་ ངོས་ལེན་འབད་ནི།

༥། བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་^{༢༡༤} པ་དང་འབྲེལ་ བཀའ་རྒྱ་གཏང་ནི་ ཡང་ན་
གྲོས་འདེབས་འབད་ནི།

༦། བདེན་ཁུངས་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་མི་ཚུ་དང་ གྲོས་ཚོད་དེའི་གནད་ཁུངས་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་བཀོད་དེ་སྤུལ་ནི།

Responsibility of the Mediation Committee

224. The Mediation Committee shall hear and resolve disputes that have been referred for mediation by the members under clauses 295 (f) and 297 (f) of these rules and regulations.

225. The Mediation Committee shall:

- (a) hear disputes of civil nature only; and
- (b) hear disputes that have been requested in accordance with the provisions of these rules and regulations.

Membership of Committee

226. A Standing Committee and Ad-hoc Committee shall comprise a minimum of three members.

Chairperson

227. The Chairperson or in his/her absence the Deputy Chairperson and in the absence of both, a member not intending to contest as a candidate at the election and chosen by the members present at the meeting shall preside over the election process.

228. The Gup or in his/her absence the Mangmi and in the absence of both, a member not intending to contest as a candidate at the election and chosen by the members present at the meeting shall preside over the election process.

Election of the members of a Committee

229. Election of Committee members shall be held soon after the reconstitution or establishment of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde or immediately after a vacancy occurs in the Committee or

ནང་སྤྲིགས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན།

༢༢༤. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༧༥ (ཀ) དེ་ལས་༢༧༦ (ཀ) པའི་མངའ་འོག་གི་འཕུས་མི་ཚུ་གིས་བཏང་མི་ཚོ་ད་རྟོགས་ཚུ་ ནང་སྤྲིག་དོན་ལུ་ སྟན་གསལ་ན་དང་སེལ་ཐབས་འབད་དགོ།

༢༢༥. ནང་སྤྲིགས་ཚོགས་ཚུང་འདི་གིས་

ཀ། ཞི་ཚེད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ལཱ་ལཱ་པའི་ཚོད་རྟོགས་རྒྱུ་མ་ཅིག་ སྟན་གསལ་ན་འབད་དགོ། དང་

ཁ། བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་ དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ཏེ་ གསལ་ཁྱུ་ལུ་མི་ཚོ་ད་རྟོགས་ཚུ་ སྟན་གསལ་ན་འབད་དགོ།

ཚོགས་ཚུང་གི་འཕུས་མི་འགན་དབང།

༢༢༦. གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་དང་ སྐབས་ཐོབ་ཚོགས་ཚུང་ནང་ རྩེད་ཤོས་འཕུས་མི་༣ ཚུ་ད་གོ།

ཁྲི་འཛིན།

༢༢༧. ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཁོ་ཁོ་རའི་ཆད་ལཱ་གས་སྐབས་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་གིས་འབད་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་གཉིས་ཆ་རང་མེད་ཆེ་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཕུས་མི་ཚུ་ལས་ བཅག་འཕུའི་དོ་འགྲན་འབད་ནི་ལུ་དམིགས་གཏད་མེད་མི་ འཕུས་མི་ཅིག་གདམ་ཁ་བརྒྱབ་སྟེ་ བཅག་འཕུའི་བྱ་རིམ་གྱི་ཚོགས་གཙོ་འབད་བཅུག་དགོ།

༢༢༨. ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཁོ་ཁོ་རའི་ཆད་ལཱ་གས་སྐབས་ དམངས་མི་གིས་ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་གཉིས་ཆ་རང་མེད་ཆེ་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཕུས་མི་ཚུ་ལས་ བཅག་འཕུའི་དོ་འགྲན་འབད་ནི་ལུ་ དམིགས་གཏད་མེད་མི་ འཕུས་མི་ཅིག་གདམ་ཁ་བརྒྱབ་སྟེ་ བཅག་འཕུའི་བྱ་རིམ་གྱི་ཚོགས་གཙོ་འབད་བཅུག་དགོ།

ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གི་འཕུས་མི་འབཅག་འཕུ།

༢༢༩. ཚོགས་ཚུང་གི་འཕུས་མི་འབཅག་འཕུ་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་བསྐྱར་འཛུགས་ཡང་ན་ གཞི་བཅུགས་ལུ་ལུ་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་ནང་སྟོང་འཐོན་པའི་དེ་མོད་ཀྱི་ འགོ་འདྲན་འཐབ་དགོཔ་ ཡང་ན་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༧༩ (ང) ༢༣༠(ཅ) དེ་ལས་༢༣༡ པའི་

when a Committee is established under clauses 219 (d), 220 (e) and 221 of these rules and regulations.

230. A Committee member shall be elected from among the members of the respective Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde in accordance with clause 30 to 53 of these rules and regulations.

Provided that the requirement to second the nomination does not apply to election of Committee members.

231. The Chairperson shall give notice of the day and time of the election to all the members of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, and to the Dzongdag for information at least seven days prior to the date of election of Committee members.
232. Notwithstanding anything contained in clause 46 of these rules and regulations, if there is only one contesting candidate the Presiding Officer shall forthwith declare such candidate to be duly elected to the Committee.
233. If no candidates are forthcoming in the election of a Committee member, then the Presiding Officer shall on his/her discretion appoint the member on the Committee.
234. A Co-opted member to an Ad-hoc Committee shall be appointed by the Chairperson or the Gup, as the case may be, in accordance with sections 198 and 199 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.

Chairperson of a Committee

235. A Committee shall elect a Chairperson of the Committee from among its members, in accordance with the provisions of these rules and regulations relating to elections.

Quorum

236. The quorum for a meeting of a Committee will be:

མངའ་འོག་ཚོགས་ཚུངས་གཞི་བཅུགས་གྲུབ་པའི་སྐབས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

༢༣༠. ཚོགས་ཚུངས་འཐུས་མི་ཅིག་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༠ ལས་ཡན་ དང་འབྲེལ་
འབྲེལ་ཡོད་ཚུངས་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ནང་འཁོད་ལས་བཅག་འཐུ་འབད་དགོ།
ཨིན་རུང་ གདམ་འཐུ་འབད་ཡོད་མི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་དགོས་མཁའ་དགོ་མི་འདི་ ཚོགས་ཚུངས་འཐུས་མི་ཚུའི་
བཅག་འཐུ་ལུ་ འབྱོར་འཇུག་འཐབ་ནི་མེད།
༢༣༡. ཁྱིམ་འཛིན་གྱིས་ བཅག་འཐུའི་ཉིམ་དང་དུས་ཚོད་གྱི་བཟང་འཕྲིན་འདི་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྒྱུ་ལག་
ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ཆ་མཉམ་ལུ་བྱིན་ཏེ་ རྒྱུ་བདག་ལུ་ ཚོགས་ཚུངས་
འཐུས་མི་བཅག་འཐུ་འབད་ནིའི་ཚུམ་གངས་མ་རན་པའི་ རྩེ་ཤོས་ཉིན་གངས་བདུན་གྱི་གོང་ལུ་བཟང་དོན་
འབད་དགོ།
༢༣༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༤ པའི་ནང་ག་དེ་སྤེལ་བཀོད་དེ་ཡོད་རུང་ གཤམ་སྤྱོད་ དེ་ལྟར་དོ་
འགན་འབད་མི་འདེམས་ངོག་ཅིག་ལས་མེད་པ་ཅིན་ སྤེལ་ཁྱོད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ དེ་མོད་རུ་ འདེམས་ངོ་འདི་
ཚོགས་ཚུངས་འཐུས་མི་ཨིན་མ་ལུ་ རྒྱལ་མཐུན་ཐོག་བཅག་འཐུ་གྲུབ་པའི་གསལ་བསྒྲགས་འབད་དགོ།
༢༣༣. གཤམ་སྤྱོད་ ཚོགས་ཚུངས་འཐུས་མི་ཅིག་གི་བཅག་འཐུའི་ནང་ འདེམས་ངོག་ཡང་མ་འཐོན་པ་ཅིན་ སྤེལ་ཁྱོད་
འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཁོ་ཁོ་རའི་སྒོ་འབབ་དང་འབྲེལ་ ཚོགས་ཚུངས་འཐུས་མི་བསྐྱོད་བཞག་འབད་དགོ།
༢༣༤. འཐུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༩༢ དང་༡༩༩ དང་འབྲེལ་ སྐབས་
ཐོབ་གྱི་ཚོགས་ཚུངས་ཅིག་ནང་ མས་མཐུན་གྱི་འཐུས་མི་ཅིག་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྱིམ་འཛིན་ ཡང་ན་
ཀུ་པོ་གིས་ བསྐྱོད་བཞག་འབད་དགོ།

ཚོགས་ཚུངས་ཅིག་གི་ཁྱིམ་འཛིན།

༢༣༥. ཚོགས་ཚུངས་ཅིག་གིས་ བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིགས་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ཚོགས་
ཚུངས་འཐུས་མི་ཚུའི་ནང་འཁོད་ལས་ ཁྱིམ་འཛིན་ཅིག་བཅག་འཐུ་འབད་དགོ།

ཚོགས་གངས་།

༢༣༦. ཚོགས་ཚུངས་ཅིག་གི་འཐུས་མིའི་ཚོགས་གངས་དགོངས་འདི་ཡང་

- (a) two-thirds of the total number of Committee members; or
- (b) such number of members as the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde decides.

Procedures for conduct of Committee meetings

237. All provisions relating to conduct of meetings in the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, so far as they are applicable, govern a Committee meeting, except the provision limiting the duration of speeches.

Notice of Committee meetings

238. The Chairperson of a Committee shall send a notice of the meeting to the members at least three working days before the meeting.

239. The notice in clause 238 of these rules and regulations shall specify the following:

- (a) date, time and place at which the meeting is to be held; and
- (b) business proposed to be transacted at the meeting.

Recording of recommendations

240. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall ensure that recommendations of its Committee are recorded in its minutes.

241. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall in its deliberation be aided by the opinion and recommendation of a Committee.

൬༥ ཚུགས་ཚུང་གི་འཐུས་མི་ཚུའི་ཁ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་ལས་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་དགོ། ཡང་ན་
 ྷ༦ རྩོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་དང་ རྩོང་ཁག་ཚུགས་སྡེ་གིས་གྲོས་ཐག་བཅད་པའི་ འཐུས་མི་ཁ་གྲངས་
 ཅིག་ལུ་ཆ་བཞག་དགོ།

ཚུགས་ཚུང་ཞལ་འཛུམས་གནང་ནིའི་ བྱ་སྤྱིའི་འཛིན་པ།

༡༣༧. གསུང་བཤད་དུས་ལུ་ཚད་སྒྲིག་གི་དགོངས་དོན་འདི་མ་གཏོགས་ རྩོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་དང་ རྩོང་ཁག་
 ཚུགས་སྡེ་ནང་གི་ ཞལ་འཛུམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་དོན་ཆ་མཉམ་རང་ ཚུགས་
 ཚུང་གི་ཞལ་འཛུམས་ཚུ་ལུ་ཡང་ གང་དག་ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་པ་ལུ་བྱུང་དགོ།

ཚུགས་ཚུང་ཞལ་འཛུམས་ཀྱི་བན་འཕྲིན།

༡༣༨. ཚུགས་ཚུང་ཅིག་གི་ཁྲི་འཛིན་འདི་གིས་ འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་ཞལ་འཛུམས་མ་རན་པའི་ ཉུང་ཤོས་ལུ་འབད་བའི་
 ཉིན་གྲངས་གསུམ་གྱི་གོང་ལུ་ བན་འཕྲིན་ཅིག་གཏང་དགོ།
 ༡༣༩. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༤ པའི་བན་འཕྲིན་འདི་ནང་ ཁ་གསལ་བཀོད་དགོཔ་ཡང་
 ྶ༥ ཞལ་འཛུམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ཨིན་པའི་ཚེས་གྲངས་ ཏུ་ཚེད་ དེལས་ས་གནས།
 ྷ༥ ཞལ་འཛུམས་སྐབས་ འབད་དགོཔ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་གྱི་གྲོས་འཆར།

གྲོས་འདེབས་ཀྱི་འཛིན་ཐོ་བཀོད་ནི།

༡༤༠. ཚུགས་ཚུང་གི་གྲོས་འདེབས་བཀོད་མི་ཚུ་ རྩོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་དང་ རྩོང་ཁག་ཚུགས་སྡེ་གིས་གྲོས་བཅུད་
 རན་འཛིན་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པ་ཅེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
 ༡༤༡. རྩོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་དང་ རྩོང་ཁག་ཚུགས་སྡེའི་གྲོས་བསྐུར་ནང་ ཚུགས་ཚུང་ཅིག་གི་བསམ་འཆར་དང་གྲོས་
 འདེབས་ཀྱིས་རྒྱབ་རྟེན་འབད་དགོ།

Functions of Committees

242. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be, shall determine the functions of each of its Committee by a resolution in addition to their responsibilities specified in these rules and regulations.
243. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be, shall not prescribe the functions of Committees established under any other law and regulation, except if specifically mandated under that law or regulation in force.

Term of office

244. The term of office of every member of an Ad-hoc Committee and co-opted members shall be in accordance with sections 197 and 201 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.
245. The members of a Standing Committee shall serve for one year from the date of the election or till he/she ceases to be a member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, whichever is earlier.
246. Notwithstanding anything contained in clauses 244 and 245 of these rules and regulations, a member of a Committee whose term has expired is eligible for re-election.

ཚུགས་ཆུང་གི་བྱ་སྒྲིག་

༢༤༢. ཚུགས་ཆུང་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་བྱ་སྒྲིག་འཐབ་དགོས་ཚུ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་དང་ཆེད་
འོག་ཚུགས་སྡེ་གིས་ གྲོས་ཆེད་ཅིག་གིས་ཐོག་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།
༢༤༣. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་དང་ཆེད་འོག་ཚུགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་ལུ་བྱུང་དབང་ཡོད་པའི་
ཁྲིམས་ལུགས་དང་སྤྱི་གནས་གཞི་ནང་ ཡོགས་སུ་བཀོད་པའི་གནང་བ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གཞན་
ཁྲིམས་ལུགས་དང་སྤྱི་གནས་གཞི་ཚུ་མངའ་འོག་གཞི་བཙུགས་ཡོད་པའི་ ཚུགས་ཆུང་ཚུ་གི་བྱ་སྒྲིག་འཐབ་དགོས་
ཚུ་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་མི་ཆོག།

ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན་

༢༤༤. སྐབས་ཐོབ་ཚུགས་ཆུང་ཅིག་གི་འཐུས་མི་དང་ མོས་མཐུན་འཐུས་མི་ག་ར་གི་ ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན་འདི་
འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༩༧ དང་ ༢༠༡ དང་འཁྲིལ་དགོ།
༢༤༥. གཏན་འཇགས་ཚུགས་ཆུང་ཅིག་གི་འཐུས་མི་གིས་ བཅག་འཐུའི་ཆེས་གངས་ལས་འགོ་བཙུགས་ ལོ་ངོ་
གཅིག་གི་རིང་ཕྱག་ཕྱིད་ལུ་དགོས་ ཡང་ན་ ཁོ་མོ་ར་རྫོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚུགས་སྡེའི་འཐུས་
མི་གཅིག་འབད་ནིའི་འཕྲོ་རྒྱུ་མ་ཆད་ཚུན་གྱི་རིང་ ག་ཉ་མི་ལུ་གནས་དགོ།
༢༤༦. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གནས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༢༤༤ དང་ ༢༤༥ ནང་ ག་དེ་སྡེ་བཀོད་དེ་ཡོད་ཅུང་ ཚུགས་ཆུང་
ཅིག་གི་འཐུས་མི་གཅིག་ གནས་ཡུན་ཚང་མི་ལུ་ཡང་ ལོག་སྟེ་བཅག་འཐུ་འབད་ནིའི་ཁྱད་ཚད་ཡོད།

Chapter 16

Plans and Budget

Plans

247. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, subject to the guidelines issued by the Gross National Happiness Commission, have autonomy in formulating Five Year Plans and Annual Plans for the Dzongkhag and Gewog.
248. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall identify priorities, objectives and targets for the Five Year Plans within their jurisdiction.
249. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall formulate Five Year Plans for their respective Dzongkhag or Gewog in concurrence with national priorities and targets and within the budget ceiling determined by the government.

Provided that they formulate strategies and programmes based on their potentials and needs.

250. The stages of plan preparation shall include:
- (a) issuance of preliminary planning guidelines by Gross National Happiness Commission;
  - (b) holding review sessions by Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde to work out strategies to identify priorities and targets in line with the overall national goal;
  - (c) conduct of consultative workshops on the planning guidelines by Dzongkhag Planning Officer and Gewog Administrative Officer;
  - (d) issuance of final planning guidelines by Gross National Happiness Commission to commence the preparation of the Five Year Plan;
  - (e) holding *zomdus* for discussion and finalization of proposals

ལེབ་ཀྱི་པ། འཆར་གཞི་དང་འཆར་དཔུལ།

འཆར་གཞི།

༡༤༧. རྩོམ་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
བཏོན་ཡོད་པའི་ལམ་སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག་དང་འབྲེལ་ རྩོམ་ཁག་དང་ཆེད་འོག་ཚུའི་ ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་དང་ ལོ་
བསྐྱར་གྱི་འཆར་གཞི་ཚུ་བརྩམ་ནིའི་རང་དབང་ཡོད།
༡༤༨. རྩོམ་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ དེའི་ཁྱབ་དབང་ནང་འཁོད་ཀྱི་ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་དོན་
ལུ་ གཙུ་མེད་དེ་ དམིགས་དོན་ དེ་ལས་དམིགས་གཏང་ཚུ་ རོས་འཛིན་འབད་དགོ།
༡༤༩. རྩོམ་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གཞུང་གིས་གཏན་འཁེལ་བཟེ་ཡོད་མི་ འཆར་དཔུལ་
གྱི་མཐོ་ཚད་ནང་འཁོད་ རང་སོའི་འབྲེལ་ཡོད་རྩོམ་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་ལོ་ལྔའི་
འཆར་གཞི་ཚུ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུ་མེད་དང་ དམིགས་གཏང་དང་འབྲེལ་ཏེ་བརྩམ་དགོ།
- ཨིན་རུང་ འཆར་གཞི་བརྩམ་ནིའི་ཐབས་ལམ་དང་ལས་རིམ་ཚུ་ འོས་འབབ་དང་དགོས་མཁོ་ཚུ་དང་འབྲེལ་
དགོ།
༡༥༠. འཆར་གཞི་གྲ་སྒྲིག་གི་གོ་རིམ་ནང་ཚུད་དགོཔ་ཚུ་ཡང་
- ༡༡ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྟོན་འགྲོའི་འཆར་གཞི་བརྩམ་ཐངས་
ཀྱི་ལམ་སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག་བཏོན་ནི།
  - ༡༢ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་སྤྱིར་བཏང་གྲུབ་ཐབས་དང་འབྲེལ་ རྩོམ་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཆེད་
འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གཙུ་མེད་དང་ དམིགས་གཏང་ཚུ་རོས་འཛིན་འབད་ནིའི་ལཱ་འབད་ཐབས་
ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་རིམ་འཚོགས་ནི།
  - ༡༣ རྩོམ་ཁག་འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་དང་ ཆེད་འོག་བདག་སྤྱོད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འཆར་གཞི་ལམ་
སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག་སྒྲུར་ གྲོས་བསྐྱུན་གོ་བསྐྱུར་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི།
  - ༡༤ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་གྲ་སྒྲིག་འགོ་
བརྩམས་ནི་ལུ་ འཆར་གཞི་བརྩམ་ཐངས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག་མཐའ་དཔུང་བཏོན་ནི།
  - ༡༥ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་མ་བརྩམས་གོང་ གྲོས་འཆར་གྱི་གྲོས་བསྐྱུན་དང་ མཐའ་དཔུང་གྱི་དོན་

- prior to submission to the Gewog Tshogde;
- (f) preparation of a Gewog plan by the Gewog Tshogde based on the proposal submitted under sub-clause (e);
  - (g) submission of the Gewog Plan to the Dzongkhag Tshogdu for endorsement;
  - (h) preparation, prioritization and finalization of a Dzongkhag plan based on the Gewog Plans, proposals received from sectors and incorporating proposals involving inter-Gewog coordination;
  - (i) submission of the finalized Dzongkhag plan to the Department of Local Governance for review and onward submission to the Gross National Happiness Commission by the Dzongkhag Administration; and
  - (j) upon adoption of the Five Year plan by Parliament, the Dzongkhag Administration shall distribute it to all concerned agencies.

Provided that the Dzongkhag Tshogdu shall, pursuant to sub-clause (i) of these rules and regulations, amend any technical errors observed in the plan and so notified by the Department of Local Governance and the Gross National Happiness Commission.

Three Year Rolling Plan and Budget and Annual Plan and Budget

251. The Gewog extension offices shall be responsible for preparing the three year rolling plan and budget and annual plan and budget for their respective sectors and submit them to the Gewog Administrative Officer.
252. The Gewog Administrative Officer shall be responsible for consolidating the three year rolling plan and budget and annual plan and budget under clause 251 of these rules and regulations and that of the Gewog

ལས་ འཛེམས་འདུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི།

ཆ། ནང་གསེས་དོན་ཚན་ (ཅ) པའི་གྲོས་འཆར་བཙུགས་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ ཆེད་འོག་ཚྭ་གས་
སྡེ་གིས་ ཆེད་འོག་གི་འཆར་གཞི་ག་སྒྲིག་འབད་ནི།

ཇ། རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་འདུ་ལུ་ ཆ་འཛོག་གི་དོན་ལུ་ ཆེད་འོག་འཆར་གཞི་བཙུགས་ནི།

ཉ། ཆེད་འོག་འཆར་གཞི་ སྡེ་ཚན་ཁག་ལས་སྟོན་པའི་གྲོས་འཆར་དང་ ཆེད་འོག་ནང་འཁོད་མཉམ་
འབྲེལ་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོས་འཆར་ནང་བཀོད་མི་ཚུ་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་
འདུའི་འཆར་གཞི་ག་སྒྲིག་འབད་ནི་ གཙུག་རིམ་བཟུང་ནི་ དེ་ལས་ཐག་གཅད་འབད་ནི།

༡། ཐག་གཅད་ཀྱི་རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་འདི་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་
ཁུངས་ལུ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྐྱིད་དཔལ་འཛེམས་ལྷན་ཚྭ་གས་ལུ་ཕུལ་ནིའི་དོན་
ལུ་གཏང་དགོ།

ཐ། སྤྱི་ཚྭ་གས་ཀྱིས་ལོ་ལྷའི་འཆར་གཞི་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ འབྲེལ་
ཡོད་ཆ་མཉམ་ལུ་བཀྲམ་ནི།

ཨིན་རུང་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྐྱིད་དཔལ་འཛེམས་ལྷན་ཚྭ་གས་ཀྱིས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ནང་གསེས་ (༡) པ་དང་ཆ་མཐུན་ལུ་ འཆར་གཞི་ནང་ཐབས་
འགྲེལ་གི་འཛེལ་བ་གང་རུང་ཅིག་ མཐོང་ཡོད་པའི་བརྟེན་འབད་མི་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་འདུ་དེ་གིས་ འཕྲི་
སྟོན་འབད་དགོ།

ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྒྲིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དངུལ་ དེ་ལས་ལོ་བསྐྱར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དངུལ་

༢༥༡. ཆེད་འོག་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་ཚང་ཚུ་གིས་ རང་སའི་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྒྲིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དངུལ་ དེ་ལས་
ལོ་བསྐྱར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དངུལ་ག་སྒྲིག་འབད་དེ་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ལུ་བཙུགས་དགོ།

༢༥༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༢༥༡ མངའ་འོག་གི་ ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྒྲིལ་འཆར་གཞི་དང་
འཆར་དངུལ་ ལོ་བསྐྱར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དངུལ་ དེ་ལས་ཆེད་འོག་ཚྭ་གས་སྡེའི་རྩེ་ཚན་ཡིག་ཚང་གི་
འཆར་གཞི་དང་འཆར་དངུལ་དེ་ཚུ་ རྩྭ་གས་བསྐྱུས་འབད་ནི་དེ་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ལུ་ཡོག།

Tshogde Secretariat.

253. The Gewog Tshogde shall review and approve the consolidated plan under clause 252 of these rules and regulations and submit it to the Dzongkhag Tshogdu for endorsement.
254. The sector offices in the Dzongkhag shall be responsible for preparing the three year rolling plan and budget and annual plan and budget for their respective sectors and submit them to the Dzongkhag Planning Unit.
255. The Dzongkhag Planning Unit shall consolidate the three year rolling plan and budget and annual plan and budget of the Dzongkhag in coordination with the Dzongkhag Finance Section and submit them to the Dzongkhag Tshogdu for approval.
256. The Dzongkhag Tshogdu shall upon according approval on the Plan and Budget under clauses 253 and 255 of these rules and regulations submit the plans and budget to the Department of Local Governance for onward submission to the Ministry of Finance.

Provided that the Dzongkhag Tshogdu concerned shall review and revise the budget in case the Department of Local Governance and the Ministry of Finance notify it of any technical errors observed in the budget so submitted.

Prioritisation of activities

257. The Dzongkhag Tshogdu may prioritize development activities contained in its Five Year Plan and accordingly inform the Government.
258. During the course of prioritization the Dzongkhag Tshogdu may divert planned activities from one gewog to the other in consultation with the concerned Gewog Tshogdes.
259. The Dzongkhag Tshogdu may *suo-moto* or based on the Gewog Tshogde resolution prioritize development activities not contained in its Five Year Plan.

༢༥༣. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༥༣ པའི་མངའ་འོག་གི་ཕྱོགས་
བསྐྱུས་འཆར་གཞི་འདི་རྒྱུ་ཞིབ་དང་ གནང་བ་གྲུབ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་རྒྱ་རྒྱུ་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཆ་
འཛིག་གྲུབ་ནི་དོན་ལུ་ཕུལ་དགོ།
༢༥༤. རྒྱུ་ཚོགས་ཚོ་ཡིག་ཆ་དང་རྒྱུ་ཚོགས་ རང་སེའི་ལོ་རྒྱུ་མ་གྱི་རིམ་སྤྱིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་ དེ་ལས་
ལོ་བསྐྱུས་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་གྱི་སྤྲིག་འབད་འདི་ རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་གཞི་སྡེ་ཕན་ལུ་བཅུགས་དགོ།
༢༥༥. རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་གཞི་སྡེ་ཕན་གྱིས་ རྒྱུ་ཚོགས་དདུལ་ཕྱིས་སྡེ་ཚན་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ རྒྱུ་ཚོགས་གི་ལོ་རྒྱུ་
མ་གྱི་རིམ་སྤྱིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་ དེ་ལས་ལོ་བསྐྱུས་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་གྱི་ཕྱོགས་
བསྐྱུས་འབད་དེ་ གནང་བ་གྲུབ་ནི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་འདུ་ལུ་བཅུགས་དགོ།
༢༥༦. རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་གཞི་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༥༣ དང་༢༥༤ པའི་མངའ་འོག་
གི་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནང་བ་གྲུབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ དདུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་ལུ་
ཕུལ་ནི་དོན་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་སྤྱིལ་ལས་ཁུངས་ལུ་བཏང་དགོ།
- ཨིན་རུང་ གལ་སྲིད་དདུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་དང་ ས་གནས་གཞུང་སྤྱིལ་ལས་ཁུངས་ལུ་ འཆར་དདུལ་ཕུལ་ཡོད་
མི་ནང་ ཐབས་རིག་གི་འཛུལ་བ་གང་རུང་ཅིག་མཐོང་སྟེ་བརྟེན་འཕྲིན་བཀོད་ཆེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུ་ཚོགས་
འདུ་དེ་གིས་ འཆར་དདུལ་གྱི་བསྐྱུར་ཞིབ་དང་ བསྐྱུར་བཅོས་འབད་དགོ།

ལས་དོན་རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་བཟུང་ནི།

༢༥༧. རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་གཞི་གིས་ ལོ་ལྷའི་འཆར་གཞི་ནང་རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་གཞི་འཆར་འཕེལ་གྱི་ལས་དོན་རྒྱུ་ཚོགས་
འཆར་བཟུང་ཆོག་ནི་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་ གཞུང་ལུ་སྤྲིག་ལུ་ཕུལ་དགོ།
༢༥༨. ལས་དོན་རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་བཟུང་བའི་སྐབས་ རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་གཞི་ལས་དོན་འདི་ རྟེན་འོག་ཅིག་ལས་རྟེན་
འོག་གཞན་ཁར་བཏང་ཆོག་ཨིན་རུང་ འབྲེལ་ཡོད་རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་གནང་བ་ལེན་དགོ།
༢༥༩. རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་གཞི་གིས་ བཞེད་དོན་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་འགྲོམ་ཆོད་ཀྱི་གཞི་གནད་ཐོག་ ལོ་ལྷའི་
འཆར་གཞི་ནང་མ་རྒྱུང་པའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་དོན་རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་བཟུང་ཆོག།

Provided that the Dzongkhag Tshogdu shall, prior to according approval on any activity not included in the Five Year Plan, submit to the Department of Local Governance for review and incorporation in the annual plan in consultation with the Gross National Happiness Commission.

Implementation of planned activities

260. The sector offices in the Dzongkhag shall be responsible for implementing the programmes and projects in the Dzongkhag.
261. The Gewog Tshogde Secretariat and Gewog Extension Offices shall be responsible for implementing the programmes and projects in the Gewogs.

Assistance by the Administration

262. The Dzongkhag Administration shall provide technical advice and support in the compilation, preparation and implementation of Five Year Plans, Annual Plans and Budget to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.

ཡིན་ཅུང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་ནང་མ་ཚུད་པའི་ལས་དོན་གང་ཅུང་གི་ཆ་འཛིན་གྱི་ཡོད་མི་འདི་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ལུ་རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྐྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་དང་གོས་བསྐྱར་ཐོག་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ ལོ་བསྟར་གྱི་འཆར་གཞི་ནང་བཙུགས་ཐབས་ལུ་སྤུལ་དགོ།

འཆར་གཞི་བཙུམས་པའི་ལས་དོན་ཚུ་ལག་ལེན་དངོས་འབབ།

- ༢༤༠. རྫོང་ཁག་ནང་གི་ ལས་རིམ་དང་ལས་འགུལ་ཚུའི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་གྱི་འགན་ཁུར་འདི་ རྫོང་ཁག་གི་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ཡིག་ཚང་ཚུ་ལུ་ཕོག།
- ༢༤༡. རྟེན་འོག་ནང་གི་ ལས་རིམ་དང་ལས་འགུལ་ཚུའི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་གྱི་འགན་ཁུར་འདི་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་རྩང་ཆེན་ཡིག་ཚང་དང་ རྟེན་འོག་རྒྱ་སྐྱོད་ཡིག་ཚང་ཚུ་ལུ་ཕོག།

བདག་སྐྱོང་གིས་གྲོགས་རམ།

- ༢༤༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་ ལོ་བསྟར་འཆར་གཞི་དང་ འཆར་དཔུལ་ཚུའི་བསྐྱུ་སྒྲིག་དང་གྲ་སྒྲིག་ དེ་ལས་ལག་ལེན་དངོས་ཐབས་གྱི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ ཐབས་རིག་གི་གྲོས་འབུལ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།

Chapter 17

Monitoring and Evaluation

263. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, subject to the monitoring and evaluation system and procedures formulated by the Gross National Happiness Commission, conduct monitoring and evaluation of development policies, plans and projects.

Dzongkhag level

264. The Dzongkhag Tshogdu shall act as the Monitoring and Evaluation Committee.
265. The Monitoring and Evaluation Committee established under clause 264 of these rules and regulations shall comprise:
- (a) the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu as the ex-officio Chairperson; and
  - (b) the members of the Dzongkhag Tshogdu as members.
266. The Dzongdag shall participate in the Monitoring and Evaluation Committee meetings, and may invite Dzongkhag sector heads and officials from relevant agencies to participate in the meeting.
267. The Dzongkhag Planning Unit shall act as the Monitoring and Evaluation Coordinator and support the Monitoring and Evaluation Committee and coordinate monitoring and evaluation activities in the Dzongkhag.

Duties of Monitoring and Evaluation Committee

268. The Monitoring and Evaluation Committee shall:
- (a) be responsible for reviewing and making decision on issues related to development policies, programmes and projects;

ལེའུ་ཡེ་ བ།
ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ཞིབ་འབད་ནི།

༢༤༣. རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྐྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ལས་ ལྷ་རྟོག་འབད་ནི་དང་དབུ་ཞིབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ དེ་
ལས་བྱ་སྤྱིའི་རིམ་པ་ཚུ་བཟོ་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་གོང་
འཕེལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ འཆར་གཞི་དང་ལས་འགུལ་ཚུ་ལྷ་རྟོག་འབད་ནི་དང་དབུ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

རྒྱུ་ལག་གནས་ཚད།

༢༤༤. རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུ་འདི་ ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་སྡེ་ལཱ་འབད་དགོ།

༢༤༥. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༤༤ མངའ་འོག་གཞི་བརྩུགས་གྲུབ་པའི་ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ཞིབ་
ཚོགས་རྒྱུ་འདི་ནང་རྒྱུ་དགོཔ་ཡང་

    ༡༽ ཁྲི་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་རྗེས་འབྲེལ་ཨིན་པའི་ རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན། དེ་ལས་

    ༢༽ རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཚུ་ འཐུས་མི་སྤྱེ།

༢༤༦. རྒྱུ་ལག་གིས་ ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོཔ་དང་
ཞལ་འཛོམས་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ལུ་ རྒྱུ་ལག་གི་སྡེ་ཚན་འགོ་འཛིན་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་
ལས་ འགོ་དཔོན་ཚུ་མཐོན་བན་འབད་ཚོག།

༢༤༧. རྒྱུ་ལག་འཆར་གཞི་སྡེ་མན་འདི་གིས་ ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་པ་འབད་དེ་ ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ཞིབ་
ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དེ་ རྒྱུ་ལག་ནང་ལུ་ ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་
དགོ།

ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷི་ཞལ་ལྷན་ཁུར།

༢༤༨. ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་འདི་གིས་

    ༡༽ ལས་རིམ་དང་ ལས་འགུལ་ཚུ་ དེ་ལས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་
    གྲོས་ཐག་ཚེད་ནི་གི་ལཱ་འགན་འབག་དགོ།

- (b) review Three Year Rolling Plan and Budget and Annual Plan and Budget of the Dzongkhag before endorsement by the Dzongkhag Tshogdu and submission to the Department of Local Governance and the Ministry of Finance;
- (c) review implementation status of the Dzongkhag and Gewog Plans;
- (d) identify implementation problems and issues;
- (e) issue directives and feedback for readjustments or reprioritization of plans and resolving implementation problems and issues;
- (f) endorse the Dzongkhag Annual Progress Reports, Mid-Term and Terminal Reports for submission to the Department of Local Governance for onward submission to Gross National Happiness Commission and Parliament; and
- (g) ensure that implementation entities in the Dzongkhag are accountable for the performance of their respective programmes and projects.

Gewog level

- 269. The Gewog Tshogde shall act as the Monitoring and Evaluation Committee.
- 270. The Monitoring and Evaluation Committee established under clause 269 of these rules and regulations shall comprise:
  - (a) the Gup as the ex-officio Chairperson; and
  - (b) the members of the Gewog Tshogde as members.
- 271. The extension staff, principals of schools, health in-charge and officials from relevant agencies shall participate in the Monitoring and Evaluation Committee meetings.
- 272. The Gewog Administrative Officer shall act as the Monitoring and Evaluation Coordinator, support the Monitoring and Evaluation

- ཁ། རྫོང་ཁག་གི་ ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྒྲིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དབུལ་ དེ་ལས་ལོ་བསྟར་གྱི་
འཆར་གཞི་དང་འཆར་དབུལ་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛིག་མ་གྲུབ་གོང་དང་ ས་
གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ དེ་ལས་དབུལ་ཅིས་ལྷན་ཁག་ལུ་མ་ཕུལ་གོང་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་
དགོ།
- ག། རྫོང་ཁག་དང་ཆེད་འོག་གི་འཆར་གཞི་ཚུ་འི་ ལག་ལེན་དངོས་འབབ་གྱི་གནས་སྟངས་ཚུ་ བསྐྱར་
ཞིབ་འབད་དགོ།
- ང། ལག་ལེན་དངོས་འབབ་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་ གནད་དོན་ཚུ་ངོས་འཛིན་འབད་དགོ།
- ཅ། འཆར་གཞི་ཚུ་ ལོག་སྟེ་མགོ་སྟོམ་ ཡང་ན་ ལོག་སྟེ་གཙོ་རིམ་བཟུང་ནི་དང་ ལག་ལེན་དངོས་
འབབ་གྱི་དཀའ་ངལ་ དེ་ལས་གནད་དོན་ཚུ་སེལ་ནི་ལུ་ བཀོད་བྱུབ་དང་བསམ་ལན་བཀོད་དགོ།
- ཆ། རྫོང་ཁག་གི་ལོ་བསྟར་གྲུབ་འབྲས་སྟན་ལུ་ ལོ་ཕྱེད་དང་ ལོ་མཇུག་གི་སྟན་ལུ་ཚུ་ ས་གནས་
གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་དང་ སྤྱི་
ཚོགས་ལུ་ཕུལ་ནི་དོན་ལས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་དགོ། དེ་ལས་
- ཇ། རྫོང་ཁག་ནང་གི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཚུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རང་སེའི་ལས་རིམ་དང་
ལས་འགུལ་ཚུ་འི་ལག་ལེན་གྱི་འགན་ཁི་ཡོད་པ་ངས་བདེན་བཟོ་དགོ།

ཆེད་འོག་གི་གནས་ཚད།

༡༩༩. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་འདི་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་སྡེ་ལུ་འབད་དགོ།
༢༠༠. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚད་ ༡༩༩ མངའ་འོག་གཞི་བཅུགས་གྲུབ་པའི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་
ཚོགས་ཚུང་འདི་ནང་ཚུད་དགོཔ་ཡང་
- ༡༡། ཁྱི་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་རྩིས་འབྲེལ་ཨིན་པའི་རྒྱུ་ དེ་ལས་
- ཁ། ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་འི་འཐུས་མི་ཚུ་ འཐུས་མི་སྡེ།
༢༠༡. རྒྱ་སྦྱོང་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ སློབ་གྲུའི་དབུ་འཛིན་ཚུ་ གསོ་བའི་མགྱིན་ཚབ་ དེ་ལས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་འཛིན་ཁག་
གི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོ།
༢༠༢. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འབྲེན་པ་སྡེ་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་

Committee and coordinate monitoring and evaluation activities in the Gewog.

Duties of Monitoring and Evaluation Committee

273. The Monitoring and Evaluation Committee shall:

- (a) be responsible for making decision on issues related to development policies, programmes and projects;
- (b) review Three Year Rolling Plan and Budget, Annual Plan and Budget of the Gewog before the endorsement by the Gewog Tshogde and submission to the Dzongkhag Tshogdu;
- (c) review implementation status of the Gewog Plans;
- (d) identify implementation problems and issues;
- (e) provide feedbacks to the implementing entities in the Gewog; and
- (f) ensure that implementing entities are accountable for the performance of their respective sector plans in the Gewog.

Progress report

274. The Dzongkhag sector offices shall prepare their detailed progress reports while the Gewog extension offices and other implementing agencies at the Gewog level shall prepare their detailed progress reports for submission to the Dzongkhag and Gewog Monitoring and Evaluation Committee, as the case may be.

275. The Dzongkhag Planning Unit and the Gewog Administrative Officer shall, for the purpose of clause 274 of these rules and regulations, ensure that implementing agencies complete the preparation of progress reports.

276. The Dzongkhag Planning Unit and Gewog Administrative Officer shall

ཆུང་ལུ་རྒྱུ་སྐྱེ་འབད་ནི་དང་ ཆེད་འོག་ནང་ལུ་ལྷ་རྟེན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་ཚུ་འགོ་འཛུགས་འཐབ་དགོ།

ལྷ་རྟེན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚུགས་ཆུང་གི་འགན་ཁུར།

༡༧༣. ལྷ་རྟེན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚུགས་ཆུང་འདི་གིས་

༡༽ ལས་རིམ་དང་ ལས་འགུལ་ཚུ་ དེ་ལས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ལུ་
བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ གོས་ཐག་ཚད་ནི་གི་ལཱ་འགན་འབག་དགོ།

༢༽ ཆེད་འོག་ལུ་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྒྲིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དངུལ་ དེ་ལས་ལོ་བསྟར་གྱི་འཆར་
གཞི་དང་འཆར་དངུལ་ཚུ་ ཆེད་འོག་ཚུགས་སྡེ་གིས་ ཆ་འཛིག་མ་གྲུབ་གོང་དང་ རྫོང་ཁག་
ཚུགས་འདུ་ལུ་མ་ཐུལ་གོང་ལས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།

༣༽ ཆེད་འོག་གི་འཆར་གཞི་ཚུ་འི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།

༤༽ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་ གནད་དོན་ཚུ་ངོས་འཛིན་འབད་དགོ།

༥༽ ཆེད་འོག་ནང་གི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཚུ་ལུ་ བསམ་ལན་བཀོད་དགོ།

༦༽ ཆེད་འོག་ནང་གི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཚུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རང་སེའི་ལས་རིམ་དང་
ལས་འགུལ་ཚུ་འི་ལག་ལེན་གྱི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

གྲུབ་འབྲས་སྟན་ལྟ།

༡༧༤. རྫོང་ཁག་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ རང་སེའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་སྟན་ལྟ་ཁ་གསལ་ཚུ་ ག་སྒྲིག་འབད་
དགོཔ་དང་ ཆེད་འོག་རྒྱ་སྐྱེད་ཡིག་ཚང་ཚུ་དང་ ཆེད་འོག་གནས་ཚད་ལུ་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ལས་
སྡེ་གཞན་ཚུ་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྟན་ རྫོང་ཁག་དང་ཆེད་འོག་གི་ལྷ་རྟེན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚུགས་ཆུང་ལུ་
ཐུལ་ནི་དོན་ལས་ གྲུབ་འབྲས་གི་སྟན་ལྟ་ཁ་གསལ་ཚུ་ག་སྒྲིག་འབད་དགོ།

༡༧༥. རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་སྡེ་མན་དང་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་
དོན་ཚན་༡༧༤ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ གྲུབ་འབྲས་སྟན་ལྟ་ཚུ་ ག་
སྒྲིག་འབད་ཚར་ཏེ་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༧༦. རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་སྡེ་མན་དང་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྫོང་བདག་དང་ཀཔོ་ལུ་ བསྐྱར་

submit progress reports to the Dzongdag and the Gup respectively on a quarterly basis for review and onward submission to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde for endorsement.

277. The Dzongdag shall table the progress report before the Dzongkhag Monitoring and Evaluation Committee. The consolidated summary progress report shall be presented by the Dzongkhag Planning Officer and the Dzongkhag sector heads and the Gups shall present the detailed progress report of their respective sectors and Gewogs.

Review and feedback mechanism

278. The Dzongkhag and Gewog Monitoring and Evaluation Committees shall review their respective Progress Report and implementation status.
279. The Dzongkhag and Gewog Monitoring and Evaluation Committees shall deliberate on issues, make decisions and recommendations for resolving problems and issues that are within their authority.
280. The Dzongkhag Monitoring and Evaluation Committee shall refer problems and issues which require major re-planning or re-designing of programmes and projects to the Department of Local Governance for onward submission to the Gross National Happiness Commission.
281. The Gewog Monitoring and Evaluation Committee shall refer problems and issues which require major re-planning or re-designing of programmes and projects to the Dzongkhag Monitoring and Evaluation Committee and the Dzongkhag Administration.

Evaluation at the Dzongkhag level

282. The Dzongkhag Planning Unit shall be responsible for coordinating and managing evaluations in the Dzongkhag.
283. The Dzongkhag Planning Unit shall present the findings of the evaluation to the Dzongkhag Monitoring and Evaluation Committee

ཞིབ་ཀྱི་དོན་ལས་ ལྷ་རོ་བཞི་རེ་བར་ན་ གྲུབ་འབྲས་སྟན་འཛུལ་ལྟེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་བདག་དང་ཆེན་གོས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཆ་འཛིག་དོན་ལས་སྤུལ་དགོ།

༢༧༧. རྫོང་ཁག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ གྲུབ་འབྲས་སྟན་འཛུལ་ལྟེ་ རྫོང་བདག་གིས་སྤུལ་དགོཔ་དང་ རྟོགས་བསྐྱུས་ཀྱི་བཅུད་བརྟོན་གྲུབ་འབྲས་སྟན་འཛུལ་ལྟེ་ རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་དང་ རྫོང་ཁག་སྡེ་ ཚན་ཁག་གི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་སྤུལ་དགོ་ དེ་ལས་ཆེན་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ཁག་དང་ ཆེད་ འོག་གི་གྲུབ་འབྲས་སྟན་འཛུལ་ལྟེ་ཁ་གསལ་སྤུལ་དགོ།

བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསམ་ལན་གྱི་ཐབས་ལམ།

༢༧༨. རྫོང་ཁག་དང་ཆེད་འོག་གི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་གྲུབ་འབྲས་སྟན་འཛུལ་དང་ལག་ ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཚུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།

༢༧༩. རྫོང་ཁག་དང་ཆེད་འོག་གི་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ དེའི་དབང་འཛིན་ནང་འཁོད་ཀྱི་དཀའ་ ངལ་དང་ གནད་དོན་སེལ་ཐབས་ལུ་ གོས་བསྐྱར་འབད་དེ་ གོས་ཆེད་དང་གོས་འདེབས་བརྟན་དགོ།

༢༨༠. ལས་རིམ་དང་ལས་འགུལ་ཚུ་ལུ་ མང་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་ལོག་སྟེ་བརྩམ་དགོཔ་ ཡང་ན་ བཀོད་སྒྲིག་ལོག་ སྟེ་འབད་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་འབྱུང་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་དང་གནད་དོན་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ལུ་བཏང་དགོཔ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་ འཛུམས་ལྷན་ཚོགས་ལུ་སྤུལ་དགོ།

༢༨༡. ལས་རིམ་དང་ལས་འགུལ་ཚུ་ལུ་ མང་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་ལོག་སྟེ་བརྩམ་དགོཔ་ ཡང་ན་ བཀོད་སྒྲིག་ལོག་ སྟེ་འབད་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་འབྱུང་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་དང་གནད་དོན་ཚུ་ ཆེད་འོག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ རྫོང་ཁག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་སྤུལ་དགོ།

རྫོང་ཁག་གནས་ཚད་ལུ་དབྱེ་ཞིབ།

༢༨༢. རྫོང་ཁག་ནང་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་དང་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ་པའི་ལཱ་འགན་འདི་ རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་ སྡེ་སྤན་ལུ་ཤོག།

༢༨༣. དབྱེ་ཞིབ་ཐོག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་ཆེ་ རྫོང་ཁག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ཚོགས་ རྒྱུ་ལུ་བསམ་ལན་ཚུ་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་འབད་མི་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་ གཞན་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་

and be responsible for communicating feedbacks of the Committee to the implementing and other relevant agencies.

Evaluation at the Gewog level

284. The Gewog Administrative Officer shall be responsible for coordinating and managing evaluations in his/her Gewog.
285. The Gewog Administrative Officer shall present the findings of the evaluation to the Gewog Monitoring and Evaluation Committee and shall be responsible for communicating feedbacks of the Committee to the implementing and other relevant agencies.

Frequency of evaluation meeting

286. Two main meetings shall be arranged to assess the performance of development policies, strategies, programmes and projects:
- (a) Mid Term Review which shall be organized towards the middle of the annual plan period; and
  - (b) Terminal Review which shall be organized towards the end of the annual plan period.

Provided that the Committees may, as and when they consider necessary, organize internal reviews to facilitate efficient decision making.

Annual report

287. The Chairperson shall present the annual report specified in section 147 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 to the Dzongkhag Tshogdu session.
288. The Gup shall submit the annual report specified in section 147 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 to the Gewog Tshogde session.

བརྒྱད་འབྲེལ་འཐབ་ནིའི་འགན་ཁུར་འདི་ རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་སྡེ་ཕྱན་ལུ་ཡོག།

ཆེད་འོག་གནས་ཚད་ལུ་དབྱེ་ཞིབ།

༢༤༥. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ལུ་ ཁོ་ཁོ་རའི་ཆེད་འོག་ནང་ དབྱེ་ཞིབ་གི་མཉམ་འབྲེལ་དང་འཛིན་སྐྱོང་
འཐབ་དགོ་པའི་ལཱ་འགན་ཡོག།
༢༤༦. དབྱེ་ཞིབ་ཐོག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་ཆེ་ ཆེད་འོག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ ཚོགས་
ཚུང་གིས་བསམ་ལན་ཚུ་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་འབད་མི་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་ གཞན་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་
བརྒྱད་འབྲེལ་འཐབ་ནིའི་འགན་ཁུར་འདི་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ལུ་ཡོག།

དབྱེ་ཞིབ་ཞལ་འཛོམས་གི་ལན་གྲངས།

༢༤༧. ལས་རིམ་དང་ ལས་འགུལ་ཚུ་ དེ་ལས་གོང་འཕེལ་གི་སྲིད་བྱས་ཚུའི་ལག་ལེན་ཐབས་ལམ་ཚུ་བརྟག་ཞིབ་
འབད་ནི་ལུ་ ཞལ་འཛོམས་གལ་ཅན་གཉིས་འཛོགས་ནིའི་གྲ་སྒྲིག་འབད་དགོ་པ་ཡང་
- ༡༽ ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་དུས་ཡུན་གི་བར་མཚམས་ལུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ་པའི་ ལོ་ཕྱིད་
བསྟར་ཞིབ། དེ་ལས་
- ༢༽ ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་དུས་ཡུན་གི་མཇུག་ལུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ་པའི་ ལོ་མཇུག་བསྟར་
ཞིབ།
- ཨིན་རུང་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ ནམ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་འོས་འབབ་འབྱུང་ཆེ་ ཕན་ཐོགས་ཆེ་བའི་གོ་ཚད་བཟོ་
ནིའི་མཐུན་སྦྲེན་ལུ་ ནང་འཁོད་བསྟར་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཆོག།

ལོ་བསྟར་སྟན་ལུ།

༢༤༨. ཁྱིམ་འཛིན་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩
ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༤༧ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལུ་འདི་ཕུལ་དགོ།
༢༤༩. རྒྱལ་གིས་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་
མའི་དོན་ཚན་༡༤༧ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལུ་འདི་ཕུལ་དགོ།

Publication of report

289. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretariat shall:

- (a) make all semi-annual progress report available for inspection by the public; and
- (b) send a copy of the report to the Department of Local Governance and the Gross National Happiness Commission.

290. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretariat shall make annual reports under clauses 287 and 288 of these rules and regulations available for inspection by the public.

སྙན་ལུ་བཀའ་སྤྲུལ།

༢༩༩. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་། གཤེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་

༡། མི་དམངས་ཀྱིས་བསྟན་ནི་དོན་ལུ་ ལོ་བསྟར་གྱི་ལེན་ཐངས་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་སྙན་ལུ་ཚུ་ ཐོབ་
ཚུགས་པ་བཟོ་དགོ།

༢། ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱོད་དཔལ་འཛོམས་སྙན་ཚོགས་ལུ་
སྙན་ལུའི་འདྲ་ཅིག་སྤྲུལ་དགོ།

༣༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་། གཤེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་
གི་དོན་ཚན་༢༤༧ དང་༢༤༨ པའི་མངའ་འོག་གི་ལོ་བསྟར་སྙན་ལུ་ཚུ་ མི་དམངས་ཀྱི་བསྟན་ནི་དོན་ལུ་ཐོབ་
ཚུགས་པ་བཟོ་དགོ།

Chapter 18

Powers and Functions of Members

Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu

291. The Chairperson shall exercise powers and functions in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009, these rules and regulations and any other relevant laws.
292. The Chairperson shall, in addition to the powers and functions specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009:
- (a) preserve, promote and maintain *Driglam Choesum* in the Dzongkhag;
  - (b) be responsible for managing assets of the Dzongkhag Tshogdu secretariat including its procurement and disposal in accordance with the Financial Rules and Regulations and the Procurement Manual;
  - (c) monitor the implementation of the development plans, orders and decisions;
  - (d) ensure that public is informed of the activities of the Dzongkhag Tshogdu through the members;
  - (e) maintain decorum and order in the Dzongkhag Tshogdu meetings in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009;
  - (f) ensure that copies of the minutes of Dzongkhag Tshogdu meetings are maintained;
  - (g) report promptly to the Dzongdag in case of breach of public peace and law and order situation in the Dzongkhag;
  - (h) issue orders based on the decisions of the Dzongkhag Tshogdu;

ལེའུ་༡༥ པ། འཐུས་མི་ཚུ་འདྲེན་བཅའ་ཆད་དང་བྱ་སྒྲིག་

རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན།

༢༩༡. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མ་དང་ དེ་ལས་བཅའ་ཡིག་དང་
སྒྲིགས་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་ཚུ་འདྲེན་གོང་ས་དོན་དང་འབྲེལ་ དབང་ཆ་དང་བྱ་སྒྲིག་ཚུ་
འཐབ་དགོ།

༢༩༢. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མ་འདི་ནང་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་
དབང་ཆ་དང་བྱ་སྒྲིག་འཕྲོད་ལུ་

༡༧༡ རྒྱུ་ལྷན་ནང་ལུ་ སྒྲིགས་ལམ་ཆོས་གསུམ་བདག་འཛིན་ ཡར་ཤྲག་ དེ་ལས་རྒྱུ་སྒྲིང་འཐབ་
དགོ།

༡༧༢ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་འདུའི་བྱུང་ཆེན་ཡིག་ཆ་དང་གི་རྒྱ་དངོས་འཛིན་སྒྲིང་ཅིས་ཏེ་ མཁོ་སྦྱབ་དང་དབྱ་
བཞོའི་འགན་ཁུར་ཚུ་ དཔུལ་ཅིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ དེ་ལས་མཁོ་སྦྱབ་ཕྱི་གས་དེབ་
དང་འབྲེལ་འབག་དགོ།

༡༧༣ ཞོང་འཕེལ་འཆར་གཞི་ བཀའ་རྒྱ་ དེ་ལས་གོས་ཆེད་ཚུ་འདྲེན་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ལྷ་རྟོག་
འབད་དགོ།

༡༧༤ འཐུས་མི་ཚུ་བརྒྱུད་དེ་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་འདུའི་ལས་དོན་ཚུ་གི་སྒྲིང་ མི་དམངས་ལུ་བད་དོན་ཁྱབ་
ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༧༥ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ རྒྱུ་
ལྷན་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ནང་གི་སྒྲིགས་ཁྲིམས་དང་ གོ་རིམ་རྒྱུ་སྒྲིང་འཐབ་དགོ།

༡༧༦ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ཚུ་འདི་ གོས་བཅུད་ཚུ་གི་འབྲེན་སྒྲིང་འཐབ་ཡོད་པ་ ངེས་
བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༧༧ རྒྱུ་ལྷན་ནང་གི་མི་དམངས་ཞི་བདེ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ དེ་ལས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་གནས་སྟངས་ཚུ་
ལས་འགལ་མི་འབྱུང་ཆེ་ དེ་མོད་དུ་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་སྒྲིང་འབད་དགོ།

༡༧༨ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་འདུའི་གོས་ཆེད་ཚུ་འདྲེན་གཞི་གནད་ཐོག་ བཀའ་རྒྱ་ཚུ་བཏོན་དགོ།

- (i) convene special sessions of the Dzongkhag Tshogdu if required, in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009;
- (j) file revised asset declaration if change occurs in the details of the affidavit filed;
- (k) present before the Dzongkhag Tshogdu the annual report for the purpose of section 147 of the Local Government Act of Bhutan, 2009;

Chairperson of the Gewog Tshogde

293. The Gup as the Chairperson of the Gewog Tshogde and head of the Gewog shall, in addition to the powers and functions specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009:

- (a) preserve, promote and maintain *Driglam Choesum* in the Gewog;
- (b) be responsible for managing Gewog assets including its procurement and disposal in accordance with the Financial Rules and Regulations and Procurement Manual;
- (c) authorize payment for works, procurements and administrative claims in accordance with Financial Rules and Regulations;
- (d) accord financial sanction of activities up to limits stipulated in the Financial Rules and Regulations;
- (e) approve tours of Gewog Administrative Officer and personnel under clause 349 of these rules and regulations;
- (f) approve leave of absence of the Gewog Administrative Officers and the personnel under clause 349 of these rules and regulations;
- (g) be the Chairperson of the Gewog Tender Committee;
- (h) oversee the affairs of the Gewog including the enforcement and

- ༡༽ གཤམ་སྤྱིད་ དགོས་མཁོ་བྱུང་ཆེ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་
དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཟིམ་འཚོགས་དགོ།
- ༢༽ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱགས་ཀྱི་འབའ་གན་ཕུལ་ཡོད་མི་ཁ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གཤམ་སྤྱིད་ འགྱུར་བཅོས་
འབྱུང་ཆེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཅུགས་དགོ།
- ༣༽ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༤༢ པའི་དོན་ཚན་གྱི་
དགོས་མཁོ་ལུ་ ལོ་བསྟར་གྱི་སྟུན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྟུན་འབྲལ་འབད་དགོ།

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྤེའི་ཁྲི་འཛིན།

༢༩༣. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྤེའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཆེད་འོག་གི་འགོ་འཛིན་འབད་མི་ཆམོ་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་
གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤྱོད་ཁ་སྐོང་ལུ་
- ༡༽ ཆེད་འོག་ནང་ལུ་ སྤྱིགས་ལམ་ཚོས་གསུམ་བདག་འཛིན་ ཡར་དག་ དེ་ལས་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་
དགོ།
- ༢༽ ཆེད་འོག་གི་རྒྱ་དངོས་འཛིན་སྐྱོང་ཅིས་ཏེ་ མཁོ་སྐྱབ་དང་དཔུ་བགོའི་འགན་ཁུར་ཚུ་ དཔུལ་ཅིས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ དེ་ལས་མཁོ་སྐྱབ་ཕྱོགས་དེབ་དང་འབྲེལ་འབག་དགོ།
- ༣༽ དཔུལ་ཅིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་དང་འབྲེལ་ ལཱ་གཡོག་ མཁོ་སྐྱབ་དང་བདག་སྐྱོང་ཐོབ་
བཟོན་དོན་ལུ་ དཔུལ་སྐྱོད་ཀྱི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།
- ༤༽ དཔུལ་ཅིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ནང་བཀོད་པའི་ཚད་གཞི་ཚུན་གྱི་ལས་དོན་ཚུའི་ དཔུལ་
འབྲེལ་གྱི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།
- ༥༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༤༩ ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ཚུ་དང་ཆེད་འོག་
བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ཚུའི་ བལྟ་སྟོར་གནང་བ་གནང་ནི།
- ༦༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༤༩ ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ཚུ་དང་ཆེད་འོག་
བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ཚུའི་ ཆད་ལྷགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་གནང་ནི།
- ༧༽ ཆེད་འོག་གི་ཟིན་བསྟར་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ ཁྲི་འཛིན་འབད་དགོ།
- ༨༽ ཆེད་འོག་གི་འབྲེལ་དོན་ཚུའི་བལྟ་སྟོར་འབད་ནི་ཅིས་ཏེ་ གོང་འཕེལ་གྱི་འཆར་གཞི་ བཀོད་རྒྱ་

implementation of development plans, orders and decisions;

- (i) report promptly to the Dzongdag in case of breach of public peace and law and order situation in his/her Gewog;
- (j) maintain decorum and order in Gewog Tshogde meetings in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009;
- (k) issue orders based on decisions of the Gewog Tshogde;
- (l) verify rural insurance claims for submission to the Dzongkhag Administration;
- (m) verify applications for timber, fuel wood and any other facilities;
- (n) verify applications for transfer of census, birth and death registration, and any other information;
- (o) verify application for issuance and transfer of *Thram*;
- (p) file revised asset declaration if change occurs in the details of the affidavit filed;
- (q) monitor the status of work, as well as the status of funds approved by the Gewog Tshogde for activities contained in the plans;
- (r) present before the Gewog Tshogde the annual report for the purpose of section 147 of the Local Government Act of Bhutan, 2009; and
- (s) be responsible for mobilization of work force under his/her jurisdiction for development activities within the Gewog.

Power to write-off

294. In accordance with the provisions of the Public Finance Act of Bhutan, 2007, the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu and the Gup may write-off losses of public money or assets within his/her jurisdiction

དེལས་ཀྱིས་ཆོད་ཚུའི་བསྐྱར་སྦྱོང་དང་ ལག་ལེན་དངོས་འབབ་འབད་དགོ།

༡༽ ཁོ་མོ་རའི་ཆོད་འོག་ནང་གི་མི་དམངས་ཞི་བདེ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ དེལས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་གནས་
སྐབས་ཚུ་ལས་འགལ་མི་འབྱུང་ཆོ་ དེམོད་དུ་ རྫོང་བདག་ལུ་སྙན་ཞུ་འབད་དགོ།

༢༽ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མའི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ཆོད་
འོག་ཆོགས་སྡེའི་ཆོགས་རིམ་ནང་གི་སྒྲིགས་ཁྲིམས་དང་ གོ་རིམ་རྒྱུ་སྦྱོང་འབབ་དགོ།

༣༽ ཆོད་འོག་ཆོགས་སྡེའི་ཀྲོམ་ཆོད་ཚུའི་གཞི་གནད་ཐོག་ བཀའ་རྒྱ་ཚུ་བཏོན་དགོ།

༤༽ རྫོང་ཁག་བདག་སྦྱོང་ལུ་ཕུལ་ནི་དོན་ལས་ རྫོང་གསེབ་ཉེན་བཅོལ་གྱི་ཐོབ་བརྗོད་འབྱོར་འབད་
དགོ།

༥༽ ཤིང་ཆས་ ཐབས་ཤིང་ དེལས་གཞན་མཐུན་རྒྱུ་ཚུའི་ཞུ་ཡིག་ལུ་ རོ་འབྱོར་འབད་དགོ།

༦༽ མི་ཕྱིས་སློ་ནིའི་ཞུ་ཡིག་ ཨ་ལོ་གསར་སྦྱོས་ ཤི་བའི་མཐོ་དང་ བད་དོན་གཞན་ཚུ་རོ་འབྱོར་འབད་
ནི།

༧༽ ཁྲམ་གསར་པ་ལེན་ནི་དང་ ཁྲམ་སློ་སོར་འབད་ནིའི་ཞུ་ཡིག་ཚུ་ལུ་རོ་འབྱོར་འབད་ནི།

༨༽ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྒྲགས་གྱི་འབའ་གན་ཕུལ་ཡོད་མི་ཁ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གལ་སྤོང་ འགྱུར་བཅོས་
འབྱུང་ཆོ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཅུགས་དགོ།

༩༽ འཆར་གཞི་ནང་ཚུད་ཡོད་པའི་ལས་དོན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཆོད་འོག་ཆོགས་སྡེ་གིས་གནང་བ་གྲུབ་
ཡོད་པའི་ལཱ་གི་གནས་སྐབས་ དེམ་ཆད་ མ་དངུལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཚུ་ལུ་ལྟ་རྟོག་འབད་དགོ།

༡༠༽ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མའི་དོན་ཆོད་^{༡༩༩} པའི་དོན་ཆོད་གྱི་
དགོས་མཁོ་ལུ་ ལོ་བསྐྱར་གྱི་སྙན་ཞུ་འདི་ ཆོད་འོག་ཆོགས་སྡེ་ལུ་སྦྱོར་འབུལ་འབད་དགོ།

༡༡༽ ཆོད་འོག་ནང་གི་ གོང་འཕེལ་གྱི་ལཱ་ཚུའི་དོན་ལུ་ ཁོ་མོ་གི་དབང་ཆ་དང་བྱུང་ཁོངས་ནང་གི་ ལས་
མི་བསྐྱུབ་འབད་ནིའི་ ལཱ་འགན་ཕོག།

དགོངས་ཡང་གི་དབང་ཆ་ད།

༢༩༤. རང་བཞིན་རྒྱུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཁྱེད་རྒྱུད་ཕོག་མི་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ཆོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ཀཔོ་གིས་ འབྲུག་
གི་མི་དམངས་དངུལ་རྩིས་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ དངུལ་རྩིས་བཅའ་ཡིག་

due to acts of nature, and up to limits prescribed in the Financial Rules and Regulations.

Mangmi

295. The Mangmi as the Deputy Chairperson of the Gewog Tshogde shall:

- (a) ensure that the public is informed of the activities of the Gewog Tshogde through the members;
- (b) ensure that all births, deaths, marriages of residents, as well as separation and establishment of new *gung* are recorded on annual basis;
- (c) report promptly to the Gup in case of breach of public peace, and law and order situation in the Gewog;
- (d) assist the Dzongkhag Administration and Gewog Administration in execution of their duties;
- (e) compile and submit annual records of population, houses, land and livestock to the Dzongkhag Administration not later than 31stDecember of every year;
- (f) mediate and conciliate disputes of civil nature referred by the Tshogpas in the Gewog and forward unresolved issues to the Gewog Mediation Committee;
- (g) officiate as the Gup in absence of the Gup;
- (h) file revised asset declaration forms whenever any change occurs in the details of the affidavit filed;
- (i) perform such other activities as may be directed by the Gup and specified under any other laws in force in Bhutan.

དང་སྤྲིགས་གཞི་འོག་བཀོད་ཡོད་པའི་ཆེད་དམིགས་ཀྱི་མཐོ་ཆད་ཚུན་ལུ་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཁྱབ་ནང་འཁོད་གི་
མི་དམངས་ཏི་རུ་ ཡང་ན་ དོགས་གཏད་ཚུའི་ཐྱོད་རྒྱུད་ཡོད་མི་ལུ་དགོངས་ཡང་གནང་ཆོག།

དམངས་མི།

༢༧༥. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་ཨིན་མི་ དམངས་མི་འདི་གིས་

༡༽ འཕུས་མི་ཚུ་བརྒྱུད་དེ་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ལས་དོན་ཚུའི་སྐོར་ མི་དམངས་ལུ་བརྟེན་ཐོབ་ཁྱབ་
ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༢༽ གསར་སྐྱེས་ ཆོ་འདས་ གཉེན་སྦྱོར་དང་ ཡ་འབྲལ་ བྱང་གསར་པ་ཐོ་བཀོད་ཡོད་མི་ཚུ་ཆ་མཉམ་
ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༣༽ ཆེད་འོག་ནང་ལུ་ མི་དམངས་ཞི་བདེ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ དེ་ལས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་གནས་སྟངས་ཚུ་
ལས་འགལ་མི་འབྱུང་ཆོ་ དེ་མོད་དུ་ ཆ་ཕོ་ལུ་སྙན་ཁུ་འབད་དགོ།

༤༽ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དང་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་བྱ་སྤྱིའི་བསྟར་སྦྱོང་ནང་ ལས་རོགས་འབད་
དགོ།

༥༽ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ མི་སྲོབས་ ཁྲིམ་ ས་གཞི་དང་སྤོ་མོར་ཚུའི་ལོ་བསྟར་གྱི་འཛིན་ཐོ་འདི་
ལོ་བསྟར་བཞིན་དུའི་སྤྱི་ཁྱོ་^{༡༩} པའི་ཆོས་^{༢༡} ལས་མ་འབྲངས་པར་ཕྱོགས་སྤྲིག་འབད་དེ་ཕུལ་
དགོ།

༦༽ ཆེད་འོག་ལུ་ ཚོགས་པ་ཚུ་གིས་སེལ་མ་ཚུགས་མི་ ཞི་བའི་ཚུང་རྩོགས་ཚུ་སྤུམ་འགྲིག་དང་མཐུན་
འགྲིག་བཟོ་སྟེ་ སེལ་མ་ཚུགས་མི་གནད་དོན་ཚུ་ ཆེད་འོག་གི་ནང་འགྲིག་ཚོགས་རྒྱུད་ལུ་གཏང་
དགོ།

༧༽ ཆ་ཕོ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ ཆ་ཕོ་གི་ངོ་ཆ་བ་འབད་དགོ།

༨༽ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་འབའ་གན་ཕུལ་ཡོད་མི་ཁ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ འགྱུར་བཅོས་
འབྱུང་ཆོ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཅུགས་དགོ།

༩༽ ཆ་ཕོ་གིས་བཀོད་ཁྱབ་འབད་མི་དང་ འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ཆེད་
དམིགས་བཀོད་པའི་མངའ་འོག་གི་ལས་དོན་ཚུ་འཐབ་དགོ།

Members of Dzongkhag Tshogdu

296. The Dzongkhag Tshogdu members shall:

- (a) have a right to participate in the meetings of the Dzongkhag Tshogdu;
- (b) take active part in the issues being discussed in the meetings;
- (c) conduct *zomdus* to solicit views of voters of his/her constituency in accordance with the provisions of these rules and regulations;
- (d) assist Dzongkhag Administration and agencies in the execution of their duties;
- (e) file revised asset declaration if change occurs in the details of the affidavit filed;
- (f) perform such other activities as may be directed by the Chairperson and specified under any other laws in force in Bhutan.

Members of Gewog Tshogde

297. The Gewog Tshogde members shall:

- (a) have a right to participate in the meetings of the Gewog Tshogde;
- (b) take active part in the issues being discussed in the meetings;
- (c) conduct *zomdus* to solicit views of voters of his/her Chiwog in accordance with the provisions of these rules and regulations;
- (d) report promptly to the Gup in case of breach of public peace, and law and order situation in his/her Chiwog;
- (e) assist the Dzongkhag Administration, Gewog Administration and other relevant agencies in the execution of their duties;

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཕུས་མི།

༢༩༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཕུས་མི་ཚུ་གིས་

- ༡༽ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛེམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ཐོབ་དབང་ཡོད།
- ༢༽ ཞལ་འཛེམས་ནང་ གནད་དོན་ཚུའི་གོས་བསྐྱུན་སྐབས་ གང་དག་ལུ་ནི་ལུ་གཙོ་བོ་བཏོན་དགོ།
- ༣༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ཁོ་ཁོ་རའི་འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་
ཚོགས་རྒྱུ་སྦྱར་མི་ཚུ་ལས་ བསམ་འཆར་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི་ལུ་ འཛེམས་འདུ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་
འཐབ་དགོ།
- ༤༽ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དང་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་བྱ་སྤྲོའི་བསྐྱར་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་རོགས་འབད་དགོ།
- ༥༽ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱགས་ཀྱི་འབའ་གན་ཕུལ་ཡོད་མི་ཁ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ འགྱུར་བཅོས་
འབྱུང་ཆེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཅུགས་དགོ།
- ༦༽ ཁྱིམ་འཛིན་གྱིས་བཀོད་ཁྱབ་འབད་མི་དང་ འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ལུགས་ཚུ་ནང་
ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་མངའ་འོག་གི་ལས་དོན་ཚུ་འཐབ་དགོ།

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཕུས་མི།

༢༩༧. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཕུས་མི་ཚུ་གིས་

- ༡༽ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛེམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ཐོབ་དབང་ཡོད།
- ༢༽ ཞལ་འཛེམས་ནང་ གནད་དོན་ཚུའི་གོས་བསྐྱུན་སྐབས་ གང་དག་ལུ་ནི་ལུ་གཙོ་བོ་བཏོན་དགོ།
- ༣༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ཁོ་ཁོ་རའི་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་
རྒྱུ་སྦྱར་མི་ཚུ་ལས་ བསམ་འཆར་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི་ལུ་ འཛེམས་འདུ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་
དགོ།
- ༤༽ ཁོ་ཁོ་རའི་སྤྱི་འོག་ནང་ལུ་ མི་དམངས་ཞི་བདེ་དང་ སྤྲིགས་དང་ཁྱིམ་ཚུའི་གནས་སྐྱད་ས་
ལས་ འགལ་མི་འབྱུང་ཆེ་ དེམ་དུ་ ཆུ་ལུ་སྤྲུལ་ཁུ་འབད་དགོ།
- ༥༽ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་གི་བྱ་སྤྲོའི་བསྐྱར་སྐྱོད་ཀྱི་
ལས་རོགས་འབད་དགོ།

- (f) mediate and conciliate disputes of civil nature referred by the people in his/her Chiwog and forward unresolved issues to the Mangmi;
- (g) file revised asset declaration if change occurs in the details of the affidavit filed;
- (h) collect records of population, houses, land and livestock in his/her Chiwog;
- (i) perform such other activities as may be directed by the Gup, Mangmi and Gewog Administrative Officer.

- ཆ། ཁོ་མོ་རའི་སྤྱི་འོག་ནང་གི་མི་སེར་ལས་ ཞི་བའི་ཚུད་ཚུགས་ཚུ་སེལ་བར་འོང་མི་ཚུའི་བར་ན་ སྤུམ་
འགྲིག་དང་མཐུན་འགྲིག་བཟོ་སྟེ་ སེལ་མ་ཚུགས་མི་གནད་དོན་ཚུ་ དམངས་མི་ལུ་གཏང་དགོ།
- ཇ། རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱགས་ཀྱི་འབའ་གན་ཕུལ་ཡོད་མི་ཁ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ འགྱུར་བཅོས་
འབྱུང་ཆེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཙུགས་དགོ།
- ༩། ཁོ་མོ་གི་སྤྱི་འོག་ནང་ མི་སྒོ་བས་ ཁྱིམ་ ས་གཞི་དང་ སློ་ནོར་ཚུའི་འཛིན་ཐོ་བསྐྱུ་དགོ།
- ༡། སྐད་ དམངས་མི་ དེ་ལས་ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་བཀོད་བྱབ་འབད་མི་དང་འབྲེལ་ གཞན་
ལས་དོན་ཚུ་འཐབ་དགོ།

Chapter 19

Dzongdag

General power and functions

298. The Dzongdag shall, consistent with the principle of local autonomy and in furtherance of the powers and functions specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009 assist the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde in carrying out their functions.
299. The Dzongdag shall participate in the sessions of the Dzongkhag Tshogdu and may also participate in the session of the Gewog Tshogde as a special observer.
300. If the public/member of the Local Government does not comply with the order/instruction of the Dzongdag/Dzongkhag Administration, he/she may be imposed a fine of an amount which is maximum of ninety days of national minimum wage.
301. If a person fails to abide by the penalty imposed under clause 300 of these rules and regulations, the Dzongdag/ Dzongkhag Administration may litigate the matter before the court of law and seek enforcement of the penalty.

Make recommendations and requisition documents

302. The Dzongdag in respect of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall:
- (a) request the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde to convene a special session;
  - (b) resolve disputes between Thromde Tshogde and Dzongkhag Tshogdu;
  - (c) call for any written or statement of account, or report of proceedings, or extract of any book or document in possession or under the control of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be;

ལེབ་ཀྱི་པ།
རྫོང་བདག།

སྤྱི་བཏང་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤྱོད།

༢༩༩. རྫོང་བདག་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མ་ནང་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་
དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤྱོད་ཚུའི་ལྷན་ཐབས་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་གྱི་གཞི་རྩ་དང་བསྟུན་ཏེ་ རྫོང་
ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་ཁྲིའུ་ ལས་རོགས་འབད་དགོ།
༢༩༩. རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ཚུ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོཔ་མ་ཆད་ དམིགས་
བསལ་ལྟ་རྟག་པ་སྤྱོད་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ཡང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ཆོག།
༣༠༠. ས་གནས་གཞུང་ཅིག་གི་མི་སེར་ ཡང་ན་ མཐུས་མི་ཅིག་གིས་ རྫོང་བདག་/རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱི་འཐུས་བཀའ་བྱ་
ཡང་ན་ བཀོད་བྱ་ལུ་མ་གནས་པ་ཅིན་ ཁོ་མོ་ལུ་ ཉེས་བྱ་བཀའ་ཚུག་ཡང་ མཐོ་ཤོས་རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མི་
གྲྭ་ཆ་ མང་ཤོས་ ཉིན་གྲངས་^{༩༠} བཀའ་ཚུག།
༣༠༡. གཤམ་སྤྱི་ མི་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་^{༣༠༠} འདི་ལུ་གནས་མ་ཚུགས་པའི་
འཐུས་ཤོར་འབྱུང་ཆེ་ རྫོང་བདག་/རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱི་འཐུས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ ཉེས་བྱ་བཀའ་ཚུག་པའི་
ཞུ་བ་ལུ་ཆོག།

གྲོས་འདེབས་བཀོད་ནི་དང་ ཡིག་ཆ་ཚུ་གི་དགོས་དོན་བཀོད་ནི།

༣༠༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གནད་དོན་ལུ་ རྫོང་བདག་གིས་
- ༡༽ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཚོགས་རིམ་ཅིག་
    འཚོགས་དགོཔ་པའི་ཞུ་བ་ལུ་དགོ།
- ༢༽ ཁྲིམ་སྤྱོད་དང་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་བར་ན་གི་ཚོད་རྟོགས་སེལ་དགོ།
- ༣༽ ཕྱིས་ཐོ་ ཡང་ན་ སྟན་ལུ་ ཡང་ན་ འཚོགས་རིམ་སྟན་ལུ་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་དེབ་ལས་
    བཏོན་པའི་ཚོག་དང་ ཡིག་ཆ་གང་རུང་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་
    རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དམ་འཛིན་འོག་ ཡང་ན་ འཆང་སྟེ་ཡོད་མི་ཚུ་བསྐྱལ་བན་འབད་ཆོག།

- (d) recommend to take into consideration any objection raised by him/her with regard to the doing of anything by the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be;
- (e) recommend to take into consideration any information or action deemed necessary to be taken by the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, within such period as he/she may determine;
- (f) recommend an appropriate action within a specified period if the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, has defaulted in the performance of any duty; and
- (g) report to the Department of Local Governance on any serious shortcomings observed in the functioning of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde.

303. The Dzongdag may provide the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde clarifications on Government policies and procedures and any other issues.

Promote development programme

304. The Dzongdag as the Chief Executive Officer in the Dzongkhag shall be responsible for the developmental programmes and projects implemented in the Dzongkhag or as may be directed by the Government or the Dzongkhag Tshogdu.

305. In order to ensure a conducive environment for smooth implementation of development programmes and projects, the Dzongdag shall:

- (a) ensure that technical proposals submitted by sector heads are consistent with the Government policies and priorities;
- (b) endorse Five Year Plans and Annual Plans of the sectors prior to their submission to the Dzongkhag Tshogdu;
- (c) articulate national policies and priorities for socio-economic

ང། གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚྭ་གས་སྡེ་གིས་ ལས་སྤྱ་ཅིག་
འབད་ཡོད་པའི་སྟོན་ ཁོ་མོ་གིས་ དགག་ཆ་འབད་མི་དེ་ རོས་ལེན་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་
འབད་དགོ།

ཅ། གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚྭ་གས་སྡེ་གིས་ རོས་འབབ་
ཅན་གྱི་དགོས་མཁའི་བདེ་དོན་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་འབད་དགོ་པ་ལུ་ ཁོ་མོ་གིས་ དུས་ལུན་
བཀོད་ཡོད་མི་ནང་འཁོད་ རོས་ལེན་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

ཆ། གལ་སྲིད་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚྭ་གས་སྡེ་གིས་
ལཱ་འགན་གང་རུང་ཅིག་གི་ལས་དོན་ལུ་ཆད་བཞོལ་འཐོན་ཆེ་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ལུན་
ནང་འཁོད་ ལཱ་འགན་གཅིག་གི་ལས་དོན་འཐབ་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

ཇ། རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚྭ་གས་སྡེ་གི་བྱ་སྟོལ་འཐབ་ནི་ལུ་ གནོད་འཚུབ་ཆེ་བའི་
སྟོན་ཆག་འབྱུང་ཡོད་པ་མཐོང་ཆེ་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ལུ་སྤྲོལ་ཞུ་འབད་དགོ།

༣༠༣. རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚྭ་གས་སྡེ་ལུ་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་དང་བྱ་རིམ་དེ་ལས་
གཞན་གནད་དོན་ཚུ་འོ་དོགས་སེལ་འབད་ཆོག།

གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་རྒྱ་སྤྱོད།

༣༠༤. རྫོང་བདག་འདི་ རྫོང་ཁག་ནང་ འཛིན་སྐྱོང་གཙོ་འཛིན་ཨིན་མ་ལས་ རྫོང་ཁག་ནང་གི་གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་
ཚུ་དང་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཡོད་པའི་ལས་འགལ་ཚུ་ དེ་གིས་མ་ཆད་ གཞུང་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་
འདུ་གིས་ བཀོད་བྱབ་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་འགན་ཁུར་འབག་དགོ།

༣༠༥. གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་ཚུ་དང་ ལས་འགལ་ཚུ་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་གནས་སྤངས་འོས་མཐུན་འགྱུར་ལྱེ་
རྫོང་བདག་གིས་

༡། སྡེ་ཚན་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་ཚུ་གིས་སྤུལ་ཡོད་མི་ ཐབས་རིག་གི་གྲོས་འཆར་ཚུ་ གཞུང་གི་སྲིད་
བྱས་དང་ གཙོ་རིམ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༢། རྫོང་ཁག་ཚྭ་གས་འདུ་ལུ་མ་སྤུལ་གོང་ སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལོ་ལྷའི་འཆར་གཞི་དང་ ལོ་བསྟར་བཞིན་
གྱི་འཆར་གཞི་ཚུ་ ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།

༣། མི་སྡེ་དཔལ་འཕྱར་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་བྱས་དང་ གཙོ་རིམ་ཚུ་ལ་

development;

- (d) supervise and monitor the progress of programmes, projects and activities implemented by various sectors to ensure their proper and timely implementation;
- (e) coordinate, supervise and monitor the programmes, projects and activities of various sectors within the Dzongkhag;
- (f) approve or recommend ad-hoc projects and programmes specific to the Dzongkhag that are oriented towards socio-economic development of the Dzongkhag concerned;
- (g) be responsible for overall implementation of Dzongkhag Annual Plans and programmes within the approved budget allocation.
- (h) be responsible for coordination of centrally executed plans and activities and he/she may call the concerned regional agencies to provide or present progress reports on such activities whenever needed.

Personnel management

- 306. The Dzongdag as the highest administrative authority in the Dzongkhag shall be accountable for the official conduct of all civil servants within the Dzongkhag.
- 307. The Dzongdag shall have administrative and financial control over all civil servants within the administrative jurisdiction of the Dzongkhag except for the personnel serving under the Royal Court of Justice, Royal Audit Authority and the Anti-Corruption Commission.
- 308. The Dzongdag shall on the recommendation of the Human Resource Committee have the authority to:
  - (a) recruit and appoint personnel in the Support and Operational categories in accordance with guidelines issued by the Royal Civil Service Commission, or such other levels as may be

གསལ་བཅོམ་གྱི།

ང་། སྤྲེའུ་ཆེན་ལག་གིས་ ལས་རིམ་ ལས་འགུལ་ དེ་ལས་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ཡར་རྒྱུ་ཚུ་
དབྱེད་ཕུད་དང་ལྟ་རྟོག་འབད་དེ་ ཚུལ་མཐུན་དང་ རུས་ཚོད་ཁར་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ངེས་
བདེན་བཅོམ་གྱི།

ཅ་། རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ཀྱི་སྤྲེའུ་ཆེན་ལག་གི་ལས་རིམ་ ལས་འགུལ་དང་ལས་དོན་ཚུ་ལུ་ འགོ་འདྲེན་
མཉམ་འབྲེལ་དང་ དབྱེད་ཕུད་དེ་ལས་ལྟ་རྟོག་འབད་གྱི།

ཆ་། དམིགས་བསལ་རྫོང་ཁག་ཅིག་ནང་ མི་སྤྲེའུ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་ འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཐོབ་
ལས་འགུལ་དང་ལས་རིམ་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་འདི་ནང་ ཆ་འཛུགས་ ཡང་ན་ གྲོས་འདེབས་
འབད་གྱི།

ཇ་། བགོ་བཀའ་ཡོད་མི་གནང་བ་གྲུབ་པའི་འཆར་དཔུལ་ནང་འཁོད་ རྫོང་ཁག་གི་ལོ་བསྟར་འཆར་
གཞི་ཚུའི་རྒྱུར་བཏང་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་འབག་གྱི།

ཉ་། རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ གཞུང་ལྟེ་བ་གིས་འཛིན་སྐྱོང་འབད་ཡོད་པའི་ འཆར་གཞི་དང་ལས་དོན་འགོ་
འདྲེན་འཐབ་ནིའི་འགན་ཁག་ཕོགས་དང་ ཁོ་ཁོ་གིས་ འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ལུང་ཕྱགས་ལས་སྤྲེ་
ཚུ་ལས་ འཆར་གཞི་དང་ལས་དོན་ཚུའི་ གྲུབ་འབྲས་སྟན་ལུ་ཚུ་དགོས་མཁོ་བཀོད་ཆོག།

མི་སྟོབས་འཛིན་སྐྱོང་།

༣༠༤. རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ རྫོང་བདག་འདི་ བདག་སྐྱོང་གི་དབང་འཛིན་མཐོ་ཤོས་ཨིནམ་ལས་ རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ཀྱི་
ཞི་གཡོགས་ཆ་མཉམ་གྱི་ གཞུང་འབྲེལ་ནམ་གཞག་གི་འགན་ཁུར་ཕོག།

༣༠༥. ངང་ཁྲིམས་ལྟན་སྤྲེ་ རྒྱལ་གཞུང་ཙུམ་ཞིབ་དབང་འཛིན་ དེ་ལས་ངན་ལྟན་བཀག་དམ་ལྟན་ཚོགས་ཚུའི་ ལས་
བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ རྫོང་བདག་འདི་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་མངའ་འོག་ནང་འཁོད་ ཞི་གཡོགས་ཆ་
མཉམ་གྱི་བདག་སྐྱོང་དང་དཔུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན་ཡོད།

༣༠༦. མི་སྟོབས་འཛོན་ཁུངས་ཚོགས་ཚུང་གི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ རྫོང་བདག་ལུ་དབང་འཛིན་འདི་ཡང་
༡། རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ ཐབས་རིག་ནང་གི་ལས་བྱེད་པ་ དེ་ལས་རུས་དང་རུས་སུ་ གཞན་དེ་ལུགས་ཀྱི་
གནས་ཚད་བཅོམ་ཡོད་མི་ཚུ་ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་བཏོན་པའི་ལས་སྟོན་སྒྲིགས་

determined from time to time;

- (b) project training needs of the civil servants in the Dzongkhag in accordance with the Bhutan Civil Service Rules and Regulations;
- (c) promote all categories of staff up to P3 level or such other levels as may be determined from time to time;
- (d) recommend the transfer and promotion of sector heads to the ministries/agencies concerned;
- (e) transfer within the Dzongkhag, staff below the level of sector heads or such other levels as may be determined from time to time;
- (f) terminate the services or accept the resignation of staff as per the Bhutan Civil Service Rules and Regulations;

309. The Dzongdag shall supervise, direct and instruct sector heads and Dzongkhag staffs.

310. The Dzongdag shall guide and assist the sector heads in clarifying sectoral matters before the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.

311. The Dzongdag shall award or recommend rewards and incentives for outstanding services of the civil servants in the Dzongkhag.

312. The Dzongdag shall take appropriate administrative actions to deal with cases of misconduct and inefficiency on the part of the civil servants under the Dzongkhag Administration.

Administrative control

313. The Dzongdag shall be responsible for ensuring the smooth and efficient functioning of the Dzongkhag Administration and Gewog Administration by:

- (a) communicating to the public any decisions or directives issued by the Government;

ཡིག་དང་འཁྲིལ་འབད་ནི།

ལ། འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ རྫོང་ཁག་ནང་གི་
ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་ལུ་ མཁོ་བའི་སྤྱོད་བཟང་གི་ལས་འགུལ་བཅུ་མ་ནི།

ག། མཁས་རིགས་ལྷན་པའི་སྤྱི་ལོ་མཉམ་ཆད་ ཡང་ན་ ཅུས་དང་ཅུས་སུ་ བཟོ་ཡོད་པའི་དབྱེ་ཚན་
གཞན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཆ་མཉམ་ གོ་གནས་ཡར་སེང་འབད་ནི།

ང། འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ ཡང་ན་ ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་ སྤྱི་ཚན་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་ཚུ་གནས་སེང་དང་
གོ་གནས་ཡར་སེང་གི་གྲོས་འདེབས་ལུ་ནི།

ཅ། སྤྱི་ཚན་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་གི་འོག་ལས་ཡོད་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ ཡང་ན་ ཅུས་དང་ཅུས་སུ་དེ་
ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚད་བཟོ་ཡོད་མི་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ལུ་ གནས་སེང་གཏང་ནི།

ཆ། འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ལྷན་ཅུ་ རྫོང་ཁག་གནས་ཚད་ཀྱི་ཞི་གཡོག་པ་
བཏོན་གཏང་ནི་ ཡང་ན་ དགོངས་ཁུ་ཚུ་རིམ་ལེན་འབད་ནི།

༣༠༩. རྫོང་བདག་གིས་ སྤྱི་ཚན་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་དང་ རྫོང་ཁག་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་འི་དབྱེ་དབྱེད་དང་ བཏོན་ཁབ་ དེ་
ལས་ཁ་བཏོན་འབད་དགོ།

༣༡༠. སྤྱི་ཚན་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་ཚུ་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྤྱི་ནང་ལུ་ སྤྱི་ཚན་དང་
འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གྱི་དོགས་སེལ་སྐབས་ རྫོང་བདག་གིས་ ལས་སྡེ་གོགས་རམ་འབད་དགོ།

༣༡༡. རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་ནང་གི་ཞི་གཡོག་པ་ལུ་འཕགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ལུ་ གཞེངས་བསྟོན་འབད་ནི་
ཡང་ན་ གཞེངས་བསྟོན་དང་ཁེ་ཕན་བྱིན་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

༣༡༢. རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱོད་མངའ་འོག་གི་ཞི་གཡོག་པའི་ནང་ལས་ ལོག་སྤྱོད་དང་ལྷོགས་གྲུབ་
མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལུ་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་བདག་སྤྱོད་གི་དང་ལེན་འབད་དགོ།

བདག་སྤྱོད་གི་དམ་འཛིན།

༣༡༣. རྫོང་བདག་ལུ་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་གིས་ཐོག་ལས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱོད་དང་རྫོང་འོག་བདག་སྤྱོད་འདི་ ཚུལ་
མཐུན་དང་ ཕན་ཅུས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་ཚུགས་ནིའི་ལཱ་འགན་ཡོད་པ་བཟོ་དགོཔ་ཡང་

༡། གཞུང་གི་གནད་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚད་ ཡང་ན་ བཏོན་ཁབ་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ མི་དམངས་ལུ་བརྟུན་འབྲེལ་
འཐབ་དགོ།

- (b) advocating Government policies, national interest and other Government directives to the public under his/her jurisdiction;
- (c) maintaining law and order in the Dzongkhag with the assistance of the law enforcing agencies and may impose temporary curfew, close or stop any traffic in public places in the larger interest of public safety, peace and order in the Dzongkhag;
- (d) maintaining and promoting peace, harmony and unity within the Dzongkhag;
- (e) ensuring that Dzongkhag Administration provides technical backstopping to the Gewog Administration; and
- (f) carrying out such other functions as directed by the Government and specified under any other law in force in Bhutan.

Financial control

314. The Dzongdag shall:

- (a) ensure the timely release of funds from the central agencies to the Dzongkhag and from the Dzongkhag to the sectors and Gewogs;
- (b) accord approval and sanction for expenditures as per Financial Rules and Regulations;
- (c) monitor and regularly scrutinize the expenditure to ensure that funds are used for purposes it is intended; and
- (d) ensure spending in the Dzongkhag is in compliance to Financial Rules and Regulations.

- ལ། ཁོ་མོ་རའི་དབང་བྱ་བ་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་ལུ་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ དེ་ལས་ གཞུང་གི་བཀོད་བྱ་བ་ཚུ་འི་ སྐུལ་བྱ་བ་བདེ་སྤྱོད་འབད་དགོ།
- ག། རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ ཁྲིམས་ལུགས་བསྟར་སྤྱོད་འབད་མི་ ལས་སྡེ་ཚུ་འི་གོགས་རམ་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ནང་ ལུ་ཞི་བདེ་དང་ཚུལ་མཐུན་གནས་ཐབས་ལུ་ གནས་སྐབས་ཀྱི་འགོ་འགྲུལ་བཀའ་དམ་ མི་དམངས་ ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལུ་ མི་དམངས་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་འགྲུལ་འགོག་འབད་ནི་ ཡང་ན་ བཀའ་ཆ་འབད་ བྱི་ཚུ་འི་སྤྱི་གསལ་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱ་ཚུ་ལྟར་འཐབ་དགོ།
- ང། རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ལུ་ ཞི་བདེ་ མཐུན་ལམ་ དེ་ལས་གཅིག་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཚུ་ལྟར་དང་ཡར་ཕྱག་གཏང་ དགོ།
- ཅ། རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱོད་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱོད་གིས་ ཐབས་རིག་གི་རྒྱ་ཚུ་ལྟར་ཡོད་པ་ཅེས་བདེན་བཟོ་ དགོ། དེ་ལས་
- ཆ། གཞུང་གི་བཀོད་བྱ་བ་དང་ འབྲུག་ལུ་བྱ་བ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་ པའི་བྱ་སྤྱོད་གཞན་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།

༣༧. རྫོང་བདག་གིས་

- ༡། རྩི་བའི་ལས་སྡེ་ལས་ རྫོང་ཁག་ལུ་དང་ རྫོང་ཁག་ལས་ སྡེ་ཚན་ཁག་དང་རྫོང་ཁོག་ཚུ་ལུ་ མ་ དངུལ་ཚུ་དུས་ཚོད་ཁར་གཏང་ཚུགས་པ་ཅེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ལ། དངུལ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་འབྲེལ་ ཟད་གོ་ཚུ་འི་དོན་ལུ་ མ་དངུལ་གྱི་གནད་བ་དང་ ཆ་འཛིག་ འབད་དགོ།
- ག། མ་དངུལ་ཚུ་ དམིགས་གཏང་གྱི་དགོས་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་དོན་ལས་ ཟད་གོ་ གྱི་ལྷ་རྟོག་དང་ དུས་རྒྱུན་དུ་བརྟག་དཔྱད་འབད་དགོ། དེ་ལས་
- ང། རྫོང་ཁག་ལུ་ཟད་གོ་གཏང་ནི་འདི་ དངུལ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ ཅེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

Other powers and functions

315. The Dzongdag shall:

- (a) preserve, promote and maintain *Driglam Choesum* in the Dzongkhag;
- (b) represent the Dzongkhag and be its spokesperson;
- (c) submit accounts of the Dzongkhag Administration to the Dzongkhag Tshogdu for review;
- (d) oversee and facilitate visits of dignitaries both national as well as international guests of the Government;
- (e) hear appeals for *kidu*, and if necessary facilitate and direct applicants to the concerned authorities; and
- (f) promote and maintain cordial relations with autonomous corporations, agencies, business communities, civil society organizations and the public.

Accountability

316. As the Chief Executive, the Dzongdag shall be accountable to the line ministries and central agencies.

317. As Head of the Dzongkhag Administration, the Dzongdag shall be accountable to the Ministry of Home and Cultural Affairs.

318. The Dzongdag shall be accountable to the Dzongkhag Tshogdu for the developmental activities and implementation of the decision of the Dzongkhag Tshogdu.

དབང་ཚད་དང་བརྒྱ་སྟོག་ཞུ།

༣༡༥. རྫོང་བདག་གིས་

ཀ། རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ སྤྱིགས་ལམ་ཚེས་གསུམ་ ཉམས་སྤྱང་ ཡར་ཤག་ དེ་ལས་རྒྱུན་སྦྱོང་འཐབ་
དགོ།

ཁ། རྫོང་ཁག་གི་ངོ་ཚབ་དང་ མགོ་ཚབ་འབད་དགོ།

ག། རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དོན་ལས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྦྱོང་གི་ཕྱིས་ཁ་བཅུགས་དགོ།

ང། གཞུང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་དང་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆེ་རིམ་ཅན་གྱི་སྤྱི་མགོན་ཚུ་འོང་སྐབས་ སྤྱིར་བཏང་འཛིན་
སྦྱོང་དང་ཕན་གོགས་འབད་དགོ།

ཅ། སྤྱིད་སྤྱག་གི་ཁྱུ་བ་ལུ་སྤྱན་གསན་འབད་ནི་དང་ གལ་སྲིད་ དགོས་མཁོ་ཡོད་ཆེ་ ཕན་གོགས་
འབད་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ཚུ་ལུ་ རྒྱ་ཡིག་བཅུགས་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྲབ་འབད་དགོ། དེ་
ལས་

ཆ། རང་སྦྱོང་ལས་འཛིན་ ལས་སྡེ་ མི་སྡེའི་ཚོང་མགོན་པ་ མི་སྡེའི་ལས་ཚོགས་ དེ་ལས་མི་སེར་ཚུ་
དང་གཅིག་ཁར་ མཛའ་བའི་མཐུན་འབྲེལ་ཡར་ཤག་དང་རྒྱུན་སྦྱོང་འཐབ་དགོ།

འགན་འཁུ།

༣༡༦. འཛིན་སྦྱོང་གཙོ་འཛིན་ཨིན་མི་ རྫོང་བདག་གི་འགན་འཁུའི་འདི་ ལྷན་ཁག་ཚུ་དང་ རྩེ་བའི་ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་ཡོད།

༣༡༧. རྫོང་ཁག་བདག་སྦྱོང་གི་འགོ་འཛིན་ཨིན་མི་ རྫོང་བདག་གི་འགན་འཁུའི་འདི་ ནང་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་ལུ་
ཡོད།

༣༡༨. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གོང་འཕེལ་ལས་དོན་དང་ གོས་ཚད་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་འབད་མི་རྫོང་བདག་གི་
འགན་འཁུའི་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཡོད།

Chapter 20

Dzongrab

Responsibilities

319. The Dzongrab shall:

- (a) be the second in command in the Dzongkhag.
- (b) ensure smooth functioning of general administration in the Dzongkhag.
- (c) oversee collection, compilation of population census, registration matters and other data.
- (d) oversee assessment, collection of rural taxes and maintenance of land records.
- (e) oversee maintaining of proper records of Government properties of the Dzongkhag.
- (f) under the general supervision of the Dzongdag, Dzongrab shall be responsible for personnel management and administrative control of the employees.
- (g) be a member of Committees constituted at the Dzongkhag level.
- (h) supervise all socio-cultural activities in the Dzongkhag.
- (i) discharge the administrative and financial responsibilities in the capacity of the Drawing and Disbursement Officer.
- (j) carry out any other tasks as may be assigned by Dzongdag.

ལེབ་ལྟ་༡༠ པ།
རྫོང་རབ།

འགན་ཁུར།

༣༡༩. རྫོང་རབ་འདི་

- ༡༽ རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་འགོ་འཛིན་འོག་མ་ཨིན།
ཁ༽ རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་སྤྱིར་བཏང་བདག་སྐྱོང་འདི་ དཀའ་ངལ་དང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་
བཟོ་དགོ།
ག༽ མི་སྒྲོབ་ས་ཀྱི་གྲངས་ཕྱིས་ མཐོ་བཀོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ དེ་ལས་གཞན་གནས་སྤྱད་ཚུ་
བསྐྱུ་ལེན་དང་བསྐྱུ་སྤྱིག་འབད་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
ང༽ གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཁྲལ་བསྐྱུ་ལེན་དང་ཕྱིས་བཏོན་འབད་ནི་ དེ་ལས་སའི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་བཞག་ཡོད་པ་
ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
ཅ༽ རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ གཞུང་གི་ཅ་ཆས་ཀྱི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་ ཚུལ་བཞིན་བཞག་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་
དགོ།
ཆ༽ རྫོང་བདག་གི་སྤྱིར་བཏང་ལྟ་སྐྱོང་འོག་ རྫོང་རབ་ཀྱིས་ལས་གཞི་གཞི་ཚུ་འི་ མི་སྒྲོབ་ས་འཛིན་སྐྱོང་
དང་བདག་སྐྱོང་གི་དམ་འཛིན་འབད་དགོ།
ཇ༽ རྫོང་ཁག་གི་གནས་ཚད་ལུ་ཡོད་པའི་ ཆོག་ས་རྒྱ་ཚུ་གི་འཕུས་མི་སྤྱི་ཕྱག་ལུ་དགོ།
༩༽ རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་མི་སྤྱིའི་ལས་སྤོལ་གི་ལཱ་ཚུ་ འགོ་འབྲེན་དང་ལྟ་བཀོད་འབད་དགོ།
༡༠༽ དངུལ་སྤྱོད་དབང་འཛིན་འགོ་དཔོན་གི་ལྷོགས་གྲུབ་དང་བསྐྱུན་ བདག་སྐྱོང་དང་དངུལ་འབྲེལ་གི་
འགན་འཁུར་ཚུ་སྤྱོད་དགོ།
ཐ༽ རྫོང་བདག་གིས་ ལཱ་འགན་གཞན་སྤྱོད་མི་ཚུ་འབག་དགོ།

Chapter 21

Dungpa

General powers and functions

320. As the executive officer in the Dungkhang, the Dungpa is directly responsible to the Dzongdag for general administration, maintaining law and order and general public welfare under his/her jurisdiction, assessment and collection of rural taxes and maintaining of land records in the Dungkhang.
321. The Dungpa shall participate in the sessions of the Dzongkhag Tshogdu and may also participate in the session of the Gewog Tshogde as an observer.

Make recommendations and requisition documents

322. The Dungpa in respect of the Gewog Tshogdes under his/her jurisdiction shall:
- (a) call for any written or statement of account, or report of proceedings, or extract of any book or document in possession or under the control of the Gewog Tshogde;
  - (b) recommend to take into consideration any information or action deemed necessary to be taken by the Gewog Tshogde within such period as he/she may determine;
  - (c) recommend an appropriate action within a specified period if the Gewog Tshogde has defaulted in the performance of any duty; and
  - (d) report to the Dzongkhag on any serious shortcomings observed in the functioning of the Gewog Tshogde.
323. The Dungpa may provide the Gewog Tshogde with clarification on

ལེབ་ཀྱི་པ།
བྱེད་པ།

སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲི།

༣༢༠. བྱེད་པ་ལྟ་ན་ལུ་ གཙོ་འཛིན་འགོ་དཔོན་གཅིག་ཡིན་མ་ལས་ བྱེད་པ་འདི་གིས་སྤྱིར་བཏང་བདག་སྤྱོད་གི་ཐད་
ཚོང་བདག་ལུ་ཐད་ཀར་བྱ་འགན་ཁྲི་ཕོག་པ་མ་ཚད་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཚད་བྱེད་ཁོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་
སྤྱིགས་ དེ་ལས་སྤྱིར་བཏང་མི་མང་གི་ཕན་བདེ་ཚུ་ རྒྱུན་སྤྱོད་འབད་ནི་ དེ་མ་ཚད་གོང་གསེབ་ཀྱི་ཁྲུལ་བསྟུ་
ལེན་ ལཱ་རྟོག་དང་ སའི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་བཞག་དགོ།
༣༢༡. བྱེད་པ་གིས་ ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོཔ་མ་ཚད་ རྟེན་འོག་ཚོགས་
སྤྱེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ལཱ་རྟོག་པ་སྤྱེ་ བཅའ་མར་གཏོགས་ཚོགས་

གྲོས་འདེབས་བཀོད་ནི་དང་ ཡིག་ཆ་ཚུ་གི་དགོས་དོན་བཀོད་ནི།

༣༢༢. བྱེད་པ་གིས་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཚད་བྱེད་ཁོངས་ནང་གི་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྤྱེ་ཚུ་འི་གནད་དོན་ལུ་
- ཀ༽ ཕྱིས་ཐོ་ ཡང་ན་ ལྷན་ཁུ་ ཡང་ན་ འཚོགས་རིམ་ལྷན་ཁུ་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་དེབ་ལས་
བཏོན་པའི་ཚོགས་དང་ ཡིག་ཆ་གང་རུང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྤྱེའི་དམ་འཛིན་འོག་ ཡང་ན་ འཆང་
སྤྱེ་ཡོད་མི་ཚུ་བསྟུལ་བཟུ་འབད་ཚོགས།
- ཁ༽ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྤྱེ་གིས་ ལས་སྤྱོད་ཚུ་འབད་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ ཁོ་མོ་གིས་ དགག་ཆ་འབད་མི་དེ་
ངོས་ལེན་འབད་དགོཔ་འི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།
- ག༽ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྤྱེ་གིས་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་དགོས་མཁའི་བཟུ་དོན་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་འབད་
དགོཔ་ལུ་ ཁོ་མོ་གིས་ བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་ཡོད་མི་ནང་འཁོད་ རོས་ལེན་འབད་དགོཔ་འི་གྲོས་
འདེབས་འབད་དགོ།
- ང༽ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྤྱེ་གི་བྱ་སྒྲི་འཐབ་ནི་ལུ་ གཞི་འཛུལ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་ཆ་ག་འབྲུང་ཡོད་པ་མཐོང་ཆེ་
ཚོང་ཁག་ལུ་ལྷན་ཁུ་འབད་དགོ།
༣༢༣. བྱེད་པ་གིས་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྤྱེ་ལུ་ གཞུང་གི་སྤྱི་དབུས་དང་བྱ་རིམ་ དེ་ལས་གཞན་གནད་དོན་ཚུ་འི་དོགས་

Government policies and procedures and any other issues.

Promote development programme

324. The Dungpa shall be responsible for the development programmes and projects implemented in the gewogs under his/her jurisdiction.
325. In order to ensure a conducive environment for smooth implementation of development programmes and projects, the Dungpa shall:
- (a) ensure that the proposals submitted by the gewogs are consistent with the Government policies and priorities;
  - (b) supervise and monitor the progress of programmes, projects and activities implemented by various sectors to ensure their proper and timely implementation;
  - (c) be responsible for mobilization of work force under his/her jurisdiction for development activities within the Dungkhag.
  - (d) coordinate, supervise and monitor the programmes, projects and activities of various sectors within the Dungkhag;
  - (e) recommend ad-hoc projects and programmes specific to the Dungkhag that are oriented towards socio-economic development of the Dungkhag concerned;

Personnel management

326. The Dungpa shall be accountable for the official conduct of all civil servants within the Dungkhag.
327. The Dungpa shall have administrative and financial control over all civil servants within the administrative jurisdiction of the Dungkhag except for the personnel serving under the Dungkhag Court of Justice.
328. The Dungpa shall recommend the transfer, training and promotion of

སེལ་འབད་དགོ།

གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་ལྟུང་།

༣༢༤. ལྷང་པ་འདི་ ཁོ་མོ་གིས་དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་ནང་གི་ རྟེན་འོག་ཚུ་ནང་གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་ལྟུང་ ལག་
ལེན་དངོས་འབབ་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་ཚུ་འི་ ལག་ལེན་འབབ་ནི་གི་འགན་ཁུར་འབག་དགོ།

༣༢༥. གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་ལྟུང་ ལས་འགུལ་ཚུ་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་འོས་མཐུན་འགྲོ་ནི་ལུ་
ལྷང་པ་གིས་

༡༽ རྟེན་འོག་ཚུ་གི་གྲོས་འཆར་ཕུལ་ཡོད་མི་ཚུ་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་དང་གཙོ་རིམ་དང་འབྲེལ་ཏེ་
ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

ཁ༽ རྟེན་འོག་གིས་ ལས་རིམ་ ལས་འགུལ་ དེ་ལས་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་ཡར་ཕྱག་ཚུ་ དབྱེ་
དཔྱད་དང་ལྟ་རྟོག་འབད་དེ་ ཚུལ་མཐུན་དང་ ཅུས་ཚེད་ཁར་ལག་ལེན་འབབ་ནི་ལུ་ངེས་བདེན་
བཟོ་དགོ།

ག༽ ལྷང་ཁག་ནང་གི་གོང་འཕེལ་གི་ལཱ་ཚུ་འི་དོན་ལུ་ ཁོ་མོ་གི་དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་ནང་གི་ ལས་མི་
བསྟུ་སྟུབ་འབད་ནི་འི་ལཱ་འགན་ཤོག།

ང༽ ལྷང་ཁག་ནང་འཁོད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་རིམ་ ལས་འགུལ་དང་ལས་དོན་ཚུ་ལུ་ འགོ་འབྲེན་
མཉམ་འབྲེལ་དང་ དབྱེ་དཔྱད་དེ་ལས་ལྟ་རྟོག་འབད་དགོ།

ཅ༽ འབྲེལ་ཡོད་ལྷང་ཁག་ནང་ མི་སྡེ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ གྲྭ་བས་ཐོབ་ལས་
འགུལ་དང་ལས་རིམ་ཚུ་ གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

མི་སྟོབས་འཛིན་སྐྱོང་།

༣༢༦. ལྷང་པ་གི་ ལྷང་ཁག་ནང་འཁོད་ཀྱི་ཞི་གཡོག་པ་ཆ་མཉམ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་རྣམ་གཞག་གི་འགན་ཁུར་ཤོག།

༣༢༧. ལྷང་བྲིམས་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ ལྷང་པ་འདི་ལུ་ ལྷང་ཁག་བདག་སྐྱོང་མངའ་འོག་
ནང་འཁོད་ ཞི་གཡོག་པ་ཆ་མཉམ་གྱི་བདག་སྐྱོང་དང་དཔུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན་ཡོད།

༣༢༨. ལྷང་པ་གིས་ ལྷང་ཁག་གི་དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་ལུ་ཡོད་པའི་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་ལུ་གནས་སོར་ སྐྱོང་བརྟམ་ གོ་

civil servants under his/her jurisdiction to the Dzongkhag concerned;

329. The Dungpa shall recommend for rewards and incentives to outstanding civil servants in his/her jurisdiction.
330. The Dungpa shall take appropriate administrative actions to deal with cases of misconduct and inefficiency on the part of the civil servants under the Dungkhag Administration.

Administrative control

331. The Dungpa shall be responsible for ensuring the smooth and efficient functioning of the Dungkhag Administration and Gewog Administrations under his/her jurisdiction by:
- (a) communicating to the public any decisions or directives issued by the Government;
  - (b) advocating Government policies, national interest and other Government directives to the public under his/her jurisdiction;
  - (c) maintaining law and order in the Dungkhag with the assistance of the law enforcing agencies.
  - (d) maintaining and promoting peace, harmony and unity within the Dungkhag;
  - (e) ensuring that Dungkhag Administration provides technical backstopping to the Gewog Administration; and
  - (f) carrying out such other functions as directed by the Dzongkhag Administration.

Financial control

332. The Dungpa shall:

གནས་ཡར་སངས་ཚུ་རྟེན་སྒྲིབ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ཚྲོད་ཁག་ལུ་གྲོས་འབྲལ་ཕུལ་དགོ།

༣༢༩. རྩང་པ་གིས་ ཁོ་མོ་གིས་རྩང་ཁག་གི་དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་ནང་གི་ ཞི་གཡོག་པ་བྱང་འཕགས་གྱི་ལས་བྱེད་པ་
ཚུ་ལུ་ གཞེངས་བསྟོད་དང་ཁེ་ཕན་བྱིན་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

༣༣༠. རྩང་པ་གིས་ རྩང་ཁག་བདག་སྐྱོང་མངའ་འོག་གི་ཞི་གཡོག་པའི་ནང་ལས་ ལོག་སྟོན་དང་ཕྱོགས་གྲུབ་མེད་
པའི་གནས་སྤངས་ལུ་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱོང་གི་ངོས་ལེན་འབད་དགོ།

བདག་སྐྱོང་གི་དམ་འཛིན།

༣༣༡. རྩང་པ་གིས་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་གིས་ཐོག་ལས་ རྩང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དང་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་
ལུ་ཡོད་པའི་ རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོང་འདི་ཚུ་ནང་ ཚུལ་མཐུན་དང་ ཕན་ལུ་ཅན་གྱི་བྱ་སྐོ་འཐབ་ཚུ་གསལ་
ཡོད་པ་བཟོ་དགོས་ཡང་

ཀ༽ གཞུང་གི་གནང་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚེད་ ཡང་ན་ བཀོད་བྱབ་གྱི་རིགས་ཚུ་ མི་དམངས་ལུ་བརྒྱད་
འབྲེལ་འཐབ་དགོ།

ཁ༽ ཁོ་མོ་རའི་དབང་བྱབ་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་ལུ་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་མཐའ་དོན་ དེ་
ལས་གཞུང་གི་བཀོད་བྱབ་ཚུ་འོས་ལྷན་བྱུ་བ་ བན་སྟོན་འབད་དགོ།

ག༽ རྩང་ཁག་ནང་ལུ་ ཁྲིམས་ལུགས་བསྟར་སྟོན་འབད་མི་ལས་སྡེ་ཚུ་འི་གྲོགས་རམ་ཐོག་ རྩང་ཁག་
ནང་ལུ་ཞི་བདེ་དང་ཚུལ་མཐུན་གནས་ཐབས་ལུ་ གཙོ་བོ་བཏོན་ནི།

ང༽ རྩང་ཁག་ནང་འཁོད་ལུ་ ཞི་བདེ་ མཐུན་ལམ་ དེ་ལས་གཅིག་མཐུན་གྱི་རྒྱུན་སྐྱོང་དང་ཡར་ཕྱག་
གཏང་དགོ།

ཅ༽ རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ རྩང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ ཐབས་རིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་
བཟོ་དགོ། དེ་ལས་

ཆ༽ རྩང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་བཀོད་བྱབ་དང་འཁྲིལ་ བྱ་སྐོ་གཞན་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

དཔུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།

༣༣༢. རྩང་པ་གིས་

- (a) ensure timely release of funds from the Dzongkhag to the Dungkhag and Gewog;
- (b) accord approval and sanction for expenditures as per Financial Rules and Regulations;
- (c) monitor and regularly scrutinize the expenditure to ensure that funds are used for purposes it is intended; and
- (d) ensure spending in the Dungkhag is in compliance to Financial Rules and Regulations.

Other powers and functions

333. The Dungpa shall:

- (a) preserve, promote and maintain *Driglam Choesum* in the Dungkhag;
- (b) represent the Dungkhag and be its spokesperson;
- (c) submit accounts of the Dungkhag Administration to the Dzongkhag Administration for review;
- (d) oversee and facilitate visits of dignitaries both national as well as international guests of the Government; and
- (e) hear appeals for *kidu*, and if necessary facilitate and direct applicants to the Dzongkhag.

Accountability

334. The Dungpa shall be accountable to the Dzongdag.

- ཀ། རྩུང་ཁག་ལས་ རྩུང་ཁག་དང་རྩུང་ཁག་ལྟ་བུ་ མ་དུལ་ཚུ་རྩུང་ཁག་གཏང་ཚུགས་པ་དེས་
བདེན་བཟོ་དགོ།
- ཁ། དུལ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་དང་འཁྲིལ་ ཟད་གོ་ཚུ་འདྲོན་ལུ་ མ་དུལ་གྱི་གནད་བ་
དང་ ཆ་འཛིག་འབད་དགོ།
- ག། མ་དུལ་ཚུ་ དམིགས་གཏང་གྱི་དགོས་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་དོན་ལས་ ཟད་
གོ་གྱི་ལྟ་རྟོག་དང་ རྩུང་ཚུ་ལྟ་དཔྱད་འབད་དགོ། དེ་ལས་
- ང། རྩུང་ཁག་ལུ་ཟད་གོ་གཏང་ནི་འདི་ དུལ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཡོད་པ་
དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤྱོད་གཞན།

༣༣༣. རྩུང་པ་གིས་

- ཀ། རྩུང་ཁག་ནང་ལུ་ སྤྱིགས་ལམ་ཆོས་གསུམ་ ཉམས་སྲུང་ ཡར་ཤག་ དེ་ལས་རྒྱུན་སྦྱོང་འཐབ་
དགོ།
- ཁ། རྩུང་ཁག་གི་ངོ་ཚབ་དང་ མཐོན་ཚབ་འབད་དགོ།
- ག། རྩུང་ཁག་བདག་སྦྱོང་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དོན་ལས་ རྩུང་ཁག་བདག་སྦྱོང་གི་ཕྱིས་ཁྲ་བཙུགས་དགོ།
- ང། གཞུང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་དང་ རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་རིམ་ཅན་གྱི་སྤྱི་མཐོན་ཚུ་འོང་སྐབས་ སྤྱིར་བཏང་འཛིན་
སྦྱོང་དང་ཕན་གོ་གསུམ་འབད་དགོ། དེ་ལས་
- ཅ། སྤྱི་དབྱུག་གི་ལུ་བ་ལུ་སྤྱན་གསལ་འབད་ནི་དང་ གལ་སྤྱད་ དགོས་མཁོ་ཡོད་ཆེ་ ཕན་གོ་གསུམ་
འབད་དེ་ རྩུང་ཁག་ལུ་ཞུ་ཡིག་བཙུགས་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྲལ་འབད་དགོ།

འགན་འཁུན།

༣༣༤. རྩུང་པ་གི་འགན་འཁུན་འདི་ རྩུང་བདག་ལུ་ཕོག།

Chapter 22

Gewog Administrative Officer

Roles and responsibilities

335. The Gewog Administrative Officer shall, in addition to the roles and responsibilities specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009 assist the Gup and Gewog Tshogde in carrying out their functions.
336. The Gewog Administrative Officer shall manage the Gewog Administration in a way that promotes:
- (a) effective, efficient and economical management of resources;
  - (b) excellence in service delivery; and
  - (c) continuous improvement in the management of the affairs of the Gewog.
337. The Gewog Administrative Officer shall manage the affairs of the Gewog under the direction of the Gup.
338. The Gewog Administrative Officer shall provide administrative support services to the Gup and ensure compliance to Government administrative rules, regulations and procedures.

Secretarial support to Gewog Tshogde

339. The Gewog Administrative Officer shall assist the Gup in coordinating the Gewog Tshogde meetings.
340. The Gewog Administrative Officer shall assist the Gewog Tshogde Committees established under the Local Government Act of Bhutan, 2009 and under any other laws in force in Bhutan.

ལེབ་ཀྱི་པ།
ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན།

ལྷ་དང་འགན་ཁུར།

༣༣༥. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་ནང་
ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ལྷ་དང་འགན་ཁུར་འདིའི་ལ་སྐོང་ལུ་ ཆཔོ་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་ནི་
ལུ་ལས་རོགས་འབད་དགོ།

༣༣༦. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་སྐབས་ གཤམ་འཁོད་ཡར་
ངལ་གཏང་དགོཔ་ཡང་

    ༡། འཐོན་ཁུངས་ཚུ་ ཉོན་སྤྲོད་དང་ ཕན་ལུ་ཅན་ དེ་ལས་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གཏང་ཐབས་
    ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།

    ༢། མཁས་རིག་གི་ཞབས་ཏྲིག་བྱིན་དགོ། དེ་ལས་

    ༣། ཆེད་འོག་གི་འབྲེལ་དོན་འཛིན་སྐྱོང་ ཅུས་རྒྱུན་ཡར་ངལ་གཏང་དགོ།

༣༣༧. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཆཔོ་གིས་བཀོད་བྱའོག་ལུ་ ཆེད་འོག་གི་འབྲེལ་དོན་འཛིན་སྐྱོང་
འཐབ་དགོ།

༣༣༨. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཆཔོ་ལུ་བདག་སྐྱོང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞབས་ཏྲིག་བྱིན་ནི་དང་ གཞུང་གི་
བདག་སྐྱོང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ དེ་ལས་བྱ་རིམ་ཚུ་ལུ་གནས་དགོཔ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཅུང་ལས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར།

༣༣༩. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ལུ་ ཆཔོ་ལུ་
ལས་རོགས་འབད་དགོ།

༣༤༠. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མ་དང་
འབྲུག་ལུ་བྱུང་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་ གང་རུང་ཚུའི་མངའ་འོག་གཞི་བཙུགས་འབད་མི་ ཆེད་
འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ལས་རོགས་འབད་དགོ།

341. The Gewog Administrative Officer shall be responsible for the minutes of the Gewog Tshogde meetings and ensure that copies are sent to the members soon after the adoption of the minutes of the meeting.
342. The Gewog Administrative Officer shall draft orders based on resolutions of the Gewog Tshogde.
343. The Gewog Administrative Officer shall obtain from members of the Gewog Tshogde two copies of the asset declaration form within two months after the member takes office, and annually thereafter.
344. The Gewog Administrative Officer shall, pursuant to clause 343 of these rules and regulations, submit one copy of the asset declaration form to the Anti-Corruption Commission within three months after the member takes office, and annually thereafter.
345. Four months prior to the Gewog Tshogde member vacating office, the Gewog Administrative Officer shall obtain two copies of the asset declaration form.
346. The Gewog Administrative Officer shall, pursuant to clause 345 of these rules and regulations, submit one copy of the asset declaration form to the Anti-Corruption Commission within three months prior to the member vacating office.

Advisory role

347. The Gewog Administrative Officer shall, among others, provide advice and guide the Gup and Gewog Tshogde on:
  - (a) national and sectoral plans, policies, priorities and programmes;
  - (b) Gewog plans, policies, priorities and programmes and draw up the Five Year Plan and Annual Plans in accordance with the decisions of Gewog Tshogde; and
  - (c) developments within the Dzongkhag and the country.

༣༤༡. རྟོག་འགྲུབ་ལྟོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྟོག་འགྲུབ་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་ཞལ་འཛུགས་ཀྱི་གྲོས་བཅུད་བཅོ་དགེ་པའི་
འགན་ཁུར་ཡོད་པ་མ་ཆད་ དེའི་འདྲ་བཤུས་ཚུ་ཞལ་འཛུགས་ཀྱི་གྲོས་བཅུད་ཆ་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཤུལ་གྱི་འཕལ་
མ་གྲོགས་ལུ་ འཕུས་མི་ཚུ་ལུ་གཏང་ཚུགས་པ་ངེས་བདེན་བཅོ་དགོ།
༣༤༢. རྟོག་འགྲུབ་ལྟོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྟོག་འགྲུབ་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་གྲུང་གཞིར་བཞག་ཐོག་ བཀའ་རྒྱ་
ཚུ་འཛིན་གྱིས་བཅོ་དགོ།
༣༤༣. རྟོག་འགྲུབ་ལྟོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྟོག་འགྲུབ་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་འཕུས་མི་ཚུ་ལས་ འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ཡིག་ཆར་
ལེན་པའི་ཟླ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་འདྲ་གཉིས་ལེན་དགོཔ་དང་ དེའི་ཤུལ་ལུ་
ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ལེན་དགོ།
༣༤༤. རྟོག་འགྲུབ་ལྟོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༤༣ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་
འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ཡིག་ཆར་ལེན་པའི་ཟླ་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་འཁོད་ ངན་ལྟང་བཀའ་སྒྲུབ་ལྟན་ཆོགས་ལུ་ རྒྱ་
དངོས་གསལ་བསྒྲགས་འབྲི་ཤོག་གི་འདྲ་གཉིས་ལེན་དགོཔ་དང་ དེའི་ཤུལ་ལུ་ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་སྤུལ་དགོ།
༣༤༥. རྟོག་འགྲུབ་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་འཕུས་མི་གིས་ ཡིག་ཆར་གི་ས་སྟོང་བཏོན་ནི་འཛིན་པའི་གི་གོང་ལུ་ རྟོག་འགྲུབ་ལྟོང་
འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྒྲགས་འབྲི་ཤོག་གི་འདྲ་གཉིས་ལེན་དགོ།
༣༤༦. རྟོག་འགྲུབ་ལྟོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༤༤ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་
འཕུས་མི་གིས་ ཡིག་ཆར་གི་ས་སྟོང་བཏོན་ནི་འཛིན་པའི་གི་གོང་ལུ་ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྒྲགས་འབྲི་ཤོག་
གི་འདྲ་གཉིས་ ངན་ལྟང་བཀའ་སྒྲུབ་ལྟན་ཆོགས་ལུ་སྤུལ་དགོ།

གྲོས་འབུལ་གྱི་ལྟ་འགན།

༣༤༧. རྟོག་འགྲུབ་ལྟོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འབད་དགོཔ་གཞན་ཚུ་གི་གྲུལ་ལས་ ཁ་པོ་དང་ རྟོག་འགྲུབ་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་
ལུ་གྲོས་འབུལ་དང་ལམ་སྟོན་འབད་དགོཔ་གཞན་ཡང་

༡༽ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ སྤྱི་ཚུན་ཁག་གི་འཆར་གཞི་ སྤྲོད་བྱས་ གཙོ་རིམ་དང་ ལས་རིམ་ཚུ་འོས་ཤིང་།

༢༽ རྟོག་འགྲུབ་འཆར་གཞི་ སྤྲོད་བྱས་ གཙོ་རིམ་དང་ ལས་རིམ་ཚུ་འོས་ཤིང་ དེ་ལས་ རྟོག་འགྲུབ་ཆོག་སྒྲུབ་
པའི་གྲོས་ཆོད་དང་འཁྲུལ་ ལོ་ལྟེ་འཆར་གཞི་དང་ ལོ་བསྟར་འཆར་གཞི་བཅུ་མ་ཅི་འོས་ཤིང་ དེ་
ལས་

༣༽ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་གོང་འཕེལ་ཚུ་འོས་ཤིང་།

Development programmes

348. The Gewog Administrative Officer shall, under the supervision of the Gup, be responsible for the developmental programmes and projects implemented in the Gewog.

Personnel and administrative management

349. The Gewog Administrative Officer shall under the authority of the Gup supervise:

- (a) personnel in-charge of BHU Grade II and below;
- (b) principals of lower secondary schools and below;
- (c) civil servants posted in the Gewog;
- (d) Gaydrung; and
- (e) Gewog office caretaker.

350. The Gewog Administrative Officer shall:

- (a) submit periodic leave and tour reports of civil servants working in the gewog to the Dzongdag and the respective sectors heads;
- (b) maintain records of leave, tours and training availed by the civil servants working in the gewog;
- (c) process promotion of civil servants working in the gewog; and
- (d) recruit Gaydrung and caretaker when there is vacancy.

Office management

351. The Gewog Administrative Officer shall ensure that the public has access to the Gewog Tshogde programmes, minutes and any other documents unless prohibited under any laws in force in Bhutan.

གོང་འཕེལ་ལས་རིམ།

༣༤. གཞི་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཀཔོ་གིས་བཟླ་སྐྱོང་འོག་ གཞི་འོག་ནང་ལུ་ བོང་འཕེལ་ལས་རིམ་དང་
ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྩ་བུ་འགན་འབག་དགོ།

མི་སྟོབས་དང་བདག་སྐྱོང་གི་འཛིན་སྐྱོང་།

༣༧. མེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ མེད་གི་བུ་སྐྱོང་དབང་འཛིན་འོག་ཕུ་བུ་བཀོད་འབད་དགོཔ་ཡང་

ཀ་། གཞི་རྟེན་སྒྲིན་ཁང་གླེ་རིམ་༥ པའི་འགོ་འདྲེན་པ་དང དེའི་འོག་ལས་མར་གྱི་ སྒྲིན་ཁང་ཚུ་ལུ།

ཁ་། འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་འོག་མའི་དབྱ་འཛིན་དང་ དེའི་འོག་ལས་མར་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཚུ་ལྟ།

ག། རྒྱུ་ལྷོ་གཞུང་གཞུང་མེ་མོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ རྒྱུ་ལྷོ་གཞུང་གཞུང་མེ་མོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་

ང་། ཟེད་བྱུང་ལྟ། དེ་ལས་

ཅ། གེད་ལོག་ཡིག་ཚང་གི་སྤྱད་རྒྱུ།

340. རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་

གཤིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་དེ་མཁོ་བློ་འཕྲུལ་དགོ།

ཁ་། མེད་འོག་ནང་གི་ཁི་གཡོག་པ་རྒྱ་གི་ རལ་གསེ་ ལྷ་སྒོར་དང་ རྒྱུར་བར་རྒྱུ་འཛིན་ཐོ་རྒྱུ་
རྒྱུར་འཐབ་དགོ།

ག། ཆེད་འོག་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་ཞི་གཡོག་པ་རྩེ་ གོ་གནས་ཡར་སང་གི་འབྲི་འོག་རྩེ་ག་སྒྲིག་འབད་
དགོ།

ང་། ཟེད་བྱུང་དང་། སྤྱང་རྒྱུབ་ཚུལ་མ་སྟོང་མཐོན་སྐབས་། གསལ་བཅུགས་འབད་དགོ།

ཡིག་ཆ་འཛིན་སྐྱོང་།

༣༥༧. གྲོག་འོག་བདག་སྒྱིར་འགོ་དཔེན་གྱིས་ འབྲུག་ལུ་བྱམ་དབང་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་རྩེའི་མངའ་འོག་
གི་བཀག་ཆ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གྲོག་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ལས་རིམ་རྩེ་དང་གྲོས་བརྟུང་ དེ་ལས་ ཡིག་
ཆ་རྩེ་ མི་མེད་རྩེ་ལུ་ཐོབ་རྩེ་གས་པའི་ གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ངས་བདེན་བཟོ་དགོ།

352. The Gewog Administrative Officer shall ensure that Gewog Tshogde members have access to records of all directives given by the Gup.

353. The Gewog Administrative Officer shall:

- (a) coordinate with Dzongkhag Administration on any matters related to the Gewog;
- (b) correspond with the Dzongkhag Administration, agencies and other bodies as per the instructions of the Gup;
- (c) ensure accurate record keeping of correspondences, important papers and documents;
- (d) compile all applications for Government services and programmes after verification by the Gup;
- (e) manage inventories, including record of all equipment and furniture procured or received by the Gewog or Gewog Tshogde, including office supplies and stationery;
- (f) maintain record of Gewog tours and tour reports of the Gup;
- (g) ensure quality control of infrastructure projects with the support of the Dzongkhag Engineering Section; and
- (h) perform such other official functions as directed by the Gup.

Financial control

354. The Gewog Administrative Officer shall ensure that spending in the Gewog is in compliance with the Financial Rules and Regulations.

355. The Gewog Administrative Officer shall be the joint signatory with the Gup for operating all accounts maintained by the Gewog Administration.

༣༥༢. རྟོག་པད་གསྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྟོག་ཚལ་སྤེའི་འཕུས་མི་ཚུ་ལུ་ རྟོག་གི་བཀོད་ཁྲབ་འབད་དེ་
ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱི་འཛིན་ཐོ་ཐོབ་ཚུགས་ཤེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༣༥༣. རྟོག་པད་གསྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་

༡༽ རྟོག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་འོས་ རྟོག་པད་གསྐྱོང་དང་གཅིག་ཁར་
མཉམ་འབྲེལ་འབད་དགོ།

༢༽ རྟོག་པད་གསྐྱོང་ ལས་སྤེ་ དེ་ལས་གཞན་འདུས་ཚལ་ཚུ་ལུ་ རྟོག་གི་ཁ་བཀོད་དང་འབྲེལ་
ཡིག་འགྲུལ་འཐབ་དགོ།

༣༽ ཡིག་འགྲུལ་ གལ་ཅན་གྱི་ཤོག་འཛིན་ དེ་ལས་ཡིག་ཆ་ཚུ་ འཛིན་མེད་ལུ་འཛིན་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པ་
ཤེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༤༽ གཞུང་གི་ཞབས་ཏྲག་དང་ ལས་ཤིམ་ཚུ་འོས་ཐོབ་ཐངས་ལུ་ཞུ་ཡིག་ཆ་མཉམ་ རྟོག་གིས་ངོ་འཕྲོར་
ལུ་ལུ་བསྐྱེད་འབད་དགོ།

༥༽ རྟོག་ ཡང་ན་ རྟོག་ཚལ་སྤེ་གིས་ཡིག་ཆ་ཅན་ ལེན་ཡོད་པའི་ཅ་ཆས་དང་ཡིག་བྲིས་
མཁོ་ཆས་ཚུ་ཅིས་ཏེ་ མཁོ་བསྐྱབ་འབད་དེ་ཡོད་པའི་འཕུལ་ཆས་དང་ ཡིག་ཆ་མཁོ་ཆས་ཆ་
མཉམ་གྱི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་དང་པའི་དངོས་ཆས་ཀྱི་ཐོ་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།

༦༽ རྟོག་པད་གསྐྱོང་འགོ་དཔོན་ རྟོག་པད་ཚུ་འཛིན་ཐོ་ཚུ་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།

༧༽ རྟོག་པད་འཕུལ་འགྲུལ་སྤེ་ཚན་ལས་ཀྱི་ཐོ་ཚུ་ལེན་ཏེ་ བཟོ་བསྐྱེད་ལས་འགྲུལ་ཚུ་འོ་ རྟོག་པད་
འཛིན་ཡོད་པ་ཤེས་བདེན་བཟོ་དགོ། དང་

༨༽ རྟོག་གི་བཀོད་ཁྲབ་དང་འབྲེལ་བའི་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་སྤྲོ་གཞན་ཚུ་འཐབ་དགོ།

དཔུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།

༣༥༤. རྟོག་པད་གསྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྟོག་པད་ནང་ཟད་གོ་བཏང་ནི་ཚུ་ དཔུལ་ཅིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་
གཞི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཤེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༣༥༥. རྟོག་པད་གསྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྟོག་པད་གསྐྱོང་གིས་མིང་ཐོག་ རྟོག་སྐྱོང་འཐབ་པའི་དཔུལ་གྱི་
ཅིས་ཁྲ་ཆ་མཉམ་གུར་ རྟོག་དང་གཅིག་ཁར་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་མཚན་རྟགས་བཀལ་དགོ།

Accountability

356. The Gewog Administrative Officer shall be accountable to the:

- (a) Gup and Gewog Tshogde for development activities in the Gewog and implementation of the decision of the Gewog Tshogde; and
- (b) Dzongdag or Dungpa, as the case may be, as a civil servant serving in the Dzongkhag or Dungkhag.

འགན་འཁུགས།

༣༥༩. རྒྱུ་ལྡན་པའི་འགན་འཁུགས་ལྟ་བུ་ འགན་འཁུགས་ཀྱི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་

ཀ། རྒྱུ་ལྡན་པའི་ རྒྱུ་ལྡན་པའི་འགན་འཁུགས་ཀྱི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་ རྒྱུ་ལྡན་པའི་
ནང་གི་འགན་འཁུགས་ཀྱི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་ རྒྱུ་ལྡན་པའི་འགན་འཁུགས་ཀྱི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་
འགན་འཁུགས་ཀྱི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་

ཁ། རྒྱུ་ལྡན་པའི་ རྒྱུ་ལྡན་པའི་ རྒྱུ་ལྡན་པའི་འགན་འཁུགས་ཀྱི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་ རྒྱུ་ལྡན་པའི་
འགན་འཁུགས་ཀྱི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་ རྒྱུ་ལྡན་པའི་ རྒྱུ་ལྡན་པའི་ རྒྱུ་ལྡན་པའི་

Chapter 23

Tshogdrung

Roles and responsibilities

357. The Tshogdrung shall, in addition to the roles and responsibilities specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009 assist the Chairperson and the Dzongkhag Tshogdu in carrying out its functions.

Secretarial support to Dzongkhag Tshogdu

358. The Tshogdrung shall assist the Dzongkhag Tshogdu Chairperson in coordinating Dzongkhag Tshogdu meetings.

359. The Tshogdrung shall assist the Dzongkhag Tshogdu Committees established under the Local Government Act of Bhutan, 2009 and under any other laws in force in Bhutan.

360. The Tshogdrung shall be responsible for recording the minutes of the Dzongkhag Tshogdu meetings and ensure that copies are sent to the members soon after their adoption.

361. The Tshogdrung shall draft orders based on resolutions of the Dzongkhag Tshogdu.

362. The Tshogdrung shall obtain from the representative of the Dzongkhag Thromde two copies of the asset declaration form within two months after the representative takes office, and annually thereafter.

363. The Tshogdrung shall, pursuant to clause 362 of these rules and regulations, submit one copy of the asset declaration form to the Anti-Corruption Commission within three months after the representative of the Dzongkhag Thromde takes office, and annually thereafter.

ལེབ་ཀྱི་པ།
ཚུགས་བྱུང་།

ལྷ་དང་འགན་ཁུར།

༣༥༧. ཚུགས་བྱུང་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཞེད་
པའི་ལྷ་དང་འགན་ཁུར་ཚུའི་ལ་སྐོང་ལུ་ ཁྱི་འཛིན་དང་ཚོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་ལུ་ དེའི་བྱ་སྐོ་འཐབ་ནིའི་ལས་
རྒྱུ་འབད་དགོ།

ཚོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་ལུ་ རྒྱུ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱོར།

༣༥༨. ཚུགས་བྱུང་གིས་ ཚོང་ཁག་ཚུགས་འདུའི་ཞལ་འཛུམས་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི་ལུ་ ཚོང་ཁག་ཚུགས་འདུའི་ཁྱི་
འཛིན་ལུ་ ལས་རྒྱུ་འབད་དགོ།

༣༥༩. ཚུགས་བྱུང་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མ་དང་ འབྲུག་ལུ་བྱུང་དབང་ཡོད་
པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་གང་རུང་ཚུའི་མངའ་འོག་ གཞི་བཙུགས་འབད་མི་ ཚོང་ཁག་ཚུགས་འདུའི་ཚུགས་
ཚུང་ཚུ་ལུ་ ལས་རྒྱུ་འབད་དགོ།

༣༦༠. ཚུགས་བྱུང་གིས་ ཚོང་ཁག་ཚུགས་འདུའི་ཞལ་འཛུམས་ཀྱི་གོས་བཙུད་བཟོ་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་
མ་ཆད་ དེའི་འདྲ་བཤུལ་ཚུ་ ཞལ་འཛུམས་ཀྱི་གོས་བཙུད་ཆ་འཛིན་གྲུབ་པའི་བྱུལ་གྱི་འཕྲལ་མགྱོགས་ལུ་
འཕྲལ་མི་ཚུ་ལུ་གཏང་ཚུགས་པ་དེས་བཟོ་དགོ།

༣༦༡. ཚུགས་བྱུང་གིས་ ཚོང་ཁག་ཚུགས་འདུའི་གོས་ཆེད་གྲུར་གཞིར་བཞག་ཐོག་ བཀའ་རྒྱ་ཚུའི་ཟིན་བྲིས་བཏབ་
དགོ།

༣༦༢. ཚུགས་བྱུང་གིས་ ཚོང་ཁག་ཁྲོམ་སྒྲུའི་རྩིས་ཚུ་གིས་ ཡིག་ཆ་ལེན་པའི་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ དེའི་
རྩིས་ཚུ་ལས་ རྒྱུ་དངོས་གསལ་བསྐྱུགས་ཀྱི་འདྲ་གཉིས་ལེན་དགོ་པ་དང་ དེའི་བྱུལ་ལུ་ལོ་བསྟར་བཞིན་བྱུ་
ལེན་དགོ།

༣༦༣. ཚུགས་བྱུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཆ་ན་༣༦༢ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ རྩིས་ཚུ་གིས་ཡིག་
ཆ་ལེན་པའི་ཁྱོད་གསུམ་གྱི་ནང་འཁོད་ རན་ལྷན་བཀག་སྐྱོམ་ལྷན་ཚུགས་ལུ་ རྒྱུ་དངོས་གསལ་བསྐྱུགས་
འབྲི་ཤོག་གི་འདྲ་གཉིས་སྤུལ་དགོ་པ་དང་ དེའི་བྱུལ་ལུ་ལོ་བསྟར་བཞིན་བྱུ་སྤུལ་དགོ།

364. Four months prior to the representative of the Dzongkhag Thromde vacating office, the Tshogdrung shall obtain two copies of the asset declaration form.
365. The Tshogdrung shall, pursuant to clause 364 of these rules and regulations, submit one copy of the asset declaration form to the Anti-Corruption Commission within three months prior to the representative of the Dzongkhag Thromde vacating office.

Office management

366. The Tshogdrung shall ensure that the public has access to the Dzongkhag Tshogdu programmes, minutes and documents unless prohibited under any laws in force in Bhutan.
367. The Tshogdrung shall ensure that Dzongkhag Tshogdu members have access to records of all directives issued by the Chairperson.
368. The Tshogdrung shall:
- (a) correspond with the Dzongkhag Administration, agencies and other bodies as per the instructions of the Chairperson;
  - (b) maintain filing system for correspondences, important papers and documents;
  - (c) schedule appointments for the Chairperson;
  - (d) maintain inventory of equipment, office supplies and stationery in the Dzongkhag Tshogdu Secretariat;
  - (e) maintain record of tours and tour reports of the Chairperson; and
  - (f) perform such other official functions as directed by the Chairperson and the Dzongdag.

༣༤༤. རྫོང་ཁག་ཁྲིམ་སྡེའི་ངོ་ཚབ་གི་ ཡིག་ཚང་གི་ས་སྟོང་མ་བཏོན་པའི་ཁྲི་ངོ་བཞི་གི་གོང་ལུ་ ཚོགས་བྱུང་གིས་ རྒྱ་
དངོས་གསལ་བསྐྱགས་འབྲི་ཤོག་གི་འདྲ་གཉིས་ལེན་དགོ།

༣༤༥. ཚོགས་བྱུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༤༤ པའི་ཆམ་ཐུན་ལུ་ རྫོང་ཁག་གིས་ ཡིག་
ཚང་གི་ས་སྟོང་བཏོན་ནིའི་ཁྲི་ངོ་གསལ་གྱི་གོང་ལུ་ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱགས་འབྲི་ཤོག་གི་འདྲ་གཉིས་ ངན་
ལྟ་བུ་གསལ་སྤྲོད་ཚོགས་ལུ་ཕུལ་དགོ།

ཡིག་ཚང་འཛིན་སྐྱོང་།

༣༤༦. ཚོགས་བྱུང་གིས་ འབྲུག་ལུ་བྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་ཚུའི་མངའ་འོག་གི་བཀག་ཆ་ཡོད་ན་མ་
གཏོགས་ དེ་མིན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ལས་རིམ་ཚུ་དང་ གྲོས་བཅུད་ དེ་ལས་ ཡིག་ཆ་ཚུ་ མི་སེར་ཚུ་
ལུ་ཐོབ་ཚུགས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ངས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༣༤༧. ཚོགས་བྱུང་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་བཀོད་བྱབ་འབད་དེ་ཡོད་མི་འཛིན་
ཐོ་ཆ་མཉམ་ ཐོབ་ཚུགས་པ་ངས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༣༤༨. ཚོགས་བྱུང་གིས་

༡༽ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ ལས་སྡེ་ དེ་ལས་གཞན་འདུས་ཚོགས་ཚུ་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ཁ་བཀོད་དང་
འཁྲིལ་ ཡིག་འགྲུལ་འབད་དགོ།

༢༽ ཡིག་འགྲུལ་གྱི་དོན་ལུ་ གལ་ཅན་གྱི་འབྲི་ཤོག་དང་ ཡིག་ཆས་ཚུའི་ཡིག་སྟོན་ལས་ལུགས་ཚུན་
སྐྱོང་འཐབ་དགོ།

༣༽ ཁྲི་འཛིན་ལུ་ རྫོང་ཁག་གི་ལས་འཆར་བཟོ་དགོ།

༤༽ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་བྱུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ནང་ཕུལ་ཆས་ ཡིག་ཚང་ཅ་ཆས་དང་ ཡིག་བྲིས་མཁོ་
ཆས་ཚུའི་ཐོ་ རྒྱ་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།

༥༽ ཁྲི་འཛིན་གྱི་ལྷ་སྟོར་དང་ ལྷ་སྟོར་སྟན་འཛིན་ཐོ་ རྒྱ་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།

༦༽ རྫོང་བདག་དང་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་བཀོད་བྱབ་དང་འཁྲིལ་བའི་གཞུང་འབྲེལ་བྱ་སྟོན་གཞན་ཚུ་འཐབ་
དགོ།

Accountability

369. The Tshogdrung shall be accountable to the:

- (a) Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu as the Secretary to the Dzongkhag Tshogdu; and
- (b) Dzongdag as a civil servant serving in the Dzongkhag.

འགན་འཁུགས།

༣༤. ཚེས་བཅུ་ལྔ་ལྟ་ འགན་འཁུགས་ཐོག་ནི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་

༡༽ རྒྱ་ཆེན་ཚེས་འདྲེ་བྱེད་ཆེན་འབད་མ་ལས་ རྒྱ་ཆེན་ཚེས་འདྲེ་ཁྲི་འཛིན་ལྟ།

༢༽ རྒྱ་ཆེན་ནང་ལུ་ལྷ་འབད་མི་ནི་གཡོག་ཅིག་ཡིན་མ་ལས་ རྒྱ་བདག་ལྟ།

Chapter 24

Gewog Accountant, Gaydrung and Chipon

Gewog Accountant

370. A Gewog Tshogde shall have a Gewog Accountant who shall be appointed in accordance with the Bhutan Civil Service Rules and Regulations, 2010.

Responsibilities of a Gewog Accountant

371. The Gewog Accountant shall, under the supervision of the Gewog Administrative Officer:

- (a) maintain records and book of accounts as per Financial Rules and Regulations in respect of all projects directly implemented by the Gewog Administration with monthly accounts submitted to the Gup;
- (b) receive fees and levies due to the Gewog Tshogde;
- (c) process for settlement of all employee related claims and all other types of expenditures of the Gewog Tshogde members and civil servants working in the Gewog;
- (d) restrict ineligible and inadmissible claims and enforce financial discipline;
- (e) verify payments as to the completeness of the claims as specified in the Financial Rules and Regulations;
- (f) ensure that all statutory deductions and other recoveries are effected and remitted to the concerned agencies or beneficiaries within the time frame required by a statute;
- (g) ensure that all claims are settled within the stipulated time frame;

ལེའུ་༡༧ པ།
ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པ་ ཆེད་བྱང་དང་ སྤྱི་དཔོན།

ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པ།

༣༧༠. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ལུ་ འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་༢༠༡༠ དང་འབྲེལ་ བསྐྱོར་
བཞག་ཡོད་པའི་ ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པ་ཅིག་དགོ།

ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པའི་འགན་འཁུར།

༣༧༡. ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པ་འདི་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་ལྷ་སྐྱོང་འོག་ལུ་

ཀ། དངུལ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་ ཐད་ཀར་དུ་
ལག་ལེན་དངོས་འབབ་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ ལས་འགུལ་ཆ་མཉམ་གྱི་འཛིན་ཐོ་དང་ ཕྱིས་ཁྲ་ཐོ་
དེབ་རྒྱུན་སྐྱོང་འབབ་ནི་དང་ ཟླ་རིམ་བཞིན་གྱི་ཕྱིས་ཁྲ་དང་སྤྱི་གསལ་ ཆུ་ཕོ་ལུ་བྱུལ་དགོ།

ཁ། ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཆད་ལུས་ཡོད་པའི་སྐྱ་ཡོན་དང་ ཁལ་ཚུ་ལེན་དགོ།

ག། ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་དང་ ཆེད་འོག་གི་ཞི་གཡོག་པ་ཚུའི་ཐོབ་བཟོ་དང་ གཞན་ཟད་
གོ་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་རྣམས་ཚུ་ སེལ་ཐབས་གྱི་བྱ་རིམ་འབད་དགོ།

ང། འོས་འབབ་མེད་མི་དང་ ཐོབ་ཁུངས་མེད་མི་ཚུ་བཀག་ཆ་འབད་དེ་ དངུལ་ཕྱིས་གྱི་ལས་ལུགས་ཚུ་
བསྐར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

ཅ། ཐོབ་བཟོ་དུ་ དངུལ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ནང་ ཆེད་མིགས་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་
ཚང་སྤྱི་གཡོག་མེད་གྱི་འོ་འབྱོར་འབད་དགོ།

ཆ། ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་གཏོགས་དགོ་མི་ཚུ་དང་ ལེན་དགོ་པ་གཞན་ཚུ་ བསྐྱེད་ལེན་འབད་དེ་
འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ ཡང་ན་ ཐོབ་སྐྱལ་ཅན་ཚུ་ལུ་ཁྲིམས་ལུགས་གྱི་དགོས་མཁའི་དུས་ཚོད་ནང་
འཁོད་ བྱིན་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

ཇ། ཐོབ་བཟོ་དུ་ཆ་མཉམ་རང་ དུས་ཚོད་སྤྱི་གཡོག་མི་ནང་འཁོད་ སེལ་ཐབས་འབད་ཡོད་པ་ངེས་
བདེན་བཟོ་དགོ།

- (h) prepare cheque, draft and ensure timely receipt by the appropriate payee;
- (i) close the cash book on a daily basis and reconcile the accounts to ascertain fund balance;
- (j) maintain vouchers in chronological order for future reference and auditing purpose;
- (k) ensure safe custody of financial documents and data;
- (l) prepare and generate monthly accounts; and
- (m) perform any other official functions as directed by the Gup and the Gewog Administrative Officer.

Gaydrung

372. A Gewog Tshogde shall be staffed by a Gaydrung recruited and appointed under the authority of the Gewog Tshogde.

Eligibility

373. A person shall be qualified to be appointed as a Gaydrung, if he/she:

- (a) is a Bhutanese citizen as evidenced by the Citizenship Identity Card;
- (b) is able to read and write in Dzongkha and English;
- (c) has attained at least 18 years of age but not more than 40 years on the date of recruitment;
- (d) possesses a minimum of class XII pass certificate;
- (e) has not been terminated from the public service; and

- ༡༽ དངུལ་གྱི་ཤོག་འཛིན་ དངུལ་ཤོག་ཚུའི་ག་སྒྲིག་འབད་དེ་ འོས་ལྷན་གྱི་དངུལ་ལེན་མི་ཚུ་ལུ་
 དུས་ཚོད་ཁར་སྤོང་ཚུགས་པ་འབད་དགོ།
 ༢༽ ཉིན་བསྟར་བཞིན་དུའི་དངུལ་གྱི་ཕྱིས་ཁ་ཚུ་མཇུག་བསྟུ་ཐོག་ལས་ མ་དངུལ་ལྷག་ལུས་གྱི་ཕྱིས་
 ཁ་ཚུ་ནང་མགོ་སྟོམས་འབད་དགོ།
 ༣༽ བྱལ་མའི་འབྲེལ་དོན་དང་ ཕྱིས་ཞིབ་གྱི་དོན་ལུ་ ཕྱིས་ཤོག་ཚུ་ སྤྲ་རིམ་ལྟར་དུ་རྒྱུན་སྦྱོང་འཐབ་
 དགོ།
 ༤༽ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་གནས་སྤྱད་ཚུ་ ཉེན་སྲུང་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
 ༥༽ སྤྲ་རིམ་བཞིན་དུའི་ཕྱིས་ཁ་ཚུ་ ག་སྒྲིག་ཐོག་བཟོ་དགོ། དེ་ལས་
 ༦༽ སྤོང་དང་སྤོང་འོག་བདག་སྦྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་བཀོད་ཁྱབ་དང་འཁྲིལ་བའི་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་སྒྲོ་
 གཞན་ཚུ་འཐབ་དགོ།

རྒྱུ་རྐྱེན་

༣༧༢. རྒྱུ་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ལུ་ རྒྱུ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་དབང་འཛིན་མངའ་འོག་ རྒྱུ་རྐྱེན་ཅིག་གསར་བཙུགས་
 ཐོག་བསྟོན་བཞག་འབད་དགོ།

རྒྱུ་ཚད་

༣༧༣. མི་ངོ་ཅིག་ རྒྱུ་རྐྱེན་སྡེ་བཞག་འབད་ནི་ལུ་རྒྱུ་ཚད་ལྷན་དགོཔ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་ ཁོ་མོ་རང་
 ༡༽ མི་ཁྲུངས་ངོ་སྤྱོད་ལག་ཁྱེར་གྱིས་སྦྱབ་བྱེད་སྟོན་ནི་ཡོད་པའི་ འབྲུག་མི་ཅིག་ཨིན་དགོ།
 ༢༽ རྒྱུ་ཚད་དང་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་འབྲི་ལྷག་ཤེས་ཚུགས་མི།
 ༣༽ དམའ་ཤོས་སྦྱིས་ལོ་ ༡༥ ཡང་དགོཔ་དང་ གསར་བཙུགས་ཆེས་གངས་སྐབས་ སྦྱིས་ལོ་ ༤༠
 ལས་མ་ལྷག་པ་དགོ།
 ༤༽ རྒྱུ་འོག་སྤོང་རིམ་བཙུག་ཉིས་པ་མཐར་འཁྱོལ་བའི་ཤེས་ཚད་ལག་ཁྱེར་ཡོད་མི་ཅིག་དགོ།
 ༥༽ ཞི་གཡོག་ ལས་འཛིན་ ཡང་ན་ སྤོང་སྤོང་ལུ་འགན་ནང་ལས་བཞོན་མ་བཟང་མི།

- (f) is not married to a person who is not a citizen of Bhutan.

Recruitment procedure

374. The Gewog Tshogde shall advertise the vacancy announcement for Gaydrung through media and provide at least seven days time for registration. The announcement should also be displayed on the notice board of its Secretariat.
375. The vacancy announcement shall clearly define the eligibility criteria, including:
- (a) profile of the position;
  - (b) document requirement;
  - (c) registration process and venue of the interview; and
  - (d) contact number and address.
376. The candidate for the post of Gaydrung shall submit the following documents:
- (a) copy of the Citizenship Identity Card;
  - (b) non-criminal conviction certificate;
  - (c) medical fitness certificate;
  - (d) curriculum vitae;
  - (e) No objection certificate from the employer if employed;
  - (f) Marriage certificate if married; and
  - (g) Class XII pass certificate.

ཆ། འབྲུག་པའི་མི་ཁྲུངས་མེན་མི་ཅིག་དང་གཉེན་དུ་མ་བསྐྱེམས་པ།

གསར་བཙུགས་ཀྱི་བྱ་རིམ།

༣༧༤. རྟོན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྟོན་རྩལ་གི་ས་སྟོང་གསལ་བསྐྱགས་འདི་ བར་བརྒྱུད་ཐོག་འབད་དེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་ ཉུང་ཤོས་ཉིན་གངས་བདུན་གྱི་དུས་ཚོད་བྱིན་དགོ། གསལ་བསྐྱགས་འདི་ རྩལ་ཚེན་ཡིག་ཚང་གི་བར་བྱང་གུར་ཡང་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

༣༧༥. ས་སྟོང་གསལ་བསྐྱགས་འདི་ནང་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་ཚུད་ཐོག་ ཟུང་ཡོན་ཚད་གཞི་ཚུ་ཁ་གསལ་བཀོད་དགོཔ་ཡང་

༡། ཐོ་གནས་ཀྱི་གནས་རིམ།

ཁ། དཔོན་མཁོའི་ཡིག་ཆ།

ག། ཐོ་བཀོད་བྱ་རིམ་དང་ འདྲི་ལེན་འབད་སའི་ས་གནས། དེ་ལས་

ང། འབྲེལ་བ་འཐབ་སའི་ཨང་དང་ ཁ་བྱང་ཚུ།

༣༧༦. རྟོན་རྩལ་གི་ཐོ་གནས་དོན་ལུ་འདེམས་ངོ་ཅིག་གིས་ གཤམ་འཁོད་ཡིག་ཆ་ཚུ་ བཙུགས་དགོཔ་ཡང་

༡། མི་ཁྲུངས་ངོ་སྟོན་ལག་ཁྲེར་གྱི་འདྲ་ཅིག།

ཁ། གཞོད་འགེལ་ཉེས་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་གཙོད་མ་འགྲུབ་པའི་ལག་ཁྲེར།

ག། གཞུགས་སྟོབས་ལེགས་ཤོམ་ཡོད་པའི་གསོ་བའི་ལག་ཁྲེར།

ང། ཤེས་ཡོན་ཁྱད་ཐོ།

ཅ། གལ་སྲིད་ ལྷ་ཡིག་བཙུགས་མི་ མི་ངོམ་འདི་ཉེ་མ་གཡོག་ནང་ཡིན་པ་ཅིན་ འདི་ཁའི་ཡིག་ཚང་ལས་ཉོགས་མེད་ལག་ཁྲེར།

ཆ། གཉེན་སྦྱོར་ལག་ཁྲེར། དེ་ལས་

ཇ། སྟོབ་རིམ་བརྩམ་གཉིས་པ་མཐར་འཁྱོལ་བའི་ཤེས་ཚད་ལག་ཁྲེར་ཅིག།

Responsibilities of Gaydrung

377. The Gaydrung shall function as a clerk to the Gewog Administration.

378. Gaydrung shall under the supervision of the Gewog Administrative Officer be responsible for:

- (a) collecting tax and insurance premium;
- (b) processing land transaction in accordance with the Land Act of Bhutan, 2007;
- (c) filing and maintaining records of all official documents; and
- (d) performing other official functions as directed by the Gup, Mangmi, and Gewog Administrative Officer.

Term of office

379. The Gaydrung shall be appointed for a fixed term of five years subject to extension by the Gewog Tshogde based on his/her performance.

Removal of Gaydrung

380. The Gewog Tshogde concerned may remove the Gaydrung from office before the expiry of the term on the following grounds:

- (a) misconduct which has led to his/her conviction on a criminal charge;
- (b) inefficiency in the performance of his/her duties;
- (c) marries a non-Bhutanese; and
- (d) is continuously absent from work for more than three consecutive working days without obtaining permission.

ཆེད་བྱང་གི་ལཱ་འགན།

༣༧༧. ཆེད་བྱང་གིས་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་བྱང་ཡིག་སྡེ་ ལཱ་འབད་དགོ།

༣༧༨. ཆེད་བྱང་གིས་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་ལྷ་སྐྱོང་འོག་ལཱ་ ལཱ་འགན་འབག་དགོཔ་ཚུ་ཡང་

༡༽ ཁལ་དང་ ཉམ་བཙེལ་བསྐྱུ་ལེན་འབད་དགོ།

༢༽ སའི་བཙེལ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༧} ཅན་མ་དང་འཁྲིལ་ ས་སྤོ་སྤར་གྱི་ལཱ་འབད་དགོ།

༣༽ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ ཆ་མཉམ་ ཡིག་སྒྲིབ་ནང་བཞག་དགོཔ་མ་ཚད་ དེའི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་ གྱུན་
སྐྱོང་འཐབ་དགོ།

༤༽ ཆཔོ་ དམངས་མི་དང་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་བཀོད་བྱ་བ་དང་འཁྲིལ་བའི་ གཞུང་
འབྲེལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་འཐབ་དགོ།

ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན།

༣༧༩. ཆེད་བྱང་འདི་ ལོ་སྡེ་ལྷན་འཇུག་ལཱ་བསྐྱོད་བཞག་འབད་ནི་ཨིན་མ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཁོ་མོ་རའི་
ཕྱོགས་གྲུབ་ལཱ་གཞི་བཞག་ཐོག་ ཏུས་ཡུན་ཡར་བྱང་འབད་ཆོག།

ཆེད་བྱང་གི་ཕྱིར་དབྱེད།

༣༨༠. འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཆེད་བྱང་འདི་ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན་མ་ཚང་ལས་ གཤམ་འཁོད་
གནད་དོན་ཐོག་ ཕྱིར་དབྱེད་འབད་ནི་འདི་ཡང་

༡༽ ཁོ་མོ་ར་ལོག་སྤྱོད་འཐབ་པའི་གནད་ལཱ་བརྟེན་ ཉམ་ཅན་ཅིག་གི་ཁྲིམས་གཙོད་གྲུབ་པའི་ཉེས་
འཛུགས་སྤྱིན་པ།

༢༽ ཁོ་མོ་རའི་ལས་དོན་འཐབ་ནི་ལཱ་ ཕྱོགས་གྲུབ་མེད་པ།

༣༽ འབྲུག་པའི་མི་ཁྲུངས་མེན་མི་ མི་ངོམ་ལཱ་གཉེན་བསྐྱོམས་པ། དང་

༤༽ དལ་གསོ་མ་ཞུ་བར་ ལཱ་ལས་འཕྲོ་མ་བྱུད་དེ་ ལཱ་འབད་བའི་ཉེན་གངས་གསུམ་ལས་ལྷག་སྟེ་
ཡིག་ཚང་ནང་མ་འོང་པ།

Chipon

381. One or more Chipons will be appointed in each Chiwog as per the existing practices of the respective Chiwogs.
382. A Chipon shall carry out tasks of informing the members of the community about *Zomdus* and other important events in the community.

སྤྱི་དཔྱད།

༣༤༡. སྤྱི་འོག་པའི་ནང་ལུ་ སྤྱི་དཔྱད་གཅིག་ ཡང་ན་དེ་ལས་མང་བ་ཚུ་ ཟེད་འོག་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་ སྤྱི་ཁྱིམ་ལས་
ལུགས་ལྟར་བསྐྱོ་བཞག་འབད་དགོ།
༣༤༢. སྤྱི་དཔྱད་གྱིས་ མི་སྤེའི་འབྲུམ་མི་ཚུ་ལུ་ མི་སྤེའི་ནང་འཛོམས་འདུ་དང་ གཞན་ཁག་ཆེ་བའི་དུས་སྟོན་ཚུ་འོློར་
ལས་ བད་སྟོད་ནིའི་ ལཱ་འགན་འབག་དགོ།

Chapter 25

Functions of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde

General function

383. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall exercise powers and functions as specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009, these rules and regulations and any other laws in force in Bhutan.

Protect monuments and sites of cultural and historical interests

384. The Dzongkhag Tshogdu may, for the purpose of sections 48 (h) and 49 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 *suo-moto* or on the basis of proposal submitted by Gewog Tshogde designate and protect a structure as a monument or a site of cultural and historical interest or remove it from the list of objects and places to be protected by giving notice to the:

- (a) Ministry of Home and Cultural Affairs through the Dzongkhag Administration; and
- (b) owner of the affected property.

385. The Ministry of Home and Cultural Affairs shall, upon the receipt of notice under clause 384 of these rules and regulations, scrutinize such notice after conducting detailed investigation and studies with relevant and affected agencies and accordingly inform the Dzongkhag Tshogdu of its objections if any, not later than thirty days after the receipt of such notice.

386. The Dzongkhag Tshogdu shall direct the Dzongkhag Administration to provide administrative and technical support for the protection of monuments and sites of cultural and historical interests listed under clause 384 of these rules and regulations.

ཐོག་མཐའ་ཚུགས་འདུ་དང་། རྒྱུ་ལྡན་ཚུགས་སྒྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་།

སྒྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་།

༣༤༣. ཐོག་མཐའ་ཚུགས་འདུ་དང་། རྒྱུ་ལྡན་ཚུགས་སྒྲིལ་གི་སྒྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩
ཅན་མ་དང་། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ དེ་ལས་འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་
ཚུ་ནང་། རྒྱུ་ལྡན་ཚུགས་བཞུགས་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་བའི་དབང་ཚད་དང་། བྱ་སྒྲིལ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

ཐོག་མཐའ་དང་། ལམ་སྒོལ་ དེ་ལས་ཀྱུ་རབས་ཅན་གྱི་སྒྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་ཚུ་འཁྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་།

༣༤༤. ཐོག་མཐའ་ཚུགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་སྒྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༢ (ཉ)
དང་༤༩ (ཆ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཞུགས་དོན་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ལྡན་ཚུགས་སྒྲིལ་གིས་ གྲོས་འཆར་ཕུལ་མི་
ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ ཐོག་མཐའ་དང་། ལམ་སྒོལ་དང་ཀྱུ་རབས་ཅན་གྱི་སྒྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་དང་། བཞུགས་དོན་ལུ་
དོས་འཛིན་དང་ཉེན་སྒྲིལ་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཐོ་ནང་ལས་ཕྱིར་བཏོན་ཐོག་ ཉེན་སྒྲིལ་འབད་ནི་ལུ་བད་དོན་ཕྱིན་
དགོལ་ཡང་།

༡༡༽ ཐོག་མཐའ་བདག་སྐྱོང་བཟུང་དེ་ བཅའ་ཁྲིལ་དང་སྒོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་ལུ། དེ་ལས་

ཁ༡༽ ཀྱུ་དངོས་ཀྱི་བདག་པོ་ལུ།

༣༤༥. བཅའ་ཁྲིལ་དང་སྒོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༤ པའི་མངའ་འོག་
གི་བད་འཛིན་འབྱོར་བའི་ལུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ཉམས་ཀྱི་ཐོག་པའི་ལས་སྒྲིལ་ཚུ་འཁྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་ མཐིལ་ཕྱིན་གྱི་དབུ་
ཞིབ་དང་ཞིབ་འཛོལ་འགོ་འབྲེན་འཐབ་པའི་ལུ་ལུ་ ཐོག་མཐའ་ཚུགས་འདུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ དགག་ཆ་གང་
རུང་ཅིག་ཡོད་ཆེ་ དེ་འོས་རྒྱ་བ་འབྱོར་བའི་ཉེན་གངས་སུ་མ་ཕུལ་མ་འབྱུངས་པར་ བད་དོན་སྤྲོད་དགོ།

༣༤༦. ཐོག་མཐའ་ཚུགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༤ པའི་མངའ་འོག་གི་ཐོ་བཞག་
ཡོད་མི་ ཐོག་མཐའ་དང་། ལམ་སྒོལ་ དེ་ལས་ཀྱུ་རབས་ཅན་གྱི་སྒྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་ཚུ་འཁྲིལ་བྱ་སྒྲིལ་ བདག་སྐྱོང་
དང་ཐབས་ལུགས་ཀྱི་ཀྱུ་དངོས་དོན་ལས་ ཐོག་མཐའ་བདག་སྐྱོང་ལུ་བཞུགས་འབད་དགོ།

Preserve and promote culture and tradition

387. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (d) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 consider and endorse proposals submitted through Gewog Tshogde on the management of *Shedra*, *Drubdey*, *Gomdey*, *Tshechu*, *Kuchhoe Bumdey*, and other community rituals which transcend the scope and responsibility of a single Gewog.
388. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of sections 48 (d) and 53 (g) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that residential or commercial houses are in strict adherence to traditional architectural design within the frame work of national code.
389. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 388 of these rules and regulations, ensure that structures that do not conform to norms and standards are altered or dismantled to incorporate traditional features.
390. The Gewog Tshogde shall issue an order to the owner of the structure under clause 389 directing the owner to either alter or dismantle to incorporate traditional features within a specified period.
391. The Gewog Tshogde shall, in case the owner of the structure under clause 390 fails to abide by the order, ensure that appropriate legal measures are taken to alter or incorporate traditional features.
392. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 390 of these rules and regulations, obtain technical advice and guidance from the Gewog Administration or Dzongkhag Administration.
393. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 388 of these rules and regulations, disseminate information and literature concerning national standards of architecture to promote local consciousness and public commitment.

ལམ་སྲོལ་དང་ སྤར་སྲོལ་ཉམས་སྤངས་དང་ ཡར་སྤེལ།

༣༤༧. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༥ (༥) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཤད་གྲ་ སྤྱབ་སྡེ་ སློམ་སྡེ་ ཆོས་བརྩ་ སྤྱི་མཚན་འབྲུམ་སྡེ་ དེ་ལས་གཞན་མི་སྡེ་འཛིན་སྡེ་ འཐབ་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་འདི་ ཆེད་འོག་ཕུད་དོག་གཅིག་ལས་ལྷག་མི་ལུ་ཕྱག་ཆེ་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ བརྒྱད་དེ་གོས་འཆར་ཕུལ་མི་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ རོས་ལེན་དང་ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།
༣༤༨. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༥ (༥) དང་ ༥༩ (ཇ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ སྤྲོད་ཁྲིམ་དང་ རྫོང་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིམ་ཚུའི་བཟོ་བཀོད་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་དེ་བ་ནང་འཁོད་བཀོད་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ བརྒྱབ་ཡོད་པ་ཅེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
༣༤༩. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༥༥ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཞི་བཀོད་འདི་ རང་ལུགས་བཟོ་ནམ་གྱི་ཁྱད་ཚད་དང་ སྤྱད་ཚད་ཚུ་ལུ་མ་གནས་པ་ཅིན་ སྤྱི་བཅོས་བརྒྱབ་དགོཔ་ ཡང་ན་ བཤུབ་སྡེ་རང་ལུགས་གྱི་བཟོ་ནམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཅེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
༣༥༠. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༥༩ པའི་མངའ་འོག་གི་གཞི་བཀོད་རྩི་བདག་ལུ་ གཞི་བཀོད་འདི་སྤྱི་བཅོས་ ཡང་ན་ བཤུབ་སྡེ་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ལུན་ནང་འཁོད་ལུ་ རང་ལུགས་གྱི་བཟོ་ནམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བཟོ་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཏོན་དགོ།
༣༥༡. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༦༠ མངའ་འོག་གི་གཞི་བཀོད་རྩི་བདག་གིས་ གལ་སྲིད་བཀའ་རྒྱ་ལུ་མ་གནས་པ་ཅིན་ བཞི་བཀོད་འདི་ རང་ལུགས་གྱི་བཟོ་ནམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཅེས་བདེན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་ཐབས་ལམ་དང་འཁྲིལ་འབད་དགོ།
༣༥༢. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༦༠ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཐབས་ཅིག་གི་གྲོས་འབུལ་དང་ ལམ་སྲོལ་འདི་ ཆེད་འོག་བདག་སྤྱོད་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱོད་ལས་ལེན་དགོ།
༣༥༣. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༥༥ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ས་གནས་གྱི་ཞེས་ཚེ་དང་ཁས་བླང་ཡར་དྲག་གཏང་ཐབས་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་བཟོ་རིགས་གྱི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་བདེན་དོན་དང་ ཞེས་ཡོན་དར་ཁྱབ་འབད་དགོ།

Ensure provision of social and economic services

394. A Gewog Tshogde may, for the purpose of sections 55 (e) and 59 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 make rules to regulate the construction, maintenance and use of:
- (a) public utilities;
  - (b) ancillary works and encroachments along, on or over roads.
395. A Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 control farm road and feeder road in its area and may:
- (a) widen and straighten roads for effective and efficient use;
  - (b) survey and resurvey roads;
  - (c) construct, maintain and improve roads;
  - (d) approve the naming of private roads;
  - (e) acquire land for use as a road in accordance with clauses 455, 456 and 457 of these rules and regulations.
396. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 select and recommend to the Ministry of Agriculture and Forests on the need of specific crop varieties and breeds of livestock on the basis of the choice of individual Gewog Tshogde.
397. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 direct the Dzongkhag Administration to liaise with the central authorities concerned to promote and develop national and international markets for local agricultural produce on the basis of proposal submitted by Gewog Tshogde.

མི་སྡེ་དང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཞབས་ཏྲག་གི་ དགོངས་དོན་ཡོད་པ།

༣༩༤. གློ་འོག་ཚྲིག་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༥ (ཅ)
དང་༥༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཟོ་བསྐྱུན་དང་རྒྱུན་སྦྱོར་ དེ་ལས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་གནས་ནི་དོན་ལས་
བཅའ་ཡིག་ཚུ་བཟོ་དགོས་ཡང་།

ཀ། མི་དམངས་མཐུན་རྐྱེན།

ཁ། ལཱ་གི་གནས་ཅིམ་ཡན་ལག་དང་འགྲུལ་ལམ་ནང་ ཡང་ན་ འགྲུལ་ལམ་ལྷན་ལས་ བདག་བཟུང་
འབད་ནི།

༣༩༥. གློ་འོག་ཚྲིག་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ཆ)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ དེ་འེས་ཁོངས་ནང་ལུ་ ས་ནམ་ཞིང་ལམ་དང་ ཟུར་ལམ་གྱི་དམ་འཛིན་འབད་དགོ་པའི་
གུར་ལུ་

ཀ། དོན་མིན་དང་ཡན་རྩལ་གྱི་ལག་ལེན་ལུ་ འགྲུལ་ལམ་རྒྱ་སྦྱོར་དང་ ཐང་སྟེ་བཟོ་ནི།

ཁ། འགྲུལ་ལམ་གྱི་ས་འཇལ་དང་ ལོག་སྟེ་ས་འཇལ་ནི།

ག། འགྲུལ་ལམ་བཟོ་བསྐྱུན་ རྒྱུན་སྦྱོར་ དེ་ལས་ལེགས་བཅོས་འབད་ནི།

ང། སྐར་གྱི་འགྲུལ་ལམ་གྱི་མིང་ལུ་ གནང་བ་སྦྱོར་ནི།

ཅ། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༥༥, ༤༥༦ དེ་ལས་༤༥༧ དང་འབྲེལ་པའི་འགྲུལ་
ལམ་ཅིག་ཨིནམ་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དོན་ལས་ ས་ཆ་གཞུང་བཞེས་འབད་ནི།

༣༩༦. རྫོང་ཁག་ཚྲིག་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ཆ)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གློ་འོག་ཚྲིག་སྡེ་ཅེ་ཅེ་གི་གདམ་ཁ་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་
དགོས་མཁའི་ལོ་ཐོག་སྡེ་ཚྲིག་དང་ སློ་ཞོར་གསོ་སྦྱོར་འཐབ་ནི་དོན་ལས་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་
ལུ་ གདམ་ཁ་དང་གོས་འཆར་ལུ་དགོ།

༣༩༧. རྫོང་ཁག་ཚྲིག་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ཆ)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གློ་འོག་ཚྲིག་སྡེ་གིས་ གོས་འཆར་ལུ་མི་གུར་གཞིར་བཞག་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ཚྲིག་སྡེ་
འདུ་གིས་ ས་གནས་གྱི་ས་ནམ་ཐོན་སྦྱོར་རྒྱ་སྦྱོར་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷོ་བའི་དབང་འཛིན་དང་གཅིག་ཁར་
མོས་མཐུན་ཐོག་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོང་འབྲེལ་ཡར་དྲག་དང་ གོང་འཕེལ་གཏང་ཐབས་ལུ་ རྫོང་ཁག་
བདག་སྦྱོར་ལུ་བཀོད་བྱེད་འབད་དགོ།

398. The Dzongkhag Administration shall, for the purpose of clause 396 of these rules and regulations, submit annual reports to the Dzongkhag Tshogdu on agricultural outputs and market access facilitated by it.
399. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 discuss and make requests to the Ministry of Education for the establishment, expansion or up-gradation of the middle secondary and higher secondary schools on the basis of proposal submitted by a Gewog Tshogde.
400. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 discuss and make requests to the Ministry of Health for the establishment, expansion or up-gradation of Basic Health Units on the basis of proposal submitted by a Gewog Tshogde.
401. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of sections 48 (f), 49 (b) and 54 (j) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 give priority to cottage and medium scale industries and traditional handicrafts to supplement farming income on the basis of proposal submitted by a Gewog Tshogde, as the case may be.
402. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 direct the Dzongkhag Administration to study, explore and recommend credit programmes to the sector, ministry or institution concerned.
403. The Dzongkhag Administration shall, for the purpose of clause 401 of these rules and regulations, submit its recommendation to Dzongkhag Tshogdu for deliberation within a specified time.
404. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall promote cooperative activities in the Dzongkhag, Gewog and community levels that foster economic growth and contribute to employment and welfare.

༣༩༩. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༩༤ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ས་ནམ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ ཆོང་ལམ་
བཏོན་ཡོད་མི་གི་སྐོར་ལས་རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ ཡོ་བསྟར་གྱི་སྟན་ལུ་
དགོ།

༣༩༩. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༡ (ཆ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཆེད་
འོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ གྲོས་འཆར་གྱི་ལུ་བ་ཕུལ་ཡོད་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ གྲོས་བསྟུན་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་
འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་བར་མ་དང་ ཆེབ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ རྒྱ་སྐྱེད་འབད་ནི་ ཡར་སེང་འབད་ནི་ལུ་ རྫོང་
ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག་ལུ་གསོལ་ལུ་ཕུལ་དགོ།

༤༠༠. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༡ (ཆ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཆེད་
འོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ གྲོས་འཆར་གྱི་ལུ་བ་ཕུལ་ཡོད་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ གྲོས་བསྟུན་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་
གཞི་རྟེན་སྟན་ཁང་ གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ རྒྱ་སྐྱེད་འབད་ནི་ ཡར་སེང་འབད་ནི་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་
གིས་ གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་ལུ་གསོལ་ལུ་ཕུལ་དགོ།

༤༠༡. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༡ (ཆ), ༤༢ (ཁ) དེ་ལས་༥༤
(ཐ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གྲོས་འཆར་གྱི་ལུ་བ་ཕུལ་ཡོད་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་
ལས་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ས་ནམ་འོང་འབབ་གྱི་
སྟན་ཐབས་ལུ་ བཟོ་གྲུ་རྒྱུང་བ་དང་ བར་མ་ དེ་ལས་ རང་ལུགས་ལག་བཟོའི་བཟོ་གྲུ་ལུ་གཙོ་རིམ་བྱིན་
དགོ།

༤༠༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༡ (ཆ)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལས་ སྤྱིན་འགྲུལ་ལས་རིམ་གྱི་སྐོར་ ཞིབ་འཇུག་དང་གསར་
འཛེལ་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ ལྷན་ཁག་ ཡང་ན་ གཙུག་སྡེ་ལུ་ གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ་
པའི་བཀོད་བྱུང་འབད་དགོ།

༤༠༣. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༠༡ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཆེད་
དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ཚོད་ནང་འཁོད་ གྲོས་ཞིབ་གྱི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་
དགོ།

༤༠༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྫོང་ཁག་ ཆེད་འོག་ དེ་ལས་མི་སྡེའི་གནས་ཚད་ལུ་ དཔལ་
འབྱོར་ཡར་འཕེལ་གཏང་ནི་དང་ ལཱ་གཡོག་རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་ནི་ དེ་ལས་ བན་བདེ་འབྱུང་ཐབས་ལུ་ མཉམ་ལས་
ཚོགས་སྡེའི་ལས་དོན་རྒྱ་གོང་འཕེལ་གཏང་དགོ།

Land use and management

405. For the purpose of sections 48 (g) and 53 (e) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 the Dzongkhag Tshogdu on the basis of Gewog Tshogde's decision shall, in consultation with the National Land Commission, designate an area of Government land or community forests as a recreational area for the purpose of active recreation involving organized sports or for playing outdoor games.
406. For the purpose of section 48 (g) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 the Dzongkhag Tshogdu on the basis of the Gewog Tshogde's decision shall, in consultation with the National Land Commission, designate an area of Government land or Government reserved forests as a Dzongkhag park and sanctuary.
407. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of clause 406 of these rules and regulations, direct the Dzongkhag Administration to provide administrative and technical support for protection of a Dzongkhag park and sanctuary.
408. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 54 (e) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 monitor the activities relating to protection of Government land and forest and community land and forest.
409. The Dzongkhag Administration and Gewog Administration shall, for the purpose of clause 408 of these rules and regulations, make periodical reports on the protection of Government land or Government forest to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde respectively.
410. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of sections 53 (i) and 54 (e) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that appropriate legal measures are taken to remove any illegal structure or encroachment on Government land and forest and community land and forest.

ས་ཆག་ལག་ལེན་དང་ འཛིན་སྐྱོང་།

༤༠༥. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༥ (ཇ) ནང་ལམ་ (ཅ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ རྟེན་འཁོར་ཚོགས་སྡེ་ལྟེང་གུར་གཞིར་བཞག་ཐོག་ ས་ཆ་ལྟན་ཚོགས་དང་གཅིག་ཁར་ འབྲི་བསྐྱར་ཐོག་ གཞུང་གི་ས་ཆ་དང་ མི་སྡེ་འཛིན་གས་ཚལ་ཚུ་ སྤྱོད་འཆམ་གྱི་ས་ཆ་ སྤྱོད་ནི་དོན་ལུ་ ཕྱི་ལོག་གི་ཅེད་སྟོན་ ཡང་ན་ འགོ་རིམ་ལྟན་པའི་ཅེད་མོ་ཅེད་སའི་ སྤྱོད་འཆམ་གྱི་ས་སྤྱོད་ རོས་འཛིན་འབད་དགོ།
༤༠༦. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༥ (ཇ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ རྟེན་འཁོར་ཚོགས་སྡེ་ལྟེང་གུར་གཞིར་བཞག་ཐོག་ ས་ཆ་ལྟན་ཚོགས་དང་གཅིག་ཁར་ འབྲི་བསྐྱར་ཐོག་ གཞུང་གི་ས་ཆ་དང་ གཞུང་དབང་ནགས་ཚལ་གྱི་ས་སྤྱོད་འདི་ རྫོང་ཁག་གླིང་ག་དང་ དགའ་ཚལ་སྤེལ་འཛིན་འབད་དགོ།
༤༠༧. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༠༦ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་གླིང་ག་དང་ དགའ་ཚལ་ཚུ་ སྤྱོད་འབད་ནི་དོན་ལས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ བདག་སྐྱོང་དང་ ཐབས་རིགས་ཀྱི་ཁྱབ་སྐྱོང་ཚུ་ འབད་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྱབ་འབད་དགོ།
༤༠༨. རྟེན་འཁོར་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༤ (ཅ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཞུང་གི་ས་ཆ་དང་ནགས་ཚལ་ དེ་ལས་མི་སྡེ་འཛིན་ས་ཆ་དང་ནགས་ཚལ་གྱི་ཉེན་སྐྱོབ་དང་ འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཚུ་ལུ་ལྟོག་འབད་དགོ།
༤༠༩. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དང་ རྟེན་འཁོར་བདག་སྐྱོང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༠༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འཁོར་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ གཞུང་ས་ ཡང་ན་ གཞུང་གི་ནགས་ཚལ་ཉེན་སྐྱོབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཅུས་མཚམས་ཅན་གྱི་སྐྱོབ་ལུ་ལྟོག་དགོ།
༤༡༠. རྟེན་འཁོར་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༣ (ཉ) ནང་ལམ་ (ཅ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཞུང་ས་དང་ནགས་ཚལ་ དེ་ལས་མི་སྡེ་ས་ཆ་དང་ནགས་ཚལ་ཚུ་ནང་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བཞི་བཀོད་ ཡང་ན་ བདག་བཟུང་འབད་དེ་ཡོད་མི་ཚུ་ བཏོན་གཏང་ཐབས་ལུ་ རོས་འཆམས་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་མཐུན་ཐབས་ལམ་ཡོད་པ་བཟོ་དགོ།

Conserve and enhance the environment

411. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (g) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 consider promotion and support of forest management plans on the advice of the Dzongkhag Administration.
412. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 51 (d) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 issue clearance on the basis of the recommendation of Gewog Tshogde concerned where stone quarries and mining activities are permitted in accordance with the Mines and Mineral Management Act, 1995, National Environment Protection Act, 2007 and Environmental Assessment Act of Bhutan, 2000.
413. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (i) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 issue clearance on the basis of the recommendation of Gewog Tshogde concerned where industries are permitted in accordance with laws in force in Bhutan.
414. The Dzongkhag Land Leasing Committee shall, for the purpose of clause 412 and 413 of these rules and regulations, make a formal request to the Gewog Administration of all Gewog affected for conducting public consultation within one week of the receipt of the pre-feasibility study report.
415. The Gewog Administration shall organize public consultation with the affected parties within three weeks of the receipt of the request under clause 414 of these rules and regulations in accordance with the public consultation guidelines issued by a competent authority.
416. The concerned Gups shall, where the activity under clauses 412 and 413 of these rules and regulations affects more than one Gewog, submit his/her decision based on the recommendation of the public consultation to the Dzongkhag Tshogdu within five weeks of the public consultation. The Dzongkhag Tshogdu in turn will have to convey the decision to the Dzongkhag Land Leasing Committee within fifteen

རང་བཞིན་གནས་སྤངས་འདི་ བདག་འཛིན་དང་ རྒྱུན་ཀྱང་ནི།

༤༡༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༢ (ཇ)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་གོས་འབྲུལ་ཐོག་ གནས་ཚུལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་ རྒྱ་
སྐད་དང་རྒྱལ་སྐད་ཐོག་དོས་ལེན་འབད་དགོ།
༤༡༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༡ (ང)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲུལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཕུལ་མི་ གོས་འདེབས་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ རྫོང་
གཏེར་མཛོད་དང་ ས་གཏེར་ལས་དོན་ཚུ་ གཏེར་ཁ་དང་ས་གཏེར་འཛིན་སྐྱོང་ཁྲིམས་ཡིག་༡༩༩༥ ཅན་མ་
དང་ རྒྱལ་ཡོངས་རང་བཞིན་གནས་སྤངས་སྤྱད་སྐྱོབ་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ དེ་ལས་ མཐའ་འཁོར་བརྟག་ཞིབ་
བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༠ ཅན་མ་དང་འབྲེལ་ གནང་བ་བྱིན་དགོ།
༤༡༣. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༢ (ཉ)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲུལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཕུལ་མི་ གོས་འདེབས་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་
འབྲུག་ལུ་བྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ བཟོ་སྐྱོབ་བརྟག་ཞིབ་པའི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།
༤༡༤. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༢ དང་༤༡༣ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཞོད་རྒྱུན་ཐོག་པའི་
ཆེད་འོག་ཆ་མཉམ་གྱི་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྤྱད་སྐྱོང་ཚོགས་ཚུང་གིས་ འགོ་ཐོག་གི་ཞིབ་
འཕྲིལ་སྤྱད་ཐོབ་པའི་ བདུན་ཕྱག་༡ གི་ནང་འཁོད་ མི་མང་གོས་བསྐྱུན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་དོན་ལས་
ལུགས་མཐུན་གྱི་གསལ་ཞུ་འབད་དགོ།
༤༡༥. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༤ པའི་གསལ་ཞུ་ཐོབ་པའི་
བདུན་ཕྱག་༣ གི་ནང་འཁོད་ དབང་ཅུས་ལྷན་པའི་དབང་འཛིན་ཅིག་གིས་ བདུན་པའི་མི་མང་གོས་བསྐྱུན་གྱི་
ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ ཉམས་རྒྱུན་ཐོག་མི་སྡེ་ཚན་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ མི་མང་གོས་བསྐྱུན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་
དགོ།
༤༡༦. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༢ དང་༤༡༣ པའི་མངའ་འོག་གི་ལས་དོན་ཚུ་གིས་
ཆེད་འོག་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་གཞོད་རྒྱུན་ཐོག་པ་ཅིན་ འབྲུལ་ཡོད་རྒྱུ་ཚུ་གིས་ མི་མང་གོས་བསྐྱུན་འབད་
དེ་ བདུན་ཕྱག་༥ གི་ནང་འཁོད་ ཁོ་ཁོ་རའི་གོས་ཚོད་འདི་ མི་མང་གོས་བསྐྱུན་གྱི་གོས་འདེབས་ལུ་གཞིར་
བཞག་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཕུལ་དགོ། རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་བདུན་ཕྱག་༡༥ གི་ནང་འཁོད་

weeks.

417. Notwithstanding anything contained in clause 416 of these rules and regulations the Gup as the chairperson of the Gewog Tshogde shall, where the activity under clauses 412 and 413 of these rules and regulations affect a single Gewog, convey the decision directly to the Dzongkhag Land Leasing Committee within one week of the public consultation.
418. The Dzongkhag Land Leasing Committee shall forward the relevant clearances to the National Land Commission Secretariat within one week with a copy endorsed to the lead Government agency.
419. The National Land Commission Secretariat shall communicate its decision to the Department of Geology and Mines within one week on receipt of the recommendation from the Dzongkhag Land Leasing Committee.
420. All applicable time limits mentioned above shall be adhered to and failure to communicate the decisions with the time limits shall be treated as approved.
421. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 412 and 413 of these rules and regulations, make its recommendation after taking into consideration the following aspect:
  - (a) ecological;
  - (b) aesthetic;
  - (c) cultural;
  - (d) economic;
  - (e) public health and safety;
  - (f) environmental protection measures such as waste management, dust suppression, control and prevent noise pollution; and
  - (g) establishment of the activity and ancillary infrastructure as per terms and conditions laid down in the public clearance certificate.

གོས་ཚད་འདི་ རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྒྲར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་ལུ་བསྐྱེལ་དགོ།

༤༡༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༤ ནང་ ག་དེ་སྤྱོད་བཀོད་དེ་ཡོད་རུང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༩ དང་༤༡༩ པའི་མངའ་འོག་གི་ལས་དོན་ཚུ་གིས་ རྫོང་འོག་གཅིག་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལུ་གནོད་ཀྱིན་པའི་ཕྱི་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་ཁྲི་འཛིན་ཨིན་མི་རྒྱུ་གིས་ གོས་ཚད་འདི་ མི་མང་གོས་བསྐྱེན་འབད་དེ་ བདུན་ཕྱག་༡ གི་ནང་འཁོད་ རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྒྲར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་ལུ་ བད་ཀར་བུ་བསྐྱེལ་དགོ།

༤༡༨. རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྒྲར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཉོགས་མེད་ལག་ཁྲེར་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ལུ་ བདུན་ཕྱག་༡ གི་ནང་འཁོད་བསྐྱེལ་དགོཔ་དང་ དེའི་འབྲེལ་གཞུང་གི་ལས་སྡེ་གཅི་བོ་ཅིག་ལུ་བསྐྱེལ་དགོ།

༤༡༩. རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྒྲར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་ལས་ གོས་འབྲལ་ཐོབ་པའི་བདུན་ཕྱག་༡ གི་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ གོས་ཚད་འདི་ ས་གཏེར་ལས་ཁུངས་ལུ་ བན་དོན་སྤྱོད་དགོ།

༤༢༠. གོང་ལུ་འཁོད་ཡོད་མི་ བྱས་ཚད་འདི་ལུ་གནས་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་ གོས་ཚད་འདི་ བྱས་ལུན་བཟུང་ཡོད་པའི་ནང་འཁོད་ལུ་ བན་དོན་མ་སྤྱོད་པ་ཅིན་ ཆ་འཛིག་གུབ་སྡེ་ ཅེས་དགོཔ་ཨིན།

༤༢༡. རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༩ དང་༤༡༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཤམ་འཁོད་གནད་དོན་ཚུ་ལུ་ རོས་ལེན་འབད་བའི་ཤུལ་ལས་ འགོས་འདེབས་ཕུལ་དགོཔ་འདི་ཡང་

༡༽ སྤྱི་ལྟན་གནས་སྤངས།

༢༽ མཛེས་ཆ་དང་འབྲེལ་བ།

༣༽ སྤོལ་འཛིན།

༤༽ དཔལ་འབྱོར།

༥༽ མི་དམངས་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཉེན་སྲུང་།

༦༽ རང་བཞིན་མཐའ་འཁོར་སྤྱད་སྤྱོད་ཐབས་ལས་ དཔེ་འབདན་ ཕྱགས་སྤྱིགས་འཛིན་སྤྱོད་ ཐལ་ཕ་མར་གཞོན་འབད་ནི་ སྤྱི་སྤྱོད་དམ་འཛིན་འབད་ནི།

༧༽ མི་མང་ཉོགས་མེད་ལག་ཁྲེར་ནང་ བཀོད་ཡོད་མི་ཁ་ཚོག་དང་ཆ་ཀྱིན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ལས་དོན་དང་ལཱ་གི་གནས་ཤིང་ཡན་ལག་ཚུ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི།

422. The Gewog Tshogde concerned shall, for the purpose of clauses 412 and 413 of these rules and regulations, monitor the operation of such mines, quarries and industries.
423. The Dzongkhag Tshogdu may, for the purpose of section 50 (b) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 with the technical assistance of the National Environment Commission frame rules and regulations on the control and prevention of noise, air, water, and soil pollution to meet the national standards.

Provision of public health services

424. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (k) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that public health facilities and services, such as safe drinking water, sanitation, immunization, nutrition and reproductive health are given highest importance at all times as per prevailing national guidelines or laws in force in Bhutan.
425. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 48 (k) of the Local Government Act of Bhutan, 2009:
- (a) identify specific areas in the villages for safe disposal of waste;
  - (b) promote cleanliness and hygiene in the villages;
  - (c) ensure proper drainage in accordance with prevailing national laws; and
  - (d) stipulate standards and practices against littering.
426. The Gewog Tshogde shall, subject to section 291 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 regulate the following activities:
- (a) littering;

༤༢༣. འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༢ དང་༤༡༣ པའི་
དགོས་དོན་ལུ་ གཏེར་ཁ་དང་གཏོར་མཛོད་ དེ་ལས་བཟོ་གྲུ་ཀའི་བཙུགས་འབད་ནི་ དེ་ལས་ དེ་འི་ལག་
ལེན་ཚུ་ལྟོག་འབད་དགོ།

༤༢༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༥༠ (ལ)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ལྷན་ཚོགས་ལས་ ཐབས་ཤིགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚད་ལྷན་ཐབས་ལུ་ སྤྲོ་སྤྲོད་ རྒྱུ་ རྒྱ་ དེ་ལས་སའི་བཙོག་གི་བཀྱི་དམ་འཛིན་འབད་
ནི་ལུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་བཟོ་ཆོག།

མི་དམངས་འཕྲོད་བརྟེན་ཞབས་རྟོག་གི་ དགོངས་དོན།

༤༢༥. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༤༡ (ད)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ མི་དམངས་འཕྲོད་བརྟེན་མཐུན་རྟེན་དང་ཞབས་རྟོག་ དཔྱེ་འབདན་ གཙང་སྤྱོད་ཚན་གྱི་
འཐུང་ཚུ་ གཙང་སྤྱོད་ སྤྲོ་ཁབ་ ཟས་བཅུད་ དེ་ལས་སྤྱི་རྒྱུན་འཕྲོད་བརྟེན་ཚུ་ འབྲུག་ལུ་ཁབ་དབང་ཡོད་
པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལམ་སྟོན་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འབྲེལ་ དུས་རྒྱུན་དུ་ གཤམ་ཆེ་བའི་གཙོ་རིམ་
ལུ་བཟུང་དགོ།

༤༢༦. ཀྱི་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༤༡ (ད)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་

༡༽ གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ ཉེན་སྲུང་ལྷན་པའི་ཕྱགས་སྤྱིགས་སྤྱུགས་སའི་ས་སྟོ་ འོགས་སུ་སྤྱོད་ས་
འཛིན་འབད་ནི།

༢༽ གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ གཙང་སྤྱོད་དང་ འཕྲོད་བརྟེན་ཡར་དག་གཏང་ནི།

༣༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ གཡུར་བ་ཚུ་ རྒྱལ་མཐུན་ཡོད་པ་ངས་བདེན་བཟོ་ནི།
དེ་ལས་

ང་༽ ཕྱགས་སྤྱིགས་བཀག་ཐབས་ལུ་ གནས་ཚད་དང་ ལམ་ལུགས་ཚུ་འཁོད་ནི།

༤༢༧. ཀྱི་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༢༩༡ དང་
འབྲེལ་ གཤམ་འཁོད་ལས་དོན་ཚུ་འཛིན་འབད་དགོ།

༡༽ ཕྱགས་སྤྱིགས་བཀག་ཐབས།

- (b) throwing or dumping waste in public places;
- (c) transporting and dumping waste in bulk in places other than a designated place;
- (d) running a shop or commercial entity without garbage bins inside and outside the shop;
- (e) disposal of hazardous waste in designated areas; and
- (f) any activity causing public health concern.

Control of communicable livestock and crop diseases

427. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 48(k) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that national laws pertaining to livestock are strictly adhered to within the Dzongkhag.

428. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 427 of these rules and regulations, require the Dzongkhag Administration to submit proposals to prevent the outbreak and spread of communicable livestock and crop diseases within the Dzongkhag.

429. The Dzongkhag Administration shall, where necessary, take immediate action and seek post-facto approval of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde concerned.

Provided that where a ban is imposed all measures shall be taken to lift the ban expeditiously upon removal of danger.

430. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 429 of these rules and regulations, require Dzongkhag Administration to submit post-epidemic report.

- ཁ། མི་དམངས་ས་ཁོངས་ནང་ ཕྱགས་སྟིགས་བཀོག་ནི་དང་ ལྷགས་ནི།
- ག། རྩིས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་མི་ ས་ཁོངས་ནང་མིན་པའི་ས་ཁོངས་གཞན་ཁར་ ཕྱགས་སྟིགས་སྒྲེལ་
ནི་དང་ལྷགས་ནི།
- ང། ཚོང་ཁང་ ཡང་ན་ ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་སའི་ངོ་བོ་གི་ཕྱི་ནང་ལུ་ ཕྱགས་སྟིགས་ཀྱི་ཉོང་མེད་པར་
ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་ནི།
- ཅ། ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་ཕྱགས་སྟིགས་ཚུ་ རྩིས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་མི་ ས་ཁོངས་ནང་བཀོག་ནི། དེ་ལས་
- ཆ། མི་དམངས་འཕྲོད་བརྟེན་ལུ་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་གང་རུང་།

སློ་ཞོར་དང་ ལོ་ཐོག་ལུ་འཕོ་མི་ནད་གཞི་ཚུ་བཀག་ཐབས།

༤༢༧. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་
མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ད) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་སློ་ཞོར་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་
ལུ་ དམ་དམ་སྡེ་གནས་བཅུག་དགོ།
༤༢༨. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༧
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ལུ་ སློ་ཞོར་དང་ལོ་ཐོག་གི་ནད་གཞི་ དར་ཁྱབ་ལས་བཀག་ཐབས་
ཀྱི་གྲོས་འཆར་ཚུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ ཕུལ་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་བསྐྱེད་དགོ།
༤༢༩. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ དགོས་མཁོ་ག་སྟེ་ཡོད་སར་ དེ་མོད་དུ་ དང་ལེན་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ལོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ དེའི་གནང་བ་ལེན་དགོ།
- ཨིན་རུང་ གལ་སྲིད་བཀག་དམ་ཡོད་ཆེ་ ཉེན་ཁ་འདི་ཐལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཐབས་ཤེས་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ བཀག་
དམ་འདི་ གང་མཁྱོགས་མེད་པ་བཟོ་དགོ།
༤༣༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༩
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ རིམས་ནད་ཐལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ སྟོན་ལུ་ཕུལ་དགོ་པའི་དགོས་
མཁོ་བསྐྱེད་དགོ།

Involvement of communities and community organization

431. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (l) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 monitor and review the manner and extent to which community labour is being mobilized by the Gewog Administration.
432. The Gup shall, for the purpose of clause 431 of these rules and regulations, be required to submit a half yearly report on the use of community labour to the Dzongkhag Administration.
433. The Dzongkhag Administration shall, for the purpose of clause 432 of these rules and regulations, study the authenticity of the report submitted by the Gup and present a comparative analysis among Gewogs to the Dzongkhag Tshogdu.
434. The Dzongkhag Tshogdu may regulate use of community labour on the basis of report submitted by the Dzongkhag Administration under clause 433 of these rules and regulations.
435. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of sections 48 (c) and 48 (l) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 in consultation with the Dzongdag, take all necessary actions to protect villages from threats through engagement of village volunteers.
436. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall monitor and engage in consultations with the civil society organizations to meet the needs of local communities.
437. Pursuant to clause 436 of these rules and regulations, if Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde observes that the activity of a civil society organization may bring any negative impact on the wellbeing of the community or fails to meet the needs of local communities as per the organization's stated objectives, it shall forthwith submit a written report to the Civil Society Organization Authority.

མི་སྡེ་དང་མི་སྡེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱིས་ གཤམ་གཏོགས།

༤༣༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ན) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་ མི་སྡེ་ལས་མི་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་ བྱུང་ཚད་ཚུ་ ལྷ་རྟོག་དང་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།
༤༣༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༣༡ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ མི་སྡེ་ལས་མི་སྡེ་ད་ཐངས་སྐྱོར་ གཤམ་ གིས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ ལོ་ཕྱེད་ཀྱི་སྟམ་ལུ་ཕུལ་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་བསྐྱེད་དགོ།
༤༣༣. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༣༢ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཤམ་ གིས་ཕུལ་ཡོད་མི་སྟམ་ལུ་འབྱོར་འབད་དེ་ རྫོང་འོག་ཚུ་གི་བར་ན་ བྱུང་པར་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ ཚོགས་འདུ་ལུ་སྟམ་ལུ་ཕུལ་དགོ།
༤༣༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༣༣ པའི་འོག་གི་བྱུང་པར་གྱི་དབྱེ་ བ་ཕྱེ་མི་འདི་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ཕུལ་ཡོད་མི་ སྟམ་ལུ་ཕུལ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ མི་སྡེ་ལས་མི་ལག་ལེན་ དངོས་འཐབ་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་འབད་ཚོག།
༤༣༥. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ག) དང་༤༥ (ན) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་བདག་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་བསྟུན་ འབད་དེ་ གཤམ་ཁའི་ཁས་བླངས་པ་ཚུ་གིས་གཤམ་གཏོགས་ཐོག་ གཤམ་ཁའི་འཛིགས་སྤང་ལས་སྤྱང་སྐྱོབ་ འབད་ནི་ལུ་ དགོས་མཁོ་ཆ་མཉམ་ལེན་ཏེ་ དང་ལེན་འབད་དགོ།
༤༣༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ས་གནས་ཀྱི་མི་སྡེའི་དགོས་མཁོ་བྱུང་ཐབས་ལུ་ མི་ སྡེའི་ལས་ཚོགས་གཅིག་ཁར་གྲོས་བསྟུན་གྱི་གཤམ་གཏོགས་དང་ ལྷ་རྟོག་འབད་དགོ།
༤༣༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༣༤ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གཤམ་སྤྱིད་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ མི་སྡེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལུ་ལྷ་རྟོག་འབད་མི་དེ་གིས་ མི་སྡེ་གི་བདེ་ སྐྱོང་ལུ་ ལོག་པའི་རྒྱུ་བཅུལ་འབྱུང་ནི་ཉེན་ཁ་ ཡང་ན་ མི་སྡེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ལྷ་རྟེན་ ས་ གནས་ཀྱི་མི་སྡེའི་དགོས་མཁོ་འབྱུབ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ མི་སྡེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་དབང་འཛིན་ལུ་ ཡིག་ཐོག་གི་ སྟམ་ལུ་ཕུལ་དགོ།

Water use and management

- 438. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 53 (b) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that allocation of safe and clean drinking water is carried out in an equitable manner.
- 439. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 438 of these rules and regulations, ensure the maintenance of rural water supply schemes by the respective beneficiaries.
- 440. The Gewog Tshogde may, for the purpose of section 53 (c) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 provide directives pertaining to allocation of irrigation water to the Gewog Administration.
- 441. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 54 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure the protection of water sources and catchment areas, in accordance with the Forest and Nature Conservation Act, 1995.

Sports and leisure

- 442. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall encourage competitive sporting activities, both traditional as well as modern at the Dzongkhag and Gewog levels.

Declaration of holidays

- 443. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall in consultation with the Dzongkhag Administration declare holidays for cultural activities to be observed at the Dzongkhag and Gewog levels.

ཕྱི་ལག་ལེན་དང་ འཛིན་སྐྱོང་།

༤༣༩. གློ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༣ (ལ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཉེན་སྲུང་དང་གཙང་སྲུ་ལྷན་པའི་འཐུང་ཕྱི་སྐྱལ་བགོ་འདི་ འབྲུ་མཉམ་ཐོག་ ལག་ལེན་ འཐབ་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
༤༣༩. གློ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༣༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ ཡོད་ཞབས་དྲོགས་ཐོབ་མི་ཚུ་གིས་ གྲོང་གསེབ་འཐུང་ཕྱི་སྐྱལ་སྡེལ་འཆར་གཞི་གི་ ཕྱི་སྐྱོང་འཐབ་ཡོད་པ་ ངེས་བཟོ་དགོ།
༤༤༠. གློ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༣ (ག) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གློ་ལོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ ཞིང་ཕྱི་སྐྱལ་བགོ་འདི་སྐོར་ལས་ བཀོད་བྱུང་གནང་ཆོག།
༤༤༡. གློ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༤ (ཆ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གནས་ཚུལ་དང་རང་བཞིན་སྲུང་སྐྱོབ་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༩༩༥ ཅན་མ་དང་འབྲེལ་ ཕྱི་ འཐོན་བྱངས་དང་ ཕྱི་བྱུང་ས་ཁོངས་ཚུ་ ཉམས་སྲུང་ཡོད་པ་ངེས་བཟོ་དགོ།

ཕྱི་རིགས་དང་ དལ་ཁོམས།

༤༤༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ གློ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འགྲན་བསྐྱར་གི་ཕྱི་རིགས་ལས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ དང་གློ་ལོག་གི་གནས་ཚུལ་ རང་ལུགས་གི་ཕྱི་རིགས་མ་ཚད་ གསར་ལུགས་གི་ཕྱི་རིགས་ གྲོ་བསྐྱལ་ འབད་དགོ།

ངལ་གསོའི་བྱུང་བསྐྱུགས།

༤༤༣. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ གློ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་གོས་བསྐྱུན་ཐོག་ རྫོང་ཁག་དང་ གློ་ལོག་གི་གནས་ཚུལ་ གོ་ལ་འཛིན་ལས་དོན་གི་དུས་སྟོན་ཅིས་སྲུང་འབད་ནི་དོན་ལུ་ ངལ་གསོའི་བྱུང་ བསྐྱུགས་འབད་དགོ།

Protection of consumers

444. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 49 (e) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 require the Dzongkhag Administration to ensure safety standards and fair pricing of goods in accordance with the laws in force in Bhutan.

Construction of structures near the road

445. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 53 (h) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 control the construction of structures within the road right of way in accordance with the Road Act of the Kingdom of Bhutan, 2004.

Posting of billboards, roadside signs, etc

446. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 50 (d) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 by resolution stipulate rates for roadside signs, posters, banners and other commercial advertisements, which pertain to commercial and private promotions.

Provided that the Government sponsored roadside signs, including service oriented advocacy messages shall not be charged.

447. The Gewog Administration shall, for the purpose of implementation of clause 446 of these rules and regulations, grant permission for pasting or erecting signs by any organization, business entity or private individuals.

Communication services

448. The Dzongkhag Tshogdu, or the Gewog Tshogde, as the case may be, shall, through the Dzongkhag Administration, recommend the provision of communication and transport services to the relevant authorities.

ཚོང་མགོན་པའི་ཉེན་སྲོད།

༤༤༤. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༩ (ཅ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཚུ་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ མཁོ་བྱད་ཚུ་འུག་ཚད་དང་ ཁོང་ཚད་ཚུ་ལ་མཐུན་བཟོ་ནི་དང་ ཉེན་སྲུང་འབད་ནི་འདི་ངེས་བདེན་ཡོད་པ་ བཟོ་དགོ།

འབྲུག་ལམ་གྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་ གཞི་བཀོད་བཟོ་བསྐྱར།

༤༤༥. རྫོང་ཁོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༩ (ཉ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲུག་གི་ལམ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༤ ཅན་མ་དང་འབྲེལ་ ལམ་གྱི་ཐོབ་དབང་ས་ ཁོངས་ནང་འཁོད་ གཞི་བཀོད་གྱི་བཟོ་བསྐྱར་འདི་ལུ་དམ་འཛིན་འབད་དགོ།

བད་བྱང་དང་ ལམ་རྟགས་གྱི་རིགས་འབྱར་ནི།

༤༤༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༠ (ད) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཚོང་འབྲེལ་དང་སྐྱེ་སྐྱོང་ཚོང་བསྐྱུགས་ཚུ་ ལམ་རྟགས་དང་འབྱར་ཤོག་ དེ་ལས་རས་བྱང་ དང་ཚོང་བད་ཚུ་འུག་ཚད་ཚུ་ གྲུ་ཚོང་ཐོག་བཀོད་དགོ།

ཨིན་རུང་ གཞུང་གིས་ཐོག་ལས་ བཀོད་པའི་ལམ་རྟགས་ཚུ་ཅིས་ཏེ་ སྐུལ་ཁྱབ་བད་སྤྱོད་ཞབས་ཏྱིག་གི་བད་ འཕྲིན་ལུ་རིན་གོང་མི་ཡོག།

༤༤༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༤༤ པའི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ ལས་འཛིན་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ངོ་པོ་ ཡང་ན་ སྐྱེ་གྱི་ངོ་ཁྲུང་ཚུ་གིས་ རོ་རྟགས་འབྱར་ནི་དང་ཕྱོད་ནི་དོན་ལུ་གནང་བ་ རྫོང་ ཁོག་བདག་སྐྱོང་གིས་གནང་ནི།

བརྒྱུད་འབྲེལ་ཞབས་ཏྱིག།

༤༤༨. གནས་འབབ་དང་བསྐྱར་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ ཚུ་ལུ་ བརྒྱུད་འབྲེལ་འབབ་ནི་དང་ སྐུལ་འབྲེན་གྱི་ཞབས་ཏྱིག་བཙུགས་ནི་འཁུངས་འདི་ རྫོང་ཁག་ བདག་སྐྱོང་བརྒྱུད་དེ་ཕུལ་དགོ།

Disaster management

449. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, in times of natural catastrophes and emergencies, take action in accordance with the laws in force in Bhutan.

ཀྱེན་ངན་འཇིན་སྒྲིང་།

༤༤༩. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ བོད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཀྱེན་ངན་དང་འཇུབ་དོལ་གྱི་དུས་ཚོད་ལུ་ འབྲུག་ལུ་
བྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ དང་ལེན་འབད་དགོ།

Chapter 26

Miscellaneous

Power to issue instructions and directions

450. The Ministry of Home and Cultural Affairs may in consultation with the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde issue instructions and directions for:

- (a) clarification of any of the provisions of these rules and regulations; and
- (b) removal of problems which may arise in relation to the implementation of any provision.

Delegation of functions and authority

451. The Dzongkhag Tshogdu may in writing delegate any of its powers and functions to a Gewog Tshogde.

452. The Chairperson may in writing delegate any of his/her powers and functions to the Deputy Chairperson.

Provided that the Chairperson may withdraw or amend such delegated powers and functions by a written notice.

453. The Gup may in writing delegate any of his/her powers and functions to the Mangmi.

Provided that the Gup may withdraw or amend such delegated powers and functions by a written notice.

454. Any right or privilege acquired or any obligation or liability incurred as a result of a decision taken under the delegated authority shall not be affected by any subsequent withdrawal or amendment of that delegated power.

ལེབ་༡༤ པ།
སྒྲ་ཚེགས།

ལམ་སྟོན་དང་བཀོད་བྱ་བ་ཀྱི་དབང་ཚད།

༤༥༠. བྱང་སྤྱི་དང་སྟོལ་འཛིན་ལྟན་ལག་གིས་ རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ བློ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་ལར་ གྲོས་
བསྟུན་ཐོག་ ལམ་སྟོན་དང་བཀོད་བྱ་བ་བྱིན་ཚེགས་ཚུ་ཡང་

༡། བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་ དོགས་སེལ་ལུ།

༢། དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་སྐབས་ལུ་ འབྱུང་བའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ལུ།

བྱ་སྟོན་དང་དབང་འཛིན་སྟོན་ནི།

༤༥༡. རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འདིའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་གང་རུང་ཅིག་ བློ་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཡིག་ཐོག་
སྟོན་ཚོགས།

༤༥༢. ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ ཁོ་ཁོ་རའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་གང་རུང་ཅིག་ ཁྱི་འཛིན་འོག་མ་ལུ་ ཡིག་ཐོག་སྟོན་ཚོགས།

ཨིན་རུང་ ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ དེ་ལུགས་སྟོན་ཡོད་པའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་གི་བན་འཕྲིན་ཐོག་
ལོག་ལེན་ནི་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྟོན་འབད་ཚོགས།

༤༥༣. ཀཔོ་གིས་ ཁོ་ཁོ་རའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་གང་རུང་ཅིག་ དམངས་མི་ལུ་ ཡིག་ཐོག་སྟོན་ཚོགས།

ཨིན་རུང་ ཀཔོ་གིས་ དེ་ལུགས་སྟོན་ཡོད་པའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་གི་བན་འཕྲིན་ཐོག་ ལོག་
ལེན་ནི་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྟོན་འབད་ཚོགས།

༤༥༤. དབང་ཚད་སྟོན་ཡོད་མི་གི་ཐོག་ འབྱུང་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚད་ཅིག་གི་གྲུབ་འབྲས་ལས་བརྟེན་ ཐོབ་དབང་ ཡང་
ན་ ཁོ་དབང་གང་རུང་ཅིག་ ཡང་ན་ འགན་ཁུར་ ཡང་ན་ འཁྱི་བ་གང་རུང་ཅིག་བྱུང་བའི་བྱལ་ལུ་ དབང་ཚད་
སྟོན་ཡོད་མི་དེ་ལོག་ལེན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྟོན་འབད་མི་དེ་གིས་གཞོད་པ་མེད་པ་ཅིག་འབད་དགོ།

Land acquisition procedure

455. The Dzongkhag Tshogdu may, for the purpose of section 48 (g) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 *suo-moto* or on the receipt of request from a Gewog Tshogde, acquire registered land for public interest.
456. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of clause 455 of these rules and regulations, direct the Dzongkhag Administration to initiate the land acquisition process in accordance with the provisions of the Land Act of Bhutan, 2007.
457. The Dzongkhag Administration shall, on completion of the land acquisition process, inform the Dzongkhag Tshogdu and the Gewog Tshogde concerned.

Dissolution of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde

458. The Government may, pursuant to section 47 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 by order dissolve the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be, if two-thirds of its members are either removed or have resigned.

Powers to frame rules and regulations

459. The Rule Making Committee of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde may frame rules and regulations.
460. The Rule Making Committee of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, pursuant to clause 459 of these rules and regulations, seek views of the Dzongdag and relevant agencies.
461. The Dzongdag and relevant agencies shall provide their views to the Rule Making Committee of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, not later than thirty days after the receipt of such request.

ས་ཆ་གཞུང་བཞེས་ཀྱི་བྱ་རིམ།

༤༥. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༥ (ཇ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་ཚུ་ མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ བཞེད་དོན་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གི་གསལ་ཁུ་འབྱོར་ཡོད་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ གཞུང་བཞེས་འབད་ཆོག།
༤༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༥ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ སའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ ས་ཆ་གཞུང་བཞེས་ཀྱི་བྱ་རིམ་འདི་འགོ་བཙུགས་ནི་ལུ་ བཀོད་ཁྲབ་འབད་དགོ།
༤༧. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ ས་ཆ་གཞུང་བཞེས་ཀྱི་བྱ་རིམ་ཚུ་ མཇུག་བསྟུ་བའི་ཤུལ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ བརྒྱུད་འབད་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་ཙུ་གོལ།

༤༨. གལ་སྲིད་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འཐུས་མི་གསུམ་དབྱ་གཉིས་ བཏོན་གཏང་བ་ ཡང་ན་ དགོངས་ཁུ་སོང་ཆེ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༧ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འདི་ བཀའ་བྱ་ཐོག་ཙུ་གོལ་གཏང་ཆོག།

བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་བཟོ་ནི་དབང་ཚད།

༤༩. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འཐུས་མི་བཟོ་ཚོགས་ཚུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ཚུ་བཟོ་ཆོག།
༥༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འཐུས་མི་བཟོ་ཚོགས་ཚུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༩ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ རྫོང་བདག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་ལས་ བསམ་འཆར་ལེན་དགོ།
༥༡. རྫོང་བདག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འཐུས་མི་བཟོ་ཚོགས་ཚུ་ལུ་ ཁོང་རའི་བསམ་འཆར་ཚུ་ གསལ་ཁུ་ཐོབ་པའི་ཉིན་གངས་སུ་མ་ཚུ་ལས་མ་འགྲུངས་པར་བྱིན་དགོ།

Declaration of rules and regulations

462. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, pursuant to clause 459 of these rules and regulations, declare the rules and regulations.

463. The declaration shall:

- (a) specify the purpose of the rules and regulations;
- (b) state places and the time where the copy of the rules and regulations may be available; and
- (c) if a copy of the rules and regulations is available on the internet specify the website;

Authority of repeal

464. The Ministry of Home and Cultural Affairs in consultation with the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall have the power to amend by way of addition, variation, or repeal the provisions of these rules and regulations.

Definition

465. In this rules and regulations, unless the context otherwise requires:

- (a) **Agencies** means permanent or semi-permanent organization in the Government machinery;
- (b) **Book of accounts** means ledger, sub-ledger, cash book and all other records as required by the financial statute;
- (c) **Chairperson** means the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu;
- (d) **Chiwog** means the territorial constituency for the election of Tshogpas to the Gewog Tshogde;
- (e) **Closed door meeting** means a meeting, or a part of a meeting, that is closed to members of the public under the Local

བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་གསལ་བསྒྲགས་འབད་ནིའི་བྱ་རིམ།

༤༦༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འཁོར་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༥༧
པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ གསལ་བསྒྲགས་འབད་དགོ།

༤༦༣. གསལ་བསྒྲགས་འདི་གིས་

ཀ། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདིའི་ དམིགས་དོན་ཆེད་ཅུ་བཀོད་དགོ།

ཁ། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞིའི་འབྲེལ་འདྲི་ ཐོབ་སའི་ས་གནས་དང་ ཅུས་ཚད་བཀོད་དགོ།

ག། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞིའི་འབྲེལ་འདྲི་ གཤམ་སྤྱད་ གྲོག་རིག་ཡོངས་འབྲེལ་ཐོག་ཐོབ་ནི་ཨིན་ཆེ་
དེའི་ཁ་བྱང་ཆེད་ཅུ་བཀོད་དགོ།

ཆ་མེད་གྱི་དབང་འཛིན།

༤༦༤. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་ཚུ་ རྒྱ་སྤྱོད་དང་སྤོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་གིས་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འཁོར་ཚོགས་སྡེ་གཙུག་ཁར་ གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ ཁ་སྐོང་ བསྐྱར་བཅོས་ ཡང་ན་ ཆ་
མེད་གཏང་ནིའི་དང་འཕྲི་སྒྲུབ་གྱི་དབང་ཚད་ཡོད།

གོ་དོན་འབྲེལ་བཤད།

༤༦༥. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ནང་ གོ་དོན་ལོགས་སུ་ལེན་དགོཔ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་དེ་མིན་

ཀ། **ལས་སྡེ་** ཟེར་མི་འདི་ གཞུང་གི་མངའ་འོག་ལུ་ཡོད་མི་གཏན་འཇགས་ ཡང་ན་ འཕྲུལ་ལུན་མིན་
པའི་ལས་ཚོགས་ལུ་གོ།

ཁ། **ཕྱིས་ཁྲ་ཐོ་དེབ་** ཟེར་མི་འདི་ ཕྱིས་དེབ་ ཕྱིས་དེབ་རྒྱུང་བ་ དངུལ་དེབ་ དེ་ལས་གཞན་དངུལ་
འབྲེལ་ཁྲིམས་ཡིག་ཐོག་ དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་ལུ་གོ།

ག། **ཁྲི་འཛིན་** ཟེར་མི་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་ལུ་གོ།

ང། **སྤྱི་འོག་** ཟེར་མི་འདི་ རྟེན་འཁོར་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཚོགས་པ་རྩ་བཅག་འཐུ་འབད་ནིའི་མངའ་ཁོངས་
གྱི་འདེམས་ཁོངས་ལུ་གོ།

ཅ། **གསལ་བའི་ཞལ་འཛོམས་** ཟེར་མི་འདི་ ཞལ་འཛོམས་ཅིག་ ཡང་ན་ ཞལ་འཛོམས་ཅིག་གི་ཆ་

Government Act of Bhutan, 2009;

- (f) **Constitution** means the Constitution of the Kingdom of Bhutan, 2008;
- (g) **Community Forest** means any area of Government Reserved Forest designated for management by a local community in accordance with the Rules issued under Forest and Nature Conservation Act of Bhutan, 1995;
- (h) **Committee** means Standing and Ad-hoc Committee established under the Local Government Act of Bhutan, 2009;
- (i) **A Co-opted member** means a member of the Ad-hoc Committee who is not a member of the local government;
- (j) **Deliberative Vote** means a vote cast by each member on an issue;
- (k) **Gewog** means the territorial constituency for election of Gup and Mangmi;
- (l) **Government** means the Royal Government of Bhutan;
- (m) **Gung** means a household registered in accordance with the Bhutan Civil Registration System;
- (n) **Gup** means the head of the Gewog;
- (o) **Land Acquisition** means acquisition or expropriation of any land within the Dzongkhag boundaries in accordance with laws made by the Parliament;
- (p) **Land transaction** means the change of ownership to a land by selling or purchasing of land; inheriting or donating of land; surrendering the land to the Government; order of the court of competent jurisdiction; and default of mortgage subject to applicable laws;
- (q) **Local Government Act** means the Local Government Act of

ཤས་འདི་ནང་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་མངའ་འོག་ལུ་ མི་
དམངས་བཅར་ཞུགས་འབད་མ་ཚོག་པའི་ ཞལ་འཛུམས་ཅིག་ལུ་གོ།

ཆ༽ **ཙཱེམས་ཆེན་མོ་** ཟེར་མི་འདི་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཙཱེམས་ཆེན་མོ་༢༠༠༢ ཅན་མ་ལུ་གོ།

ཇ༽ **མི་སྡེའི་ནགས་ཚལ་** ཟེར་མི་འདི་ ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྤུངསྤྱོད་བཅའ་ཁྲིམས་༡༩༩༥
ཅན་མའི་མངའ་འོག་ བཏོན་ཡོད་པའི་བཅའ་ཡིག་དང་འབྲེལ་ ས་གནས་ཀྱི་མི་སྡེ་གིས་ འཛིན་
སྐྱོང་འབབ་པའི་གཞུང་དབང་ནགས་ཚལ་གྱི་ས་སྤོ་རྩིས་འཛིན་འབད་མི་ཅིག་ལུ་གོ།

༩༽ **ཚོགས་རྒྱུ་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་མངའ་
འོག་གཞི་བཙུགས་གྲུབ་པའི་ གཏན་འཇགས་དང་ སྐབས་ཐོབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་གོ།

༡༠༽ **མས་མཐུན་གྱི་འཐུས་མི་ཅིག་** ཟེར་མི་འདི་ ས་གནས་གཞུང་གི་འཐུས་མི་མིན་པའི་ སྐབས་ཐོབ་
ཚོགས་རྒྱུ་གི་འཐུས་མི་ཅིག་ལུ་གོ།

ཐ༽ **གྲོས་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་** ཟེར་མི་འདི་ འཐུས་མི་རེ་རེ་གིས་ གཞན་དོན་ཅིག་གུར་བཙུགས་མི་
ཚོགས་རྒྱུ་ཅིག་ལུ་གོ།

ད༽ **ཆེད་འོག་** ཟེར་མི་འདི་ ཆཕོ་དང་དམངས་མི་བཅག་འཐུ་འབད་ནིའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་འདེམས་
ཁོངས་ལུ་གོ།

ན༽ **གཞུང་** ཟེར་མི་འདི་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་ལུ་གོ།

པ༽ **གུང་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་ནི་བའི་མི་ཕྱིས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་གུང་
ཅིག་ལུ་གོ།

ཕ༽ **ཆཕོ་** ཟེར་མི་འདི་ ཆེད་འོག་གི་འགོ་འཛིན་འདི་ལུ་གོ།

བ༽ **ས་ཆ་གཞུང་བཞེས་** ཟེར་མི་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམ་པའི་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་ས་
མཚམས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ཚུད་པའི་ས་ཆ་འདི་ གཞུང་གིས་དབང་ནི་ལུ་གོ།

མ༽ **ས་ཆ་སྤྱོད་ལེན་** ཟེར་མི་འདི་ ས་ཆ་ཅིག་ཉོ་བཅོང་དང་ བསྐྱམ་བཤོ་བཤའ་བཟུང་སྤྱོད་པར་
བྱིན་ནི་ཡོ་བྱེད་འབྱར་ནི་ ས་ཆ་གཞུང་ལུ་ཕུལ་ནི་ དབང་ཚད་ཅན་གྱི་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་
འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་གཏང་མར་བཙུགས་ནི་ལ་
སོགས་པའི་ཐོག་ལས་ ས་ཆའི་བདག་དབང་གི་མིང་གནས་བསྐྱར་བཅོས་འབད་མི་ལུ་གོ།

ཙ༽ **ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་

Bhutan, 2009;

- (r) **Majority of votes** means more than fifty percent (50%) of the total votes cast;
- (s) **National Language** refers to Dzongkha Language;
- (t) **Person** includes an individual, government agency, partnership, corporation, organization, enterprise, or other legal entity whether public or private and successor, representative, or agent of one of them;
- (u) **Public interest** means the needs arising out of socio-economic development and environmental concerns including cultural, environmental, heritage, protection of land degradation, recreational, social and strategic interests as determined by the Government;
- (v) **Recreational land** means an area primarily intended for active and passive recreational purposes;
- (w) **These rules and regulations** refers to the Local Government Rules and Regulations 2012;
- (x) **Thrimthue** means an order to pay a fine in lieu of imprisonment in accordance with Bhutan Penal Code, 2004;
- (y) **Village** means the smallest territorial jurisdiction prescribed under relevant bye laws;
- (z) **Zakar** means an auspicious day as per Bhutanese astrology; and
- (aa) **Zomdu** means a meeting of residents of villages or communities.

༡༠༠༧ ཅན་ལུ་གོ།

ཆ་༽ **མངམས་ཚྲགས་རྒྱན་** ཟེར་མི་འདི་ ཚྲགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཡོངས་བསྐྱེམས་ལས་ བརྒྱ་དཔ་༥༠
ལས་ལྷག་སྟེ་བཅུ་གསུམ་མི་ལུ་གོ།

ཇ་༽ **རྒྱལ་ཡོངས་ཁ་སྐད་** ཟེར་མི་འདི་ རྫོང་ཁའི་ཁ་སྐད་ལུ་གོ།

མ་༽ **མི་ངོ་** འདི་ ངོ་རྒྱུད་ གཞུང་གི་ལས་སྡེ་ མཉམ་མཐུན་ཚོང་ལས་ ལས་འཛིན་ ལས་ཚྲགས་ ཚོང་
ལས་ ཡང་ན་ མི་དམངས་ ཡང་ན་ སླེར་གྱི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ རྒྱན་འཛིན་ རོཙ་པ་
ཡང་ན་ དེ་ཚུའི་ལས་ཚབ་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།

ཉ་༽ **མི་དམངས་མཐའ་དོན་** ཟེར་མི་འདི་ གཞུང་གི་གཏན་འབབ་གནང་མི་ ལམ་སྲོལ་དང་མཐའ་
འཁོར་གནས་སྤངས་ སྲོན་བརྒྱད་ ས་ཆའི་ཉམས་སྲུང་ སྲོ་སྲོན་ མི་སྡེ་ཐབས་ལམ་གྱི་མཐའ་
དོན་ཚུ་ཕྱིས་པའི་མི་སྡེ་དཔལ་འབྱུར་གོང་འཕེལ་དང་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་གྱི་ཆ་གྲང་ཚུ་
ལས་བརྟེན་ཏེ་ འབྱུང་བའི་དགོས་མཁོ་ཚུ་ལུ་གོ།

ཟ་༽ **སྲོ་འཆམ་གྱི་ས་ཆ་** ཟེར་མི་འདི་ སྲོ་འཆམ་གྱི་ས་སྲོ་སྟེ་གཙོ་བོ་བརྟེན་ཏེ་དམིགས་པའི་ ས་ཁོངས་
ཅིག་ལུ་གོ།

འ་༽ **བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ཚུ་** ཟེར་མི་འདི་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་
གཞི་༢༠༡༣ ཅན་མ་ལུ་གོ།

ཡ་༽ **ཁྲིམས་འཐུས་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་ཉིས་འགྲེལ་ཁྲིམས་དེབ་༢༠༠༩ ཅན་མ་དང་འབྲེལ་
བཙུན་ཁྲིམས་སྒྲིན་ཡོད་མི་ལུ་ ཁྲིམས་འཐུས་བཏབ་པའི་བཀའ་རྒྱ་ཅིག་ལུ་གོ།

ར་༽ **གཡུས་ཚན་** ཟེར་མི་འདི་ ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ ས་ཁོངས་གྱི་དབང་ཁུབ་
ཚུང་ཤོས་འདི་ལུ་གོ།

ལ་༽ **གཟུང་སྐར་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་པའི་ཕྱིས་དང་འབྲེལ་ ལུན་སུམ་ཚྲགས་པའི་ཉིམ་ཅིག་ལུ་གོ།
དང་

ཤ་༽ **འཛུམས་འདུ་** ཟེར་མི་འདི་ གཡུས་ཚན་ ཡང་ན་ མི་སྡེའི་བརྟེན་གནས་གྱི་འཛུམས་འདུ་ཅིག་ལུ་
གོ།

Annexure 1
Form 1

Date: ...../...../.....

**NOMINATION FORM FOR ELECTION OF CHAIRPERSON/
DEPUTY CHAIRPERSON OF DZONGKHAG TSHOGDU**

I, _____ (Name), _____
(Designation) from _____ Gewog Tshogde/
Thromde Tshogde/Dzongkhag Yenlag Thromde hereby
nominate _____ (Name) _____
(Designation) from _____ Gewog Tshogde/Thromde
Tshogde/Dzongkhag Yenlag Thromde as a candidate for the election of
the Chairperson/Deputy Chairperson of the _____
Dzongkhag Tshogdu.

Signature of the Proposer

བྱུང་སྐྱེགས་ ཉ བ།
འབྲིའོག་ ཉ བ།

ཚེས་གྲངས་ ...../...../.....

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་/ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་ བཅག་འཐུ་གི་དོན་ལུ་ གདམ་ངོ་བོ་རྟོན་ནི་འུ་ཡིག།

ང་.....(མིང་གསལ་) .....(གོ་གནས་) .....
.....ཞེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་/ཁྲིམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་/རྫོང་ཁག་ཡན་ལག་ཁྲིམ་སྡེ་ལས་.....
.....མི་ངོམ་.....(མིང་གསལ་).....(གོ་གནས་) .....
.....འདི་ ཞེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་/ཁྲིམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་/རྫོང་ཁག་ཡན་ལག་ཁྲིམ་སྡེ་ལས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུའི་ཁྲི་འཛིན་/ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་བཅག་འཐུ་གི་དོན་ལུ་ འདེམས་ངོ་ཅིག་སྡེ་ གདམ་ངོ་བོ་ལུ་ཨིན།

གྲོས་འཐུལ་ཕུལ་མིའི་མིང་རྟགས།

Form 2

Date: ...../...../.....

DECLARATION OF MEMBER SECONDING THE NOMINATION

I, _____ (Name) _____
(Designation) from _____
Gewog Tshogde/Thromde Tshogde/Dzongkhag Yenlag Thromde, hereby
second the nomination of the aforementioned candidate.

Signature of the Member seconding the nomination

འབྲིལ་ཤོག་ ༡ པ།

ཆེས་གྲངས་ ...../...../.....

གདམ་ངོ་འདི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་འཐུས་མི་འི་གསལ་བསྒྲགས།

ང་.....(མིང་གསལ་) .....(གོ་གནས་) .....
.....ཆེད་འོག་ཆོགས་སྡེ་/ཁྲོམ་སྡེ་ཆོགས་སྡེ་/རྫོང་ཁག་ཡན་ལག་ཁྲོམ་སྡེ་ལས་ གོང་འཁོད་འདེམས་ངོའི་གདམ་ངོ་
འདི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ཉུ་བ་ཕུལ་ཤ་ཨིན།

གདམ་ངོ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་འཐུས་མི་འི་མིང་རྟགས།

Annexure 2
Form 3

Date: ...../...../.....

DECLARATION OF THE CANDIDATE

I, _____ (Name) _____
(Designation) from _____ Gewog
Tshogde/Thromde Tshogde/Dzongkhag Yenlag Thromde, hereby give my
consent to this nomination and also consent to serve if elected.

Signature of the Candidate

ཟུར་སྒྲགས་ ༡ པ།
འབྲིའོག་ ༣ པ།

ཚེས་གྲངས་ ...../...../.....

འདེམས་ངོའི་གསལ་བསྒྲགས།

ང་.....(མིང་གསལ་) .....(གོ་གནས་) .....
..... གཤེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་/ཁྲོམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་/རྫོང་ཁག་ཡན་ལག་ཁྲོམ་སྡེ་ལས་ གལ་སྲིད་ བཅག་འཐུ་གྲུབ་པ་
ཅིན་ གདམ་ངོའདི་ལུ་ ང་རའི་མོས་མཐུན་དང་ ཕྱག་ཕྱིད་ལྷན་ཞིན་པའི་མོས་མཐུན་གྱི་ལུ་བ་ཕུལ་པ་ཨིན།

འདེམས་ངོའི་མིང་རྟགས།

Annexure 3
Form 4

Date: ...../...../.....

Notice of Casual Vacancy

_____ Dzongkhag Tshogdu/Gewog Tshogde notice is hereby given under section 33 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 that due to Resignation/Prolonged ill health/Removal/Death a vacancy exists in the aforementioned Dzongkhag Tshogdu/Gewog Tshogde as of _____.

The aforementioned Dzongkhag Tshogdu/Gewog Tshogde notifies the Election Commission of Bhutan to issue a notification calling the constituency to elect a person for filling such vacancy in accordance with the Election Act of Bhutan, 2008.

Dated this _____ Day, of _____ Month of _____ Year of the Bhutanese Calendar corresponding to _____ Day of the _____ Month of 20_____.

Signed and Sealed _____ *Chairperson / Deputy Chairperson*

བྱུང་སྐབས་ ༡ པ།
འཕྲིལ་གྱི་ ༤ པ།

ཆོས་གྲངས་ ...../...../.....

སློབ་ཕྲེང་སློབ་གྲྭ་བཅུ་ལྔ་པ།

.....རྒྱ་ཆོས་ཆོས་འདུ་ཁྱེད་ལོག་ཆོས་སྡེ་
ལས་ སྤྱི་ཆོས་.....ལས་འགོ་བཟུང་ དགོངས་ཁྱེད་གཞུགས་ཁམས་ནད་གཞི་ཐེབས་ཏེ་ཡུན་
རིང་སོང་བ་ཕྱིར་དབྱུང་བཏང་བ་ཆོ་འདས་སོང་ཡོད་མི་ལས་བརྟེན་ གོང་འཁོད་རྒྱ་ཆོས་ཆོས་འདུ་ཁྱེད་ལོག་ཆོས་
སྡེ་ནང་ སློབ་ཅིག་འཕྲོད་ཡོད་པ་ལས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༢ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༢༩
པའི་མངའ་ལོག་ བཅུ་ལྔ་པ་འབད་མ་ཡི།

གོང་འཁོད་རྒྱ་ཆོས་ཆོས་འདུ་ཁྱེད་ལོག་ཆོས་སྡེ་ལས་ འབྲུག་གི་བཅུག་འཕྲུའི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༢ ཅན་མ་དང་
འཁྲུལ་བའི་སློབ་བསྐྱབ་ནི་དོན་ལས་ འབྲུག་གི་བཅུག་འཕྲུ་ལྷན་ཆོས་ཀྱིས་ འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་བཅུག་འཕྲུའི་དོན་
ལས་བཅུ་ལྔ་པ་ཅིག་གཏང་ཐོག་ མི་ངོ་ཅིག་བཅུག་འཕྲུ་འབད་ནི་ལུ་ བཅུ་ལྔ་པ་འབད་དགོ།

རང་ལུགས་གནམ་ལོ་.....ཟླ་.....པའི་ཆོས་.....ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་.....ཟླ་.....པའི་ཆོས་.....ལུ།

ཐེངས་དང་ མིང་ཏགས་.....ཁྲི་འཛིན་ཁྲི་འཛིན་ལོག་མ།

Annexure 4
Form 5

Date: ...../...../.....

**NOMINATION PAPER FOR ELECTION OF MEMBERS TO THE
COMMITTEE**

I, _____ (Name) _____
(Designation) from _____ Dzongkhag
Tshogdu/Gewog Tshogde hereby nominate _____
(Name) _____ (Designation) from _____
Dzongkhag Tshogdu/Gewog Tshogde as a candidate for the election as a
member of the _____ Committee.

Signature of the Proposer

རྒྱུ་སྒྲགས་ ༤ པ།
འཕྲིལ་གྲགས་ ༥ པ།

ཚེས་གྲངས་ ...../...../.....

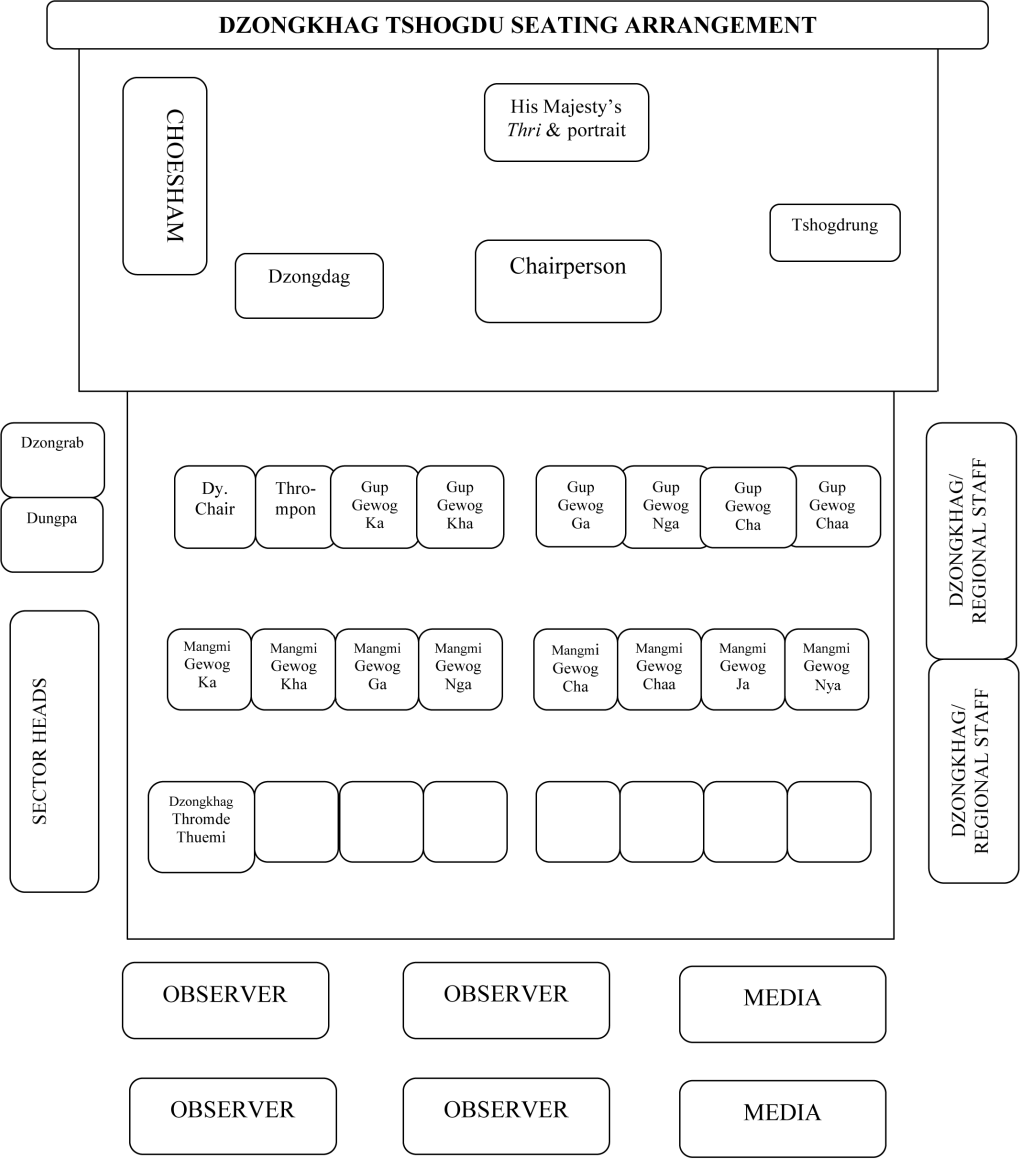
ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་བཙག་འཐུ་གི་དོན་ལུ་ གནམ་ངོ་བོ་ནི་འུ་ཡིག།

ང་.....(མིང་གསལ་) .....(གོ་གནས་) .....
.....རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་/རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་ལས་.....
.....(མིང་གསལ་).....(གོ་གནས་) .....འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་
/རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ .....ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་བཙག་འཐུ་གི་དོན་ལུ་
འདེམས་ངོ་ཅིག་སྟེ་ གནམ་ངོ་འུ་བ་སྤུལ་ཤ་ཨིན།

གྲོས་འབུལ་སྤུལ་མི་གི་མིང་ཏྲགས།

Annexure 5

Dzongkhag Tshogdu Seating Arrangement

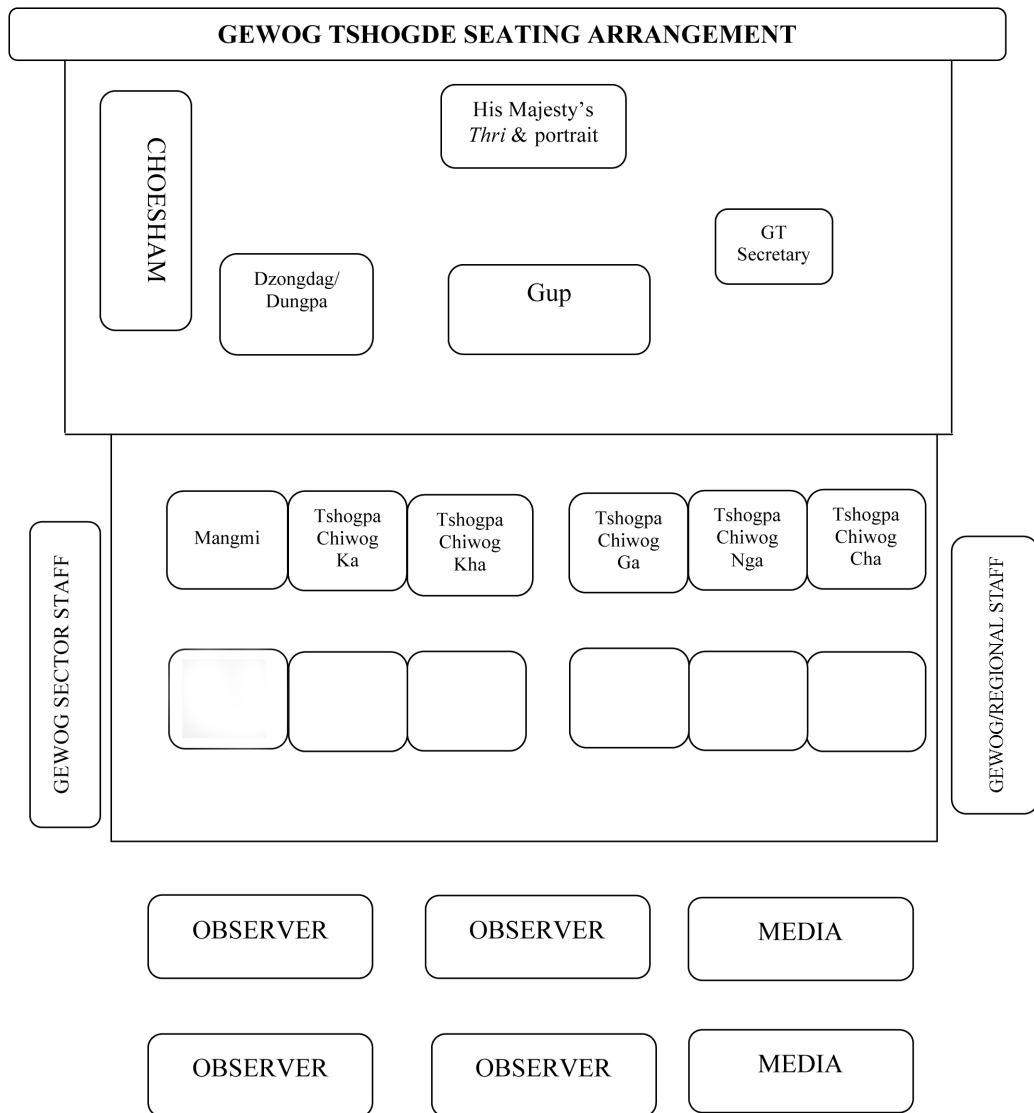

ཟུར་སྒྲགས་༥ པ།
རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་སྤྱད་ཁྱི་གོ་རིམ།

[illegible]

Annexure 6

Gewog Tshogde Seating Arrangement

བྱུང་སྐྱུག་པ་ལྷག་པོ་ལ།
མེད་འོག་ཆོག་པ་སྤེའི་སྤྲོད་ཁྲི་གོ་རིམ།

[illegible]